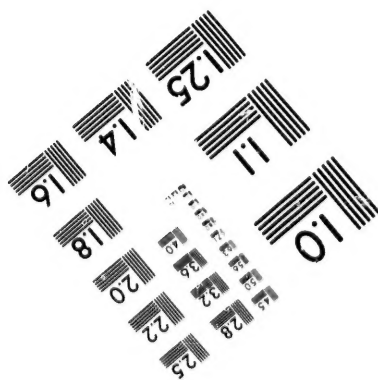
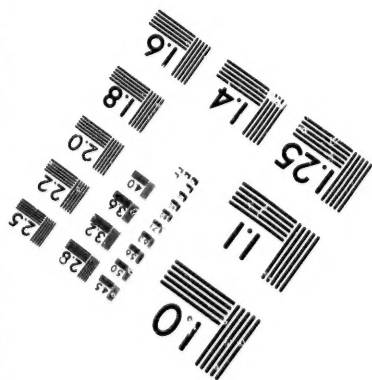
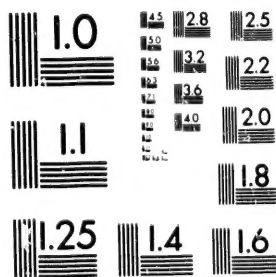

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

28 25
22
0

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

01

Canadian Institute for Historical Microreproductions

Institut canadien de microreproductions historiques

1980

Technical Notes / Notes techniques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Physical features of this copy which may alter any of the images in the reproduction are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Certains défauts susceptibles de nuire à la qualité de la reproduction sont notés ci-dessous.

Coloured covers/
Couvertures de couleur

Coloured pages/
Pages de couleur

Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur

Coloured plates/
Planches en couleur

Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées

Show through/
Transparence

Tight binding (may cause shadows or distortion along interior margin)/
Reliure serrée (peut causer de l'ombre ou de la distortion le long de la marge intérieure)

Pages damaged/
Pages endommagées

Additional comments/
Commentaires supplémentaires

Bibliographic Notes / Notes bibliographiques

Only edition available/
Seule édition disponible

Pagination incorrect/
Erreurs de pagination

Bound with other material/
Relié avec d'autres documents

Pages missing/
Des pages manquent

Cover title missing/
Le titre de couverture manque

Maps missing/
Des cartes géographiques manquent

Plates missing/
Des planches manquent

Additional comments/
Commentaires supplémentaires

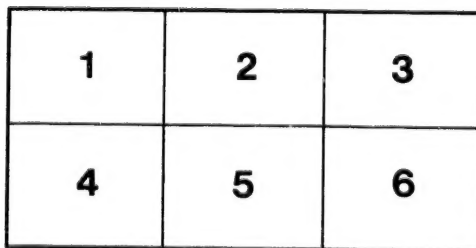
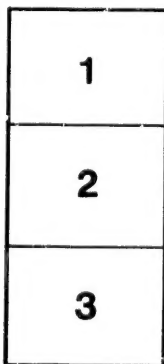
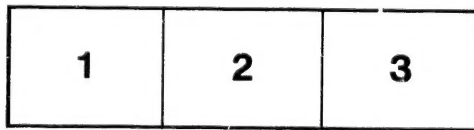
The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▼ (meaning "END"), whichever applies.

The original copy was borrowed from, and filmed with, the kind consent of the following institution:

Library of the Public
Archives of Canada

Maps or plates too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▼ signifie "FIN".

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de l'établissement prêteur suivant :

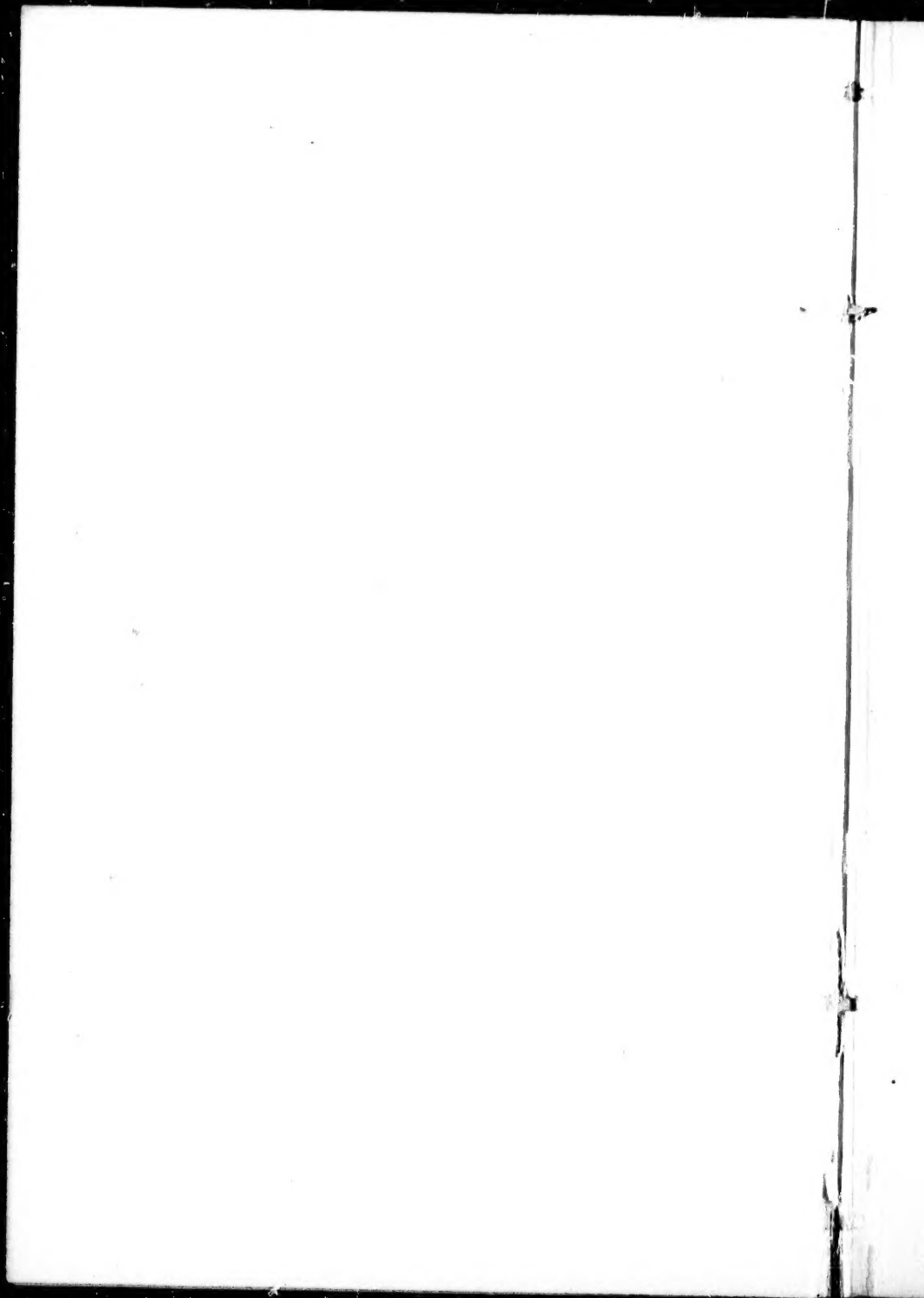
La bibliothèque des Archives
publiques du Canada

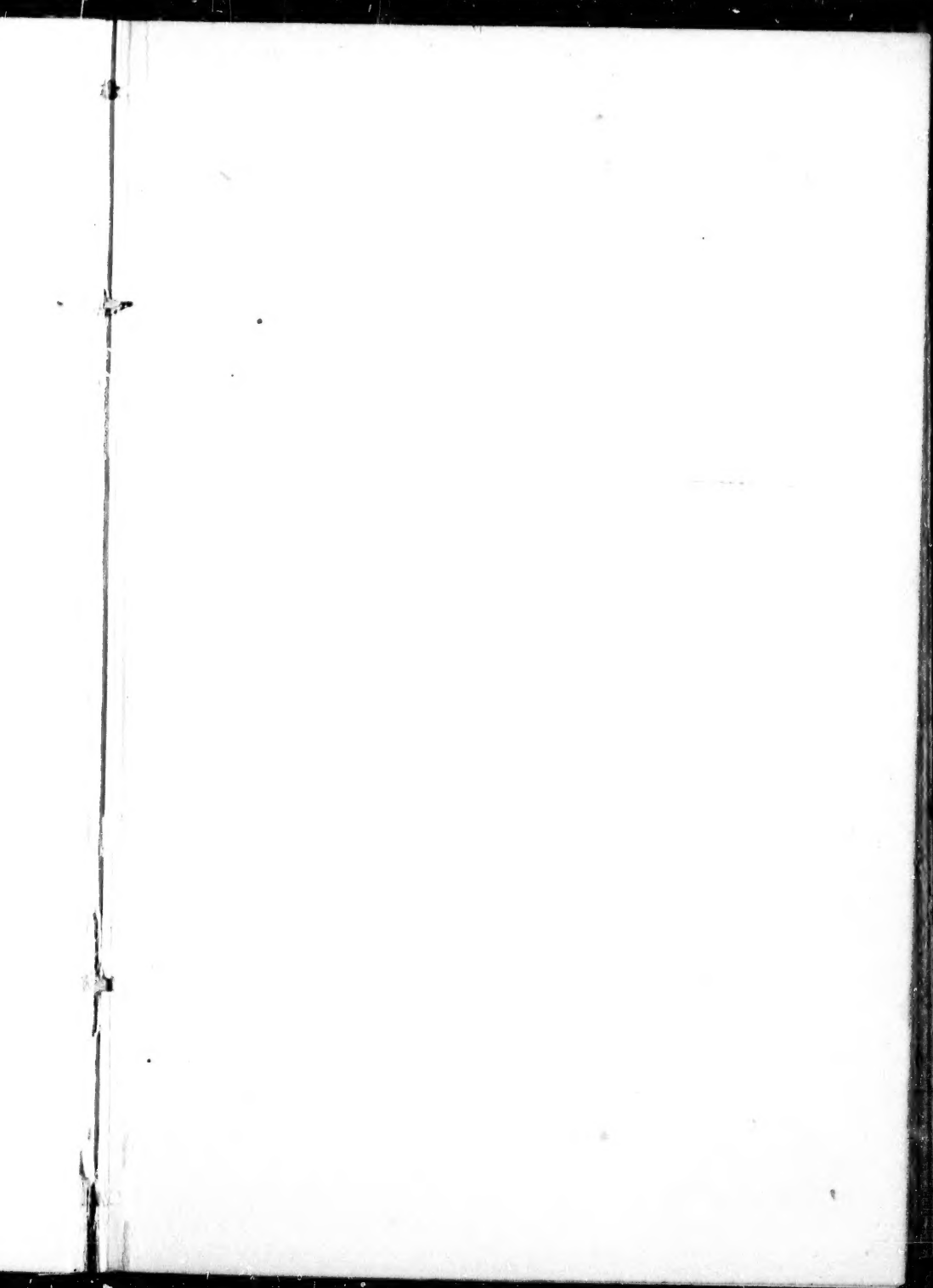
Les cartes ou les planches trop grandes pour être reproduites en un seul cliché sont filmées à partir de l'angle supérieure gauche, de gauche à droite et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Le diagramme suivant illustre la méthode :

N.

NEH

NASE NOIATONSERATOKENTI

THE HOLY GOSPELS.

TRANSLATED FROM THE AUTHORIZED ENGLISH VERSION
INTO THE IROQUOIS INDIAN DIALECT, UNDER THE
SUPERVISION OF THE MONTREAL AUXILIARY
TO THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE
SOCIETY.

PRINTED BY JOHN LOVELL & SON, FOR THE BRITISH
AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

MONTREAL.

1880.

NEH

NASE TSI SHOK8ATAK8EN

NE

SONK8AIANER IESOS-KERISTOS.

TSINIHOT TSI TEHOBENNATENION ONI TSI ROIAHTON
NE SOSE ONASAKENRAT.

TRI TEHARISTORARAKSTA NE JOHN LOVELL, TEIO-
TERISTORARAKON, NEH ROTIKARIAKON TSI TEKA-
RI-TORARAKON NE KAIATONSERATOKENTI
TEHONRENIATHA SKANIATARATIKO8A
ONI TIOTIAKE RATITIOK8AIEN.

TIOTIAKE 1880.

B5
345
± 87
(1990)

62584

TIOTASA8AK8EN

RAOIATONSE BATOKENTI 8ATIO.

Ori8atokenti Tsinihoiaton ne Roiatatokenti 8atio.

1 KENH Kaiaton tsinithotenek8ensinon ne iesog-Keristos. David roienha, Abraham roienha.

2 Abraham roienha ne Isaak ; Isaak roienha ne Jacob ; Jacob roienha ne Judah tanon ne rontatekenhokonha.

3 Juda roienha ne Phares oni ne zara thamar rote8e-tonni ; Phares roienha n'Esron, Esron roienha n'Aram.

4 Aram roienha n'Aminadab, Aminadab roienha ne Naasson ; Naasson roienha ne Salmon.

5 Nok ne Salmon roienha ne Booz Rahab rote8etonni Booz roienha n'Obed, Rut rote8etonni ; Obed roienha ne Jesse.

6 Nok ne Jesse rohnontio David roienha ; David ronontio roienha ne Salomon, Urikenha rone rote8e-tonni.

7 Nok ne Salomon roienha ne Roboam, Roboam roienha n'Abias ; Abias roienha n'Asa.

8 Nok n'Asa roienha Josaphat, Josaphat roienha ne Joram, Joram roienha n'Oσίας.

9 Nok n'Oσίας roienha ne Joathan, Joathan roienha n'Achaz, Achaz roienha n'Ezechias.

10 Nok n'Ezechias roienha ne Manassé, Manassé roienha n'Amon ; Amon roienha ne Josias.

11 Nok ne Josias roienha ne Jakim, nonen Babylonke siaan8atinask8enhasere, niho8iraientaon ne Jakim nehne Jechonias tanon ne rontatekenhokonha.

12 Nok nonen siiehon8atinask8enha Babylonke niho8iraientaon ne Jechonias nehne Salathiel; Salathiel roienha ne Zorobabel.

13 Nok ne Zorobabel roienha n'Abiud; Abiud roienha n'Eliacim; Eliacim roienha n'Azor.

14 Nok n'Azor roienha ne Sadok; Sadokroienha ne Achim nok n'Achim roienha ne Eliud.

15 Nok n'Eliud roienha ne Eleazar, nok n'Eleazar roienha ne Matthan, Matthan roienha ne Jacob.

16 Nok ne Jacob roienha ne Sose n'On8ari rone nok aonha ionk8ate8etonni ne Iesos-keristos ron8anatonk8en.

17 Kentho kati kahiaton tsinikon teiotereseranet Kaieri ia8enre teiotereseranet tsinatehiatere n'Abraham tanon ne David; Etho tsiotasa8e tsiniiore Babylonke siaan8atinask8enhasere Kaieri oni nehneh ia8enre nateiotereseranet; Etho are tsiotasa8e Kaieri are nehneh ia8enre teiotereseranet tsiniiore niichonakeraton ne Iesos-Keristos.

18 Kenh niia8enhon tsi ronakeraton ne Iesos-Keristos: On8ari ne ronistenha, Sose ron8atiniaktenhni; ok taontierentsi onen oia niionnhoten, areko ok ohseronni siniteron eh nithote8eiennonni ne Rotkon-Roiatato-Kenti.

19 Nese 8aonni ne rone, Sose tsinihori8ak8arision 8arere senha ioianere notasetonkeha taha te8entete tsiniot nahatehate.

20 Nok tanon sekonok nehe nihanontonnionsk8e, Raronhiakeronon 8ahotehtsaten, nok 8aha8enhase: Sose, David iaienha, tosa tesanonhianik ne taeseniasehake ne teseniteron: Kahtiken onk8e eh niia-koieren, Rotkonse Roiatatokenti roiatonni ne kaiataton raiatat.

21 Nok roskenraketa enkenhake nenhiho8iraientane; Iesos enhtsenatonk8e: Asekenraonha sari8atontane ne kari8aneren.

22. Neh Sahonni etho naha8enserone naho8ennaierite ne Nii, Rotitokensehak8e ron8a8onnakarata8sk8e, ratonhak8e :

23 Iah tekanak8aenterine nenbio8iraientane ; Emmanuel enhon8anatonk8e ; neh sakat naiahiron Nii te8ak8ekonhatie.

24 Ak8ekon Sahari8aierite tsinithotati ne Raronhiakeronon nonen Sonsahaie ne Sose, ok Skennen taton8aharhoton ne rone.

25 Nok ki tanon iah othenon tehaieren tsiniore iarennakerate ne tako8anen roienha ; nok Iesos Sahonatonk8e.

—

Tekenihatone teioteri8asonterak8en.

1 Herod Shihonontii, nihonakeraton ne Iesos tsi tkanataien ne Bethlehem, etho kati Sahonne8e Asen nihati Ratisenno8anens tsi tkarak8inekens nontahonne.

2 Rontonne : kahnon8e nihonakeraton ne Sitaeronon Ron8anontii 8atonsere ? Tionk8atkathon ne rahotsistok tsi tkarak8inekens ; nese 8aonni taiak8e nasak8a8enniioste.

3 Herod Sahoteronehienten tsi nahoten Sahari8aronke, nok kanatak8ekon ne Jerusalem taiontonnekhon.

4 Sasakoiataroroke ne ratitsihenstatsi, oni ne ratiia8tons ; Sasakori8anontonse, Sahenron : kahnon8e, nenrennakerate ne Keristos.

5 Bethlehem, taonniron, aseken etho niot tsi roiaton ne rotokensehak8e raton :

6 Iah teionatakenrat ne Bethlehem Kon8anatonk8a Sitaeronon rahonatenata, enhiakotoheststen ne kanato8anens, aseken enthaiakenne ne Ra8ennii onhon8ennakeraton rahotiok8a Israeronon.

7 Ethonone onen n'Erod otasetonke ionsasakononke

ne ratisennoŝanens, Sasakoriŝanontonse : katke akŝa nonŝe nithonatkathon notsistok.

8 Nok Bethlehemke iasakotori, Sasakaŝenhase : Saseŝe hetsiseŝaiatisakha ne raksaa ; nok enseskŝarori nonen hentsiseŝaiata tsenrion, aontiesenhake hahiŝenniiostana oni nii.

9 Akŝa neok Saharihokten neh nikarihoten, tontahatiiakenne ethone oni oksaok Sakonŝaken n'Otsistok ne thonatkathonne, ahonha ŝakahente tsiniiore iahonneŝe, nok etho iatkatane tsinonŝe nihotonni ne Raksaa.

10 Iah tiiieriŝaheŝe tsi nahontsennonni Sonsahontkatho n'Otsistok.

11 Iahontaŝeiate, etho ŝahonŝaiatatsenri raksaa nikŝekon ne ronistenha Onŝari, ŝahontiskŝentaren tsi rentakere nok ŝahonŝaŝenniioste. ŝahatinonteksi ne rahotihnata nok ŝahonhion, oŝistanoron, kanetanoron, kaienkŝarakon nok kanonkŝatseranoron iontatiatokasta.

12 Rahotiserentakon ŝasakotokaten ne Raŝenniiio ne tosa Erodne iahonsahontohestste, okkati tiiohahate ŝahonthahita tsi ŝahontenti.

13 Onen Sishonattention, Niiio raoronhiakeronon ŝahotokaten ne Sose, ŝahaŝenhase : ŝatketsko, tetsiatak ne Raksaa oni ne ronistenha, nok Egyptke iaseŝatekŝasen, ehoni iaseŝenterontak tsiniiore ienskonrori : Aseken n'Erod enhoiatisake ne raksaa, aontonseke ahorio.

14 Iahaietakŝe ne Sose, iokontatie ŝathoiatakŝe ne raksaa oni ne ronistenha nok Egyptke niaonne.

15 Ehiiore eh iehatiteron tsi niiore iarenheie n'erod ; ehare nonŝe erskat iakaierite tsi nihaŝen ne Roianer, tsi ratonhakŝe ne Rotoken ŝehakŝe : Egyptke ieshinonkon ne riienha.

16 ŝahonakŝen n'erod ŝahattoke tsi ronŝanikonrhatenni ne ratisennoŝanens, ŝahatennhane ŝahontataŝentho n'eksaokonha tsi ni Kanata, oni tsi niaonsentsia ne Bethlehem, tekeni teiakaoseriikon nonton-

tasaßen, aseken etho niioze nitiotasaße tsi ronßaror' ne Ratisennoßanens.

17 Ehare nonße enskat tahoßennokate tsinithaßen ne Rotokensehakße Jeremi :

18 Rama nonße nateßatenonhianite ; onsitoko, Sahakaßensenanion, Sahakonikonraksenseron oni : Rachel iakonnhatens n'akohienhokonha, iah oni othenon tataionikonraßenrie aseken onen iakoßentaon.

19 Sarenheie n'erod, oksaok ne Raronhiakeronon ionsahorori ne Sose Egyptke iehenteron.

20 Sahaßenhase : Satkeßtsko nok tetsiatok ne raksaa oni ne ronistenha, nok Israerrononke niionsaseße : Aseken onen ronaßentaon ne ronßaiatisakskße nahonßario ne raksaa.

21 Onen ki are ne Sose Sahatketsko, Sathoiatakße ne raksaa oni ne ronistenha, nok Israerke niionsahonne.

22 Nok tanon Saharißaronke, tsi Archelaiis shonontio ne Sitaerononke, ne Erod rahonaktake, Sahatsanike netho niaonsahonenon ; Raronhiakeronon kati are savorori ne Sose, ne Galilene nonkßati niaonhne

23 Nazareth Kanatakon Sahontien ; onenare iakerite tsinihaßen ne Rotokensehakße ; ratonhakße ; Nazaretronon enhonßanatonkßake.

Asenhaton Nateioterißasonterakßen.

1 EHNONßE sikahaßis ne Saßatis nihotasaße Saßakorionnien tsini hononßentsia ne Sitaeronon.

2 Ratonne : Saseßatat reßat : Aseken onen akta ihße ne Niio rahonakerasera.

3 Aseken onen Sasaße ; ne rotonhakße tsi raßen ne Rotokensehakße Isai : Kenhni haßennoten ne karhakonson raßennotaties, ratonnes : hetsiseßahaaseronien ne Roianer, tsionniarakßenhaton tsi rohatenion

4 Oniak8aher onon8erhon ionniaton ne rahotse-ronniat nok ona rotiatannhenne; tsistarare tanon otsinakontak8ane otsikketa ronnhek8en.

5 Ok kenh tontai8en tsi non8és'en's' nires, Jerusalem, Judée nok oni ratinakeraserak8ekon ne Jourdain taiontentionko oni neneh.

6 Nok ak8ekon tasakonek8ahestonhatie, Jourdain Kaihionhakon, tsiakotiatoke8enhatie tsi iakori8aneren.

7 Nok tanon Sasakoken Kentioko8anen, ne Pharisien, oni Sadusean ratiri8anontons aontenek8aeste, 8asaka8enhase: Ka8atsiraksensk8a! Onka ietsirori naese8atek8ase ne Niio raonak8ensera?

8 Tioseret Kati ne tkuri8aieri tsi Sase8atatre8at.

9 Nok tosa sekon aonsese8atonheke ne se8ani-Konrakon: Abraham se sak8aniha. Aseken nii K8arori, tsi haak8eni ne Niio kenhiken kanenhia-keron aontasakoiatineken8e n'Abraham sakoienhokonha akenhake.

10 Onen ak8ekon niiekon8atiri8enton tsinikon ioteronton; nese 8aonni tsinikon ne iah te8aianiiontha ne 8ahiiio enkarontiakon nok otsirake en8ation.

11 Nese ok 8ahi nii na8enke k8anek8ahesta nakai-eronnihake tsi tsise8atatre8ata; nok tanon n'onaken tare neh senha rok8eniatsero8anen, ak8ekon iah te8akerihonte neok oni ne rahota akatha8a: rahonha ensetsise8anek8aheste Rahonikonra tokentiserakon oni otsirake.

12 Raha8e ne rashe8ata, ak8ekon enhase8e ne rahonatsia, rahononsoharake ienhate8eienton; nok ne ka8ahe otsirake n'iah te8as8as ienhoti.

13 Ethone sikaha8is, Iesos iahoiatorenne ne Sa8atis Kaihionhakon ne Jourdain, Galile nontare neh rani-ente nahatenek8aheste.

14 8atharihoroke ne Sa8atis, 8ahenron: ii tanon teioton8entriohon naskenek8aheste nok kenh ise takeri8anontoni.

15 Nok tanon ne Iesos tontahenron: etho niare

thiitonhak : Aseken etho niionkhirisi sahani naeteni-riSaierite. Ethone onen ok tarennikonriake.

16 Nok nonen Sahatenek8aheste, Satontahatesko-ko; nensok tontonteronhiakhasi, nok ne Sa8atis Sa-hoken ne Niio Rahonikonratokenti Orite rotiatonta-
k8enhatic Karonhiake nontare.

17 Nok Karonhiake oni taha8enninekenne, Sahen-ron : nehne Riienha rinoronk8ako8a, rahonhake Sa-
kien nakenoronk8asera.

Kaierihaton nateioteri8asonterak8en.

1 ONEN non8a ne Iesos karhakon iahotori ne Ka-
nikonra eh non8e iatahonikonraseren n'otkon.

2 N'onen saha8entontiete ne kaieri ni8asontasen
onen Sahatonkariake.

3 Ethone oni onen ne sakonikonrotak8as Sahotera-
nentakten, Sahenron : Toka Niio Iaienha akenhake,
tsiron kanatarok 8aton kehiken Kanenhiakeron.

4 Iesos tontaha8enna8eron, nok Sahenron : Kaiat-
ton : iah kanatarok ok tenronnhek8en ne ronk8e, nese
oni tsinitha8enninekens ne Niio ,

5 Ethone notkon onatatokentike niiahoiatenhasa,
nok ononsatokenti kanonsakenhiate iahostsk8aren.

6 Nok Saha8enhase : toka Niio Iaienha akenhake,
iasatiatent : kaiatonse Sahi : tsi entesakotori ne rao-
ronhiakeron ratisnonke ensistsk8aratie tosa aesi-
tak8arase n'onenhiake.

7 Iesos tontaha8enhase : Kaiaton nah oni : Tsi iah
tatatsenikonraseren ne Iaianer. ia Niio.

8 Sekon notkon tiononto8anen niionsahoiatenhasa,
nok On8entsiak8ekon 8ahonatonhasa, oni tsiniiotieren
ne tekurensaron ;

9 Nok Saha8enhase : Ori8ak8ekon iaken enkon-
hion, ka8ennioki, on8entsiake iatasatonstsoten, ask-
sennaian.

10 Nok tanon tontahenron ne Iesos : ehrenset, sat-

konseraksen! Aseken kaiaton, tsi entsennaien no Roianer, ia Niio, raonha ok oni hentseSenniiostake.

11 Ethone onen notkon Sahotka8e, nok ok eh kanraratie ne ratironhiakeronon oni Sahon8anonte.

12 Sahari8aronke ne Iesos tsi ron8annhe 7 ne Sa8atis, Galilé niahare.

13 Ehren oni Sarete ne Nazarete, Capernaïm niionsare eh ionsahatien, kaniatarakta kanataien, tsi tetiaton8entsianekhenhatie ne zabulontanon nephtali.

14 Ne are nehne niakaierite tsi nihatonhak8e ne Rotokenschak8e Esai, raton.

15 Tsi Saton8entsiate ne Zabulon oni ne Nephtali tsi Sahohatatie ne teioniataroiën, isinonk8ati no Jourdain, nehne Galilé niah teiakori8iïoston.

16 Tohiken asatakon iakonnhetiene, kas8athetsero8anen Saontkatho; nehoni nak8a tiakononk8isenne ne kenheiatne, Satiakos8athene.

17 Ethone oni onen ne Iesos tahataza8en Sahateri8anoton, oni Sahenron; Sase8atat8e8at aseken akta ih8e ne Niio rahonakerasera.

18 Tsi tehoteniataratasehatie ne Iesos tsi kaniatate ne Galilé, etho Sasakoken iatatekenhaha nehne Simon, Tier ron8anatonk8en, tanon André teiatennontere, iataharosk8e, aseken nitsiask8ask8e.

19 Nok iasaka8enhase: karo kasene, nok ii enkenon Onk8e entsitsiarioka8inesheke.

20 Ok etho taiatsiak8arisi ne raonahare, Sahon8asere.

21 Sekon ihsi niïore niionsare ehare sasakoken iatatekenhaha oni nehne, Sak, Zepedé roienha tanon San teiatennontere, kaon8akon niïati, tehonti ne ron8aniha Zepidé, satik8atak8as ne raonahare; nok iasakononke.

22 Ok etho taiatsiak8arisi ne raotihon8eia oni ne ron8aniha, Saon8asere.

23 Nok ne Iesos tehoststekafenhatiesk8e, tsini Saton8entsia ne Galilé, Sakotatihaties tsi kanonsoton n'ononsatokenti, rorihotasionhaties Ori8atokenti

Karonhiakeka, nok Sesakotsientonhaties n'iatekannrotenson, tsi ok naiakoiataSenseke n'onk8eokon.

24 Nese Sahonni 8ahasenno8annha rahotinakeraserakon ne Syrian; eh onikenh iontatiathesk8e n'iakonraronnion, niatekannrotenson, Otkon iakonatienni, iaka8ennitaronnis, iakoiatakenheion: nok sesakotsionthak8e.

25 Nok kentioko8anen tahon8anonteratiete ne Galilé, Décapolis, oni ne Jerusalem, Judée, nok oni nisinonk8ati ne Jourdain.

—

Sisk-haton nateioteri8asonterak8en.

1 SAHATTOKE ne Iesos tsi kentioko8anen ron8anonteratie, onontoharake niiahare: nok eh iahatien, oksaok 8athon8atitaton ne raatiok8a.

2 Nok kenh nahaiier tsi 8asakorihonnien.

3 Iakotaskat n'iakonikonrenten: aseken ako8enk ne karonhiake.

4 Iakotaskat ne teionsenthos: aseken entsiontatenikonraie8enthote.

5 Iakotaskat n'ok tiaka8eron ia8eronhatie; aseken ako8enk en8aton non8entsia.

6 Iakotaskat ne tkari8aieri iontonkariakta oni iakonjatathata: aseken enhiontatatahten.

7 Iakotaskat niakota'nitenraskon, aseken entsiontatenenre.

8 Iakotaskat n'iaka8eriasiiio: aseken enhon8aken ne Niio.

9 Iakotaskat n'iakoianerenseriio: aseken Niio sa koienhokonha enhiontatenatonk8ake.

10 Iakotaskat ne kari8iioston iontatkenrenseronniatha: aseken ako8enk ne karonhiake.

11 Ense8ataskat ne katke kiok, niatekon enhietsiienhase, enhietsirenhiakente oni, nok oni nii akeri8ake niatekon enhietsiiennenno8enta-nionhase.

12 Se8atsennonni oni se8atonnharen, aseken ko8a-

nen ense8atsennonniate ne karonhiake: aseken etho nihon8atierase ne thonatierenton Thotitokensehak8e.

13 Ise ahoiotsis tsi ion8entsiate; nok tanontokat en8atasoko ne teioiotsis, ohnahoten tentsie-iotsistarhote ? neok 8ahi skasta n'aste iaiakoti nok taionsk8aseronk8ate.

14 Ise ahos8athesera tsi ion8entsiate: iah8ahi taonton aiotaseton n'onontoharake kanatahere.

15 Iah oni 8ahi ok8irokekon tiieiehaserotha nahehaseroten; iehaserotak8ake 8ahi enhienioten; nok ak8ekon tenhiakos8atheten ne kanonskon ieteron.

16 Eh kati oni nise nase8aier teietsis8atheten ne se8as8athesera nonk8eokon etho naonta8e ahon8anenton ne 8tsise8aniha Karonhiake tenteron.

17 Tosa se8erhek skianerenserarisionhe kenh; iah: neh tanon nakierite tsinihotiiton ne Rotitokensehak8e.

18 Aseken k8arori, ohenton naonsonton8entsiarisi, iahtekonte tsi ienkaierite tsinikuiaton ak8a ok oni eh nia8ensere.

19 Onka kiok, enskat oni ahari8aiesate tsinikon 8ak8arori, etho'k' oni nahaiere tsi asakorihonnien nonk8eokon, neh raonhaa nenthosennaska n'onen ienra8e ne karonhiake; nok tanon nenthori8aieriton tsi ensakorionnienni enhasennanoronne ne karonhiake.

20 Aseken 8ak8arori, iah karonhiake tese8etane ne iah senha tentise8ari8aierike tsi niit ne ratiatons oni ne Pharisien.

21 Se8ari8aronkas tsi ron8atirorisk8e ne se8ahsotsera: Tosa sherio nonk8e; nok enhon8ari8ente nonkakiok enhata8entho.

22 Nok nii, katon, enhostonte nonka kiok ok tenhorihose enhonak8ase ne teiatennontere; nok tokat enha8enhase: iah tesanikonra, enhon8ari8ente tsi katsienhaien; nok nenha8enhase; tesanon8ara8enrie, ror8atateraien n'onesson ahon8aiatonti.

23 Tokat oni onen iahase8e tsinon8e nitse8enniios-

tane ne Nii, eh aansaseiarane tsi ronikonraksens ne tsiatatekenha ise sari8ake.

24 Ok eh sati tsi nahoten ahsa8i, niare saseniri8aseronni ne tsiatatekenha ethone tentese ienseri8aierite oni.

25 Tosa sanisko naonsaseri8aseronni tsinon8e nasenikonraksaton, aseken iotteron ne kariton iahon8arihon, nok tehaiatoretha ia honsahorihon, nok iaiesannhoton.

26 Ori8iio tsi konrori tsi ok enskarokten nonaken katak8en ne k8enis tentesiakenne neh non8e.

27 Se8aterientare tsini hon8atiri8atati ne iestsisothokonkenha: Tosa satenak8aiesat.

28 Katon kati nii, ok satekari8aneren neneok oni takon8akanerake ne tsi othon8isen nakon8askanekseke.

29 Tokat tsi se8eientetakon naskarati sari8aienta tenni, stako, ihnon oni iasati: aseken senha ioianere ne skati taonsaskaratake ka8enniioki tosa tsiatak8ekon Oneson aontetsirat.

30 Tokat tsi se8eientetakon nasenentsati sari8aienta tenni, itsiak ihnon oni iasati: aseken senha ioianere ne skati tasenentsontake tsiniiot ne tsiatak8ekon asatetsirate.

31 Sekon are oiah son8atirori: Tokat onkakiok enshate8ontete ne rone, raiatonseronkih ne tetsiontekhasiata.

32 Katon kati nii: Onkakiok enshate8entetane ne rone niah kentehsera tenhiostonthe, iatehaiati ki enhakaronni, nok onkakiok enshotiuiake netho ionk8e ori8iio tsi enhonnhike.

33 Se8ari8aronken oni tsi ron8ennenni ne se8atsotserakenha: Tosa tsesat Nii Raosenna; ensatate8ennaierite tanon tsini sarharaston.

34 Katon kati nii: Tosat seri8anirat tsiokoni naontahiotieraton: iah oni tsi karonhiate, aseken Nii rahonistsk8ara.

35 Iah oni non8entsia; aseken ne konrasitoke8ata

ne rahosita; Tosa oni Jerusalem; aseken Unontio-
koša raotenata.

36 Tosa oni serišanirastst ne Sanontsiñe aontas-
tako: aseken iah taskšeni, nenskat oni asennratonni
ok ne's'en's' ne kanonkšiseraontsi.

37 Neok tanon kenhak ne sašenna: enh, enh, iah,
iah; aseken nisinonh karišaksen.

38 Sešarišaronken oni tsi kaiaton, šaton: Okara
iatenskene n'okara, nok n'onašira, onašira.

39 Katon kati nii: Tosa sešahtsent; ok eken tanon
nonša, tokat tsi sešeiñtetakon aiesaranonsaiake
šenatonhas oni ne skati.

40 Tokat oni onka kiok enhiatatonseron ne sakhare
tahakanerake, iahatson kenikšekonhak natiataši.

41 Onka kiok aiattenekaronkšen ahetsiatenrosen
tsiniñore ne sešateniententsera, asennon n'ia-ohestst.

42 Hehtson n'iarisanontonni, nok tosa hetsiataron-
tiens ne ranihas.

43 Sešaterientare oni sekon tsi ronšatirori: ens-
henonšehake akšekon nonkše, nok tanon enšesšen-
seke tsiniñakon iesasšens.

44 Katon kati nii: Shenonšehak ne iesasšens, nok
Teshenonšeratonsek ne iesakenronni, sheiaterasši-
iosten ne iesakenronni, nok sheiaterennaiennihek ne
teiesonñharikhons oni iesakenrenseronniš.

45 Aiašens iaonterišihešo ne tokenske etsiseša-
ienha aonton ne Etsisešaniha Karonhiake tenteron:
aseken iah tatehatihas, ok satesakosšathetenni ne
ionkšetaksen tsiniñot ne tionkšetaieri.

46 Nahoten ensatonnrakšate neneok ašenoronkša-
ke ne iesanoronkša? iah oni kenñ naha eh tehatiierha
ne ionkšetaksen okonha?

47 Tokat nonša neok teseiarhoton ne tesatennon-
tere, ohnahoten iesoheststa tsiniñot notiake? iah oni
kenñ neneh eh tehatiierha ne ionkšetaksen.

48 Eh tanisa nontesešarišaierik tsinithorišaieri ne
Etsisešaniha Karonhiake tenteron.

Iaiak-haton Nateiteri8asonterak8en.

1 SE8ANIKONRARAK tosa 8ene kenhak nenhietsitenre ne iakotent, n'aionttokanion; aseken iahki othenon tatatsise8ari8aserak8ase ne Etsise8aniha Karonhiake tenteron.

2 Tosa kati se8ate8ennoten n'onen enhietsitenre; tsinihatiierha ne Kaianeren ronatkon8aroron rati-riho8anatha tsi ronterennaientak8anionk8a, oni tsi tekanatokenhaton ne tahon8atirensaron n'onk8eokon Ori8iio tsi k8arori ak8a iehatiiatentatha.

3 Kenh tanon nasiere n'ashetenre, tosa 8attok ne sesenek8ati tsini8atierha ne tsi Se8eientetakon.

4 Tosa senestonhak tsi satanitenron; nok ne ianiha n'iah othenon teh8trenhostenni, 8ene enhronni tsi ten-hiari8aserak8ase.

5 Nok n'onen ensaterennaaien; tosa shenakeren ne kaianeren rona tkon8arorokton, ratinon8e nahatitake n'onen ronaterennaaien, aontonk8eneste oni tsi tekanatokenhaton ahon8atiken n'onk8esonha. Ori8iio tsi k8arori tsi iah othenon teshotirhare n'onakenke.

6 Nok tanon nise nensaterennaaien satatennhoton sanonskon, teiakanerese ne Ianiha tsi saterennaaien; nok ne Ianiha ne tiotkon teiakanere tsi oni non8e niio taseton, 8ene enronni n'onen henhiatonraseronse.

7 Nok oni n'onen saterennaaien, tosa ok neh ton-tasatasafhak tsinihatiierha ne iah tethonetakon; aseken ronner8e neh ensonk8entenrate tsi 8eso enhiak8atati.

8 Tosa kati ietsinakeren: Roterientare se ne Etsise8aniha tsinahoten tese8aton8entsioni ohenton natsise8ari8anontonse.

9 Kenh kati nense8aiere nense8aterennaaien: Ta k8aienha ne Karonhiake tesiteron! aiasasennaaien!

10 Aiesa8enniiostake! aiesa8ennarak8ake non-sentsiake tsinitiot ne Karonhiake tiesa8ennarak8a.

11 Tak8anont ne kenh 8ente iakionnhek8en niate8enniserake.

12 Sasanikonrhen ne ionkSariSaneren tsi niot nii tsi ionkSanikonrhens nothenon ionkhinikonraksata.

13 Nok tosa aionkSasenni ne kariSaneren; ehren tanon takSariSakSiten ne iotaksens, aseken ise ne tsiinienhen8e ensenakereke, kasastensera oni Kanentonsera iah takariSantane. Amen!

14 Aseken nentsise8anikourhen tsinikon iotsinikonraksaton nonk8e, enshonikonrhen ki oni nise tsinikon hetsise8anikonraksaton ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron.

15 Nok tanon niah tentsise8anikonrhensere, iah ki oni ne raonha taonsahonikonrhen tsinitse8anikonraksata.

16 Nok nense8entontiete, tosa tense8atkonsastaren tsinihatiierha ne Kaianeren ronatkon8aroron, n'ia-taonsahatiierkenha's' ak8ekon aionttok tsi ronontontieton. Ori8iio tsi k8arori tsi iehatiientatha.

17 Nok tanon nise, satkonsohare, satoka oni n'onen sentontietane.

18 Ne tosa aionttok, nok tanon ne Ianiha ak8ekon tehakanere, raonhaa teiakanere tsi nonnisataseton, 8ene enronni n'onen tenhiari8a-erak8ase.

19 Tosa se8arorok non8entsia ahotsoko8atsera, otsinon8a, oskenra oni entiatek8isa, ne oni ne sakonasetha rotinikonrotak8as ratinensk8as oni.

20 Neh tanon se8atateroroks Karonhiake tiostsoko8atsera, n'iah othenon tekontiierha notsinon8asonha, iah oni ne ratinensk8as.

21 Aseken tsinon8e nikaien ne se8atsoko8atsera etho ki oni non8e iekaien ne se8eri.

22 Okara Sahi aos8athesera n'oieronta; toka non8a iah othenon teiohre ne skarake tsiatak8ekon teios8athe.

23 Neh kati ne iah tentiori8aierike ne sakara, tsiatak8ekon kitentiokarasheke; toka kati non8a neh aiien ne tetiokaras, oh kati onte ak8a niiatenhia8enne tsinon8e tetiokarasko8a.

24 Iah taonton onka tekeni taokos8etseraientake;

aseken tokat saiatatenhos8en, enhonon8ene ne saiatat ; ok ne's'en's ne saiatat enhokonnienste, enhokenron ki ne saiatat, iahkati oni nise taonton ne sataietsiio-tense, ne Niiio tanon notkonseraksen.

25 Nese 8aonni k8arori, katon : Tosa tese8aterientarak tsi tsionnhe, tsinahoten ense8ake, tsi oni nahoten ense8anekira ; tsioni ni8aststa ne se8aieronke, nahoten aese8atseronniate : iahken senha atonnhest tekanoron tsiniot natennatsera, nok oni ne ieieronke tsiniot ne iontseronniatha.

26 Tese8aiatoret notsitenhokonha ; iah tekontiienthos, iah oni tekontiiient8ak8as, iah oni othenon tekonte8eientons ne kanonsoharakeson ; nok sane sakonontens n'Etsise8aniha Karonhiake thenteron. Iah onteken senha ise tetsise8anoronk8a tsiniot n'ononha ?

27 Onka oni tsinitsion bahak8eni ne tsi tiotkon tahotatenikonrharake se8asita nahatatneniestste ?

28 Nahoten oni ahori8ake tese8atatenikonrhare natak8ennia ahori8ake ? Tese8aiatoret tsiniot tsi konteiarous n'ahontesonha : iah teiotiote iah oni etkontiseriies ;

29 Nok sane K8arori, roiatanerak8atonnesane ne Salomon, nok iah non8enton tiiehero tsi ratseron-nisk8e tsiniot n'ononha.

30 Iah onteken senha ise tatsise8aseronni tsiniot n'ohontesonha, non8a iohniote, nok n'enhiorhenne kakiok non8e ien8ation, O Kanoron ki onte oni tsi se8anikonrasto ?

31 Tosa kati tonsese8anikonrharak, n'aese8atonheke : nahoten naha enhiak8ake ? ok ne's', nahoten ente8anekira ? toka's' oniken nahoten ente8atseronniate ?

32 Etho'k' sek nehne niot tsi ronnesaks ne iah tehotiianere : roterientarese ne Karonhiake Tetsise8aniha tsi eh niot tsi tese8aton8entsioni.

33 Neh tanon tas-e8atierent se8esak ne Niiio rahnakerasera, nok ne kenh ioha8iton aksekon nehne ok tentkonne.

34 Tosa kati tonsese8ennikonrharak toh naia8enne tsi enhiorhenne; aseken enkene nenhiorhenne tsi nateioton8entsiohon: se8ennisoratsen se 8ahi niok8eniatsera.

Tsiatak-haton nateioteri8asonterak8en.

1 Tosa teskeiatoret nenserheke tosa taiesaiatorete.

2 Aseken, ok eh nentsiesaierase tsinensheierase; oni tsi entsiehsatenienthase nensheiatenienthase

3 Oh nah oni nia8ens tsi sattokas onaonskeri rokarisenne tsiatatekenha, iah nise tesattokas ok iateiohnaharohare sakarisen.

4 Ok ne's' nasiron; niare tanon tiatateken skohko sakarisen onahonskeri; nok nie3 nikaronta ne sakarisen.

5 Onk8etaksensk8a! neh niare sasoko nise sakarisen, ethone ensaterientisake oh nasiere aonsasoko ne tsiatatekenha rokarisen onaonskeri.

6 Tosa erhar ietsiatiens nori8atokentison, tosa oni ne k8isk8is ietsiatiens ne se8anekorha; iotteront ne takonsk8aseronk8ate nok aietsiata8ari.

7 Se8ari8anonton nok enhietsiion; se8esak nok ense8atsenri; se8annhontishon nok enhietsinnhotonk8ase.

8 Aseken ron8a8is ne rari8anontons; ratsienries ne resaks; ron8annhontonk8enni ne rannhohaiaks.

9 Onka nah neh non8a n'onenhia ahontahaon ne roienha ne kanatarok ahori8anontonse.

10 Nok ne kentsionk enhari8anonton oniare ontekenh henthaon?

11 Tokat non8a ise ne tsionk8etaksenhokonha eh niioire tsi se8ak8enion n'ioianere aontaietsiion ne ietsiienhokonha; ohkati onte ak8at niiot ne Karonhiake Tetsise8aniha tsi entesakaon tsiniiakon ron8ari8anontoni!

12 Tsini tesaskaneks naiesaierase ne tkari8aieri, etho oni nise naseieras; aseken eh nikaianerenseroten eh oni nihotirihoten ne Rotitokensehak8e.

13 Tatsiataŕeiat tsinonkati nikannhohaha ; aseken ne Kannhohoŕanen oni teiohahakaron oneson iakoia-tenhaŕitha ; Kentiokoŕanen oni neh nitens.

14 Aseken nikannhohaha niiohaha oni ne Karonhiake iakoiatenhaŕitha ; kenh oni niakonha ne iet-senries.

15 Seŕatatenikonrarak kati, enhietsiiatorenne ne rotitokensetseraksens, teiotinakarontonha enhohnati-atontakŕenhatie, nese naoskon Okŕaho oni tsini hatinenskŕas.

16 Ratiŕeiennake kati entietsiienteroŕtakŕe. Kanenharaniiiontha kenhaha nohiktake, Katen Sisonhonionŕarake aonhianiiionthake ?

17 Nese ŕahi ne karontio ŕahio ki ne ŕaianiiiontha ; tsikiniiot ne karontaksen ŕaiaksenki ŕaianiiiontha.

18 Iah nonŕenton ŕaiaksen tiiionhianiiionten ne karontio ; tsikiniiot ne karontaksen, iah ki teŕaianiiiontha ne ŕahio.

19 Tsinikarontake n'iah teŕaianiiiontha ne ŕahio, enkaiakon nok otsirake enŕation.

20 Ratiŕeiennake kati ok entiseŕaientereste.

21 Tsiniiakon ne ionkennis : Seŕennio ! Seŕennio ! iah tehontaŕeiatane ne Karonhiake ; neok tanon ne ronikonraieriton ne kakeniha karonhiakon thenteron.

22 Kentiokoŕanen enhionkenhase n'ethone teŕenniserate : Seŕennio ! Seŕennio ! iah kenh naha ise tesasennakon tsi ionkŕatokensehakŕe ? iah oni kenh ise tesasennakon tetsiakhiiatekŕatanion n'onatkonseraksens ? iah oni ken ise tesasennakon niatekon ioriŕanerakŕatenion tsiniiionkŕaieranion ?

23 Ethone tanon nii onen tentekhoienhase ; iah nonŕenton tetkŕaierine : ehren kati iseŕet tsi nonŕe nikiteron, ise ne seŕariŕaneraakskonkoŕa.

24 Onkakiok rothonte tsinahoten katon, nok enha-teŕeienton, neh tenthiiatenientenste ne ronkŕe oststerrake rotenonsonni ;

25 Enhiokennore, nok etho tenhiobnonke nenkanaronnionne, tenhioŕeratase oni, iah othenon taiaŕenne aseken ioniron tsi kentŕkŕahere.

26 Nok tanon non8a ne rothonte tsinahoten katon nok iah tahate8eienton, neh tenthiiatenientenste, ne iah tehonikonra onesaronk8ake rotenonsonni.

27 Nok nentiokennore, etho tenhiononko n'oneka, tentio8eratase oni, enkanonsienenne ak8a ihken ionerak8at tsi en8atkenrenseronni.

28 Ak8a ihken ionerak8at tsi 8ahakohnerak8enhaton tsinihoianerenseriio nonen sasakotatiasi.

29 Aseken eh ki nitiotte tsi sakotatis tsinihosastensera, nok iah tsinihatiierha ne ratiatons.

—

Satekon-haton nateioteri8asonterak8en.

1 Nok kentioko8anen ron8anonteratiene satontahantontastsnente.

2 Saiatat eh raiataratie ne roststa8is, iathotontsothase ne Iesos, nok 8ahenron: Saianer! ak8ase ok tasanonton nasere shitsient.

3 Nok ne Iesos iahonisonsaerhase, nok 8ahenron: eh nontonkenikonra8en, satsie8entann. Ak8a oksaok sabaiegentane.

4 8ahenron ne Iesos: Senikonrarak tosa onka she-rori; 8as tanon rahouihenton ratitsihenstatsi seri-8aierit tsini hori8ataton ne Moï8 aia8ens neh 8ene ahononhnien.

5 Nok nonen siiahara8e ne Capernaiimke, rasennoganen 8ahoiatorenne ronitentasehatie.

6 Nok ratonne: Saianer! Saiatat nakennhatsera ra8ennitaronni nok 8eso oni tsi roronhiakan.

7 Tahenron ne Iesos: ehienke, nok enhshitsiente.

8 Tontahenron ne rasennoganen: Saianer! iah se te8akerihonte n'iasata8eiate nakenonskon; enskat ok tanon aontasatati, nok enshaie8entane.

9 Aseken nii neok nonk8ene 8akaterihonte, sekon kis 8atons nakheienhase nakonk8eta, 8as, nensok 8are; tihaiatate, kats, tare; nok nakennhatsera kenh natsier, oksaok eh nenhaiere.

10 Sahonerako ne Iesos tsiniot tsi Saharonke, Sasaka8enhase ne ron8anonteratiene : Ori8iio tsi k8arori, tsi iah te8atkathon n'Israerrononke neh niko8anen te8etak8en.

11 Nese 8aonni katon kentioko8anen, tsi tkarak8inekens oni tsi Iate8atsothos nentienseron, nok enskatne ienhatik8ekon kanakeraserakon ne karonhia-kon, Abraham, Isaak, Jacob.

12 Nok nak8a Niio sakoienhokonha astste tsi oni non8e tetiokaras ienhiontatiatonti, eh non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnokaraniehonheke.

13 Ethone onen Saha8enhase ne rasenno8anen : 8as, nok etho nenhia8enne tsiniot tsi tisetakon. Eh oni nikaha8i tontahaie8entane ne rahonnhatsera.

14 Onen non8a ne Iesos iahara8e tsi thononsote ne tier, kanaktake kaiationni ne tier ron8ennhonsa iotonk8arhos ionon8aktani.

15 Neok nathanisnonsaerhase; oksaok sontkestsko nok satiakosniene.

16 Nok nonen Siiokarahane, kentioko8anen eh8aontatiaktate notkon iakohnatiennine, Ak8ekon Sasakoiatineken8e, Ak8ekon oni niionsasakotsiente tsiniiakon iakohnon8aktanihak8e ;

17 Neh naontakaierite tsiniha8en ne Rotokense hak8e Isaï, tsi ra8en : 8athatatek8en ak8ekon oni ionsahaha8e nonk8annraokonkenha.

18 Sahattoke ne Iesos tsi kentioko8anen Sahon8aiatorenne, Sahari8anonton ne tahatiiiahke.

19 Saiatat ne raiatons 8ahoiatorenne, 8ahenron : Saianer ! tiotkon enkonhnonteratieseke tsi ok oni non8e niienhense.

20 Tontahenron ne Iesos : Iohnatsonhionton naha ne Tsistso, nok kontsinakonni notsitenhokonha ; Nok ne Niio Roienha ak8ekon iah ehoien natkonsera.

21 Tihaiatate Sahenron nehneh : Saianer ! takaterharat niare Shiiatatahannha ne rakenikenha.

22 Tontahenron ne Iesos ; kasts taknonteratie, iontatiatata naka8enheionta.

23 Ok ronSanor : ietane ne raotiok8a tsi Iaha-tita.

24 Iokontatie taka8eroten ak8a ikenb ka8ero8anen, skanorons bahatihonhiohne ; rotas sane ne Iesos.

25 Akta niahonne ne raotiok8a nok 8ahon8aiete, ronton ; Saianer ! tak8aiatakennha 8atiak8enheie.

26 Tontasaka8enhase : nahoten Se8aterontha nise-8erientaha ? Ethone tontahatane, 8ahatarhase no8e-ron oni tsi kaniatare ; nok oksaok tonsaka8eriiiake.

27 8ahakohnerak8enhaton ne teiekaneronhnion nok 8ahahironhnion : Onkah nah kehiken, ak8ekon no8eron oni tsi kaniatare ro8ennarak8a ?

28 Nok nonen sihaonrarho skaionhati, Gersenian raotinakeraserakon, teniase notkonseraksen rona-tienni taiatotasi tsi ioshon8enion iathon8aterate ; iah onka tetsiontoheststak8e neh non8e tsi natehohnat-hnonhianitonne.

29 Nok 8athotihenrete, 8aniron : nahoten taseni-ente, Iesos Niio Iaienha ? taskenironhiakentane ken tsi kenh nontase, areko sane tiieiohe ?

30 Iah ihnon teken, k8isk8is iohnentioko8anen tkonnesk8e tehiohnastskaontiesk8e.

31 Ron8anekennihak8e kati nohnatkonseraksen, 8akonniiron : tokat ensesk8aiatineken8e, astion ki arahona kenhiken tkonnes k8isk8is niaonsaiak8e.

32 8asaka8enhase, 8asene : tontakontiiakenne, nok eh niaakonne ; nensok ne k8isk8is 8akonteko kania-tarake iakontiatonti ak8ekon oni etho 8akonniheie.

33 8ahonteko ne k8isk8is sakotinonnhak8e ; kana-takon niionsahonne iahontrori tsinaha8enne, oni ne teniase Otkon rohnatiennine niatatake.

34 Kanatak8ekon 8aheiakenne 8athon8ateratana ne Iesos : nok nonen 8ahon8aken, 8ahon8aneken ne ehren aonsarete tsinihonaton8entsia.

Tioton-haton nateioteri8asonterak8en.

1 SAHATITA nok tonsahaiaiake, sara8e tsi thotenata.

2 Saiatat roiatakenheion Kanaktake raiationnitie eh SahonSaiathe8e. Tehakanere ne Iesos tsinithone-takon, Saha8enhase ne roiatakenheion : Sanikonra- nironhak kien ! sonterake8e ne sari8aneraaksera.

3 Nok ne ratiatons tahonniron ne rahotinikonra- kon : ori8iio tsi rari8aiesatha kehiken.

4 Roterientaratsihon ne Iesos tsini thotnikorra- sens, Sasaka8enhase ; Sahenron : oh niotieren tsi Sanon tonniontseraksen seSanontonnions.

5 Kah nikaïen senha Satiesen ; naiahiron : Sonte- rake8e ne sari8aneraaksera ; tsiniïot ne, satkestsko, nok satenti ?

6 Neh kiok oni aese8atokatak8e tsi rok8eniatse- raïen ne Niio Roienha non8entsiake aonsaharake8e n'iakohri8aneren ; Ethone Saha8enhase, satkestsko, nok ionsashaf ne sanakta, nok sasatenti.

7 Tontahatkestsko nok sahatenti.

8 Ak8ekon ok Sahakohnerak8enhaton tsinahoten Saontkatho, nok Sathon8anon8eronnion ne Niio tsi eh nikak8ehniatseroten sako8i n'onk8e.

9 Sekon isiniïore niionsare ne Iesos, eh iahoken ne ronk8e, Satio ron8aiasts, renstsk8ahere are tsi raka- rotasiatha, iahatati, Sahenron : taknonteratiesek. Tontahatenstatsi nok Sahosere.

10 Tsinikari8es tehotskakon ne Iesos, Satio rao- nonskon, eh iaonta8eiate ne ratikarotasions oni nona- k8aiesentasonha, etho oni ne rononha takarane tsi ronatek8ahere ne Iesos oni ne raotiok8a nok Sahon- tek8onni.

11 Tsiniïot tsi Sahontkatho ne Pharisian ; Sasako- tiri8anon tonee ne raotiok8a, ronton : oh niotieren tsi tehontonts ne etsise8ako8anen, ne ratikarotasions oni ne ratinak8aïesenhokonha ?

12 Nok tanon ne Iesos rothontetsihon, Sasaka8en- hase : iah othenon tatehon8aton8entsioni ne ratetsi- ensts ne skennen ttiakonnhe, neh Sahi tanon ne ia- kohnon8aktani.

13 Sasene tanisa, oni ietsirori tsinahoten kenton

ne kenh nika8ennoten : atanitenron ikere, iah natate-
8enniotsera. Aseken iah neh tekheroriane ne tion-
k8etaieri aonsaiontatre8ate, neh tanon ne iakori8ane-
raakskon.

14 Ethone ne Sa8atis raotiok8a SahonSaiatorenne
nok Sahonniron : oh niotieren nii oni ne Pharisian
iotkate ionk8entontietha, nok ne sentiok8a iah teho-
nentontietha ?

15 Iesos tontasako8enna8eron : tsinihati ron8ati-
honkara8i tsi 8atenniote, en8aton kenh nahotinikonrak-
sen seke tsinikari8es ratik8ekonhaties ne rohniakon ?
ien8atenniserihe8e ki tanon ne ienhon8aiatenha8e ne
rohniakon, ethone onen enhonentontietahnion.

16 Neb oni sakat katke asehtsi nitiakohnanentak-
tak8en n'onen iok8enniakaionhon : aseken enhione-
hare ne kennanentaktak8en tanon onen senha enbio-
sonhio8annha tsi teiorihon.

17 Iah oni katsetakaionne teiehnekarha n'otsitsia-
se, aseken tenkatsetarite nok en8a8erontane. Kat-
setatsike's'tanon 8aheren notsitsiase iah nehne oh
taia8enne.

18 Tsini kari8es neh rohtarak8en, rasenno8anen
eh 8ahoketote rahohenton ne Iesos Sahanitente 8atha-
tontsoten, ratonne : Kheienha onen tiaka8enheion ;
karo ki tanon aontasete, nok sanisnonsaerhas nok en-
tsionnheke.

19 Tontahatane ne Iesos, Sahne, oni ne raotiok8a.

20 Skaiatat ne tsiathon8isen onen tekeni ia8enre
niioserake siionnrakaionse, 8ahohnonterane, nok ia-
kaiena tsi tetkak8athon ne raotiata8i.

21 Aseken te8atonhak8e na8erientakon : ne'k'ok's'
oni ne raotiata8itne iakiena enskie8entanese.

22 Nok tontahatkarhateni ne Iesos, 8athatkaneren
nok 8arenhase : tsiaken kien! nese sesatsiente tsi
tisetakon. Nok oksaok sakaie8entane.

23 Nonen siiahara8e ne Iesos tsi thononsote ne
rasenno8anen, 8asakoken kentioko8anen ronteren-
notha, otiake oni ronaterakareraston.

24 Sasaka8enhase : saseniakenn : Katiken ia8enheion nese ok ne iotas. Nok ok taon8aieron.

25 Tsi kati ak8ekon sonsahatiiakenne, ethone iahta8eiate, iahanentsa, nok sontketsko.

26 Ok kenh tiiakaha8e tsi 8ate8ateri8areni neh non8e.

27 Onen shihotoheststonhatie ne Iesos, teniase teniron8ekon 8ahon8anonterane, tehotihenretane, iatonne : David Iaienha! takenitenr.

28 Nok n'onen siiahara8e kanonskon, 8ahon8aiatorenne nok 8asaka8enhase, 8ahenron : tisenetakon ken tsi enkk8eni tsinahoten seniri8anontons niihne? ton-taniron : Ori8iio on8e, tokenske Saianer ensk8eni i

29 Ethone kenh niiahaiere nikarake nok 8ahenron : Etho niia8enn tsinitisenetakon.

30 Nok tonsaniron8eksi ; 8asakotia8enratse, 8ahenron : tosa onka ietsirori.

31 Nok tanon ne rononha, ok eh ionsaiatasaa8en, 8ahon8arensaronnion tsini ionsane.

32 Ak8a onen sishoiakenhonhatie, eh 8aon8aiathe8e iah tehatati oni Otkon rotienni.

33 Oksaok sahatati nonen sonsakaiakenne n'otkon, ak8ekon ok 8ahakohnerak8enhaton, 8ahahironnion : Areko non8enton etho tetia8enhon n'Israerrononke.

34 Nok ne Pharisian 8ahonniron are nenehe : ot-konseraksen rohiehna8ase tsi sesakotek8atha n'otkon-seraksen.

35 Nok sane ne Iesos ak8ekon nontaha8enont...ahatie tsi kanataienton oni iohnatak8enraron, Sakotatis-k8e tsi ronterennaientak8anic k8a, roriho8anatonhatesk8e n'Ori8ase Niio raori8atokentitsera, sesakot-sientanionsk8e oni niakohnon8aktanionnisk8e tsi ienakerenion.

36 8asakotenre, nonen sahonikonraientane tsiniiot tsi ratinakere, ok tiiatehonarenihon aniosiken teioti-nakarontonha iah teiotiien ne ranonhne.

37 8asaka8enhase ne raotiok8a : Ori8iio tsi kaeto-8anen nok kenhnihatiha ne rotiiote.

38 Hetsise8ennitentas kati ne Rahetak8eniio ahontasakotori kannhatesra tsi rohetaien.

Oieri-haton nateioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos iasakononke ne tekeni ia8enre nihati raotiok8a, 8asakok8eniatseron, naonsasakohnatek8ate n'otkon aiakohnatienni, oni aonsasakotitsiente tsiok naiakohiata8enseke.

2 Kentho ratisennare ne tekeni ia8enre nihati: Simon ton8ako8anen, tier shon8anatonk8en; tanon n'iatatekenha San.

3 Philippe, Barthelemi, Aton8a, 8atio rakarotationsk8e; Sak alphé roienha; Lebbé Tadé ron8anatonk8en.

4 Simon kanaenronon; tanonne rotenninon, Sitas Iskariot.

5 Sasaka8enhase ne raotiok8a tsi iasakotori; 8a-henron: tosa tanon eh niihase8e tsi ratinakerenion ne kaiatonni ratisennaiens, iah oni tsi rohnatenataien ton ne Samaritanronon.

6 Israerrononke ok tanon tese8aststekafa saietsiiahaharat ne iakohiatatonhon.

7 Ense8atonheke n'onen enhietsiiatatisheke: Onen akta ta8e ne Nii raonakerasera.

8 Saietsitsient n'iakonon8ak tanionni oni ne iakoststa8is, Saietsiionnhet n'iaka8enheion; iesentenraton, Sasetenrat ki.

9 Tosa se8arorok no8istanoron, o8ista oni aontake ne sanatatserakon.

10 Tosat iase8aiarenhaf ne kaneka niienhense8e, tekeni oni tahese8atiata8itseraientak, ahta, nok oni natennists; aseken tehotentson nahon8anonte ne raio8enseriio.

11 Nok ne kakiok non8e tkanataien iense8atenatennenne, se8ari8isak onka iakorihonte naiesate8eienton, etho oni tsiterontak tsi niio8e ensesatenti neh non8e.

12 Tesatenon8eraton kakiok non8e iensata8eiate : ensiron : Skennen kenhak ne kenh kanonskon.

13 Tokat entiakori8aierike ne iakohnonsote enhiakorane ne skennen, nok ne iah, iseke tente8e.

14 Kakiok non8e, tsiok oni non8e iah tenhietsinaktotanire iah oni taiontaonsatate ne sa8enna, ensesarasitoke8e nonen tentesiakenne neh non8e.

15 Ori8iio tsi k8arori tsi senha enhiotesero8anaten neh non8e, tsiniot ne Gomor oni ne Sodome nonen tentesakoiatoretane tsi nense8aton8entsiarisi.

16 Etho niot tsi iak8atori tsiniot ne teiotinakarontonha ok8ahotserokon iakon8anatori, se8atatenikonrarak kati se8anikonriihak oni.

17 Se8atatenikonrarak kati nonk8ene nonk8ati; aseken enhietsiitinionte tsi rontkennisahata, enhontennhaneoni aietsisok8a8eson tsi ronterenaientak8a.

18 Oni ii akerihonniat enhietsiiaten8a8ison rahohtihenton ratikorason nori8iio ahonnonni tsiki niot nonk8eokon.

19 Nok tanon nonen enhietsiiena, tosa tese8atatenikonrharen tsi nahoten aese8enron, tsi oni naese8aierie tsi aese8atati: aseken enk8a8ennon neh non8e nenkaha8i.

20 Aseken iah ise taese8atati, Ehtsise8anihase raonikonra ense8atati nethone.

21 Ienkahe8e n'ok ne neh teiatennontere enhori8ente kenheiatne, Roniha ne roienha, ratiksaokonha ensesakohnatkarhateni ne ron8atiienha nok ensakotirio.

22 Ii aksenna enhietsis8ate nonk8eokon; neok tanon enhatsennonni ne iatenrokten.

23 Kakiok non8e tkanataien entietsikenrenseronni, neh noia tetkanataien niionsase8e: aseken ori8iio tsi k8arori areko ok on8entsiak8ekon tentise8enonton tsiniiore tentre ne Niiio Roienha.

24 Iah senha tethanontons ne ron8arioanienni tsiniot ne sakorihonnienni, nok oni ne rannhatsera tsiniot nak8a raiatak8eniio.

25 Ethose ok nithotte ne ron8arihonnienni tsiniiot tsi rate8eiensta, oni ne rannhatsera tsiniiot tsi ron8annhas. Tokat non8a otkon ron8anatonk8en ne Raniserak8eniio, toh kati onte ak8a senha niienshon8atintonk8ake ne sakohienhokonha.

26 'Tosa kati othenon se8atsanisek. Aseken ak8ekon niien8atotasi ne iotaseton, oni niien8aterihotasi tsinikon ne ioteri8aseton.

27 Tese8ari8athet tsinahoten asatakon k8arori, nok kanonsakeson tatese8ahenret tsinikon tek8atsiaonni.

28 Tosa se8atsanisek tsinahoten aiurio noieronta, iah tanon taiurio natonnhests; neh tanon se8atsanisek tsinahoten aiotirio natonnhests oni noieronta nok otsirake iaiothiatonti.

29 Iah kennah tekatsitenserake tiiatekehnes n'enskat k8enis? Ak8ekon sane etsise8aniha sako8enniio tsi konnes.

30 Ieiohe oni ak8ekon 8asheton tsinikon se8anonk8iserote.

31 Tosa kati se8ateronsek senhase ise se8aiatano-ron tsiniiot n'otsitenhokonha.

32 Onka iah tenhakatchasere nonk8ene, iahki oni nii taontahiiatehase raohenton ne Rakeniha Karonhiake thenteron.

33 Nok tanon nenhakatonnhiiase nonk8ene, tenthiiatonnhiiase ki oni nii tsi thenteron ne Rakeniha.

34 Tosat se8erhek skennen ken kienne non8entsiake; iah neh tekienne ne skennen, ashareko8a tanon.

35 Aseken tekhekhasionhe ne iatationha, tiatationha, oni ne tiatatsafa.

36 Neh oni enshon8as8enseron nak8a rahonnhatseraokon.

37 Onkakiok senha ronihia, ok ne's' ne ronistenha senha sakonoronk8a tsiniiot nii iah tatehakeri8atson; ok neh sakat ne senha roienha ok ne's' ne raienha senha sakonoronk8a tsiniiot nii iah othenon tatehakeri8atson.

38 Oni ne iah tenhatketathe ne raoronhiakensera nok ahakianenhasa iah othenon tatehakeri8atson.

39 Oni nenhononstaton tsi ronthe, enhotonse ; neh tanon enshatsenri nenhakate8entetase.

40 Onka tenhiahrhothon, tenhakarhoton ; nok ne tenhakarhoton tenhorton ki ne takatenni8eton.

41 Onka rotokense tenhorhoton tsiniot tsi rotokense ; eh ki niit tsi tenhon8ari8aserak8ase tsiniot ne rotokense, nok ne thori8aieri enhokonnienste, eh ki nenhon8atonraseronse tsiniot ne thori8aieri.

42 Nok oni ne ska8isa ok onekanos aon8anekanonten saiatat nakitiok8a ; ori8iio tsi k8arori tsi iateka-konte tenhoteri8aserak8ase.

Enskat haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 NONEN saha8eiennentane ne Iesos 8asakoiane-renseron ne raotiok8a, akte niionsare, nasakorihon-nien asakotati oni tsi ronatenataienton.

2 Ethone oni ne Sa8atis Saharonke tsini hatiera-nions ne Iesos, teniase ne raotiok8a iasakotori ahon-8ari8anontonse aniron :

3 Ise ken ne kari8ataton on8entsiake entre, katen ohia enshak8arhareke ?

4 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : 8asene nok satsisenirori ne Sa8atis tsinaoten tsiatkathos oni-tsiaronkas.

5 Tsiakens ne teieron8ekonne, tsiontenties ne iesi-naksen, tsiontons n'iakoststa8is, tsionronkas ne te-ionhontak8ekon, Tsiiontonnhests niaka8enheion, nok iontataronkatenti ori8atokenti ne iakotent.

6 Iakotaska ne iah tenhiontateri8aientatennire nii akeri8ake.

7 Nok nonen sonsaiatenti, Iesos Kanenrakon iaha-tati, 8ahenron : nahoten se8atkenseronnonne karha-kon ? Ok8ire kenh ne te8atkarenrons tsi iahote ?

8 Oh kati nekenhen nahoten se8atkenseronnonne ?

rokSenniatsanit kenh ne etsise8aken ? tsiniiot ne ro-
rinontiioson.

9 Oh kati nekenh ak8a nahoten ? Rotokense onte-
ken ? enh, k8arori tsi sakotoheststenni ne Rotito-
kense.

10 Aseken raonha roton tsi Saton n'oiatonsorato-
kenti : ienhiiatori nenhiahaaseronnien tsini ienhense.

11 Ori8iio tsi k8arori, tsi iah sekon noiah tehona-
keraton neh senha hahaiatanoronke tsiniiot ne Sa8a-
tis ; nok sane neh nak8a nitraha ne Karonhiako sekon
neneh senha ieshaiatanoron.

12 Tsinahe thonakeraton ne Sa8atis, ethonahe site-
8askennhen ne Karonhiake, nok neki ne ratisasto
rontk8enies.

13 Aseken ne Thotitokenseak8e oni ne kaiatonsera-
tokenti ok iarennakerate tehon8arensaronnnions.

14 Nok naese8atontatseke tsihenkiron ; nese 8ahi
ne Eli tontarene.

15 Ionronk ne tenhionhontakarontake.

16 Ohnahoten taontakheiatenientenste neh niion-
k8etoten ? ne's' teshontieren ne ratiksaakonha tsi ion-
kerontak8a ratistsk8aronnion nok iesakotinonks ne
rontenrookon.

17 Ronton : ionk8aonra8aton nok iah tatese8anon-
niak8en ; ioterennatatitenrat ionk8aterennote nok
iah tese8atatitenranion.

18 Aseken ne sa8atis iah tehonekirenhaties iah oni
tatehostskaonties ; nok sane sekon ron8enni : Rotkon-
seraien.

19 Nok ne Niiio Roienha tehastskaons ranekirha
oni ; nok ronton : Shako8ane, tsionekaka8e, rontenro
oni ne ratikarotasions oni n'onak8aiesentasonha. Nok
ki tanon 8ene iotonhon nateri8ak8arisionsera tsinon-
k8ati ne sakoienhokenha.

20 Ethone onen tahatasa8en Sasakori8asten tsi-
non8e eso natehoieronnionhaton nok iah teshonata-
tre8aton, 8ahonron :

21 Sententasere Korasin, ise oni Betsaita ! Aseken,

Tirne ok ne's'en's' Sidonne etho naiori8anerak8ate-
nionke tsi naonkieren, katkaron ahontahonatakenro-
serhon tsinahonsahonatatresaton.

22 Nese kariinni katon, tsi k8arori : Tikenha tsi
nensakote8eiennatsaniten ne Tirronon, oni ne Siton-
ronon, n'onen tentesakoiatoretane tsinise niot.

23 Nok nise Capernaiim, ise enskat ne iatesaketo-
tak8e tsi teiesarensaronsk8e, tentesenonk8ihse n'onos-
son. Aseken tsinikon satkathon n'iori8akerak8ate-
nion, aiokathon ne Sodome sekon nah neh non8a na-
kanataientake.

24 Nese 8aonni k8arori katon, tikenha tsi nenthon-
8anak8isronhase ne Sodomronon n'onen tentesakoiat-
oretana.

25 Ethone ne Iesos tontahenron : O konsennaiens
Rakeni, ok tise8enniiio tsi Karonhiate oni tsi Ion8en-
tsiate, ne tsi sleri8asetenni neh nikarihotos ne ionto-
khas oni ne ienikonrasson, nok neh ne kenniikasa
shetokatenni.

26 Eh niot, O Rakeni, nehkitsi eh nitisanikonriio-
hon.

27 Ori8ak8ekon Rakeniha raka8i ; iahonka tehon-
8aienteri ne Roienha, ak8a neok ne Roniha, toka ken
onkakiok onshakororihake ne Roienha.

28 Kasene ise ne tese8a8ishenheion oni se8a8ishen-
ne, nok ii enk8asnienon.

29 Se8atketat nak8atientaniakt, se8ari8aienterhann
oni tsi te8akeri8aieri oni keriasiiio, oni ense8atsenri
aotorisensera ne se8atonnhests.

30 Aseken iah te8ateri8atore nakeri8asonha, iah
oni teiokste nakriena.

Tekenihaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos Sathahetiiakon onatsia kaien-
thoseron ASentatokentike ; Sahontonkariake ne raotio-
k8a ok kati neh 8ahatiratoskare nok 8ahonneke.

2 Sahonniron ne Pharisian tsi Saontkatho : Satiasenre naŝentatokentike eh naieiere tsinihatiierha ne Sentiok8a.

3 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron : iah kenh tese8a8ennanosta tsini hoieren ne David oni ne raotiok8a Saontonkariake ?

4 Oh nihoieren tsi iehota8eiaton Niio raononsakon, Sahanatarake ne Ron8a8enniiostak8a, iah se sane tehoenk narake iah oni ne raotiok8a, ak8a neok rononhaa ne Ratitsihenstatsi ?

5 Iah oni kenh tese8a8ennanosta ne Kaianerense-ra tsi iah tehotinnhis ne Ratitsihenstatsi n'ononsatokentike ahotiitoten n'aŝentatokentike ?

6 Aese8aterientarake tsi 8ak8arori, tsi senha raianoron non8entsiake non8a ihres tsiniot n'Ononsatokenti.

7 Nese karihonni iah taietsiri8enton ne iah teiakonnhikon naese8aterientarake tsinahoten kenton ne kenh O8enna : Atanitenrat te8akato8entsioni iah n'atate8enniiosta.

8 Aseken ne Niio Roienha raho8entsi i'aŝentatokenton.

9 Sonsahatenti netho, tsi ronterennaientak8a nionsare.

10 Saiatat eh raataratie skati ronentsakenheion ; neh 8ahatiri8akensera8e naon8ari8arho, 8ahon8ari8anontonse Sahonniron : iah kenh te8atia8enre naŝentatokentike aonsaiontatetsente ?

11 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : onkakiok tsinitsion Oson8akon iakaiatenne ne raotsenen, iah onteken oksaok taonsahaiatatako aŝentatokentike sane Senniserate ?

12 Eso onte 8ahi tetiattihen tsi natekanoron n'onk8e ok ne neh katsenen. 8atons kati naontaieri8aierite n'aŝentatokentike.

13 E8hone kati onen 8aha8enhase ne ronk8e : santsak8arisi, Sahanentsak8arisi nok sahaie8entane.

14 Sahatiiakenne ne Pharisian, 8ahon8atsienhaien, ohonte nahatiiere naon8ario.

15 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsihon, oksaok sahatenti; nok kentioko8anen 8ahon8asere, ak8ekon oni niiesesakotsienthak8e.

16 Nok sakonnhesehak8e nahatiriho8ante.

17 Naontakaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e Isai.

18 Iahiiatori nakennhatsera, ne riatarak8en rironk8ako8a neok oni 8akon8esk8ata; enhiion nakenikonra, neh ensakorori ne Niiio racnakerasera n'onk8ekon.

19 Iah tahateri8atek8aseke, iah tatahohenretake, iah oni onka taon8a8ennaronke haha8ennotatietsi tekanatokenhaton.

20 Iah oni tahas8ate ne sekon nikaienk8arotonni-
ons tsiniiore niienhasenniase ne kaianeren.

21 Ak8ekon ok nonk8e enhon8asennaniahesen.

22 Saiatat etho 8ahon8aiate8e otkon rotienni, teharon8ekon iah oni tehatati, nok sahotsiente: ak8a ki iah othenon tatetiotokte, rothare oni tehatkathonniions.

23 Ak8ekon ok 8ahakonerako nok iontonhak8e: iah kennaha neh tekenh ne David Roienha?

24 Nok tanon tsi 8ahonaonsonkote ne Pharisian; 8ahonniron are neneh: kehiken ak8a Beelsebul ok ahosennakon sesakotek8atak8a nonatkonseraksen nese 8ahi tkon8atkonserak8eniiio.

25 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsihon 8asaka8enhase, 8ahenron: tsini kanakeraserake n'iah skari8at tekenh iah ki othenon taonsakaieronnihake, tsini kanatake oni tsini ka8atsirake ne iah skennen, iah othenon taioteri8atentiase.

26 Nekati kehiken, non8a; Rotkonseraksen ahon-
sahoiatineken8e ne ratkonseraksen, ak8akati 8ahi tatehotiri8ate: oh kati nenhiotonhatie tsi enhnina-
kereke?

27 Nok tokat tokenske Beelsebul ahosennakon tsi sekheiatek8ata n'onatkonseraksen, kahkati nithati-
has ne ietsiienhokonha tsi sesakohnatek8ata? nese 8aonni ok rononha tentsetsiiatorete.

28 Nok tanon tokat non8a Nii raonikonrake tsi sekheiatek8ata nonatkonseraksen, ori8iio kati tsi onen se8aiatorenhon ne Nii raonakerasera.

29 Oh naiasenne ne ronk8e iahota8eiaten ne roiata- niron oni ahonensk8enhaton, ne iah niare tenhoneren- khe ne roiataniron? ethone onen en8aton enhonen- sk8enhaton.

30 Onka iah teiakenik8ekon akte kinihotieraton, nok ne iah tateion keniiena8akon tsi keroroks, rati- satha.

31 Nese 8aonni 8ak8arori, ak8ekon niien8aton naonsaiontatenikonrhense nonk8e akori8aneraaksera; kenkaien nenhon8anikonraiesate ne Rotkon Roni- konratokenti iah neneh tetsiontatenikonrhensere.

32 Nok onkakiok ra8ennake roiesatak8en n'Onk8e Ron8aienha enshon8anikonrhense, nok tanon onka enhon8aiesate ne Rotkon Ronikonratokenti iah taon- sacn8anikonrhense ne kentho on8entsiake iah oni non- senton.

33 Ne ens oni ne se8aton: 8ahiio, neki tsi karontiiio, 8aiaksen, neki tsi karontaksen, aseken kaikne kiok entieien teristak8e tsini karontoten.

34 Se8a8atsiraksensk8a, oh nahoni naiasenne naon- takari8aierike tsi aese8atati, ak8ase tsionk8etaksen, aseken tsinitkananon na8eriane eh kiniio tsi ien8atati na8ennasa.

35 Tronk8etaieri ak8aki neok tatak8as tsini tioia- nere tkananon ne ra8eriane; nok ne ronk8etaksen neh ki tatak8as tsini te8ahetken ne ra8eriane.

36 Nese 8aonni k8arori: tsi neh tenhiontatiatore- tak8e nonk8e n'onaken te8enniseronte tsinikon tia- kotati ne ka8ennaksen.

37 Aseken sa8enna entsisarihoke8ate, sa8enna oni ensari8ente.

38 Ethone onen otiake ne ratiatons oni ne Phari- sian 8ahon8enhase: Saianer! ori8iio tsi iak8askaneks ne tak8akanerarake iori8anerak8at tsi nasiere.

39 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: Ka8atsirak-

sensk8a oni kanak8aiesen, kari8anontons enskat ne iori8anerak8at, iah ki tanon takonhion ne iori8anerak8at neok tsi nihoiata8enhon ne Rotokensehak8e, Jonas:

40 Aseken asen nonta asen oni ni8asontake tsionnho8ane kaiatakon iehaiatitak8e ne Jonas, eh kati oni nehneh nenhia8enne n'onk8e Ron8aienha, asen nen8atu, asen oni ni8asontake on8entsiakon ienhenterontake.

41 Ninivronon enkon8ari8asten ne kenh ka8atsirate tsi non8e Kaiatoretatsera te8enniserontake: aseken ne rononha Jonas rao8ennake shonatare8atak8en: nok non8a ne kenh ihres senha raiatanoron tsiniot ne Jonas.

42 Entieronon Kon8akorako8a enhiakori8asten oni enhiakori8ente nekenh ka8atsirate. Aseken naonha On8entsiokten tsi ontaonsatatha ne Salomon raottokbasera: nok non8a kenhihres senha isinon8e tsini aiatoten tsiniot ne Salomon.

43 Katke tenthon8aiaken8e ne ranikonraksen tsirotiennine ne ronk8e, on8entsiathensne tenhaststekafa ra8esakonhaties ahaorishentane, iah tanon tahatsenri.

44 Ethone enhenron: eh ienske tsi te8akenonsote, tsinon8e te8akiakenhon. Nok nonen ensra8e, 8ahatkathc, ononsoskon isken, tsionhe8en oni skaraseston.

45 Ehren sarete, nok tsiatak nihati ionsasakohonkaron ne senha tehotinakaratsanit tsiniot neraonha, eh saonne8e oni ionsahonta8eiate ak8a oni sahontenaktonni; nok ne kenh ronk8e iense8atohestste tsi nenshaiese; eh kati oni neneh nenhioiata8en ne kenh ka8atsirate ka8atsiraksensk8a.

46 Nok sekon ok sishakotarani nonk8eokon, astste toutahatitane ne ronistenha oni ne tehontennontere, ron8aiatisakonhatie tahatitharen.

47 Nok iahon8arori 8ahiron: kenh astste thonhnete sanistenha oni tese8atennontere iesaiatisaks taese8atharen.

48 Sahenron tsi tontaho8enna8eron, neh nika8ennoten taha8enninekenne: Onka nakenistenha, onka onine tekatennontere?

49 Nok iahatsiatate tsinonkati ne raotiok8a, Sahenron: neh kehiken akenistenha, neh oni tekatennontere.

50 Aseken onkakiok enthon8anikonraierite ne Rakeniha ne Karonhiake thenteron, neh tohiken onkiatatekenha, oni onkia tennosenha, oni akenistenha.

Asen-haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 Ok neh sahenniserat satontahaiakenne ne Iesos kanonskon, kaniatarakta sahatien.

2 Nok kentioko8anen 8ahon8aiatoreenne, nese 8aonni kaon8akon iahatita, nok eh tahatien, nok n'onk8eokon atsiaktatie tekanenraton.

3 Nok eso iori8ake 8asakorihotasiase tekari8akentonk8enke tsi Sahenron: Saiatat ne raienthos 8ahaia-kenne 8ahaienthosera.

4 Nok tsi rohientonhatie, otiake nonatsia ohahakatie 8akakerontane; otsitenhokonha 8akonneke.

5 Nok otiake oststenrak8entarake 8akakerontane tsi non n'iah eso teiokenrahere. Ak8a neneh oksaok takateronten aseken nitkaienha.

6 Nok nonen sontakarakoten 8akontiatatsa; nok tsi iah nakon tetioteronte ak8aki onstsa.

7 Nok otiake ohiktokon iakakerontane; takonteiaron nohikta nok 8ahotirio.

8 Nok otiake tsinon8e niion8entsiio iakakerontane, nok ontonnisa: skanatsia 8ate8atennia8eke, otiake iaiak ni8asen, otiake asen ni8asen onteiaron.

9 Onka tehaontakarontak8en naharonkate, raronk.

10 Ethone ne raotiok8a 8ahon8ateranentakten, nok 8ahonniron: oh niotieren tsi neok ne tesheri8akentonk8enni?

11 Tontasako8enna8eron, Sahenron! ne ki tsi

ietsiia8i nise naese8ari8aienterhane ne karonhiakeka, nok ne rononha iah tehon8ana8i nahatiienterhane.

12 Aseken sekon enshonhion ne roien, enshotiesten oni ; kenhkaien n'iah othenon tehuien, ieiohe ak8ekon enshon8ak8a tsinikonha roienha.

13 Neh kati 8aonni neok ne tekhari8akentonk8enni, ne 8ahi tsi enhontkatho iah tiatahatikaraiantane, iah onitahotinikonraientane.

14 Rononhake kati taho8ennaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e Isai, Ra8en : Ense8athontetie, ense-ronke nok iah ki taese8anikonraientane, oni tense8akaneratie ense8atkatho iahki tiataese8akarahientane.

15 Aseken iotokoton tsi roneriasaniron nekenh ronon8entsiate ; iohniron tsi tehonhontakaronte, tehonatateron8ekon oni : Ratitsanis ne ratikarake aontkathote, nok tsi tehonhontakaronte ahonronkate, nok rzoneriane ahotinikonraientastak8e, nok iah taonsaontatre8atane, iah oni nii taonsakhetsientane.

16 Ionataskat tanon nise se8akara, aseken kontkathos ; ionataskat oni ne se8aonta aseken konronkas.

17 Aseken ori8iio tsi k8arori, kentioko8anen Rotitokensehak8e, oni ne thotiri8aierisk8e, ronaskanekon naontkatho tsi nahoten se8atkathos, nok iah tehonatkathon ; nok oni nahonronke tsi nahoten se8aronkas nok iah tehonaronken tsinise niot.

18 Se8ataonsatat kati nise tsinahoten kenton ne raien.hos :

19 Ne tsi rotaonsate ne ronk8e ne Nii rao8enna, nok iah tehonikonraientas, Ranikonraksen tare nok 8ahanensko tsinikon kaienthonne ra8eriane : neh 8ahi neneh roton, nohahakta ionatsiakerontaon.

20 Nok kenh kaien noststenrak8entarake ieioientaseron, neneh roton, ne rataonsatats no8enna, ak8a oni 8ahatonnharen tsi 8ahaiena.

21 Iah tanon teioteronte ne rahonhake, ne se 8ahonni iah tateka8ishastste : ka8enniiok'8ahorane kanikonraksensera, atatkenronniatsera's'oni, akari-onniate n'O8enna ak8a's'oksa 8ahatatenikonrotako.

22 Kenh kaien nohiktokon iekokerontaon, neneh, roton, rotaonsataton ne Nii Rao8enna, neh tanon tehonikonrharanis non8entsiakeka, tsioni niiorihoten natsoko8atsera, neh kon8arios no8enna, nok iah tiie8atonnisaas.

23 Kenh tanon kaien ne tsi tion8entsiio ieiokerontaon? neneh roton, ne rotaonsate n'O8enna, ronikonraientas, 8atonnisahas, 8ateiarons oni, otiake enskat te8ennia8e, otiake iaiak ni8assen, oni nasen ni8asen.

24 Sekon are oiah tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron: ak8a neh testiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien, ronk8e Kanenhiios 8ahaienthon raon8entsiake.

25 Nok tanon tsini kari8es rotitas ne kannhatsera, onen tare ne Ros8ens, kanenhaksen eneken tontahoti tsi kaienthon nok 8ahatohestste.

26 Nok nonen sontakaontonten, oni 8akanatsioharen, onen 8ahotikentane ne kanatsiaksen.

27 Nok ne ratinnhatsera 8ahon8aiatorenne ne Ron8aianer, nok 8ahonniron: Saianer, iah kenh naha ne tehsaienthon ne kanatsiio; kah kati nontakonne ne kanatsiaksen?

28 Tontahari8aseraka, 8ahenron: neh 8ahi ne raks8ens eh nihoieren, tontahonniron ne kannhatsera; asathontate kati ken eh iaiak8e nok aiak8ako ne kanenhaksen?

29 Nok tontahenron; tosa: On8a's' naha tsi ense8ak8enhatie ne kanenhaksen ense8anioton-ko oni neneh ne kanenhiio.

30 Ioneronhatie tetsiaron tiateiaron tsiniiore ien8atonnisa; nok tsini ieienthok8as, enkheienhase nakennhatsera: neh niare tase8atierent se8ako ne kanatsiaksen nok se8enthokonnianion naontsahatonhake; akenonsoharake tanon niiase8ahafne kanatsiio.

31 Ohia are tonsasakori8akentonk8en; 8ahenron: neh teskiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien tsiniiot, otsinek8ar kanen ieienthota, onkakiok 8atra-k8e nok raon8entsiake 8ahaienthon.

32 Neh tiacnhaa nitkanenhaa tsinikon ne kanensonha : nok tanon nonen ioteiaron ne senla sko8anen tsiniot notiake, ak8a oni karonta iaonton ; iakae8e ki notsitenhokonha ahonenrokon kontsinakonnis.

33 Sekon are ohia tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron : neh teskiatieren ne Niio raonakerasera, tsiniot ne iosherhatken : tsiothon8isen asen natkaieste n'othesera tanon ne losherhatken tsiniore ak8a ien8attenko.

34 Ak8ekon tekari8akentonk8entserakon tsinikon ne Iesos 8ashakorori n'onk8eokon, iah othenon teshaakorori ne iah tatakari8akentonk8en.

35 Ne naontaho8ennaierite ne Rotokense, tsi ra8en : tenkastk8eksi nok tenkeri8akenton8e : enkerihotasionko neneh sontonton8entsionni siioteri8aseton.

36 Ethone are ne Iesos sasakotkenrate nonk8eokon nok kanonskon niionsare, 8athon8anenronni ne raotiok8a nok 8ahonniron : tak8anikonraientaten nahoten kenton toh ihken Kanenhaksen skaienthon.

37 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : tohiken kanenhijo raienthos, nehne Onk8e Roienha.

38 Nok ne kaehta neh tsi ion8entsiate ; kanenhiiio Niio sakoienhokonha, kanenhaksen otkon sakoienhokonha.

39 Nok ne Rasts8ens, otkonseraksen 8ahi, tsiniieient hok8as, tsi nense8aton8entsiarisi ; nok ne ratiienthok8as, Ratironhiakeronon 8ahi nehneh.

40 Tsi kati niit tsi teieiestasions ne kanenhaksen nok otsirake iakoties, etho oni nehneh nenkaieren n'onen en8aton8entsiokten.

41 Onk8e Roienha enteshakotori ne Raoronhiakeronon okon, neh tenshatiiestahsi ne Kari8aiesatatsera ne raonakeraserakon, nok oni ne iakori8are ne 8ahetken.

42 Nok tsi tkanonk8aien n'onesson iensakotiiatonti, etho non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnokaraniehonheke.

43 Ethone onen ne tiakori8aieriton tenhionteronronten tsi niit ne Karak8a, raonakeraserakon ne Kon8aniha, onka tehahontakarontak8en naharonkate, raronk.

44 Nesekon testiatieren ne Nii raonakerasera tsiniiot n'o8istanoron 8asehton kaehtakon, ne ronk8e 8ahatsenri, sahasete; nok tsi nahatsennonni sahatenti 8ahatenninon nion tsinihoien nok neh sahaninon.

45 Nesekon testiatieren ne Nii raonakerasera: tsiniiot ne ronk8e ra8esakonhaties Kanenhianorons.

46 Nok enskat iahatsenri nehne kanoron, sahatenti, ak8ekon 8ahatenninon tsinihoien nok sahaninon.

47 Ne sekon testiatieren ne Nii raonakerasera: tsiniiot ne kaniatarake 8aharontion, ak8ekon taioienahatie.

48 Nonen 8akanane, ehtiooke niienhatiha8e ne rati-tsiak8as; onen eh enhontien tenhatiiestasi, rahotihon8akon enhonneta ne ioianere; nok ihsi ienshonati ne iotaksen.

49 Etho nenhia8enne nonen ense8aton8entsiarisi: enthonne ne Ratironhiakeronon okon, nok tensakotikhasi ne ionk8etaksen tanon ne tionk8etaieri.

50 Nok tsi tkanonk8aien n'onesson ienshakotiiatonti, eh non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnokaraniehonheke.

51 8ahenron ne Iesos: Ori8ak8ekon ken 8ese8anikonraientane? tontahonniron, etho niit Saianer!

52 Nok 8asaka8enhase 8ahenron: ne kati 8ahonni ne Raiatons nak8a rari8aienti ne Nii raori8asonha, neh teshiatieren tsiniiot ne ronk8e raorontotserakon tatak8as nori8ase oni nori8akaionshon.

53 Nonen saharihokten ne Iesos ehren sarete neh non8e.

54 Nok nonen sonsara8e raonakeraserakon, sakorihonniennisk8e tsi ronterennaientak8a; nok tsini iakonerak8enhatonsk8e iontonnionsk8e: kah nehneh nithoha kehiken tsinihattokha, oni ne raok8eniat.

55 Iah kenh naha neh teken ne ras8enkaraketas

ne Roienha? iah kenh naha On8ari tekonsaiasts ne ronistenha, nok ne tehontennontere, Sak, Sose, Simon tanon Jude.

56 Iah kenh kentekonnes ne rontennosenha? Kah kati nekenh ak8a nithahas ne kenhkaien neh nikarihotens?

57 Ak8a ihken tsi rontateri8aietatennihake ne raonhake, nok tanon ne Iesos 8ahenron: ak8a raonakeraserakon ok tanon raononskon iah tehonsakonniesta ne Rotokense.

58 Iah oni ken eso tatehoieronnon neh non8e, sotsi ronatenno8entastskon.

Kaierihoton-ia8enre Teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Ronontio Herod Sahosennaronke ne Iesos:

2 Nok Sasaka8enhase ne raosennaokon: Sa8atis 8ahi shotonnheton; nese 8aonni raha8e ne Kak8eniat ne iori8anerak8at tsi nahaiere.

3 Aseken raonha Herod rotennhaonne ron8annhotonk8e ne Sa8atis, Herodias ahori8a, neneh iatatekenha Philippe ronek8e.

4 Ne tsi ra8ennihak8e ne Sa8atis; 8atia8enre ne neh asatatenakonnien.

5 Ak8a thoianerasehak8e nahatennhane ahon8ario; kenh ki tanon nonkati ieshatsanisk8e ne tsi ak8ekon ok nonk8e tiaka8etakonne tsi Rotokense ne Sa8atis.

6 Enskat kati tsi rotenniote ne ronontio Herod, tsi niieskaes tsinihonakeraton, Kanonsihen satkanonniak8e ne Erodias akoienha, nok thaha8erientio ne Herod.

7 Nese 8aonni ak8a 8ahari8anirate ak8ekon enron, tsi nahoten, tsi oni nikon akari8anonton.

8 Niare ionsaionikonraien nonistenha, ethone onen8akeron: Akeratne aontakaratie tsi askon non8a ne Sa8atis raonontsi.

9 Sahonikonraksen ne ronontio ; nok ki tanon neh tsi rotate8ennaniraton, oni tsi ronathontenion nenskatne ronatek8ahere, 8ahatennhane kati naontakohion.

10 Nok iashakotori 8ahon8aniariakha ne Sa8atis tsi non8e tannhotonk8e.

11 Nok akeratne karatie n'onontsi, takonhion ne Kaiatase, nok onistenha ionsaiahon.

12 Eh 8ahonne8e ne raotiok8a ionsahatiha8e, oni 8ahonte8eienton ne raoieronta ; nok 8ahon8aroriana ne Iesos.

13 Sahari8aronke ne Iesos ehren sarete neh non8e kaon8akon 8ahatita, eh non8e niiahare tsi non8e raonhaa iakenhake, nok nonen saheri8aronkanion, taiontentionko naktatiesonha kanataienton nok 8aon8asere ehtakesson niiahahen.

14 Nok sontahatitako ne Iesos kaon8akon, iotiok8atsani Sasakoken, nok 8ahonikonkararen raotanitenraserakon, nok sasakotsentanion ne iakohnon8aktani-onni.

15 Nok nonen siiokarahane, 8ahon8aiatorenne ne raotiok8a, nok 8ahonniron : Karhakon 8ahi ite8es, onen oni ontenniserokten ; tonsassheiareniat kati, oni taonsaionreni tsi kanonsoton, aieninon oni niieks.

16 Tontahenron ne Iesos, iah tateioton8entsiohon naonsaiontenti, ise tanon ietsiion niieks.

17 Nok tontahonniron : Sisk ok nikanatarake ionk8aien tanon tekentsiake.

18 Nok tontasaka8enhase, kase8ahaf kihasa.

19 Nok neh tahatierente 8asakorori nonk8esonha n'ohontake aiontien, 8atrak8e ne Sisk nikanatarake oni ne tekentsiake, nok Karonhiake iahatkatho 8athon8eraton Niio, ethone 8athanatariakhon nok raotiok8a tasakaon nok ionsasakotiiakhonhase.

20 Nok ak8ekon 8ationstskaon 8ahakotane oni ; nok tekeni ia8enre ni8atherake sakanane ne iotatenronokonha.

21 Neh nahoten ne Sisk ni8ennia8ehetserasen niion-

k8etake Sationstskaon iah te8aseton ne tsionathon
8isen iah oni neksaakonha.

22 Ak8a neok onte8eiennentane oksaok ne Iesos
8asakorori ne raotiok8a, Kaon8akon ahonsahontita
nok ahonsahontatiteronna ihsi nakaniatarati tsinika-
ri8es ne raonha tensesakoreniate nonk8eokon.

23 Nok nonen saba8eiennentane tonsasakoreniate,
onontoharake niyahare tsinon8e raonhaa akenhake,
aontiesenhake tsi ahaterennaen ; sekon etho nireu
onen taiokura8e.

24 Kenh kaien ne kaon8eia, on8arok onte Kania-
tarhen nate8anistskaronta8etane, aseken thoti8eroka-
ton.

25 Nok onen siiorhenhonhatie, sasakononterane ne
Iesos, onekakesson ihre.

26 Nok ne raotiok8a, 8ahon8aken onekakesson
ihre, 8ahonateronhienten 8ahonniron oni : 8ahonk8a-
tianeronne ak8a oni 8athotihenrete tsi nahotiteronne.

27 Ak8a ok tanon iononteratietane iahatati ne
Iesos, nok 8ahenron : skennen se8anontonnionhek ;
iise : tosa Kati othenon se8ateronn.

28 Nok Tier tahatati ; 8ahenron : Saianer ! neneh ise
enkenhake, tsiron Onekakesson niieke iekef tsi tesete.

29 Nok tahenron ; kasts, nensok ne Tier tahatitako
onekakesson niyahare tsi itrata ne Iesos.

30 Nok tanon 8ahatsanike tsini iononto8anens io-
nontak8arontonties, onen ok oni siiahoiatenhonhatie,
8athohenrete kati 8ahenron : Saianer ! takiatakenna.

31 Nok tontahatsiatate ne Iesos nok 8ahoiena, 8a-
henron : Sonk8e sanikonrasto, ohuiiotieren tsi 8asaten-
no8ente ?

32 Ak8a neok saiatita kaon8akon oksaok 8atka8e-
riiake.

33 Ethone oni onen ne kaon8akon ratiitatit 8ahon-
8aiatorenne rontonne : tiakari8akenniata Niio 8ahi
laienha.

34 Ionsahonrarho ihsi nakaniatarati, ionsahonne8e
tsi 8aton8entsiate ne Genesaret.

35 Tsiniiore iahon8aienterene n'etho ratinakere, Sathonteri8areniate tsi ienakerenion naktatiesonha, nok eh 8aontatiathe8e tsiniiakon ne iakonrrarak8e.

36 Nok ron8anekennihak8e nasakaon arahona's' en's' neok oni tsi totkak8athon ne raotiata8i iaieiena; tsiniiakon ne kenniieiakoiere saieie8entane.

—

Sisk-haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne ratiatons oni ne Pharisian Jerusalem nontaonne 8ahon8aiatorene Iesos, 8ahonniron :

2 Ohniiotieren tsi iah tehatiri8aierists ne senti ok8a tsinihotiri8ataton ne rotikstenhokonkenha Iahse 8ahi tehontsiohares n'onen tehonstskaonne ?

3 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : ise ki 8ahi oni se8ari8aiesata tsini hori8ataton ne Niio, tsini tsise8atateri8isahani.

4 Aseken ra8en ne Niio : Shekonniest, ianiha oni ne sanistenha. Ra8en oni naha : onkakiok ensa koiesate roniha ok nene ronistenha, ron8ario.

5 Nok nise se8aton : tokat non8a enhokenrense-ronni ne roniha ok ne's'ens ronistenha : tsinikon ensatonraseron, ise ensesatsennonniate.

6 Iah neok teken tsi iah tasakokonnienstane ne ron8aienha, ak8a ki iah tahonnhiseraiantane. Et kati nite8es tsi ise se8ari8isahatsera iorioton ne Niio Raori8atahton.

7 Akon8ara : Ori8iio tsi thori8aieriton tsinitsise8aiatanote ne Rotokensehak8e Isai.

8 Tsi ra8en : Ratisehne'k'ok ionksennaiens neok iaken ne iaken tsi ionkkonniensta ; kenhkaien ne raoneri ih non neneh teiak8atere.

9 Ak8a tanon ok se8atieren oni kari8aiesatonke tsi ionksennaiens ; aseken neok sakotirionnienni tsini hotirihoten, tsioni nihotiri8ataton ne ronnonk8e.

10 Ethone iasakononke nonk8eokon, nok 8asaka8enhase : Se8ataonsatat se8anikonraientann oni kehi-ken.

11 Iah se neh tehoiatakhsatha tehokaronniatha oni ne rönk8e tsi nahoten rennek8anons, neh tanon tsinikon tkaiakens tsi rasakaronte neh roiataksata oni rokaronniatha.

12 Nonen neh sahenron, Sahon8ateranentakten ne raotiok8a nok 8ahonniron: iah kenh tesattoken tsi oiah nontahonatierase ne Pharisian tsinahoten 8asiron?

13 Nok tontahenron: tsinikon iohniote ne iah Rakeniha Karonhiake thenteron tenhoniotope, enskateriotsion.

14 Roneronhatie; ne 8ahi ne tehatiron8ekon, teieron8ekon sakonasharine: tokat teharon8ekon enhonenstsine ne teharon8ekon, tetsiaron ienniatenne tsi teiontiakon.

15 Ethone Tier tahatati; 8ahenron: tak8ari8at-heten tsi nahoten Kenton nekenh tekari8akentonk8en.

16 Nok 8ahenron ne Iesos: Areko oni ken nise tese8anikonraientas?

17 Iah kenh tatese8aiatoretha tsi nikon ionnek8anons tsi ieliatakon niiahonenonhatie, nok onakenke tsi tiotaseton ienskontiakenne.

18 Kenhkaien tsinikon tkaiakens tsi iesakaronte, aka8eriane te8atenties, neh tohiken iakoiataksatha n'onk8e.

19 Aseken Aka8eriane tkaiakens 8ahnontonniontse-raksens; Atatahseton, Kanak8aiesatsera, Kanensk8en, Kanikonrhaton, ne oni n'atatenratonnisera.

20 Neh tohiken nakarihoten iakokaronniatha n'onk8e. Kenh kaien ne taionstskaon iah teiakotsiohare, iah othenon teiakokaronniatha n'onk8e.

21 Ethone ne Iesos ehren sarete neh non8e, Tyrne tanon Sidonne niiahare.

22 Skaiatat tsiiothon8isen eh 8ahoketote Kanaanronon nakaiatoten eh non8e nikanakerek8e, 8atiohenrete 8akenron: Saianer! David Iaienha! askitenre; iakotentsihon keienha otkonseraksen iakotienni.

23 Iah othenon tethotati; nok ne raotiok8a 8aon-

Sateranentakten nok SaonSari8aneken, ronton : sasa tek8at, sotsi Sahi teionk8aterientakariatha.

24 Tahenron tsi tahatati : neok se tionk8atorieton, naonsakheiahaharate n'Israerhaka rotiiatatonhon.

25 Nok tanon naonha senha akta niahabe nok Sa-honitenten ; Saton : Saianer ! takiatakonna.

26 Tontaha8enna8eron Sahenron : iah se tetkari-8aieri neksaa akonatarok taiek8e nok erhar o8ira akon8atinonte.

27 Tontakenron, ak8a neneh tokenske Saianer ! nok kis'en's' sane n'erhar o8ira konneks en's' tsinit-kaniserens ne sakotsenenhokon raotekk8arane.

28 Ethone ne Iesos tontaha8enna8eron, Sahenron : O, tsiathon8isen ! ko8anen tsi tisetakon ; eh kati nia-8enn tsini saskaneks, nok oksok sakaie8entane nako-ienha.

29 Nok sahatenti ne Iesos neh non8e, kaniatarakta Galilé sara8e ; 8ahanontarahne nok onotoharake ia-hatien.

30 Nok niateionk8etotenson eh Saon8e tsi renteron ; iontatiatienha8inontie, ne iontsinokata, tieron8ekon, iah teiontati, iakoiatakenheion, sekon 8eso noiasonha tsini iakoiata8ens ; rahsitakta ne Iesos 8aontatiteron, nok sasakotsiente.

31 Ne kati Saonni nonk8esonha iakonerak8enhan-sonsk8e tsi iontkattos, tsiontati n'iah teiontatihak8e, ietsieiataieri n'iakoiatakenheionne, ihsiens n'iah teiensk8e, tsiekens oni ne teieron8ekonne ; nok Sa-thon8anon8eronnion n'Israerhaka Ron8aniio.

32 Ethone ne Iesos iasakor onke ne raotiok8a, nok Sahenron ; ori8iio tsi khetenre kehiken tekanenrison : onense Sahi neh asen nonta siionk8ariskonhonhatie eh oni nahe iah othenon tekakk8asonrionhatie ; nok iah oni tekere raonentakon tsi aonsakheiatori ; on8a's'en's' naha ohahakeson enhonatakenrok8ase.

33 Nok taonniron ne raotiok8a : kah kati naontai-ak8aha8e ne kenh non8e karhakonko8a niatakaieri, aiakotaten oni neh nikentiok8a.

34 Nok ne Iesos Sasakori8anon-tonse Sahenron : toh nikon se8anataraien? tontahonniron : tsiatak, tanon tokara nikentsiake.

35 Ethone are onen. Sasakorori nonk8eokon ne Ehtake aiontien.

36 Satrak8e ne tsiatak nikanatarake oni ne kentsi-onk, Sahaiakon Sathonon8eraton ne Nio, nok rao-tiok8a iasakaon nok nerononha onk8eokon ionsasa-konon.

37 Nok ak8a ak8ekon 8ationstskaon Sahakotane oni, nok sonteroroke ne iotatenronhokonha, ak8a tsiatak ni8atherake ienatararak8a tsinikon Sahotatenre.

38 Tsiniiaakon neh non8e nationstskaon neh onte nahoten ne kaieri ni8ennia8eheserascn, iah te8asaseton ne tsionathon8isen iah oni neksaakonha.

39 Nok nonen satonsasakoreniate nonk8e okon kaon8akon ionsahatita, nok Magdala nonk8ati ionsa-haton8entsiorene.

—

Iaiakhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Pharisian oni ne Sadusean, eh 8aon-ne8e; nok 8athon8anikonraseren 8ahon8ari8aneken asakonatonhase othenon iori8anerak8at Karonhia-keka.

2 Sahenron tsi tontasako8enna8eron : se8aton's' en's, ne tontakaronhiarite tsi iaten8astsotho : Senniseriio-stante nonhiorhenne.

3 Nok norhonkene nonk8ati, se8aton's' en's' neneh ; iokennoresere, aseken 8atiaharennato-se tsiteiaronbia-riton. Akon8ara! Se8a8eiente neneh ne taese8aia-torete tsini 8atieronniststa ne karonhiakeson nok iah tese8ak8enies taese8aia-torete tsiniia8enserons tsi io-k8enraron.

4 Ka8atsiraksensk8a oni kanak8aiesen, kari8anon-tons ne kari8anoron. Iah ki tanon noiah takon8ana-tonhase neok ne tsinihoiata8enhon ne Rotokensehak8e Jonas, nok sasakotkenrate ehren oni 8arehte.

5 Nok nonen siiahonne8e ne raotiok8a isi nakai-honhati tahotnikonrhen nahontahotinataraminonke.

6 Nok 8asaka8enhase ne Iesos: neh 8ahi enskat se8atatenikonrarak ne Sadusean raonathenk8atha.

7 8ahonnere ne rononha nok 8ahonniron: neh 8ahi-tsi iah tete8anatarenha8i.

8 Nok ne Iesos, sakohnikonraienteritsion, nok 8ahenron: ori8iio ki onte oni tsi kenh nise8anonton-niontseraha, nahoten, niioi oni tsi se8anontonnion tsi iah tese8anatarenha8i?

9 Arekoken tese8anikonraientas, iah oni ken tetsise-8eiaras ne 8isk nikanatarake 8isk ok oni ni8ennia8e-hetserasen niionk8etake, toh oni ni8atsenontserake iotatenron?

10 Ne oni ne tsiatak nikanatarake nok kaieri ni-honnia8eheserasen, toh are neneh nikon tsi se8aroron?

11 Oh kati nekenh niioi tsi iah tese8anikonraientas, tsi iahse Kanatarok tekiton tsi katon; se8atateni-konrarak ne Pharisian oni Sadusean raonattenk8atha.

12 Ethone onen 8ahotnikonraientane tsi iah kana-tarok, teionthenk8atha tehenton tsi sakoti: 8enrati, nese tanon tsinihotirihoten ne Pharisian oni Sadu-sean.

13 Nok tsini iohahes ne Cesare Philippe, 8asakori-8anontonse ne raotiok8a, 8ahenron: nahoten ionton-nions nonk8eokon nii akeri8ake, ii ne Onk8e Roienha.

14 Nok tontahonniron: otiake ki ionton, ise ne Sa8atis; otiake, Elie; otiake Jeremie, okne's' en's' onkakiok Rotokense.

15 Tontahenron; nok kati nise onka'onte ise8ere?

16 Simon tahatati; 8ahenron: ise ne Keristos Niio Ronnheon8e Iaienha.

17 Tontahenron ne Iesos: Sataskat Simon Jonas iaienha, iahse o8aron, iah oni nonek8ensa tesariho-tasienni, neh tanon ne Rakeniha Karonhiake then-teron.

18 Nok 8akonrori oni: ise ne Tier, nok etho

oststanrake enkenonsonni nakenonsatokenti; iah oni non8enton ttiakon8asenni nonatkonseraksen.

19 Entkonhion oni ne Karonhiake tionnhotonk8a: nok tsinikon ensnerenke non8entsiake entkaneren ne Karonhiake, tsi oni nikon ensnerensi non8entsiake entkanerension ne Karonhiake.

20 Etho oni onen 8asakotia8enratse ne[~]raotiok8a nahontrori tsi rahonha ne Iesos Keristos.

21 Ethone oni onen tabatasa8en ne Iesos 8asakori-hotasien ne raotiok8a tsi iatekakonte Jerusalem niienhenre, nok etho non8e eso enthon8aronhiakente ne Ratitsihenstak8enijos oni ne Ratiiatons; eh oni non8e enthon8ario, nok asenhaton nen8ata_~enshaton-nhete.

22 Tier otasetonkeha 8ahoriste,[~]8ahenron: Saia-ner! Satatitenr tosa eh nia8enn.

23 Nok tanon ne raonha tontahatkarhateni Saha-8enhase ne Tier: Satkonseraksen ehren iset ne kiataкта! takeri8anera aktenni: aseken iah ki tesanikonraientas ne Niiio raori8asonha, neok nonk8e akori-8asonha.

24 Ethone ne Iesos 8asaka8enhase ne raotio-k8a: Onka kiok enrerheke ahakateranentakten, ak8akiratate8entet, nok ratketat ne_~raoiasa nok rakser.

25 Aseken nenhaskennha[~] ne raottonbestst enhotonse, nok nii akeri8ake enhate8entete enshatsenri nehneh.

26 Nahoten naha oni ahatsennonniatak8e[~] ne ronk8e, non8entsiak8ekon tahatentsa nok ahasente ne raottonbestst? Ok ne ens nahoten ahontaonhion ne ronk8e tsi tahataton ne raottonbestst?

27. Aseken n'Onk8e Rcienha tentre Roniha raoia-tanerak8atsera enthoiatanerak8atak8enhatie, oni ne raoronhiakeronon okon, ethone Skastson tsi ensako-ieritse tsini iakoiotenseroten.

28 Ori8iio tsi k8arori, tsi otiake kentho ratiiatare ne iah taonniheie, tsiniiore ienhontkatho n'Onk8e Roienha enhata8eiate raonakeraserakon.

Tsiatakhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 NOK IAIK nonta onakenke, Iesos 8asakoiatenha8e ne Tier, Sak, San iatatekenha, nok tsi tiotaseton niiasakoiatenha8e, Onontoharake.

2 Nok rahotihenton etho 8athatteni; eh nahakon-sotenne tsiniot ne karak8a, nok ne raotseronniat eh nakenrakenne tsiniot noniete.

3 Nok etho 8ahon8atiken, ne Moïs, Oni Elie, teho-tithare.

4 Ethone taha8enninekenne ne Tier, 8ahenron: Saianer! ioianere ne kenthon aete8enterontake; ne kati nasathontatseke Asen naete8atatoseroten, enskat nise Sa8enk, enskat Moïs nok enskat n'Elie.

5 Sekon ok nihotaratie teiotsikerathe 8ahakorhoro-ke nok eh taka8enninekenne, Saton: neh kehi-kenne Riienha Rinoronk8a on8e hetsise8ataonsatat kati.

6 Tsinahoten 8ahonronke ne raotiok8a, ak8a ehtake 8ahatiiatakerontane tsi nahonateronhienten.

7 Nok tanon ne Iesos eh niiahare, iasakoiatoriane-ron; raton: tese8ataunn tosa oni Se8ateronn.

8 Nok tsi tonsahoutkak8arisi iah onka nakoren teseshakotiken raonhatsi8a ok ne Iesos.

9 Nok nonen satontahonanontastsnentonhatie, 8asakotia8enratse ne Iesos, 8ahenron: Tosa onka ietsirori tsi naha8en tsi 8ese8atkatho, tsiniiore ienshatonnhete n'onk8e Roienha.

10 Nok ne raotiok8a 8ahon8ari8anontonse 8ahon-niron: oh niotieren tsi ronton ne ratiatons Elie tenthahente?

11 Nok ne Iesos tontasako8enna8eron; 8ahenron: tokenske nen8h tsi Elie tenthahente, nok ori8ak8e-ken enshak8atako.

12 Nok tanon k8arori tsi onen rok8athon ne Elie, nok iah tehon8aientereon, tsi tanon nithatinon8es nihon8aierase, eh kati oni nene nenhoiata8en n'onk8e Roienha enhon8aronhiakente.

13 Ethone ne raotiok8a 8ahotinikonraientane tsi Sa8atis rotonhak8e.

14 Nok nonen sonsahonne8e tsi kanenraien, Saiatat akta 8arete nok rahohenton 8athatontsoten.

15 Nok 8ahenron; Saianer: atsitenre ne riienha ra8ennitaronnis, ak8a ihken tsi rotent, iotkate n'otsirake ienhentakerane, oni na8enke.

16 Nok iehiiataktaton tsinonk8a ne sentiok8a, iah tehotik8enion naonsahon8atsienton.

17 8ahenron ne Iesos tsi tontahohenna8eron: Ise ne se8atenno8entastskon oni se8anikonraksen? tohnekenh neu8e ente8ak8ekonhatieseke? oni ok ten8akeron ia8eronhatio? kenh kinioh nontatsiatenhaf.

18 Nok tahak8isron ne Iesos tsi 8ahatteten notkonseraksen, oksaok sakaiakenne, oksaok oni sahaie8entane.

19 Ethone ne raotiok8a otasetonkeha, tsi8ahon8aia-torene oni 8ahon8ari8anontonse, 8ahonniron: ohniiotieron tsi iah nii teionk8ak8enion aonsaia-k8atek8aton.

20 Tontahenron ne Iesos: ne tsi sotsi se8atenno8entastskon, Aseken ori8iio tsi k8arori, araohna ehnaonske tsi aontese8etakon tsini kanatsia notsinek8ar ieienthotha, aese8enhase kehiken iohnonte: kenh nonk8ati niare niiahase; ehse niienhen8e; iah oni othenon taese8anoronseheke.

21 Nok tanon kehiken nikannroten, ak8a noneh aterennaient, tanon a8entontieton ok entsioiatineken8e neh ni8atkonseroten.

22 Nok sekon Galilé sitresk8e, 8ahenron ne Iesos: ienkae8e n'onk8e Roienha, enhon8anatsiak8arisiasenonk8eokon.

23 Nok enthontennhane aon8ario, nok tanon asenhaton nen8ata enshatonnhete, 8ahotinikonraksen ne raotiok8a.

24 Nok nonen Siiaonne8e Capernaïm, Tier 8ahon8ari8anontonse ne ratikarotations; 8ahonniron: iah kenh tehakariaks ne Didrakme ne Iaianer.

25 Tontahenron ; enh : nok nonen Sonsahataŝeiate ne kanonskon, tahohenne tahorori ne Iesos ; tsi ŝahenron : Oh nise niot tsi tesiatoreta, Simon ? Onka Sakotikaraiennis ne Rotinontiiossan ? Sakotienhokonha kenh, katen neneh teiontaŝenrie ?

26 Tier ŝahenron : neneh ok tiikaonŝentsiate ; tontahenron ne Iesos ; iah kati othenon teiakokaraïen neksaokonha ?

27 Nekiok oni ne tosa aiethiriŝaientaten, ŝas kaniatarake niiahase, nok iasarionti, neh nenteŝatie-rente enseskoko testskaraf etho ensetsenri enskat stater, neh iasheion ne sateionkeniriŝake.

Satekon haton iaŝenre teioteriŝasonterakŝen.

1 Akŝa neok iononteratietane, ŝaonŝaiatorene ne raotiokŝa, rontonne : Onka enthonŝakoŝanen nonen Karonhiake ?

2 Nok ne Iesos, raksaa iahononke, rahotinenrihen ŝathotaste.

3 Nok ŝahenron : oriŝiio tsi kŝarori, tokat iah taten-seŝatonnhatenionhe, iah oni eh tentsiseŝaiatotensere tsiniïot n'eksaokonha iah ki taeseŝataŝeiate ne karonhiake.

4 Nese ŝahonni onkakiok enhanitente tsiniïot kehi-ken raksaa, neh tohiken takoŝanen ne Karonhiake.

5 Nok onka kiok enhoteŝeienton neh nihateksata ii aksennakon, akŝa ii rakateŝeientons.

6 Kenh tanon kaien ne ŝekoriŝaientatennis neh niieksatotens nehne tiakaŝetakon naksennakon ; senha ioianere ne kanenioŝanen aonŝanenhianiion-thase nok kaniatarake iaonŝaiatonti.

7 Iakotentestennire nonkŝeokon ne kariŝaientaten-nisera ; etho neneh tsi tenhiontateriŝaientatenniheke ; nok ki rotentasere ne ronkŝe nensakoriŝaientaten.

8 Nene toka sasnonŝa ok ne's'ne sasita sariŝaianta-tenni, stoskar, nok ihnon iasatieseron : aseken senha

ioianere, asastsinokatane, skati oni asenentsontatie iasata8eiate ne Karonhiake, tsiniiot ne tetsiaron tasa-sitontake oni tasenenstsontonke nok otsirake iaiesai-tonti.

9 Tokat oni sakara sari8aientatenni stako nok ihnon iasati, aseken senha ioianere onsti akenhatie iasata-8eiate karonhiahkon ; tsiniiot ne tetsiaron taskara-take nok tsi tiotekhaon8e asatetsirate.

10 Se8anikonrarak, tosa ietsikenron ne mieksatasa, aseken 8ak8arori : kehiken raotironhiakeronon, tiot-kon on8e tehon8akonsakanere ne Rakeniha karon-hiake thenteron.

11 Aseken n'onk8e Roienha ne saskennhasere tsi nahoten ioieshaonne.

12 Oh niiot nise tsi tese8aiatoreta ? ne ronk8e en-skak te8ennia8e ronask8aien teiotinakarontonha, nok enskat aontiataton, iah onte kenh ok eh tasakotsia-k8arisi, ne tiotonni8asen tioton oni ia8enre, nok onon-toharakeson niiare ahuatisakha ne iotiatatonhon ?

13 Nok nentiotokentane enshaiatatsenri, ori8iio tsi k8arori tsi senha neh enhatonnharen, tsinihotonnhahere tsi tesakokanere ne tioton nikontiiataten tioton oni ia8enre iah tejonatiatatonhon.

14 Etho kati oni neneh nithonikonroten ne Etsise-8aniha Karonhiake thenteron, ne tosa oni enskat aieiesha nekenh niakasa.

15 Tokat tsiatatekenha enhianikonraksate, 8as, hestsre tsiaron otasetonke, tokat enhiaaonsatitse ten-sensenikonratsa ki.

16 Nok n'iah tenhiataonsatathe, teionk8etake satonk8eta8entat nori8iio akenhake, tsi nenhonathon-teke ne teniase, ok n'es'nasen.

17 Tokat iah othenon ori8a tasakaonni, kentiok8a srori ; nok nesekon iah tenhataonsatature ne kentio-k8a, satennikonranentasi tosa oni serhek rori8iiston kenh.

18 Ak8a ori8iio tsi k8arori, tsinahoten ense8ane-renke non8entsiake entkaneren ne Karonhiake, oni

tsinahoten ense8anerension entkanerension ki oni ne Karonhiake.

19 Sak8arori oni, ioiohe ne teniase skari8at onnonni tsinikon enhniri8anonton ak8ekon entesakaon ne Rakeniha Karonhiake thenteron.

20 Aseken tsinon8e nihonatkenison teniase ok ne's' nasen nihati, eh se kiatare.

21 Ethone Tier Sahoteranentakten, nok 8ahenron : Saianer ! toh niiori8ake enshinikonrhense nenhakenikonraksate nonkiatatekenha ? tsiatak ontéken niiori8ake ?

22 Tontahenron ne Iesos : iah takonrori nakiron tsiatak niiori8ake ; tsi tanon nikon ne tsiatak niiori8ake ne tsiatak ni8asen.

23 Ne 8aonni ne testiatieren ne Karonhiake Tkana-keraseraien tsiniot ne Ronontiio, 8asakokontseratironten ne raonnhatsera okon.

24 Nonen shontahatasa8en 8ahakontseraseronni : saiatat eh 8athon8atate neh n'oieri ni8ennia8ehetserasen Talent, rotkarotak8e.

25 Nok tsi iah othenon tehoien nahakariakte : 8ahatennhane naon8atenninon, oni ne rone, nok oni ne sakoienhokonha nok neh aontkariakte tsinikon rotkarote.

26 Nok ne rannhatsera 8athatontsotonnion rasiakta ne Roianer ronitentase, raton : Saianer! asaterharate nok ak8ekon onkonkariakse.

27 8ahonikonkararen ne Roianer nok sahotka8e ak8ekon oni 8ahaiatonko tsinihotkarotak8e.

28 Ak8a tanon neok tsi ionsahaiakenne ne kenh rannhatsera, eh 8atiaterane enskat ne ronatenro enskatne oni rotiiote, enskat te8ennia8e k8enis rokaro-tani : ok sihakontatie iathohonriake ratonne : takkariaks onen tsinikon konkarotani.

29 Kenhkaien ne ronatenro rotentsihon 8athatontsotonnion raton : saterharat nok onkonkariakse.

30 Iah tanon othenon tehotatonsataton okeken 8ahatennhane 8ahon8annhoton tsiniore iahakarokten.

31 Ori8iio onte tsi Sahotinikonraksen ne ronatia'ke tsiniiot tsi Sahontkatho; eh kati saonnete nok ori8ak8ekon suon8arori ne Roianer tsi naha8enne.

32 Oksaok ne Roianer ionsahatennhane ionsaon8enonke nok 8aha8enhase: sennhatseraksensk8a ak8ekon nii konhia8i tsinikon satkarotak8e aseken 8aske-
neken.

33 Iah katiken taioianerenhon natsitenron ne tsia-
tenro tsiniiot tsi kontenron nii?

34 Sahonakk8en ne Roianer, nok ratiriton 8asako-
naskon tsiniiore ienhakarokten tsini hotkarote.

35 Etho oni nene nentsise8aierase ne Rakeniha
kironhiake thenteron, n'iah se8eriasak8ekon tataon-
seso8atatenikonrhensere tsi nateso8atatenikonrak-
sata ne se8atatekenokonha.

Tiotonhatont ia8enre Teioteri8asonterak8en.

1 NONEN saharihokten ne Iesos, ehren sarete ne
Galilene isih niiahare tsi te8aton8entsiakhenhatie ne
Jude' isih nonk8ati ne Jourdain.

2 Kentioko8anen 8ahon8asere, eh oni non8e sasa-
kotsiantanion ne iakonon8aktanionni.

3 Ethone oni 8ahon8aiatorene ne Pharisian ron-
8anikonrotakohe 8ahonniron: en8aton ken non8a ne
ronk8e aonsahate8entete ne rone tsiok nahoten aonta-
karionniate?

4 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: iah kenh tese-
8a8ennanote tsini kaiaton ne sontahatasas8en sasa-
koieronnistste, roskenraketa oni tsiotion8isen 8asa-
koiatonni.

5 Nok 8ahenron: neh enkarionniate ne ronk8e
ensakotsiak8arisi ne ron8aienha nok enhateranentak-
ten ne rone, nok enskat ienshiaton?

6 Ne e 8aonni iah tatesniiase, ak8a tanon ok saho-
ti8ara. Tsikati nahoten Niio tehokhen, tosa ronk8e
teshakhasi.

7 Tontahonniron : oh kati niotieren tsi eh nihoieren ne Mois tsi ra8en ! enkon8aiatonseron ne tetsiontekhasiatha, nok enshatek8ate ne rone ?

8 Tontasako8enna8eron Sahenron : ne 8ahi tsinise8eriasaksen, neh 8aonni ne Mois hetsise8ari8a8i naonsese8atek8ate ne se8aniakon, nok iah ki eh tetiotonne ne tiotierenton,

9 Katon nii : onkakiok enshatek8ate ne rone, nok oia enshoniaike, enhari8anerake ne Kentesera, ka8enniio ki iah kentesera teniostonthe, oni onkakiok enshatateniakten ne skon8atek8aton enhari8anerake oni neneh.

10 8ahonniron ne raotiok8a : toka non8a eh nihoteri8aienni ne ronk8e tsinonk8ati ne rone, senha ki ioianere tosa roniak.

11 Tontahenron : iah ki neneh ak8ekon teiakok8enion, neok tanon tsiniiakon ne iontata8i.

12 Aseken otiake ok iah sihoniakon sarennakerate ; nok otiake onk8e eh nihon8atiri8isahani ; nok otiake Karonhiake ahorionniat tsi eh nihonatateri8isahani, onka enhak8eni nahonikonraientane, ronikonraientann.

13 Ethone are onen etho 8ahontatiathe8e eksaakonha, neh ok oni niasakoiena, nok ne raotiok8a ok tiiesesakotirektak8e.

14 Sahenron ne Iesos : Karo itient neksaakonha, tosa oni ietsiioatsts ; Aseken neh tiakonakte ne Karonhiakon tsiniiakon tsiontatieren.

15 8atesakonisnonsaronnionhase, nok sahatenti.

16 Saiatat eh 8ahoketote, Sahenron : Saianer ! ise ne tisari8aieri ! oh nakiere tsi aontakeri8aierite onen akata8eiate Karonhiakon iaonsakonnhekeon8e ?

17 Tontaho8enna8eron : oh niotieren tsi saton, tisari8aieri ? Niiio sook thori8aieri ; Kenh kaien na8ata8eiate Karonhiakon, seri8aierit tsini kari8ataton.

18 Tontahenron : Kah nikaien ? Nok ne Iesos tontaho8enna8eron : Tosa sberio n'onk8e ; Tosa saststeristne kentesera ; tosa senensko : tosa sheiennosenten.

19 Shekonniest ne iesaienha ; nok, shenoronk8ak nonk8e tsinise nisatatenoronk8a.

20 Tontahenron ne ranekenteron : ok te8akeri8en- ha8iton neh nakarihotens sontonkateiarontie ; nahoten kati sekon te8akatoktanis ?

21 Tontahenron ne Iesos : toka non8a aserheke ak8a aesaianerek, 8as, satenninon tsinahoten saien, shetenrat n'iakotent, nok entisatsoko8atseraientane Karonhiake ; ethone tontase nok takser.

22 Nonen saha8ennaronke ne kenh ranekenteronha neh nika8ennoten, tahaniarenne nok 8ahonikoprak- sen ne tsi rok8atsene.

23 Ethone ne Iesos 8asaka8enhase ne raotiok8a : ori8iio tsi k8arori, tsi tenkaniotane nahata8eiate ne Karonhiakon ne Rotsoko8a.

24 Sekon sak8arori : tsi senha 8atiesen n'oniak8aer taontohestste tsi te8aontakaronte ienikhonk8a tsi- niioit ne rotsoko8a ahata8eiate karonhiakon.

25 8ahotinerako ne raotiok8a tsinahoten 8ahon- ronke nok 8ahonmiron : onka kati nekenhen enhienia- kenne ?

26 8asakotkatho ne Iesos nok 8ahenron : ethoneneh tsinonk8ati nonk8ene iah othenon taonton ; nok ki tsinonk8ati ne Niio, ori8ak8ekon thien8aton.

27 Ethone Tier tahatati 8ahenron : oh kati nii nen- hionk8aiata8en ii nori8ak8ekon ionk8ate8enteton nok kenh k8anonteraties ?

28 Tontahenron ne Iesos : ori8iio tsi k8arori, ise kehiken ne tak8anonteraties tsinon8e nase tsiontons, nekati n'onen onk8e Roienha raonistsk8arane oni raoiatanerak8atserakon euhenstsk8arake etho oni nise ense8enstsk8aronnionke se8anistsk8aratseratson tenhietsiiatoretake ne tekeni ia8enre nihotitarake n'Israerronon.

29 Nok onka kiok enhote8enteton, kanonsa, teha- tennontere, iatennosenha ronihia ronistenha, ok ne's- en's rone, sakoienhokonha toka on8entsia nii akeri- 8ake oni aksennakon, te8ennia8e isinon8e tsi nensha-

iena, nok enhoientane nenronnheke on8e on8esentserakon.

30 Kentioko8anen tanon ne iehente ohnaken entsiakaonniate, nok n'onaken ihien neh entsiehente.

—

Te8asen-haton Teioteri8asonterak8en.

1 Aseken neh testiatieren ne Karonhiake tsiniiot ne saiatat ne ronk8e orhonketsi Sahaiakenne 8ahannhatseri sakha.

2 Nok nonen sahoneri8aseronnisa ska8ista enhonatkariakse ne se8ennisera, ethone iasakotori tsi thotenharhare.

3 Sekon are sahaiakenne asen sii8istahehatie, 8asakoken kanathen ratitaraen iah othenon tehontierha.

4 Sasaka8enhase : 8ase8e se8aiotensera oni nise tsi te8akatenenharhare, nok enk8akariakse tsi satekena.

5 Eh neneh 8ahonnete. Sekon are sahaiakenne iaiak oni ne tioton sii8istahe ok are etho nonsahaiere.

6 Onen enskat ia8enre sii8istahe sekon are sahaiakenne, 8asakoken are n'iah othenon tehontierha, nok Sasaka8enhase : oh niotieren ken8entatieson kenh non8e nise8enstsk8ahere nok iah othenon tese8ati-erha ?

7 Tontahonniron iah ki onka teionkhinnhas. Tontahonron 8ase8e oni nise tsi te8akatenenharhare se8aiotensera nok ense8atkariakse tsi satekena.

8 Nok siiokarasneha 8asaka8enhase ne rahonnhatersa : ionsaietsinonk nok ietsikariaks tsinikon tehonatentson ; neh taietsiiatierent n'onaken roti, onaken rononniat ne ratihentene.

9 Ska8istatson tahon8ennon n'onaken nihoti,

10 Neh 8ahonni isihnon nihotirharek8e nahohnatkariakse ne ratihentene ; Ska8istatson ki oni neneh tahon8ennon ;

11 8ahatiiena kineneh nok ki tanon 8ahon8enratonnionhase ne raiatak8eniio.

12 Ronton : ok satesk8akariakse nenskat ok 8aka-
8istabeke 8ahotiitoten tsiniitot nii ne ken8entatie ion-
k8aiatote tsi iorak8atarihen.

13 Ne ok ne 8ahenron tsi tontasakorio8aserak8ase :
Iah othenon te8atenro tek8akaronnis ; iah kenh
teionk8ateri8aseronni tsi ska8ista ense8atkariakse ?

14 Se8aiena ne tsia8enk nok satsiatenti, Kenon8es
nii neh oni neneh nakhekariakse ne kenh kaien tsiki
nise niit.

15 Kanekhere 8ahi entkanonton tsini ienhenkha8e
tsi nahoten 8akien ? ohia ken nitisatierase tsi te8ake-
ri8aieri ?

16 Etho kati oni neneh nenhia8enne, neh ontsie-
hente n'onaken iako, nok onaken entsiakaonniate ne
iehentene ; aseken kentioko8anen iontathonkara8i
kenh ki tanon niiakonha iontatiatarak8en.

17 Jerusalem siiahonenontohatie, eh 8asakotiata-
tisk8ate ne tekeni ia8enre nihati nok 8ahenron :

18 Kenh ihken Jerusalem 8ete8e onen enthon8a-
iena n'Onk8e Roienha enhon8atirihon ne ratitsihens-
to8anens oni ne ratiatons, nok enhon8ari8enteenhon-
8ario.

19 Enhon8anatsiak8arisien ne ionk8etak8en nahon-
8atentoriate, enhon8asok8a8esson nok enhon8aiasake-
stsko ; nok ki tanon asenhaton nen8ata enshatonn-
hete.

20 Ethone eh on8e ne Zebedé rotinistenha, 8atho
tonstsothase nok 8ahoneken ne tanitharen.

21 8arenhase ; nahoten isere ? tontakenron, asathon
tatske ne kenh ines keienhokonha, suiatat tsi se8o-
ientetakon ahenstsk8arake nok ne saiatat sesenek8ati-
nonen ienses8e saiatanerak8atserakon.

22 Tontahenron ne Iesos : iah tetsiatierientare tsi
nahoten seniri8anontons. Ensenik8eni kenh aсени-
nekira tsi niit tsi knekirane ? tontaniron enhiakeni-
k8eni.

23 Tontasaka8enhase : Tokenske ki neneh enseni-
nekira tsiniitot tsi knekirane : nok kenh kaien tsina-

hoten seniri8anontons, iah neneh ii tekhei8is, ak8a neneh raonhatsi8a Rakeniha roteri8aienni neh non8e niiori8ake.

24 Ori8iio tsi 8ahotinak8en noieri nihati tsinahoten 8ahonronke ne iatatekenhaa rahotiri8ake.

25 Nok tanon ne Iesos iasakononke nok 8asaka8enhase : Se8aterientare 8ahi tsi sakoti8ennii' n'onk8e ne Ratikorasson, oni ne Ratisennasson.

26 Tosa kati nise eh nase8aier : ok eken aese8ata-tennhatseronniien nonka enrerheke aionkko8anen.

27 Nok oni nenrerheke entkanontonseke, se8ata-tenaskonniien oni neneh.

28 Tsi ki niio' n'Onk8e Roienha, iah neh tehani-ente nahon8akonnienste ; asakokonnienste tanon, nok oni kentioko8anen asake8enheias.

29 Kentioko8anen 8ahon8asere nonen sonsahatenti ne Jeriko non8e.

30 Teniias teniron8ekon tnistek8ahere ohhaakta, 8aniri8aronke tsi Iesos rotoheststohatie, 8ahoti-henrete, 8aniron : Se8ennii, David iaienha takeni-tenr.

31 Nok n'onk8eokon 8ahon8anariste tsi tehotihen-retha ; nok ne rononha ok eken senha taiak8isronne tsi iaton : Se8ennii, David iaienha takenitenr.

32 8attatane ne Iesos nok iasakohnonke, 8ahenron : oinahoten tetsiaton8entsioni ?

33 Taniron : Se8ennii ! Aiakenikenseke.

34 8asakotenre ne Iesos tsi 8asakoken, kenhniia-haiere nikarake nok oksaok 8aniken ; nok 8ahon8a-sere.

Te8asen enskathaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ONEN kanatakta sihonne ne Jerusalem, onen oni sahonne8e ne Bethphage' tsi iononte ne Olivier teniia se ne raotiok8a iasakotori.

2 8ahenron : eh iahasene kehiken tkanataien. En-tsiatkatho kenseri iatatieha iasaronte : ietsineronsi nok kaietsiiatenhaf.

3 Tokat onka kiok othenon eniahiiron, enseniron ; Roianer tehoton8entsioni, nok oksaok entkon8anatka8e.

4 Neh 8ahonni eh naha8enne, neh naha8ennaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e.

5 Ietsirori ne Sion-ronon Se8enron : Onen tare ne Ianontio 8atonsere Kenseru tahose.

6 Eh kati neneh 8anete, ak8ekon oni 8aniri8aierite tsini sakonnhaonne ne Iesos.

7 Takon8aiatenha8e ne Kenseru, oni ne roienha, rahonatseronniat 8akon8aruse nok eh taon8enstsk8aren.

8 Iotiok8atsanit ok neh nakotseronniat 8ahetak8enttarho tsinon8e nenhatohestste, otiake iennhatoskaronsk8e nok neh iakotiesk8e rahohaake.

9 Ak8ekon ok oni iontonhak8e : Ron8asennaaien ne David Roienha! ahon8anenton ne tare raosennakon ne Ra8enniio! ahon8asennaaien Karonhiake.

10 Ak8ekon ok taiontonneke nok 8abakonikonkararen nonen siihata8eiate Kanatakon Jerusalem, iontonhak8e ; Onka nah onte ?

11 Ak8ekon ok iontonhak8e : neneh Iesos Roto-kense Nazareth nitha8enon.

12 Nok ne Iesos Ononsatokentike iahata8eiate ; ak8ekon astste tontasakoiatonti tsiniiakon Kanonskon iontenninonsk8e oni ne ieninonsk8e, 8ahatek8aratserakarhathoseron ne ronatek8aratserotonk8e ne tehontat8ista8is, nok 8asakohnistk8aratserakarhathoseron norite ronaterontonk8e.

13 Nok 8asaka8enhase : Kaiaton, 8aton : ionterenaientak8a enkon8anatonk8ake nakenonsa, nok nise ienensk8atha se8atatenonsonniatenni.

14 Ok kenh tontai8en tsi 8ahon8aiatorenne ne tehatiron8ekon oni ne rontsinokata nok ak8ekon tontasakotsientonhatie.

15 8ahotisense ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiations, sahontkatto tsiniiori8anerak8atenions tsi nihoieren ne Iesos, oni tsi iontonnionsk8e n eksaokon : Ahon8asennaaien ne David Roienha.

16 Sahon8enhase; Sahonniron: sathonte ken; tsi nahoten iontonnions? nok ne Iesos tontahenron: enh; iah kati kenh non8enton tese8a8ennanote ne kenh nika8ennoten: eksaokonha neh oni ne sekon ienonkerha iatenhiakotiete tsi nenhiesanenton?

17 Nok ehren 8arete, Betani niahare eh oni non kati iahanon8ete.

18 Nok n'orhonkene kanatakon siionsaha8enon hatie, 8ahatonkariake.

19 Iahatkatho ohaakta tkerhite tsionion8arontonha ko8a, akta niahare; iah tanon othenon teiohienton neok ne ioneratonte; nok 8arenhase: Tosa uni niha non8enton 8aianiionten, ak8a oksaok onstathen ne karonta.

20 8ahotinerako ne raotiok8a tsinahoten tsi oni niot tsi 8ahontkatho, nok Sahonniron: oh nah onte naha8enne tsi tontaia8entsi onstathen ne kenh kerhite?

21 Nok ne Iesos tontahenron: ori8iio tsi k8arori; nori8iio ahontese8etakon iah oni othenon tahontese8a-tenno8entake ne se8eriane, iah neok taese8ak8eni neh naese8aiere tsi nahoiata8en ne tsionion8arontonha-ko8a; ne se's en's' tanon aese8enhase ne kenh iononte ehrent set, kaniatarake iasatiantonti eh se nenhia8enne.

22 Tsiok nahoten entsise8aneken ne Nii Ka8en-nioki neok n'ak8a te8etakon, ak8ekon entsitsion.

23 Nonen Ononsatokentike siiehenteron, eh 8ahon-ne8e ne Ratitsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokon nok 8ahon8enhase; kah nitisak8eniatserenha tsini-sierha non8a, onka oni iesak8eniatsera8i?

24 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: Tsiori8at oni nii enk8ari8anontouse toka onk8arori ethone ki oni nii enk8arori kah nite8ak8eniatserenha tsinitierha non8a.

25 Kah nitia8enon ne Sa8atis raotenek8aeston? Karonhiake kenh katen Onk8ene? 8atonteri8atiha-nion, rontonhak8e: toka ente8enron: Karonhiake,

enthenron Sahi: oh kati niotieren tsi iah tetise8e-
takon?

26 Nok nente8enron: Onk8ene; neneh iatetsiot-
teron tsini kentioko8anen ionton Rotokense ne Sa8a-
tis.

27 Ethone kati onen 8ahonniron tsi 8athon8aSenna
Seron: iah othenon teionk8aterientare. Tontahenron
ne raonha, iah ki oni nii tek8aroriane tsi ni8ak8enia
tseroten.

28 Nahoten nise ense8enron? ne saiatat ne ronk8e
tekeni teho8iraien, 8aha8enhase saiatat; 8as kien
saiotensera akhetakon.

29 Tahenron iah eh tiiake, Nok tanon tont'hata-
teri8asten nok eh 8arete.

30 Neh oni neneh 8aha8enhase ne saiatat; etho
8ahenron Saianer nenhia8enne eh ienhke. Nok iah
eh tiieha8enon.

31 Kah nikaien ne toniase tahonikonraierite ne
Ron8aniha? tahonniron nehne thotierenton, Tonta-
henron; Ori8iio tsi k8arori: neh ne ratikarotasions
oni ne tsionatak8akareni ohenton 8ahetsiiaotohest-
tak8en tsi nonk8ati ne Karonhiake.

32 Aseken ateri8ak8arisiontserakon thoientakon
ne Sa8atis, nok iah tetsise8ataonsatati; ne ok ne
ionk8etaksen okonha iakotaonsataton oni tiaka8eta-
kon; nok nise se8atkathon, nok iah tetise8etakon iah
oni tetsise8atatre8aton.

33 Se8ataonsatat sekon oiahe tekari8akentonk8en;
Saiatat ne ronk8e 8ahanenharaienthos, 8ahatehenronni,
oni tsi ienekonniata tanon tahanikatoten ne iononsa-
niron; ethone onen 8asakoni ne ratinenharaienthos,
nok 8ahatenti.

34 Nok vonen tsini8aiaris, iasakotori ne raonnh-
atsera naontahatiha8e tsinikon rao8enk.

35 Nok tanon ne ratinenharaienthos 8asakotiiena
ne kannhatsera, 8asakotisok8a8eson, otiake 8asako-
tirio, nok otiake 8ahon8atinenhioiake.

36 Sekon ionsasakotori onen oni nenha kentioko-
8anen, eh ki oni neneh nontahon8otierase.

37 Iakaeſe ki nakſa nene Roienha iahotori, nok Sahenron: tokat naha neneh tenthonſarhoton ne Riienha.

38 Nok tanon ne ratinenharaienthos, ſahonniron ſiihahonſaken tare: kenh tare ne raoſenk ſatonsere; hetſiteſario tanisa nok onkſaſenk enſaton tſini hoiien.

39 ſahonſaiena kati aſtſte ionſaonſaiatonti nok ſahonſario.

40 Oh onte nensakoiere tohiken ratinenharaien thoſ nonen tentre ne Raiatakſeniio?

41 Tontahonniron: Oriſiio onſe tſi enhatennhane enhonſanaſenthonok akoren enſesakoni nenhonſaſiſeſe tſi nikon raoſenk.

42 Tontahenron ne Ieſoſ, iah ken nonſenton teſeſaſennanote ne Roiatonſeratokenti; tſi ſaton: neneh rotineniaſenhon ne tehatiſtenrotha neh ſakanenhiakſeniione tſi tekaioſaiien: neh kehiken n'akſa Roianer eh nihokſatakſen, oni ok tiionerakſat tſi teſatkattoſ?

43 Ne kati ſahonni kſarori katon: entſeſiſkſa ne Niio raonakerasera, neh entſiontaton nenhiakeiaron.

44 Onkakiok tenhonenhionko tenhaiatarine, nok tenhoiatorarake nonka enhonenhienienne.

45 Kenh kaien ne ratiiſihenſtakſeniioſ oni ne Phariſian ſahotinikonraientane tſi rononha ſaſakoton tſi nahaiere tſi ſathariſakentonſe.

46 Neſe ſaonni ronnerhakſe aſakſaiena; neh tanon ionſahatitſanike tſi akſekon ok ionton Roto-kenſe.

Teſaſen nok tekeni aton iaſenre teioteriſaſonterakſen.

1 SEKON are ne Ieſoſ tontahatati oni ſathariſaken tonkſe tſi Sahenron.

2 Neh teſtiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien tſiniioſ n'Onontiiio-koſa ſahatennioten ſahoniake enſkat ne Roienha.

3 Iasakotori ne raonnhatsera nasakotinonksa ne iontathonkara8i ; iah tanon onka tetiotention.

4 Tihatite sokon ionsasakotori ; Sahenron : ietsirori ne khehonkara8i tsi onen ka8eiennentaon kakk8ahere ; ak8ekon kon8atirio ne kheiaresenstonne, onen kati ka8eiennentaon karo kasene nok se8atekkonni.

5 Iah othenon ori8a tethononni, ok eken eh niiaonne tsinon8e thotiri8aien.

6 Otiake Sasakotiiena ne kannhatsera Sasakotikerenseronni oni 8asakohna8entho.

7 Sahonakk8en n'Onontiioko8a Sahari8aronke, iasakotori raosotarha 8asakona8entho ne ronta8enthos, nok 8asakohnatenatenta8e.

8 Nok sasaka8enhase ne kannhatsera : Atsk8i! onen 8ahi ka8eiennentaon Kakk8ahere ; nok ki tanon iah tehotirihontak8e ne ron8atihonkara8ine.

9 8asene kati tsi teiohaokenseron nok ak8ekon ietsihonkaron tsiniiakon enhietsiken.

10 Ok tiiathonreni tsi iohatenion Sasakotiiataroke tsiniiakon 8asakotiiatatsenri, tionk8etaieri nok oni ne ionk8etaksen ak8aki 8akanonsine tsi kakk8ahere.

11 Nok nonen sisakotkensere ne Ronontiioko8a tsiniiakon iakotekk8ahere ; saiatat 8ahokon n'iah tehotseronniaton ne iontenniotak8a.

12 Saha8enhase : ohniiotieren kiatateken tisata8eiaton ne kentho iahse tesatseronniaton ne iontekk8arak8a ? iah othenon tehok8enion naontahotatike.

13 Ethone 8asaka8enhase ne kannhatsera : hetsise8anerenk nok tsi tetiokaras iatsise8aiatonti, ethonon8e natenhionsenthoseke oni tenhionnokaraniehouheke.

14 Aseken kentioko8anen iehiontatinonkon nok ki kenb niiakonha iontatiatarak8en.

15 Ethone akte sahonnete ne Pharisian, 8ahatitsienhaien oh nahatiiere naho8ennannhike.

16 Iasakonatori kati ne raohnonk8eta, 8ahonniron : Se8enniio! ionk8aterientare tsi tisari8aieri, ori8iio

oni tsi neh sherihonnienni ne Niio raori8asonha, iah oni tatesonk8etaiestasions: Aseken iah ki neh teskahenhions tsiniieiatotens.

17 Ask8arori kati tsinise nisanikonroten: ioteri8ison kenh naiekariake tsini hotenienten ne Cesar, tokat kenh iah?

18 Nok tanon ne Iesos roterientaratsion tsini hotinikonroten 8asaka8enhase: Tsionk8etaksensk8a! ohniiotieren tsi ise8ere asak8anikonrotako?

19 Tak8anatonhas tsinahoten iekariakta. Ska8ista Sahon8anatonhase.

20 Nok 8ahenron: onka raiatare, rasennare oni?

21 Tontahonniron; Cesar, Tontasaka8enhase: hatsision ki 8ahi tsinikon rao8enk ne Cesar: nok Niio tsinikon Niio rao8enk.

22 8ahotinerako tsi nasakoierase, nok sahontenti.

23 Ok neh sahennisera 8ahon8aiatorenne ne Sadusean neneh ronton iah tetsiontonnhests nonk8e; 8ahon8ari8anontonse.

24 8ahonniron; Se8enniio! Ra8en ne Moïse: onka kiok areko tenho8iraientak enrenheie, neh ne teiatenontere shotiniak n'iotereons nahot8atsironnien ne Rotsikenha.

25 Kenh kati nia8enhon: tsiatak natebontenontere; 8ahoniake ne thako8anen nok iah teho8iraientaon tsiniore iarenheie; neh kati ne rokenha sahotiniake.

26 Etho oni neh naha8enne ne tekenihaton oni nasenhaton tsiniore ne tsiatakhaton.

27 Nok onaken 8ahaonniate ne tsiathon8isen, 8akenheie.

28 Ne kati 8ahi nonen entsiontonnhete kah nikaien ne tsiatak nihati enrohneke ne kenh tsiathon8isen? ak8ekon se 8ahi niiehotiniakon.

29. Nok tanon ne Iesos 8ahenron; tsi tontasako8enna8eron: se8aiatats netsi iah othenon tese8a8ennaienteri ne Kaiatonseratokenti, iah oni ne Niio raok8eniatsera.

30 Aseken iah tetsiakoniaks ne Karonhiake, etho tanon nitsieiatoten tsiniot ne Niio raoronhiakeronon okon.

31 Nok kenh kaien tsi tsiontonnhests niako8entaon, iah kenh tese8a8ennanote tsinahoten rotonhon ne Niio tsi ra8on.

32 Ii Rao-Niio n'Abraham, Isaak oni ne Jacob? Iah kati 8ahi teshako-Niio ne Niio niako8entaon, neh tanon Ron8a-Niio n'iakonnhe.

33 Sahakohnerak8enhaton nonk8eokon tsini hori8ak8arision tsinahaiere tsi tontasako8enna8eron.

34 Sahatiri8aronke ne Pharisian tsi sakosk8ekon ne Sadusean 8ahontkennisa.

35 Saiatat tsinihati Sakorihonnienni ne' Kaianerensera, neh 8ahori8anontonse 8ahenron tsi 8athonikonraseren.

36 Saianer! Kah nikaien Kari8ak8eniio tsinikonionk8atenientense ne Kaianerenseratokenti?

37 Tontahenron ne Iesos: Sanikonrak8ekon satonnhetsarak8ekon seriasak8ekon oni tsi entsenon8ehake ne Niio Ra8eniio tsi Sonnhe.

38 Neneh tiotierenton meh oni tkako8anen.

39 Nok testiatieren ne tekenihaton: Enshenon8ehake ak8ekon nonk8e tsi nise nisatatenon8es.

40 Ethonon8e ak8ekon nikaien oni nioteroron tsini 8aton ne Kaianerenseratokenti oni ne Rotitokenseak8e.

41 Nok tsi etho ronatkennison ne Pharisian, 8asakori8anontonse ne Iesos.

42 8ahenron: Onka nise ise8ere Ron8aienha ne Keristos? Tahonniron, David.

43 Tontahenron: Oh kati naha niotieren tsi ra8en ne David 8ahonikonrata ne Kanikonra, ronatonk8a Raoianer tsi raton:

44 Roianer ra8enni ne Rakianer tsi ke8eientetakon satien tsiniore ienkheiarasitoke8ate ne iesas8ens.

45 Oh kati nekenh nainasenne ne Roienha akenhake raton se Rake8enniiio?

46 Iah onka oni ne tsio8ennat tetiotati, iah oni sekon noiah tetsiotenienten aonsahon8ari8anontonse ne karo takaha8ite.

Te8asen-asen ia8enre aton Teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos iahatati tsinonk8ati nonk8e okon oni ne raotiok8a.

2 Sahenron: Ratiiatons oni ne Pharisian Moïs raonistsk8arane ratistsk8ahere.

3 Tsikati nahoten enhietsiri8atatse naese8ari8anoronk8e, se8ari8anoronk eh oni nase8aiier; tosa ki tanon teietsiiate8eiennak, aseken neok ne ronton, iah ki eh tehatiiierha.

4 Aseken karieno8anens, iorienakste oni ratirionnonnis nok sakotiketasts nonk8eokon; iah tanon ne rononha kenh tiiehatiiierha, sekons' en's' oni neok n'iataonnisonnsaren.

5 Ak8a oni neok, ne ok ronesakon ne taon8atirensaronste nonk8e okon ne rahoti8eiennake: Aseken keno8anens ronaniinianton, oni Sakoses tekafasontak8en ne rahonatiata8it.

6 Neok ronesakon tsinon8e niitokkonniens tsi Satenniote, oni tsi ronterennaientak8a.

7 Tahon8atinon8eratonseke n'onk8eokon tsi ionk8ene, nok ahon8atinatonk8ake n'onk8eokon, Sonk8a8enniiio!

8 Tosa tanon nise aietsinatouk8ake: Sonk8a8enniiio! Aseken Keristos ok raonhaa hetsise8arihonnienni nok nise ak8ekon tiiese8atatekenha.

9 Tosa oni onka shenatonk8ak ne kentho on8entsiake iahniha: Aseken enskat ok Sanisen, nehne Karonhiake thenteron.

10 Tosa oni aietsinatouk8ak Sonk8arionnienni, Keristos se 8ahi hetsise8arionnienni.

11 Okeken tanon onka tsinitšion akša anioh rata-
tonnis neh sešatatenhätseronnien.

12 Aseken nenhatatkonnienste enhonšakenron nok
nenhatatkenron, enhonšakonnienste.

13 Nok ki tanon nise sešententasere ne Sešaiatons
oni Pharisian Akonšara! iestsinnhotonse nonkšeokon
naiontašeiate ne Karonhiake; iah ki tanon oni nise
tesešatašeiatane, iah oni teietsiiašis nienenre iakata-
šeiat, n'iaiontašeiate.

14 Sešententasere ise ne Sešaiatons oni Pharisian
Akonšara! iestsinonskarihatons ne iakotereons neh
sešarišakenserakša tsini sešaterennaientaktseres;
ne se šahonni senha karšataterošanen ensešatreša-
takše.

15 Sešententasere ise ne Sešaiatons oni Pharisian
Akonšara! Aseken onšentsiakšekon nitisešetha ne
taietsirišateni; nok nonen tenhaterišateni tenšatia-
seren tsisenha ranesonronon enhaton tsiniot nise.

16 Sešententasere ise ne teieronšekon ietsiiasarini!
Sešatons en's': iah othenon tekariša n'ononsatokenti
aierišanirastte; kenh kaien enhiakonontanhake
nenhierišanirastte tsiniiostston nošistanoron.

17 Tesešanonšarašenrie oni tesešaronšekon! Kah
nah nikaien senha kanoron: ošistanoron, ok ne neh
Ononsatokenti ne se šahi ionoronštakšen nošistano-
ron?

18 Oni Sešatons en's' šahiken; onkakiok enhari-
šanirastte tsi Ietsienharakša, iah othenon teiotieren;
kenh kaien kariša naierišanirastte tsinahoten kaere.

19 Tesešanonšarašenrie oni tesešaronšekon! Kani-
kaien naha senha kanoron, tsiniot neh kaere, ok ne
neh Ietsienharakša karišanoronsta tsinahoten eh
kaere?

20 Neh kati nonka enharišanirastte tsi Ietsien-
harakša neh ki enharišanirastte oni tsinikon neh
kaere.

21 Nok n'ononsatokenti enharišanirastte, Ononsa-
tokenti ki enharišanirastte, oni neh renteron.

22 Nok onkakiok tsi tkaronhiate enhari8anirastste, Nii raonistsk8ara enhari8anirastste oni netho renstsk8ahere.

23 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a neneh ionerak8at ak8ekon oni niiese8akariaks tsiniore n'ohontesonha; nok isi ietsise8are nak8a kontiri8ak8eniios tsinonk8ati ne Kaianerenseratokenti: neh 8ahi tohiken, ateri8ak8arisontsera, atanitenron, Te8etakon, neh kehiken teioton8entsiohonne aese8aststeniaronke, tosa kineneh sane aese8ariontion notiake.

24 Ietsiiasarine ne teieron8ekon! Se8anon8akentsta ne kenh nikatsinon8asa, nok iese8atiatanek8anons n'oniak8aer.

25 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a neneh ionerak8at nastste nonk8ati aese8anoharenion nakerasonha oni ne katsesonha, nok tanon ne nakon titkahere, kanensk8en, oni kanon8aratonsera.

26 Pharisian tese8aron8ekon! Katsetakon nonk8ati tase8atierent se8anohare, tosa oni aiohrak nastste nonkali.

27 Se8ententasere ise ne, Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a eh nise8aiatoten tsi ieiatarion's'ihken kak8atak8en karaseston, ak8a ki's' en's' anio io8eienston n'astste nonk8atik8en nok ki tanon ne nakon titkaskenrhahere oni ostienhokonkenha nonk8eokon.

28 Ak8a kis en's' anio oni nise se8aianere astste n'onk8ene nok ki tanon ne nakon, se8aiati n'aiontation oni ne kari8aneren.

29 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Aseken ietsiiatatahas ne Rotitokense, Nok tsise8akerak8a tsi ratiatarion ne thotiri8aierisk8e.

30 Nok se8aton's' en's; iah non8enton tiiaionk8arisanon8ehontsi ron8ana8enthon ne Rotitokensehak8e.

31 Ori8iio kati tsi se8aterientare tsi ise se8asotsera ne Sakona8enthon ne Rotitokense.

32 Nok ise se8anahnonhatie tsinikon thonatoktani ne ietsinihokon kenha.

33 Oniare, ka8atsiraksensk8a! oh nense8aiere nansese8aniakenne tsi tiotekha n'onesson?

34. Aseken naontak8atennietase, Rotitokense, thonok8etaieri oni ratiatons, aietsiia8enthon se are. aietsiiasakestsko, aietsisok8a8essonion tsi se8aterennaientak8a, nok aietsisereson aietsinask8enharison tsi se8anataienton.

35 Naese8ateri8aketate tsinikon ionekiren non8entsia ne kanek8ensanoron, tiotasa8e tsi thon8ario n'Abel, tsiniiore ne Zakari Barachi roienkenha, akta t i ietsienharak8a hetsise8ario.

36 Ori8iio tsi k8arori, ak8ekon ise entsise8arane.

37 Jerusalem, Jerusalem, ise ne Sherios ne Rotitokense nok ietsinenhioiaks ne tekheiatories! Toh niiori8ake 8akatenienten aonsakheiataroroke ne Sheienhokonha tsiniot ne kitkit kaneraontsokon iakoiatasetha nakoienhokonha, nok iah tese8athontaton.

38 Onen kati Ononsokon en8aton tsi se8anonsote.

39 Aseken k8arori tsi iah tesesk8akensere ohenton tsiniiore iense8enron: ahon8anenton ne tare raosennakon ne Ra8enniio.

Te8asen kaieri aton ia8enre teioteri8asonterak8en.

Nok onen sishoiakenhonhatie, onen oni sishotionhatie ne Iesos, Sahon8ateranentakten ne raotio8a, nahon8arori ahakahenhion tsiniot tsi kanonsonni.

2 Nok 8ahenron ne Iesos: Ak8a 8ahikenh se8atkathos tsiniotanion? Ori8iio tsi k8arori, tsi iah oni nenskat non8a tatekanenhiasere taiotatenron ne iah takarision.

3 Olivier tsi tiononte iahatien, rahonhake tsi8ahon-
Sateranentakten ne raotiok8a, 8ahonniron: Ask8a-
rori tanon katke ienkae8e neh naia8enne, ohoni
nahoten enkaieronniststak8en nonen tentese, nehoni
nonen ense8aton8entsiarisi ?

4 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron :
Se8atatenikonrarak tosa onka aietsinikonrakarhatho.

5 Aseken kentioko8anen enthonne nenhionksen-
nenha8i rontonne : ii ne Keristos, nok kentioko8anen
ensakotinikenrenha8e.

6 Ense8ari8aronkanion iakoteriio, oni ionteriiosere,
tosa tanon se8ateronhienten : Aseken iatekakonte
nenh tsi eh nehia8enne; iah ki tanon, areko oni
neh teken ne tsi iotokte.

7 Aseken tenhotiri8arheseron ne tehonton8en-
tsianekhaon tsinonk8ati ne raotisastensera : nok
enhiontonkariakon, enkannratarineseron nok ten-
hiaon8entsishonk8anion.

8 Ak8a sane neneh neok tsi tiotasa8ak8en naieron-
hiakentak8e.

9 Ethone oni onen enhietsiiena, enhietsironhia-
kente, enhietsirio, ak8ekon ok oni nonk8e enhietsis8a-
tak8e n'aksenna.

10 Kentioko8anen neh non8e nenhotiri8anoron,
tenhiontast8enseron, tenhiontatatenninnion oni.

11 Kentioko8anen oni ehnon8e nenhotiketote ne
Rotitokenset8eraksen nok kentioko8anen ensakotini-
konrakarhatho.

12 Nok tsi naten8areni ne kari8aiesatsera, ken-
tioko8anen nentsiako8istoten nakotanitenrat.

13 Nok tanon onka iatenharionkote neh enhania-
kenne.

14 Nehoni kehiken Ori8atokenti Karonhiake
nitioteri8inon On8entsiak8ekon enkariho8anaton,
8ene aiakaonniaten nonk8ekon; ethone onen
en8a8e tsi iotokte.

15 Ne kati nonen ense8atkatho ne kari8aiesatsera
neneh iakohnikonraksatak8a, tsiniiot tsi rotrori ne

Rotokensehak8e Daniel, enkari8ataton n'onaktatoken-
kentike, (ratennikonraren onka ro8ennanontha netho
Rotokense.)

16 Ethone tsi ionontenion enhiontek8asentak8e ne
Judéronon.

17 Nok oni ne kanonsake ieharates tosa tethasts-
nent naonsahakoha tsiok oni nahoton akenhake ne
raononskon.

18 Nok oni ne kaehtake iehres tosa sahket naonsa-
hakoha ne raotseronniat.

19 Iotitentasere ne tsionathon8isen noiah nenkon-
tiatoten neh nou8e te8enniserate oni nenkonststa-
ronthake.

20 Se8aterennaien kati ne tosa koserake, tosa oni
a8entatokenkente akenhak n'onon ense8ateko.

21 Aseken ionikonraksentseratsanit tsinenhia8enne
nethone,neki enskat nareko non8enton eh totia8enhon
tsinahe tioton8entsiatasa8e tsiniiore non8a, iah oni
noiah eh tiaonsaia8enne.

22 Neh oni ne iah taontaha8enniserokeri neh
ni8enniserotens iah onka tahioniakenhon ; neh tanon
ne iontatiatarak8en akori8ake, en8enniserokeri neh
ni8enniserotens.

23 Neh kati nenhiesarori nethone enhiahihon :
kenh renteron ne Keristos, ok ne's'ens : kenh nonkati,
tosa tasetak.

24 Aseken enhatinakerenne nethone ne Keristos
enhontatonni, Oni ne Rotitokense, iori8anerak8a-
tenion, teiotieronniathon oni tsi nenhatiieranion,
aontonseke oni asakotikonrotako ne iontatiata-
rak8en.

25 Onen kati 8ahi non8a tahonnenne tak8arori.

26 Neh kati nenhiesarori nenhiahihon : Karhakon
thenteron : tsi iateiotennhonta8enhe thenteron ; tosa
tasetak.

27 Ak8a tanon tsiniot nate8anennekara8e, tsi
tkarak8inekens takahientak8e nok tsi iatesastsothos
iakaniharho Sahokentane ; eh nenhia8enne nonen-
tentre n'Onk8e Roienha.

28 Aseken tsi non8e nenhioiataststokotonke n'iake8entaon ethonon8e natenkontentasente n'Ak8eks.

29 Ak8a neok en8atenniserohestste neh ni8enniserotens, en8aterak8aton, iah oni tataonsakas8athete nasonrekha, entkaniserenne ne karonhiake tiotsistok8aronnion nok tenhiotihenton8e nahosastensera tsi Tkaronhiate.

30 Ethone onen entkaieronnine karonhiake n'Onk8e Roienha raoteniensera, ethone oni oni akaon 8entsiak8ekon nonk8e enhiakaonsenanion enhiatonstsk8enaiiakhonseke, enhon8aken oni n'Onk8e Roienha tare tsi taiotsikeraronniontie karonhiakeson, enthok8eniatsero8anenhatie enthoiatanerak8atonhatie oni.

- 31 Nok entesakotori ne raoronhiakerononokon, neok nenthatihonra8ate tsi ensakotiiatarcroke ne Sakoiata8en tetsiaronk8en tsi ieioton8entsiokta nihon.

32 Kenh kati kaien tase8atennakerat kehiken Tsiohnion8arontohake tekari8akentonk8en: Ak8a neok enkarana8en oni enkask8eionten, ok naha neh ense8aienteristak8e tsi onen toha taiokennhonti.

33 Eh kati oni neneh nenhia8enne nonen ense8at-kathoseron kehiken nikarihotens, se8erhek onen k-kheto tare n'Onk8e Roienha, ak8a oni onen kannhohakta irate.

34 Ori8iio tsi k8arori, non8a kenh ka8atsirate iah te8atohests tane ohenton neh nai8enne.

35 Karonhia On8entsia entiatohestste, kenh kaion nake8enna iah neneh non8enton tiiantohestste.

36 Kenh kaien tsinon8e ni8enniseronte, tsi oni niio8istahe iah onka teioterientare, iah oni ne Rati-ronhiakeronon, raonhatsi8a ok roterientare ne Rake-niha.

37 Tsiki tanon niitonne sihotenniseratenion ne Noè, eh oni neneh nenhia8enne nohnen tentre n'onk8e Roienha.

38 Aseken, tsiniitonne ohenton sahonnotonko8a, skennen tatehonastskaonk8e, ratinekirhak8e oni, rotiniakonsk8e, tsikiniiore iahatita ne Noè raohon8akon.

39 Nok iah othenon tehonnerhak8e en8ennoton ken, tsiki niore onen iahonnoton ak8ekon oni iahakoiatenha8e; Etho kati oni neneh nenhia8enne n'onen tentre n'Onk8e Roienha.

40 Teniase kaektakon ehnesseke: Saiatat enhon8aiena nok enhon8atkenrate ne Saiatat.

41 Tekeniiase enkenithetake tsi iethetak8a; Skaiaiat enkon8aiena, enkon8atkenrate ne Skaiaiat.

42 Se8atennikonraren kati: iah se 8ahi tesse8ate-rientare toh nenkaha8i tentre ne Etsise8aianer.

43 Se8ari8aienterihak tanon kehiken, Onka kiok ne ronk8e ahontahoterientarake tsi nen8atasontine ahononsorensere ne Sakosehta ahatie8atense naha, nok iah tarere ia8eronhatie teionkenonsariten.

44 Neh kati oni nise 8aonni Se8atate8eiennentahonhak: Aseken tsi non8e ne iah tesse8arhare nenra8e n'Onk8e Roienha.

45 Kah nihenteron non8a tohiken ne rannhatseriio rori8atoken oni, nene Roianer rorihonte nasakoststeriste ne rannhatseraokon, neoni nasakohnonte tsi non8e nateioton8entsiohon?

46 Rotaskat netho rannhatsera neh nenhoierenhatie tsi roiotate nonen ensra8e ne Roianer!

47 Ori8iio tsi k8arori, tsi ak8ekon enhorihonten tsi nihoien.

48 Kenh kahien tokat kannhatseraksen, enhenron ne raonikon rakon: ronisk8as ki oni naontare n'Akianer!

49 Nok ok eken asakokenrenseronni asako8entho oni ne Satehatinnhatsera, nok keken neh enskatne enhonton8esen ne tsionekaka8e.

50 Tohiken Rannhatsera Raonianer eh non8e ni8enmiserate nensra8e, tsi oni niio8istahe n'iah otheuon tenhorhareke.

51 Nok ehren enhoiatenhasite, neh oni iatensha koieste nakonharasonha: etho nonhe natenhior enthoseron oni tenhionnokaraniehonheke.

Te8asen nok 8isk Teioteri8asonterak8en.

1 NEH tenstiatieren ne Karonhiakon tsiniot n'oiery nikontiatassetserake Kontihaserenhasinontie 8athon-8ateratane ne Rotiniakhe.

2 8isk nikonti tkonnonk8etaieri, nok 8isk oni nikonti tiotiteha.

3 Kehiken tiotiteha neok iakontiha8e ne iehaserarak8a iah ne kenhie.

4 Kenh kaien ne konttokha oksaok neneh tionenhiaten iehaserarak8ake.

5 Nok tsinikari8es ronisk8as nara8e, 8aotiserentane nok iahotita8e oni.

6 Neh nahoten nasonthen ontsaroko ionton: onen kenh tare ne Hetsise8arhare, 8ase8e kati iatetsise8aterat.

7 Ak8ekon kati 8akontkestsko nok 8akonttaseraseronni.

8 8akonniron ne tiotiteha: Tak8enbiehnon iah nekenh teionk8atekse.

9 Nok ne konttoka takonniron: iah taonton nak8enbiehnon on8a's' en's' naha entionk8atoktase; 8asene se8atatninonsera tsi tionenninontha.

10 Tsi katinikari8es iatekontiatakonte onen 8ara8e; nok ne ionnatate8eiennentaon iaonnete iahontateiate tsi 8atenniote nok tontaiennhoton.

11 Nok onaken eh skonne ne tiotiteha, 8akonniron: Se8enniio! Se8enniio! tak8annhoio8k8as!

12 Tontasako8enna8eron 8ahenrop: ori8iio tsi iah tek8aienteri.

13 Se8aterharat kati iah se 8ahi tese8aterientare kah ni8enniserate tsi oni niio8istahe entre n'Onk8e Roienha.

14 Aseken ak8a neh sateiot tsiniiot ne ronk8e rattentionhe, iasakohnonke ne raonnhatsera, 8asakori-honten ahatinikonraraketsinihoien.

15 Nok saiatat 8isk nika8istake tahaon, saiatat tekeni, saiatat enskat : tsiki nithonttoka : nok oksaok 8ahatenti.

16 Kehiken 8isk nika8istake roiena, 8ahatenti, nok 8ahakarhateniate tsiniiore 8isk niiathatentsa.

17 Etho oni neneh nahaiere ne tekeni tehoiena, tekeni oni neneh iathatentsa.

18 Kenh tanon kuien ne ska8ista roiehna, 8aron-8entsiok8ate nok eh 8ahasete.

19 Kari8estsinahe onen sara8e ne Ron8aianer, nok 8asakokontseratironen.

20 Eh 8athatahne ne 8isk niho8istaiena, 8ahona-tonhase ne 8isk natehotentson 8ahenron : Saianer ! 8isk nika8istake takatak8enniaienni eh kati oni nikon 8akeiaron ne sa8ista.

21 Nok ne Roianer 8ahenron : ioianere tsi se8eien-niio; kenh sane niiori8aha nok ki taseri8aierite eso kati enkonrihonten : satonnharen raotonnharatsera-ron ne Saianer !

22 Onen neh eh isre ne teka8istake roiehna nok 8ahenron : Saianer teka8istake takatak8enniaienni, nok eh oni nikon 8akeiaron.

23 Nok ne Roianer 8ahenron : tsi sennhatseriio, kenh sane niiori8aha nok ki sari8atoken, eso kati enkonrihonten : satonnharen raotonnharaserakon ne Saianer :

24 Kenh kaien ne ska8ista roiehna, eh 8athatane 8ahenron : Saianer ! 8akaterientare tsi niseniakastste, tsienthok8as tsi non8e niah tesaienthon seroroks tsi non8e niah tatesareniaton.

25 Ne 8ahonni onkteronne nakon8istontienne, oken-rokon kati 8akasetonne ; kenh kati sek8i tsinikon ne sa8enk.

26 Nok ne Raoianer tontaho8enna8eron ; 8ahenron : kan... atseraksensk8a, saterientarak8e, tsi

kienttok8as tsinon8e iah te8akientton, keroroks oni tsinon8e iah tate8akareniaton.

27 Teioton8entsiohonne kati tsi ie8istaientak8a iahesaientake, nok tsi naonsonka iaonsonktak8en akenik8ekonhatie tsinikon aioteiaronke.

28 Ehtsise8a8istak8a kati, nok neh satsitsion noieri niho8istaien.

29 Aseken skatson iakoiien tsiniiakoiien, enshonhion nok sekon enshoientane; kenb tanon kaien niah othenon tehoien ienkae8e oni tsi nihoienha enhon8ak8a oni neneh.

30 Astste kati iatsiseniiatonti niah othenon tekanhatserasta tsi non8e tetiokaras; eh oni non8e natenhionsenthoeron, tenhionnokaraniehonheke oni.

31 Ne nonen tentre n'Onk8e Roienha enthoiatanerak8atonhatie, tenthon8anitiok8atontie oni ne raoronhiakeronon okon, nok ethone enhennistsk8aren ne raonistsk8aratseranerak8atserakon.

32 Nok akaon8entsiak8ekon nonk8e raohenton enhionteroroke, nok tensakoiataiestasi, tsikiniiot ne teiotinakarontonha ranonhne, tesakokhasions notinnhetien tanon ne Kontitsinn.

33 Tsi ra8eientetakon ensakoiatoheststak8e notinnhetien, nok ne kontitsinn sanek8ati ensakoiatoheststak8e.

34 Ethone ne Ronontiiio ensaka8enhase tsiniiakon tsi ra8eientetakon iakoiatontieton: karo kasene ise ne Rakeniha hetsise8amatateriston, se8ata8eiat tsi non8e niietsinaktaseronnienni sontonton8entsiata8a8en.

35 Aseken Sakatonkariakon, nok tak8anonten; Sakeniatathenhon, nok tak8aneanonten; 8akie-haonhatiesk8e, nok tak8ate8eienton.

36 Akenekon kenhne, nok tak8aseronni; Sakenon8aktanihak8e nok tak8atkense, keunhotonk8e nok iesk8aiatatsenrion:

37 Ethone entiahiiron ne tiakori8aieri: Saianer! Katke nik8aken nasatonkariakseke, nok ak8anonten; ok ne ens aesaniatathenseke nok ak8aneanonten?

38 Nok katke nisaissaonhatiesk8e, nok k8ate8eienton ok ne ens sahnekon kenhne nok k8aseronni ?

39 Katke nik8aken aesanon8aktaniheke, ok ne ens asennhotonke nok ak8atkenseron !

40 Tentesako8enna8eron ne Ronontio enhenron : Ori8iio, Ori8iio tsi k arori tsi niiori8ake etho nietsierase n'ak8a niiejakaha nakatatekenha iise eh nisk8aierase.

41 Ethone oni neneh ensaka8enhase ne sanek8ati iakoiatontieton : Se8ari8aston ! ehren ise8et nok 8asene tsi tiotekhaon8e, eh non8e nihon8anaktaseronnienni n'otkonseraksen oni ne raotiok8a.

42 Aseken 8akatonkariakon, nok iah tesk8anonten, 8akeniatathenhon nokiah tesk8anekanonten.

43 Sakieshaonhatiesk8e, iah tesk8ate8eienton, Akenekon kenhne nok iah tesk8aseronni ; 8akenon8aktanihak8e, kennhotonk8e iah tesk8atkense.

44 Ethone oni neneh tenthon8a8enna8eron, enthonniron : Saianer ! katke nik8aken, asatonkariakseke, aesianiatathenseke, aesaieshaonhatie, sahnekon akenhake aesanon8aktaniheke ok ne en's' asennhotonke nok iah tak8aiatakennhaon ?

45 Tentesako8enna8eron, enthenron : Ori8iio tsi k8arori tsi iah enskatha eh teietsiiatierase enskat ne niiakasa, iah ki oni nii eh tesk8atierase.

46 Nok neh kehiken tsi tiakoronhiakenon8e niienhenhien ; kenh kaien ne iakoianere enhiontonnharana tsi non8e ne tiakonnhe on8e ne oni tsiniienhen8e.

Te8asen nok iaiak Teioteri8asonterak8en.

1 NE nonen saharihokten ne Iesos, 8asaka8enhase ne raotiok8a.

2 Se8aterientare 8ahi tsi tese8enniserake ok onen enshatonhete ; onen oni enhon8ateh8entete n'Onk8e Roienha ne tahon8aiientannharen.

3 Ethone oni onen 8ahontkennisa ne Ratitsihensto-

Sanens ratiatons oni ne rotikstenhokonha rahononskon ne ron8ako8anen Kaif ron8aiastsk8e.

4 Nok neh 8ahatitsienhaientak8e kah nahontaha-tiierate tsi ahon8aiena nok ahon8ario ne Iesos.

5 Nok tanon rontonhak8e : Tosa ki tanon tsini8en-tanoron akenhake, on8a sotsi enkarifo8annha tenhia-konikonrharen oni n'onk8eokon.

6 Tsini kari8es, sekon oni Betani sitres ne Iesos, raononskon ne Simon roststa8is.

7 Tsiotion8isen eh on8e Katsetenha8i lite8enhi-e-nahere n'ak8a 8enhienanoron, nok tsinikari8es tehostsk-aon, ranontsine ton8eron 8ahahoka8e.

8 Nok ne raotiok8a ohia nontahonatierase nok 8ahonniron : nahoten kasta en8aton nikon 8akaies-ha ?

9 Esole naha iataiohunenon naontenninonke nok iakotent aiontatitenraton.

10 Nok tanon ne Iesos roterientaratsihon are, 8asa-ka8enhase : ohniotieren tsi se8ari8astani ne kenh tsiotion8isen ? Aseken ori8iio tsi takari8aierite nii akari8ake tsi nakaiere.

11 Aseken tiotkon e .se8aientak8e ne iakotent, iah tanon nii tiotkon tatask8akanerake.

12 Aseken tsi onkiatoka8e ne 8eniehnakon neh takak8atak8ate tsi enhionkiatata.

13 Ori8iio, Ori8iio tsi k8arori : tsi on8entsiak8e-kon ; kabkiok oni non8e nenhie8ennanoton ne kenh Ori8atokenti Kari8iio etho'k'niiori8ake entsiontroria-take tsi nakaiere.

14 Ethone onen saiatat ne tekeni ia8enre nihati, Sitas Iskariot ron8aiats 8asakotkensera ne Ratitsi-henstak8eniios :

15 Nok 8asakori8anoutonse ; 8ahenron : toh nas-k8akariak8e nak8atsiak8arisien ? Asen nika8istason 8ahon8asetase.

16 Neok oni onen saresake naontiesenne ahoten-ninon.

17 Neneh sontontenniseratierente tsini ienataraks ne iah te8attenk8aton, 8aon8ari8anoutonse ne raotio-

k8a ; Sahonniron : Kah non8e nisere aiak8akhonniana ne Shotonnhestston ?

18 Nok tontahenron : kanatakon niiahasene,kenh non8e thononsote, nok en-e8enron : Raton ne Roianer ; onen thoha aonkatenniseroktase ; sanonskon kati tenhiak8astskaon nakitiok8a ne Shotonnhestston.

19 Nok ne raotiok8a eh nahatiere tsinisakonnhaon ne Iesos.

20 Nok nonen sontaiokara8e, atekk8aratserakta Sahanistsk8aren, nok oni ne tekeni ia8enre nihati.

21 Nok tsini kari8es tehonastskaon 8asaka8enhase : Ori8iio ak8a Ori8iio tsi 8ak8arori tsi saiatat tsimition enhakatenninon.

22 Nok ko8anen tsi 8ahotinikonraksen, nok satiiataton taontasa8en 8ahon8ari8anontonse, ronton : Saianer : ii onteh kenh ?

23 Tontahenron, ne non8a ne kenh teiakiatonts enhakatenninon.

24 Kenh kaien n'Onk8e Roienha satentionhe tsikiniot tsi kaiaton ne raonba raiatatake ; nok tanon rotentasere ne ronk8e n'enhotentinnon n'Onk8e Roienha ! Senha aioianerenhon ne tosa non8enton ahonakeraton netho ronk8e.

25 Sitas ne neh rotenninonre tahatati 8ahenron ! Saianer ii ontehen ? tontahenron ne Iesos, ak8a neok ne taseri8aierite.

26 Nok tsinikari8es tehonastskaon, Iesos 8atrak8e kanatarok nok 8ahaiatateriste oni 8athaiake nok iasakaon ne raotiok8a, nok 8ahenron : Se8aiena ise8ak nehkehiken nakieronta.

27 Katse oni tonsarak8e nok 8ahaiatateriste, iashakaon, 8ahenron : se8ak8ekon se8anekira.

28 Aseken neh kehiken nakenek8ensa, neh nonek8ensa n'ase Kari8aniraststak8en, kentioko8anen iontatenek8ensarise, naonsonterake8ate tsi iakori8aneren.

29 Onen kati 8ak8arori tsi iah sekon taonsaknekira nonenharakeri tsiniore ien8atenniserihe8e entsite8anekira raonakeraserakon ne Rakeniha.

30 Nok nonen sabatirennokten, Olivier Onontoharake niahonne.

31 Ethone ne Iesos Sasakorori 8ahenron: On8a kenh 8asontate ense8atateri8aientaten nii akeri8ake; Aseken 8aton tsi kaiaton: enhiiente ne ranonhne, nok tenkonreni ne teiotinakarontonha.

32 Nok tanon nonen ense8akatonuheton, enk8ahentete Galilene niienhenke.

33 Tier tabatati 8ahenron: ok oni niahonstsahate, iah kinii non8enton.

34 Tontahenron ne Iesos: Ori8iio tsi 8akonrori, tsi on8a kenh 8asontate ohenton nahontontati ne kitkit asen nenskatonnhiise.

35 Tontahenron ne Tier; ok onte oni naionkhiiariskontane aionkhiriosere iah kinon8enton tiikonhia-tonnhiiase, Ak8ekon ok eh nabatiere, ne raotiok8a.

36 Ethone onen Getsemane kon8anatonk8a niahare ne Iesos; nok 8asaka8enhase ne raotiok8a: kenthose8atien, tsiniiore ienkaterennaientako tsinon8e 8ake.

37 Neek iasakoiatenhase ne Tier, tanon teniise ne Zepedé sakoienhokonha, ethone oni onen tontasaden 8ahonikonranon8ake, oni 8aha8eriasanon8ake.

38 Ethone oni onen Sasakorori 8ahenron; Skanorons aonkeriote tsini 8akenikonranon8aks; kenthose8enterontak nok se8atie8aten.

39 Nok isih niiore niionsare nok etho 8ahati-k8entahren, 8ahaterennaian, raton, Rakeni! aontonseke's' en's' ehren askha8itase ne kenh katse; tosa ki tanon ii aontonkenikonraierite, ise ki aontesanikonriione.

40 Eh natontare tsi ratiteron ne raotiok8a, nok rotitas; 8aha8enhase kati ne Tier: ionerak8at 8ahi tsi iah tesak8enion arahona enskat aio8istahe enskatne aiontiatie8atake?

41 Se8atie8aten nok se8aterennaian ne tosa aese8anikonrasenni: Aseken kaiatasnora nonikonra nok ioiataker:heion no8aron.

42 Sekon isih niionsare neneh tekenihaton, nok 8a-

haterennaian raton : Rakeni niah taontonsere nehren n'aontohestste ne katse n'iah taknekirano, ehkini-ia8enn tsini sanikonroten.

43 Ehare natontare, sekon are sasakotkatho rotitas ; aseken ak8aki ok tatehotiron8eksk8e.

44 Nok iah othenon tesakosteriston sekon isih niionsare, nok onen neh nasenhaton nahaterennaian, ok neh tontahatasa8en.

45 Ethone onen are eh sara8e, nok 8asaka8enhase ne raotiok8a : Se8entaf onen nok se8atorissen ; onen iakae8e, naontatenask8aienhase ne ionk8etaksens n'Onk8e Roienha.

46 Hennioh tese8atann, onen kenh ihre ne raka-terminonre.

47 Sekon ok nihottare, eh 8ahoketote ne Sitas, enskat ne tekeni ia8enre nihati kentioko8anan rotio- k8ine, ronsharenha8inontie, Kanhiashonha oni, nene ratitsihenstak8eniies sakonatorihatie.

48 Kenh kaien ne rotenninonre ne, sakotehniienten tsera8i ra8en : nehne tenhinoronk8anion neh hetsise-8aiena.

49 Oksire 8ahoteranentaktenne Iesos, nok 8ahen-ron : Saianer ! 8atkonnon8eraton, nok 8athonoronk8a- nion.

50 Nok tontahenron ne Iesos : ohrie, oh nahoten ahori8ake tsi kenh ises ? Ethone okta 8ahonnete nok 8aon8aiena ne Iesos.

51 Saiatat tsinihotiok8a ne Iesos tahasharotsiate ne raoshareko8a nok saiatat ne ratsihensto8anan raonnhatsera 8ahoiente, ak8a iahohontiakte.

52 Ethone tahenron ne Iesos : Saseta ne sashare-ko8a tsinon8e niionakte : Aseken tsiniiakon neh enkon8aniahese ok neh entsiakorioste.

53 Iah kenh tasere aontonse nahineken ne Rake- niha non8a, ak8a ok oni aiononteratie ahontahaka- tennietase oni ne isihnon tekeni ia8enre nikentiok8ake Ratironhiakeronon ?

54 Oh kati tanon naia8enne aioti8ennaierite tsini kaiatounion konton ehse nenhia8enne ?

55 Ethone ne Iesos Sasaka8enhase ne shotitiok8a, Sahenron: Assareko8a. kanhnia Se8aha8inontie tsi tak8aiena-ere, anio's'iken onk8etaksensk8a; niat8en-niserake te8ak8ekonhatiesk8e, k8arionmuennihatie Ononsatokentike nok iah tesk8aiena.

56 Ak8a ki tanon neok ne tahoti8ennaierite tsi naha8enseron, tsi nihotiaton ne Rotitokensehak8e Ethone neraotiok8a Sahon8ate8entete nok Sahonteko.

57 Kenh kaien ne Iesos Sahon8aiena Kaike fniia-on8aiatenha8e Ratsihenstak8eniioke, eh thonakennisonhonne ne Ratijatons, Rotikstenhokonha oni.

58 Nok ne Tier isihniha tihononteratie tsi niore Ratsihensto8anen raotehenrakon rakaenhionne toh niienhia8enne.

59 Kenh kaien ne Ratitsihenstak8eniios oni ne Rotikstenokonha oni kanenrak8ekon tihonterientisask8e kanikonrhatonke tsi ahon8ario ne Iesos.

60 Iah tanon tehatiri8atsenrie-k8e; kentioko8anen sane Sahonno8entanion iah ki tehoti8eienstase; kahre onen teniase eh Satnitane.

61 Saniron; Ra8en naha kehiken: Akk8eni Aken8sari Niio raononsa, nok asen naonta aonsake nonsaketsko.

62 Ethone 8athatane ne Ratsihensto8anen, nok Saha8enhase iah kenh tataonta-eri8aserako? Tsinahoten iesari8arhos ne kenh kaien?

63 Iah oh tahenron ne Iesos Nok ne Ratsihensto8anen tontahenron: Sakonri8aneken raosennakon ne Niio, nask8arori ise kenh ne Keristos, Niio Roienha.

64 Tontahenron ne Iesos; ak8a tasierite; kenh nii kaien enkonrori, tsi on8a en8atasa8en entsise8aken n'Onk8e Roienha, enhata8eiate enhanistks8aren oni tsi ra8eientetakon roosastenserakon ne Niio, nok otsikerakesson tsi Tkaronhiate tenthaientak8e.

65 Ethone ne Ratsihensto8anen Saharatsionko ne raotseronnia nok Sahenron: Sahate8ennaiesate, nahoten taonsaionk8aton8entsionitak8ake ne Te-

moin, ak8a non8a ise se8athonte 8ahate8ennaiesate ; nahoten kati ense8enron ?

66 Tontahonniron : tehotentsion narenheiate.

67 Ethone oni taontasa8en 8ahon8anistskerosera8e rakonsake : Otiake ron8aranonsaiaakhonsk8e, nok notiake raotinnhia ron8aienthak8e.

68 Ronton : Keristos tak8arori onka 8ahesaiente.

69 Astste atehenrakon eh renteron ne Tier ; skaiatat ne kannhatsera 8ahoteranentakten, nok 8akenron : Senikeekonne 8ahi oni nise ne Iesos Galileenronon ?

70 8ahatonnhie tanon akohenton nonk8e ; 8ahenron : iah ohtekeri8aienteri tsinahoten saton.

71 Nok nonen sistoiakenhonhatie, tikaiatate sahoken, nok 8ahakororianion netho ieteron 8akenron : neh oni kehiken saniiatat ne Iesos Nazaretronon.

72 Sekon are sahatonnhie, 8ahenron : iah tehiienteri ntho ronk8e.

73 Iah ak8a tekari8es ohnakenke, neh netho ionk8ene 8ahon8ateranentakten, nok 8aon8enhase ne Tier : Ori8iio onte tsi ok neh seseniiatat, tsi sathare 8atrori.

74 Ethone onen 8athateriatikhon, 8ahari8anirate 8ahenron : iah othenon tehiienteri netho ronk8e : Ok eh karatie tontati kitkit.

75 Nok ne Tier sareiarane Tsinithotati ne Iesos, Ra8en : ohenton naontontati ne Kittit asen nenskatonnhiiase, Sahaiakenne nok otsito8ann 8athasentho.

Te8asen nok tsiatak Teioteri8asonterak8en.

1 Nok nonen siiorhonkene, 8ahontkennisa ne rati-tsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokonha 8ahon8atsienhaien ne Iesos oni nahon8ario.

2 8ahon8amerenke, Pilatne niaaon8aiatepha8e ehoni iahon-8atsiak8arisi.

3 Ethone ne Sitas 8ahonikonraientane tsi ron8ari-sentane, sahatateri8asten, nok ionsahaa8e nasen nika-

Sistasen eh ionsahoti rahotihenton ratitsihentak8eniios oni rotikstenhokonha.

4 Ratonne : onkennhike kanek8ensanoron 8akateninon. Tahonniron ii kati ken onk8ari8a ? Satateri8aseronnien ki 8ahi nise.

5 Ok eh tiionsahoti ononsatokentike, ehren sarete nok iahatatniaterenke.

6 Kenh kaien ne Ratitsihenstak8eniios sahatiiena no8ista nok 8ahonniron : iah teioianere ne iataonse-te8aieste ne ka8istak8eniioke aonsote8ata : Aseken Onek8ensa iateiohnenon

7 Nok iathotiri8aientase ranahtsionni 8ahon8ahontaninon, tiiete enhiontatiatahastake.

8 Nese 8aonni sekon non8a, Onek8ensa aoheta, kon8anatonk8a.

9 Neh kati iakaierite tsiniha8en Rotokensehak8e Jeremi ; ra8en : sahatiiena n'asen nika8istasen neneh iatehonenon tsi ron8atenniunon ne tehon8akonhentak8en, ne oni ronateri8aseronniaton n'Israelhaka.

10 Neh sahon8ahetaninonte ne ranatsionni, tsiki nihakeri8a8i ne Roianer.

11 Iesos iahon8aiathe8e rahoenton ne rakora, nok tahori8anontonse, 8ahenron ; Iseken ne Sitaeronon Iesanontii ? Tontahenron ne Iesos ak8a tasierite.

12 Eh non8e nahon8ari8arho ne ratitsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokonha, iah othenon tatethori8aserak8en ne Iesos.

13 Ethone ne Pilat 8ahenron : iah kenh tesathonte tsini iesari8arhos ?

14 Iah ki othenon tethotati, nese 8ahonni 8ahonera-ko ne rakora.

15 Enskat tsinihorennhaonne ne rakora, neh non8e nikaha8is tsinishatonnhethe enskat ens ne ranask8a enshonnhotonko. ka8enniio, neh oni nenhon8ari8anonton nonk8e okon.

16 Saiatat kati rannhotonk8e nethone neneh iah tese8aschton Barabas ron8aiasts.

17 Ne kati nonen ak8ekon eh saontkennisa, 8asa-ka8enhase ne Pilat : kanikaien ense8arako Barabas

ahonsahiiatka8e ok ne's'en's' Iesos neneh Keristos ronSanatonk8a?

18 Aseken roterientare tsi kannoshatsera ok ahori8a tsi ron8aienahatie.

19 Nok tsinikari8es renstsk8ahere tsi tehaiatore-tak8a, ioteri8anietonhatie ne rone, 8aton : Tosa othe-non sasterist ne kenh Tronk8etaieri rahori8ake, Aseken ori8iio onte tsi 8ate8akateserentatieronniouse non8a 8asonatek8e raonha raiatatake.

20 Nok tanon ne Ratitsihensto8anens oni ne rotik-stenhokonha, 8asakotinikonrata nonk8eokon ne Barabas ahon8ari8anonton, nok ahon8atonte ne Iesos.

21 Tontahenron kati ne Rakora : kah nikaien enshiiatka8e ne teniia-e? Tontahoniron Barabas.

22 Tontahenron ne Pilat : oh kati neneh nenhoia-ta8en ne Iesos Keristos ron8anatonk8a?

23 Ak8ekon ok tontahotihenrete : Tehaiantann-harak. Tontahenron ne rakora : oh nekenh nahoten shoteri8ate8aton? Ok ehken tahonk8isron ronton tehaiantannharak.

24 Pilat 8ahattoke tsi iah othenon ohri8a tehatons, ok ehken tahonk8isronne, Oneka 8ahari8anonton. Akohenton nonk8eokon eh 8ahatsiohare nok raton : iah othenon te8akiatoron ne raonek8ensa ; iso kati ense8ateri8aketate.

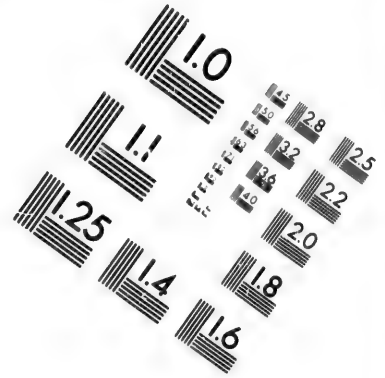
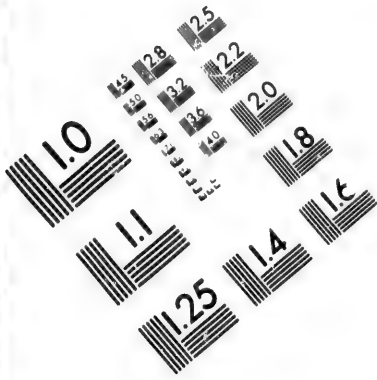
25 Ak8ehon ok tahonniron ii iak8ateri8aketat, oni ne iakhiienhokonha!

26 Ethone ki tontahon8aiatineken8e ne Barabas : nok 8ahatennhane 8ahon8asok8a8esson ne Iesos, ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aiantann-haren.

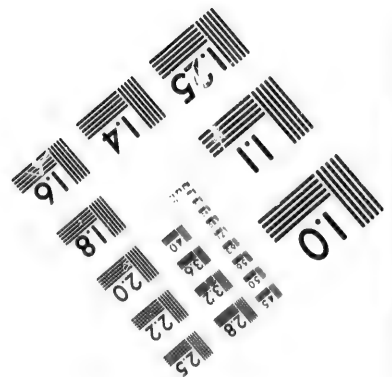
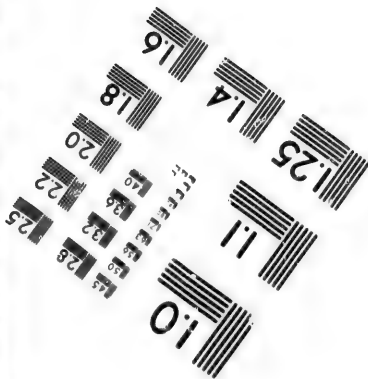
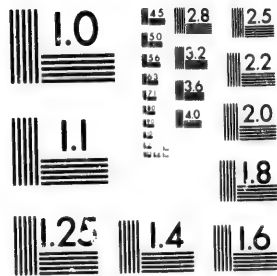
27 Nok ne Kora raosotar tsi teieri8akennhatha niihon8aiatenha8e ne Iesos, eh oni non8e naonnitio-k8aroroke.

28 Nonen sahon8aseronniasi ne raotseronniat, kane tarhon sahon8aseronniate!

29 Nok ohikta 8ahonnon8arotseronni neh 8ahon-Sanon8aroroke, tanon tsi ra8eientetakon nonk8ati taon-

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

8 25
22

10

Sahnion, teho Satontsotanihak8e, ronton: Satk8a-nou8eron Israerronon Iesanontiiio!

30 Ron8anistskeroseras oni tehon8anon8arehek-hons.

31 Nok nonen sahonaterihonkoten tsi ron8atento-riatha, sahon8aseronniasi ne kanetarhon neneh raho-tseronniat sahon8aseronniate, nok sahon8atiataten-iate 8athon8aientannharana.

32 Onen sihotiakenhonhatie eh 8athonterane, Cire-neanronon, Simon ron8aiats neh sahon8aton-ziokta-k8en nahatiasaketate ne Iesos raoviaa.

33 Nok siiahonne8e Golgota kon8anatonk8a neh-sakat naiahiiron tsi ionontokeronte.

34 Sahon8anekanonte iotsitsiatken nok osiate tekaieston; neok ne 8ahatkense iah tehonekiren.

35 Nok nonen sahon8aiasakestsko, 8ahati8astiakon tsi 8ahontatiakonhase ne raotseronniat, niakaierte tsiniha8en ne Rotokensehak8e: 8ahontatiakhonhase nakatseronnia, nok 8ahati8astotsi nakekhare

36 Nok sahintien, Tehotinenraien.

37 Ehneken tsi rotenontsistate 8ahatis8enkaranen-takte eh kaiaton 8atrori tsinahoten rostonton; 8aton: neh kehiken ne Iesos Sitaeronon Ron8anontiiio.

38 Teniase Tenonk8etaksensk8a sahon8ariskonte, saiata tsi ra8cientetakon nok saiata shanek8ati.

39 Tsiniiakon neh iontoheststak8e ron8enratonni-hak8e ak8a teionnonkarenrons.

40 Nok ionton: ise ne senonsarisions nononsato-kenti nok asen nonta sesenonsakestsk8as! satatiata-kennha tanon non8a onen, Toka Niiio iaieuha aken-hake tontasastsnent non8a ne kaiasake.

41 Ehoni neneh nihatiierhak8e ne ratitsihenstak-8eniiis, tehati8ennaseraties ne ratiiatons oni ne rotik-stenhokonha thihon8aieron ronton.

42 Sakoiatakennhaon nakoren, nok iah tehatatia-takennhas ne rahonha: ne nahon8ahnontiiioke n'Isra-erronon, tethastsnent non8a ne kaiasake nok oksaok enteshak8etak8e.

43 Niio rohniahesen ; ne kati nahonoronk8ake ne Niio roiatakennha kitanon non8a : ra8en8ahi Niio rakienna.

44 Ron8enratonnihak8e oni neneh noseronni rohiatentonhak8e, tenonk8etaksensk8a.

45 Iaiak siio-Sistahehatie on8entsiak8ekon taio-kara8e tsiniore ne tioton niioSistahe.

46 Ne nahoten tioten siioSistahe 8athohenrete ne Iesos, raton : Eli ! Eli ! lamma sabachtani ? 8aton : Niio ! Niio ! ohniiotierei. tsi takate8enteton.

47 Nok otiake netho ionk8ene iakothonte neh nika-Sennoten, 8aontonnion : Elie iehononks.

48 Saiata ratakhe tekanekak8a iahatrak8e, kana-karkenhiate 8aroharen, nok neh 8arate tsi 8ahonekanonte.

49 Otiake rontonhak8e : te8aterharat kateshiken entre n'Elie nahoiaiakennha.

50 Ethone are onen Tonsahohenrete ne Iesos nok 8ahatonmiseraton.

51 Eh nikaha8i Ononsatokentike ioniatarenton asennen 8ate8atoren, ehneken tontasa8en tsiniore netake ; nok 8atiaon8entsishonk8e sate8atenenhiorenseron oni.

52 Nok ontennhotonk8enhaton tsi ieiatarion nakoiatatokentikenna sahiontonnhethon oni.

53 Nok nonen sonsahatonnhete, tontaieiakenne tsi ieiataak8e, onatatokentike niiahonne eh saiontatkenseron.

54 Kenh kaien ne Sotar-ko8a oni tsinihati ron8anennhak8e ne Iesos, 8ahontatto 8atiaon8entsishonk8e tsi oni nikon ontotasionko.8ahonateronhienton nok 8ahonniron : Ori8iio tsi Niio Roienna kenhue kehiken..

55 Iohnentioko8anen tsionathen8isen isiniha tiikontinikonraratiesk8e, Galile niioire thon8aseron ne Iesos neh oni Tehon8asnietiene.

56 Eh kontiiatarak8e ne 8aritere nok 8ari saktanon Sose sakotinistenha, oni Zepede sakotinistenha.

57 Onen siiokarahane saiatat rok8atse Ari8atiironon. Sose ron8aiats, raiatarak8e ne Iesos raotiok8ake.

58 Pilatne 8arete, 8ahoneken Iesos raoieronta, ok8aok 8ahote8entetase.

59 Eh kati naha8enne 8ahaiena ne Sose n'oieronta, nok neh nak8a kaniatariio 8atha8a8enhekete.

60 Nok eh 8ahata tsi non8e nak8a raonha nihtonbionnihne, oststenrake rorarakonne; nok kanenhio8anen 8ahanontekte nok sahatenti.

61 Nok 8aritere oni ne skaiatat 8ari, ak8a teiotokenton tsi iokaronte non8e nikenistsk8ar...8e.

62 Tsi 8ahorhenne iotenniserohetak8enke tsi niek8atak8as ne 8entanoronsere. Pilatne 8ahontkennisa ne ratitsihensto8anens oni ne Pharisian.

63 Nok 8ahonniron: Saianer! tsiak8eiaras tsinahoten ratonhak8e ne sekon sironnhe kehiken tsiaonk8etokenha: Ra8en asen nen8ata ente8akenheion enskatonnhete.

64 Asatennhahne katitakanenraientake tsi raiatat, tsiniore nasen nen8ata; on8a kehiken asonthenne enthonne ne raotiok8a nok iaonsahatiha8e ne raoieronta, tanon asakotirori nonk8eokon ahonniron Shottonheton. Onen senha neh Kanikonrhato8anen en8aton tsiniot ne tiotierenton.

65 Tontahenron re Pilat: tsionk8etaien ne ratiionne, tsi kati nitise8anon8es eh nase8aier tsi se8ak8atako.

66 Eh kati 8ahonnete nok 8ahatik8atako, 8asakotiteron oni nenhontennikonraren.

Te8asen nok satekon Teioteri8asonterak8en.

1 ONEN neneh ontiahiakserokten, nok ak8a neok satontaentarenho n'a8ententa onke, ok naha ne 8aritere oni ne skaiatat 8ari eh 8akene8e tiatkensere ne tsi raiatatak8e.

2 Ok tontai8entsi 8atiaon8entsisonk8e A eken Niio raoronhiakeronon tahastsnente Karonhiake, ehren

Sahanenhienha8ite ne kanontektonne, nok eh Sahanistsk8aren.

3 Eh nihakonsoten tsiniiot tsi iororote, nok eh nikenraken ne raotseronniat tsiniiot n'oniete.

4 Nok tsi nahonateronhienten ne ratinonne eh nahotiiata8en tsiniiot n'iaka8enheion.

5 Tahatati ne raronhiakeronon. Sasaka8enhase ne tсионathon8isen : tosa nise seniteronn : Iesos se8ahi hetsiseniiasaks ne ron8aiatanentakton.

6 Iahkenhteshenteron : Aseken shotonnheton, tsiniiot tsi rotrori. Kasene nok tsiatkatho tsi non8e nihaiationnik8e ne Roianer.

7 Tesenisterihen tanon satsiatenti nok sahietisirori ne raotiok8a tsi Shotonnheton nok entsise8ahanteste Galilene ; ehiensetsise8aken, tsikiniot tsi hetsise8arori.

8. Ethone tontakeniakenne noshon8akon, iotite-ronserere tanon ionatsennonnihatie nok tonsatiahratate saiakotirioriana ne raotiok8a.

9. Nok tsiniore niionsakene, eh Sasakototasiase ne Iesos, nok Sasaka8enhase : 8atkeninon8eraton. Akta niiahakene rasitake 8atkeninoronk8anion nok 8ahon8asennaien.

10 Ethone 8ahenron ne Iesos : tosa seniteronn ; 8asene, nok ietsirori nonk8atatekenha Galile niiehonne ethon8e ientsionkhen.

11 Nok nonen sonsatianti, otiake ne ratinonnhak8e kanatakon saonnete nok 8asakotirori ne ratitsihensto8anens ori8ak8ekon tsi naha8enseron.

12 Neh 8ahonni 8ahontkennisa ne ratitsihensto8anens oni ne rotiksterhokonha : Skari8at taonnonni ka8isto8anen 8asakotikariakse ne Sotar.

13 Nok 8ahonnon : Se8enron : Asonthenne rotik8atton ne raotiok8a nok son8aiatatak8en tsini kari8es ionk8entask8e.

14 Nok ne toka ienhari8aronke ne rakora, ii neneh tenhiak8ataren enhiak8ari8aseronni oni, Skennu ki uise tatense8atohestste.

15 Sahtiiena no8ista, eh nahatiiere tsiniot tsi ron8atirihonnienni, nok Sitaeronon raotinenrakon 8ate8ateri8areni neh nikarihote, Sekon non8a nika8a8is.

16 Nok nenskat ia8enro nihati Galile niaahonne, onontoharake tsi ki non8e nihonatok8e ne Iesos.

17 Nok 8aon8asennaien nonen sonsaon8aken; otiake tanon 8ahontenno8ente.

18 Nok akta 8arete ne Iesos 8asaka8enhase; kasastenserak8ekon ionka8i ne Karonhiake oni non8en8tsiake.

19 8asene kati, nok ietsirionnien, ak8ekon nonk8e, ietsinek8ahest raosennakon ne Roniha, nok Roienha neoni ne Ronikonrioston.

20. Ietsirihonnien naieri8anoronk8ake, aionte8eienton oni tsinikon K8arihonte, nok tiotkon ente8ak8ekonhatie tsiniiore ien8aton8entsiokten.

Amen !

MARK.

Tiotasa8ak8en tsini hoiaton n' Ori8atokenti ne Roiatatokenti Mark.

1 TSINIOT tsi tiotasa8e ne Iesos Keristos Niio Roienha Raiatatake.

2 Ronen ne Rotitokensehak8e: iahiiatori ne rake8ri8en8a8e, raonha enhiahaaseronnien.

3 Kenh niha8ennoten ne Karhakonson ra8ennotaties; raton: Se8ahaaseronni ne Ra8enniiio rahohaa, tsionniarak8enhaton tsi rothate.

4 Karhakon sakohnek8ahestak8e ne Sa8atis, nok sakoretsiaronsk8e naonsaiontat8e8ate oni aonsaiakoterake8ase ne Kari8aneren.

5 Ak8ekon ne Judée tienakere oni ne Jerusalemonon ron8aiatorensk8e: Nok ne raonha ak8ekon tasakohnek8ahestonhatie Kaihionhakon ne Jourdan.

6 Kenh nihok8enniotenne ne Sa8atis; Oniak8aer onon8erhon rotseronniatonne nok ohna rotiatannhenne, tsistarare tanon otsinakontak8ane otsikheta rahotennatsera kenhne.

7 Ratonhak8e tsi sakotatisk8e: iah te8akerihonte n'ahiiennikatsienanerensi tsini haiatanoron ne tenhiatiasonterako.

8 Onekanos nii kierata tsi k8anek8ahesta; nok tanon ne raonha, Rotkon Ronikonratokenton entsise8anek8ahestak8e.

9 Ak8a taiotokentane ethone n'ara8e ne Iesos, Nazaretke tahaientak8e, nok kaihionhakon oni nehne 8ahatenek8aheste.

10 Nok ak8a neok sonsahateskoko, iahatkato ne Sa8atis tontonteronhiakhasi nok eh tahaiakenne ne Rotkon-Ronikonratokenti, Orite kenraken rotiatontak8enhatie tsi 8ahotienhase ne Iesos.

11 Eh oni taka8enninekenne, 8akenron: ise konhienha ak8ekon isha8e nakenon8esera.

12 Nok oksaok karhakon iahotori n'Onikonra.

13 Kaieri ni8asontasen nikari8es kontirio rohna-riskonhonhaties, nok ron8aiatanonstatonhaties ne rahoronhiakeronon okon, eh oni nahe 8atenientenserones n'otkon nahonikonrotako.

14 Onen sion8annhoton ne Sa8atis, Kalilene son-sara8e ne Iesos Sakorihonniennihatie ne Niiio rahonakerasera.

15 Ratonne: Onen ieiotenniserihe, akta oni onen ih8e ne Niiio rahonakerasera: sase8atatre8at, nok tase8etak ne Kari8iio.

16 Onen kaniataraktatie sire ne Iesos, Sasakoken iatatekenhaa, Simon tanon Antré iataharos, aseken nitsiak8ask8e.

17 Sasaka8enhase ne Iesos: takehninonteratiesek nok ü enkenirihonnien Onk8e hentsetsiiataharosseke.

18 Ok eh taiatsiak8arisi ne rahonahahre nok 8ahon-8a: ere.

19 Iah sotši ihpon tiipsha8enon, eh are ionsasakoken

iatatekenhaa, Sak tanon San nene Zebedé Sakoienho-
konha, kaon8akon niitatit iataharaseronni.

20 Iasakohnonke oni neneh: Ok oni neneh eh-
taon8atsiak8arisi ne ron8aniha oni ne kannhatsera
nok 8ahon8asere.

21 Kafarnaim iahontenatorene; tsi 8ahorhonne
ia8entatokenton, Ononsatokentike iahata8eiate nok
8asakorihonnien.

22 Ak8ekon ok iakohnerak8enhatonsk8e tsinihat-
tokhako8a, aseken iah eh tehaihak8e tsi Sakotatis
tsinihatiierha ne Ratiiatons, neh tanon raierathak8e
tsinihok8eniateroten.

23 Saiatat eh raiatare n'otkonseraksen rotienni,
tontahohenrete.

24 8ahenron: Ah! Iesos Nasaretronon toh nate-
tiattihen? neh konh taseniente nask8atonte? 8akate-
rientase onka nise: Ise ne Niio Iaienha.

25 Nok tanon ne Iesos tahote8ennak8isronhase,
8aha8enhase: tastotek, satsiakenn oni tsinon8e nisi-
teron.

26 Nese 8aonni 8aharonhiaken oni 8athohenrete
tsi sakaiakenne ne rotiennine Otkonseraksen.

27 Ak8ekon ok iakohnerak8ask8e, iontonnionsk8e:
oh nahaiatotenko8a ne kenh ronk8e? ok tisako8ennii
n'onatkonseraksen, ron8a8ennarak8a oni.

28 Nese 8aonni 8ahasenno8annha ne Kalilero-
nonke.

29 Nok nonen sonsahaiakenne. Sak tanon San
8aonne eh 8ahonnete tsi thotinonsote ne Simon tanon
n'Antre.

30 Ethone niionk8arhosk8e ne Simon ron8enn-
honsa, kanaktake kaiationni; neh niare taontierente
8atkon8arensaronnion.

31 Ethone akta niiahare, 8ahanentsa nok 8ahakes-
tsko, iokontatie Sakenton-k8anoste; nok saioiohten.

32 Okarahane nonk8ati, onen siiateiotsoston eh
8aontatiataroroke n'iakonon8aktanionni niatokannro-
tonson,

33 Iotiok8atsanit tsi kannhokaronte iakoteroronne.

34 Eso oni eh sasakotsiente niatekannrotenson iakonon8aktanitak8e ; nok sasakoiatinekenseron oni notkonseraksen iakonatiennine, nok sakonnheshak8e n'onatkonseraksen nakontrori tsi ron8aienteri.

35 Nok, sekon ok tetiokaras 8ahatkestske, tsinon8e shatitken niiahare eh iahaterennaian.

36 Nok ne Simon, oni ne rontenrotiene 8athon8akarenha8e, nok 8ahon8asere.

37 Nok nonen Siiahon8aiatorenne, 8ahonniron : ak8ekon ok ise iesaiatisaks.

38 Tontahenron : hennioh neh noiah tetkanataien niiehete8e iakeiatati oni neneh ; aseken neh te8akenienton tsi te8akenon.

39 Nese 8aonni ak8ekon niiehata8eiatak8e, nok Sakotatiatak8e tsi ronterennaientak8a ne Kalile-ronon, nok sesakoiatineken8sk8e n'otkonseraksen iakoh-natiennine.

40 Saiatat roststa8is 8ahoiatorenne, 8attotontsothase tsi 8ahoneken, 8ahenron : ask8eni nasere sit-sient.

41 8athoniatasiharane ne Iesos tsi 8ahotkatho, iathonisnonsaerhase, nok 8ahenron ; neh ikere satsiesentann.

42 Ak8a neok iahate8ennokten ok eh tonhton tsi roststarak8e nok sahaton.

43 8ahotia8enratse nahatrori, nok sahotek8ate.

44 8ahenron : senikonrarak tosa onka sherori ; 8as tanon shenatonnira ne ratitsihenstatsi nok ashenikonrasenniete tsi aseri8aierite tsini hotenienten ne Moïs tsi tokenske sasaton.

45 Nok tanon ne rahonha : ethok iahatasa8en 8athateri8areniate oni 8ahariho8anate tsi naha8enne. Ne se 8aonni iah tese8atonsk8e ne 8ene akenhatie tsi ratenatorensk8e ; tiotkon ok ihnon, tsi oni non8e shatitken itresk8e, sekonki's' sane ok kenh titia8enssk8e ron8aiatorenensk8e.

Tekenihaton Teioteri8asonterak8en Tsini koiaton ne Roiatatokenti Mark.

1 TOKARA nonta ohnakenke eh sara8e Kafarnaimke, tsiniiore iahakotokense tsi non8e nihota8eiaton.

2 Iotiok8atsanit Sahanteroroke, 8ationonsa8enren, sekon oni n'aste aheren natekakennia, nok neh sakorihak8e n'o8enna.

3 Kaieri nihati eh 8ahonne8e, roiatakenheion tehon8ask8en8a8i.

4 Nok tanon tsi iah othenon taonton n'akta ahonnete tsi nateiaontaniron onk8e, 8ahatinonsoroksi nok eh nonk8ati tahatinaktente tsi raiationni ne roiatakenheion.

5 Sahanikonraientane ne Iesos tsi tokenske ko8anen ne thonetak8en, 8aha8enhase ne roiatakenheion : kien sonterake8e ne sari8aneraaksera.

6 Oksaok tahonniron ne rahotinikonrakon tsinihati eh ratiatare ne ratiatons.

7 Ori8iio tsi iori8atsanit tsi nahoten raton ? Onka nakoren iakok8eniatseraien naonsaiontaterake8ase tsi iakori8aneren, neok 8ahi ne Niio ?

8 Ok shihoterientaratsihon ne Iesos tsini hotinikonra8ens, 8asaka8enhase : nahoten se8aton ne se8eriane ?

9 Kahnikaian senha 8atiesen : nahiienhase ne kenh roiatakenheion, sonterake8e ne sari8aneraaksera, ok neneh akiron : testann, tesek ne sanakta nok sasatenti.

10 Neki ok oni naese8ari8aienterihake tsi rok8eniatseraien n'Onk8e Roienha on8entsiake aansaharake8e ne kari8aneren ; 8aha8enhase ne roiatakenheion.

11 Sakonrori : satke8tsko, tesek ne sanakta, nok sasatenti tsi tisanonsote.

12 Nok tontahatane 8atrak8e ne rahonakta, kanenrakonson eh sahatohestste. Ak8ekon ok 8ahakone-

rak8enhaton nok 8athon8anon8eronn'ion ne Niio, ion tonnionsk8e ; iah non8enton teionk8atkaton neh nikarihoten.

13 Nok ne Iesos tortahaiakenne kaniatarakta niionsare, ak8ekon ok ron8aiatorensk8e, nok neraonha Sakorionniennisk8e.

14 Tsiniiohaes eh 8ahoken Levi Alphe roienha, tsi iekarotasiata eh rents8ahere, 8aha8enhase ; Taknonteratie. Tontahatane ne Levi nok 8ahosere.

15 Nok nonen siiahonne8e tsi thononsote ne Levi eh 8athonstskaon, ronentioko8anen ne ratikarotations tanon n'ionk8etaksensk8eokonha 8athontonte ne Iesos oni ne raotiok8a.

16 Shahontkatho ne ratiiatons oni ne Pharisian, tsi ohseronni tehonastskaon ne ratiiatons oni n'ionk8etaksensk8eokonha ; 8ahon8ennenhase ne raotiok8a: ohniotieren tsi tehontons ne ionk8etaksen ?

17 8asakori8aronkase ne Iesos, nok tasaka8enhase ; iah 8ahi tatehon8aton8entsioni ne ratetsiensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi naha ne iakohnon8aktani : iah kati oni nii neh tesekheiahaharatane ne tiakori8aieri tsi nonkati ne tkari8aieri neh tanon n'iakori8aneraakskon.

18 Onen non8a neh sahon8aiatoreenne ne 'Sa8atis raotiok8a tanon ne neh Pharisian, ratiri8akohe ohniotieren tsi ronontontietha ; 8ahonnironkati : oh neneh niotieren, ne Sa8atis raotiok8a, oni ne Pharisian ronontontietha, nok ne sentiok8a iah neneh tehontontietha ?

19 Tontahenron ne Iesos : en8aton ken enhontontiete tsinihati sakohonkara8i ne roniakon ? iah 8ahi tahonton ahontontiete tsinikari8es 8atenniote, ratik8ekon oni ne roniakon.

20 Nok tanon ien8atenniserihe8e n'ienhon8aiatenha8e ne roniakon, ethone tanon onen enhontontiete.

21 Neh oni sateiot tsi iah okenhase tetsienikhonk8a n'onen iok8enniakaionhon, aseken enhionehare, nok senha entsiosonhio8anen tsi tenskarine.

22 Neh 'oni sekon shakat tsi iah katsetakaionne teiehnekarha n'otsitsiase; aseken ten8atetsetanekare nok enkaiesha; katsetasetsihke tanon ienekarha n'onokase.

23 Tiotokentko8a A8entatokentike 8athatihetiiake onatsia kaienthon, Sahatirataniiontonko kati ne raotiok8a.

24 Nensok are tahonniron ne Pharisian : Satkatho ! iah kenh naha te8atia8enre neh naieiere n'A8entatokentike ?

25 Tontasako8enna8eron Sahenron : iah kenh non8enton tese8a8ennanote tsi nihoieren ne David sahotoktase oni sahatonkariaike, rahonha oni ne ronnehne ?

26 Toh nahaiere siihata8eiate Niio raononskon, Abiatar sihatsihenstatsi, iah kenh tehonatarakon, iah oni ken tesakohnataranonten ne ronnehne ne kanataranoron ne oni neok ne ratitsihenstatsi 8atonsk8e nahonneke.

27 Sekon tontasaka8enhase, Sahenron : Ron8enni-serisenhenni ne ronk8e nia8entatokenton, iah tanon ronk8e tehotatsenhenni.

28 Neh kati 8aonni n'Onk8e Roienha raiatak8e-niio tsi ia8entatokenton.

*Asen haton nateioteri8asonterak8en tsinihoiaton Rti.
Mark.*

1 SEKON are ionsahata8eiate tsi ionterennaienta-k8a, saiatat eh raiatare ne skati roiatakenheion.

2 Ak8ekon ok iakoterharaton toh shiken nenhaiere, neh a8on8ari8arhost nahonsahotsiente n'A8entatokentike.

3 Nok ne Iesos, 8aha8enhase ne roiatakenheion : Kanonsihen testann.

4 Ethone 8asaka8enhase Sahenron : ahonton ken

naontaieri8aierite n'A8entatokentike, okne's naon-
saionteri8ate8ate? Aonsaiontatonnhetē nonk8e ok-
ne's' naiontateriio? iah othenon tethonatati.

5 Ateriatikhonserakon 8asakotkatoseron, ok ikene
8ahonikonkararen tsini honeriasaniron. 8aha8en-
hase kati ne ronk8e: sanentsak8arisi, 8ahanentsa-
k8arisi nok oksuok eh nonsaioianerenne tsiniiot ne
skati.

6 Oksaok sahatiakenne ne Pharisian nok iasako-
tinikonrisake ne Erodianronon kah nahontahatiierate
naonton ahon8aiena.

7 Nok tanon sabatotarho ne Iesos, nok kaniata-
rakta niahare 8ahonne ne raotiok8a; iotiok8atsanit
8ahon8asere, neneh Galile, Judé, Jerusalem, Idume
ak8ekon oni nisinonkati ne Jourdan tiakotention-
k8en.

8 Sahatiri8aronkanion ne Tyr-ronon oni ne Sidon-
ronon tsini iori8anerak8atenion tsini haierhak8e ne
Iesos, kentioko8anen oni neneh 8ahon8aiatorene.

9 Nese 8aonni 8asaka8enhase ne raotiok8a: ka8e-
iennentaonhak ne kaon8eia toka ten8aton8entsio8e,
sotsi 8ahi kentioko8anen, on8a toka tenhionkhiia-
torarake.

10 Aseken onen sikentioko8anen sisesakotsienton,
ne kati 8ahonni tsiki niaakon ne iakonnrare tsi ok
nakannrotē ok kentia8ensk8e ionskaneks neok oni
ne iaiakoiatosere ne raonhake.

11 Nck nonatkonseraksen tsiok's'en's' niioire iahon-
8aken tare ron8asennaiensk8e; kontonhak8e: Ise ne
Nio Iaienha.

12 Nok tanon sakonnhesehak8e nakontrori tsi
raonha.

13 Onontoharake niahare, nok 8atesakoiataiestasi
ne 8ahonne.

14 Nok 8asakoiatarako tekeni ia8enre nihati naha-
tik8ekonhatieseke neh oni n'iensakotori enhonteri8a-
notonra.

15 Asakok8eniatserononi naonsasakotitsiente n'ia-

konon8aktan'õnni, oni naonsasakotiiatineken8e n'o-natkonseraksen onk8e iakonatienni.

16 Kenhnihotisennotens ne tekeni ia8enre nihati : Simon neneh Tier Shonatonk8en.

17 Sak Zebedé roienha tanon ne rokenha San nehne Boarneges ronatonk8en, 8atenientenstak8en, Ra8eras Roienha.

18 Andre tanon Philippe, Bartelemi, Satio, Aton8a, Sak Alphé roienha ; Tadde tanon Simon Kananeenronon.

19 Tanon Sitas Iskariot, neneh Iesos rotenninon.

20 Iotiok8atsanit are saieserenne nonen sonsahonta8eiate, ak8ekon iah tehotinaktotask8e ne tahonstkaen.

21 Siiahatiri8aronke ne rao8atsire 8athotisterihen saon8aiatisakha aseken iontonnionsk8e, tehanon8ara8enrie.

22 Nok ne ratiatons Jerusalem thotientakon rontonhak8e are neneh : rotkonseraien ne Beelzebul, nok neh aosennakon tsi sesakotek8ata n'onatkonsersens.

23 Nok tanon ne Iesos iasakohnnonke nok 8ahenron tsi 8atesakori8akent'onk8en : oh naia8enne n'otkonseraksen astste iaonsahoiatonti n'otkonseraksen ?

24 Aseken toka iah skanikonra tehken tsi kanakeraseraien iah ki taonton akanakeraserateke.

25 Nok oni ne ska8atsira tekari8atironte iah ki taka8atsirateke.

26 Toka kati non8a ratateri8aiahaki n'otkonseraksen, nok tehori8atironte iah ki sotsi ihnon thiiare, ak8a tanon iosnoratie enhaton.

27 Iah onka taiek8eni ahon8anonskari ne rosastenseraien, ne iah ohenton tahontahon8anerenkhe.

28 Ori8iio tsi k8arori, tsi ak8ekon enshonikonrhen ne Niio ne kari8anernaaksera, oni tsinikon aiakori8aiesatak8en ne ka8ennaksens.

29 Nok tanon onkakiok enhosennaiesaton ne Rotkon Ronikonratokenti iah non8enton tiiionsaha-

tiatoke8e: ok eken tanon enhorane niatekakonto
ahatetsiratak8e.

30 Neh 8aonni eh nahaiere tsi Sahatati ne Iesos ne
rontonhak8e rotkonseraien n'otkonseraksen.

31 Onen eh 8aonne8e ne rontateken okonha oni
ne ronistenha, astste tontahatitane, iahonteri8aniete
iaon8ennonke, aseken sotsi kentioko8anen tehon3anen
ronnihne.

32 Sahon8arori, Sahiron: kenh tonnete astste ne
sanistenha oni se8atateken¹ okonha iesaiatisaks.

33 Tontahenron: Onka n'akenistenha oni ne teka-
fennontere.

34 Sathatkatonnion8e tsi ietaraien nok 8ahenron:
Kenh Sahi kaien n'akenistenha oni n'onk8atatekenha.

35 Aseken onka kiok enhon8anikonraierite ne Niio,
neh onkiatatekenha oni akenistenha en8aton.

*Kauerihaton tehioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiat-
atokenti Mark.*

1 SEKON are ne Iesos sasakorihonnien kaniatarakta,
iokiok8atsanit eh 8aonteroroke, ne se 8aonni kaon8a-
kon iahatita, nok atsiaktatie eh 8akakenniotane.

2 Eso iori8ake Sasakorihonnien tsi 8atesakori8a-
kentonk8en, ratonhak8e.

3 Se8ataonsatat: Saiatat ne ronk8e Sahaienthosera.

4 Tsi ronatsiontionhatie, otiake ohaakta 8akakerontane, otsitenokonha neneh 8akontekk8isa.

5 Otiake oststenrake 8akakerontane tsinon8e n'iah
eso teiokenraere; oksaok takanio aseken iah ki nakon
tetkaien;

6 Nok tanon ontsa nonen sontakarakoten oni on-
tathen aseken iah ki eso teioteronte.

7 Otiake ohiktokon iakakerontane, takonteiaron
neneh n'ohikta nok Sahotirio iah kati othenon kasta
teiotonhon.

8 Otiake tsinon8e niion8entsiio nakaientane, 8a-kanio nok 8akanatsioharen ak8a 8akanorari, otiake asen ni8asen onteiaron nenskat, iaiak ni8asen, enskat oni te8ennia8e onteiaron ne skanatsia.

9 Ionronk 8ahenron : nonka teionhontakarontak8en naionronkate.

10 Nok nonen rononhaa siionsonton ne ratik8e-konne tanon ne raotiok8a, 8ahon8ari8anontonse, oh nahoten kenton tsi nahoten 8ahenron.

11 8ahenron : ietsiia8i nise naese8atokense tsini hoianerenseroten ne Niio; kenh kaien nakorensen neok neneh ne teiontateri8akentonk8enni.

12 Nese karionni iah tiiateiekaraientas tsi iontkathos, nok ionronkas iah se sane teiakonikonraientas tsi nahoten ionronkas sotsi on8a entsiontatre8ate nok aonsaiontiatoke8e nakori8aneraaksera.

13 Iah kati kenh 8ahenron tese8anikonraientas tsi nahoten kenton tsi nahoten 8atkeri8akenton8e? neh kati onte ken ak8a iaese8anikonraientane notiake?

14 Raienthos : neh 8ahi roton no8enna raienthos.

15 Nok kenh kaien nohahakta iokerontaon, neneh iakoton ne iontataronkatenni n'o8enna ; nok ki tanon nonen iakoronken, ok saok n'otkonserak8en tontahotak8enhatie tsi niiekaieuthonne n'aka8eriane.

16 Eh oni neh niio, noststenrake iokerontaon, neh 8ahi iakoton n'onen iakoronken no8enna, ak8a oni 8aontonnharen.

17 Nok tanon tsi iah tetiaka8etakon iah ki tateka8ishastste ; ne 8aonni ka8enniioki 8ahakorane ne kaniikonraksensera oni kakenronniatsera ahoriionniat no8enna ak8a oksaok tsiontateri8astani.

18 Nok nohiktokon ieiokerontaon, neneh niakotaonsate tsi iothare.

19 Nok ki tanon iah teiontennikonranentasion8on8entsiakeka, tiotkon on8e atsoko8atsera ionnon-tonnionk8a, neh tsiorios iah oni te8ateiarons.

20 Kenh tanon kaien ne tsi non8e niion8entsiio ieiokerontaon, neh iakoton n'ionronkas no8enna, nok

taiakoteſeientontio, oni Sateiarons: enskat asen niſasen, iaiak niſasen, nok n'oiáh enskat teſenniaſe.

21 Ratonhakſe oni: iah ſahi okſirokeon tiieihase-rotha, ok ne en's' ne kanaktokon iaionsete naeaseroten? iah kenh naha teiehaserotakſake teiehniotha nohasera?

22 Aſeke. Iah tekaien n'ioteriſaseton n'iah taonte-rihotasionhe.

23 Ionronk nonka teionhontakarontakſen naionronkate.

24 Sekon are ſasakaſenbáse: iſe ſeſanikonrarak nonſa kenh ſeſathonte. Ok eh nentſetsiierase tſi nenhietsiierase, nok tanon niſe ne ſeſathonte ientſe-tſiioheſtſten.

25 Aſeken ne roien ſekonki enſhohion, nok n'iah othenon tehoien Akſekon enhonſakſa tſini hoienha.

26 Ratonhakſe oni: neh teſtiatieren ne Niio raonakerasera, ne ronkſe ſahaienſho, nok nonen rothetiſon neok ne ſhotas ſhaieseronne oni tſi ſentatenion oni ſasontatenion.

27 Nok ſane n'onatſia ſakateronten oni onteiaron, iah eh nahoten tehotokatahon oh nahaſenne.

28 Aſeken aonha n'onſentſia taionni ohonte kahente, eh iſeſe n'orata nok oratakon eh tontenatſionni.

29 Nok nonen ſakanorari taionsaroroke ſaenatſi-iake aſeken onen ki ieiohe naieienthoko.

30 Sekon are ratonhakſe: oh nahoten taonteteſa-tenientenſte, ok ne en's' taeteſariſakentonkſate ne Niio raonakerasera?

31 Akſa neh ſateiot naieientho oſtinekſar nikanenhoten ionthontoseratha, nehonte tiaonhaha kennikannenhaa tſinikon ne kanenſonha ieienthota.

32 Nok tanon nonen kaienſhon ſakanio onteiaron akſekon oni ionsaiakokſeni tſinikon ne ieienthoſ', nok tſi nateionenroſanen tſi ſationenronten, i'ſa iah othenon teken eh ſakontſinakonni notſitel. -konha.

33 Eh nithataſtſkſe tſi teſakoriſakentonkſennis

oni tsi sakorionniennis tsiniore nahotini-kouraien-tane ne Niio raori8asonha.

34 Ak8a neok ne tehari8akentonk8ak8e, nok onakenke tentesakori8atheten ne raotiok8a.

35 Nok nonen sontenniserokten, 8aheuron : tete8a-iaiak.

36 Ok kati eh iekanenraien, iathatiiaiake toka nikaon8ake ron8atinonteratie.

37 Nok tsi natka8eratase kenok nontakari8estste ok naha ak8a 8atnekitahas.

38 Nok sane ne Iesos ohenton iehenteron atkonse-rane rakonhen ak8a ok skennen tihotas ; 8ahon8aiete, 8ahonniron : Saianer ! iah kenh ne kenh othenon tesa-nontonnion ok oni ken tiia8eronhatiehak ne kenthente8a8entane ?

39 Sahaie, nok 8ahatteten no8eron, 8ahenron : Tastotek, tatesatotat oni, nok tonsaka8eriiake ion8e-senhon8e ok tiskanekaien.

40 Ethone 8asaka8enhase : oh niotieren tsi eh niiore tsi se8ateronni ? Areko kennekenh tetise8e-tak8en ?

41 Ak8ekon ok ronateronhientenni nok ronton-hak8e : oh nah onte ak8a nahaiatoten ak8ekon no8e-ron oni tsi kaniatare ron8a8ennarak8a.

Sisk-haton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-kenti Mark.

IAHONNE8E isi nakaniatarati Katarenien-ronon rao-naton8entsiake.

2 Ak8a neok Sontahatitako ne Iesos, Saiatat n'ot-kon rotienni, tontahak8irotka8e nok iathoterate.

3 Iah te8atonsk8e nahon8anerenke nese8ahonni karhakonson ki thiresk8e.

4 Eso iori8ake ne tehon8arensteren oni tehon8a-nenststerenne ak8ekon tehoiakhon ne kati ahori8a iah te8atonsk8e nahon8anikonrarake.

5 Tiotkon on8e karhakonson, onontoharakeson oni thires, tehohenretanes ohnenhia ratatiantanonnes.

6 Ak8a kati neok iahoken ne Iesos, iatharatate 8athonon8eron ak8a oni 8athotontsotase.

7 8athohenrete 8ahenron : Iesos, nahoten taskeniente ise ne Niio iaienha? Konnekennis rahosennakonne Niio tosa niare askeronhiakente.

8 Aseken ratonhak8e ne Iesos: Satkonseraksen, tontatsiakenn ne raonhake.

9 Iesos 8ahori8anontonse 8ahenron nahoten iesaiaists? Kentiok8a 8ahenron ionkiasts, aseken ionk8entioko8anen.

10 Ronekkennisk8e ne tosa aonsahotek8ate neh non8e ni8aton8entsiate.

11 Iah ihnon teken tionontahere, ionentioko8anen eh non8e tkon8atinonnhak8e k8isk8is.

12 Ak8ekon ok ron8anekennihak8e rontonhak8e: eh iatontak8atori kenh ihken thonnes k8isk8is neh iahonsaiakiia8eiaten. Oksaok 8asakaon ne Iesos, netho niiakonne.

13 Oksaok kati Sakontiiakenne, nok eh niiakonne tsi tkonnes ne K8isk8is, ka8enniiio ok neneh 8ahotihiation nensok 8akonteko kaniatarake iakontiatonti, ak8ekon eh8akonniheie ne te8ennia8ehetserasen nikonti.

14 Nok ne Sakotinonnhak8e 8ahonteko, sahatiri8aienhna kanatakon, nok tehonateri8areniatonhatio tsi niiahonne.

15 Ak8ekon ok 8aheiakenne 8aontkensera tsinontaia8enne, iahon8aiatorene ne Iesos, nok 8ahon8aken ne Kentiok8a rotiennine, renstsk8ahere rotseronni ak8a oni tetkari8aieri : ak8ekon ok 8ahakoteronhienten.

16 Nok nak8a ronatkathon 8asakotirori tsiniia8enhon n'otkon rotienni raiatatake nok oni tsini iotiiata8enhon ne K8isk8is.

17 Ne kati 8aonni 8ahon8aanken nahonsahateratako ne raonaton8entsiake.

18 Nonen-Shiionsahatita kaon8akon, eh Sahokeytote n'otkon rotiennine sahoneken nahaon nanasseke.

19 Iah tanon tehothontaton ne Iesos, ok eken Saha8enhase; Sahanron: Sas sa8atsirake niionsase nok sherori tsini iori8anerak8at tsinaiatierase ne Ra8enniio, tsi oni naientenre.

20 Sahatenti neneh, nok etho'k' iahatasa8en Saha-troriate, roriho8anatonhatie oni tsini ko8anen rotenron ne Iesos ak8ekon ok taiontonnekhon, Sahakohnerak8enhaton oni ne Decaporisronon.

21 Iotiok8atsani are saionteroroke nonen siionsara8e ne Iesos n'isi nakaniatarati.

22 Saiatat ne Sakotatis Jairus ron8aiats, eh Sara8e nok 8athotontsothase nonen sahoken.

23 Rohnekennis, raton: Onen thoha aontaiahiheie keienha, konnekenni kati neh iase asheianisnonsaerhase nok aonsaieie8entane.

24 Ne se 8aonni ionsanehtak8e ki ne Iesos tsi sahatenti; iotio'8atsanit are ron8anonteratiene.

25 Skaiatat tsiiothon8isen eh kaiataratiesk8e, onen tekeni ia8enre niioserake siionn'rakaionse.

26 Niah othenon tehotik8enion ne rontetsiens arahona oni onte neok nostonha akon8atorissenthose, ak8a iekenhaok tsi kon8entenstetenni, okheken takanerak8atasere tsiionon8aktani.

27 Ne kati sahosennaronke ne Iesos, ok tiiate8atenenra8eheste, rashonne nonta8e nok rahotiata8itne iakaiena.

28 Te8atonhak8e na8erientakon: enskie8entanese naraona neok oni ne raotiata8itne kenh niiakiere.

29 Ak8a oni oksaok 8atkatane tsi iohnon8aktani, nok onttoke naonhake tsi onen sakaie8entane.

30 Nok ne Iesos Sahattokatsi tsi Sakaiakenne ne rahonhake ne rahotanitenrat, tontahatkarhateni, nok Sahanron: onka kenh niaaheiere nakatseronniak8ake?

31 Nok ne raotiok8a 8ahonniron: Ak8ekon kik

Sahi nekenh tateiesaiatoraraks: tanon kenh seriSa nontons onka kenh niahesaienre?

32 Sathatkatonhnion8e aktatie tsiniot nahaiatisak-seke neh nakaiere.

33 Nese 8aonni Sahoteronhienten ne Tsiothon8isen, oni ioterientaratsion tsi naha8enne naonhake, eh niahahe nok 8athotontsothase nok ori8ak8ekon ontrori nori8iio.

34 Nok ne Iesos tontahenron: neh sesatsiente kien tsi tisetak8en, skennen kati sasatenti, oni tsi saie8entaonhatie.

35 Sekon ok nihotare, etho 8ahonne8e ne Sakotatis raonk8eta, 8ahonniron: Onen iaka8enheion ne seienha, tosa kati senha ihsi non8e natetsenikonrharen ne Roianer.

36 Ak8a neok sahari8aronke ne Iesos neh nikarihoten, 8aha8enhase ne Sakotatis: Tosa othenon Sateronn, neok ne tasetakonhak.

37 Sasakotia8enratse notiake naon8asere neok ne Simon Tier, sak tanon San ne sak iatatekenha.

38 Iahonne8e tsi thononsote ne Sakotatis, eh 8ahontkatho ko8anen ronaterakareraston, otiake teion-senthos, nok otiake teiakohenretha.

39 Iahata8eiate nok 8ahenron: ohnontieren tsi se8aterakareraston, oh ohni nahoten tese8asenthota? Katiken ia8enheion ne kenh kaiataseha neseok ne iotas.

40 Ak8ekon ok tjhon8aieronhak8e; niarek8e tanon ak8ekon saieiakenne ethone eh niahare ne Iesos tsi tkaiationni ne kaiataseha neok ronne ne kon8aienha tanon nak8a raonha sakoiatenha8ine.

41 Iahanentsa, nok 8ahenron: Talitha Cumi; sakat naiahiiron: Tsiatase ü 8akonrori satkestske.

42 Ok eh karatie sontkestske ne kaiatase nok sontentionko, onen tekeni ia8enre sateiahoseriiakonhatie, Sahotinerakohaton.

43 Sasakotia8enratse niare naontrori, ethone 8asakonnhane nakon8anonte ne kaiatase.

*Iaick-haton Teioteri8asonterak8en Tsinihoiaton Roia-
tatokenti Mark.*

1 IESOS sahatenti neh non8e, tsi thanakere niion-
sare, ron8anonteratie ne rahotiok8a.

2 Nok tsi 8aha8entatokentane tahatasa8en 8asako-
rihonnien, 8asakotati tsi ionterennaientak8a ; kentio-
ko8anen ne iakothonte tsi rothare, iakohnerak8ask8e
oni iontonhak8e: kah onte nithori8enha tsinihari-
8aienteris? Tsi oni ni8attokhatseriio tsi rattok8a
tsi oni niionerak8atenion ne raho8eienna?

3 Iah kenh naha neh teken ne ras8enkaraketas,
On8ari roienha, Sak, Sose, Jude tanon Simon rontate-
kenha? Iah oni kenhnaha teiethiienteri ne roten-
nosenha? Ak8a ki ok tihontateri8aientatennihak8e
ne raonha raiatatake.

4 Nok tanon tahehron ne Iesos: Ak8a se naha ne
Rotokense rahonakeraserakon ok ron8akenronni,
ra8atsirake, ieiohe oni nak8a rahononskon.

5 Iah othenon tehoieronnistston ne iori8anerak8at
neh non8e, tokara ok sane nonsasakotsiente ne iako-
non8aktani neok tsi 8atesakonisonsaerhase.

6 Nok ronerak8ask8e tsini honatenno8entastskon ;
etho ok kati aktatiesonha tsi ionatak8enraron sako-
rihonnaientatiesk8e, oni sakotatisk8e.

7 Ethone oni iasakonoake ne tekeniia8enre nihati,
nok teionk8etakehatie tsi iasakotori, oni 8asako-
k8eniatseron ne kontinikonraksen kontiitatatake.

8 Neok enskat 8asakori8atatse ne tosa othenon
iahatiha tsini iohahes, neok ne rahonatennists; tosa
ahatiiarenha8isek, kanatarok, o8ista aontake ne
rahotinataserakon.

9 Neok ne rahonata ahatiha8i, tosa tekeni tahona-
tseronniak8aientake.

10 8asaka8enbase oni: kaki ok non8e nenbietsiia
ta8eiaten, tsiok hentsise8attentionhe neh non8e ton-
tase8aiakenn.

11 Nok nonka kiok iah tatenhietsiiarhotonnire, iah oni taietsiiaaonsatate, sase8arasitokef nonen tentise8atenti neh 8atenientenstakon tsi enhionteri8aketate. Ori8iio tsi k8arori tsi tikenha tsi nensakote8eiennatsaniten ne Sodom-ronon oni Gomor-ronon tsiniiot neh non8e nihatinakere nonen tentesakoiato-retana.

12 Ok kati etho iahontasa8en iaonte8ennoten aon-saiontatre8ate.

13 Sasakohnatek8atanion n'otkon iakonatienni, sasakotitsientanion oni ne iakohnon8aktanionni.

14 Kare onen n'Onontiiio Herod 8ahosennaronke ne Iesos, aseken rosenno8annhaonhatie, 8ahenron kati: tohiken Sa8atis sakonek8ahestak8e shotonnheton, nase 8aonni rok8eniitseraien ne karonhia-kekha.

15 Otiake iontonhak8e: Elie 8ahi; nok sekon otiake iontonhak8e: Rotokense, ok ne ens teshiatieren ne Rotokense.

16 Saho8ennaronke kati ethone 8ahenron, neh thohiken Sa8atis ne 8akatannhaon ron8aniariakon, onen shotonnheton.

17 Aseken rahonha Herod rotennhacn tsi ron8aiena n'e Sa8atis nok ron8annhoton, ne tsi ok neneh raonhafa sota teniak tennine Herodias kon8aiastsk8e.

18 Ne kati tsi ra8ennihak8e n'Herod ne Sa8atis: iah tetkari8aieri ne tsiatatekenkenha ronek8e aonsahsatateniakten.

19 Nese 8ahonni n'Herodias tehahonnharikhon-sk8e, neok oni aoskanektsera nahon8ario, nok iah tiie8atonsk8e.

20 Aseken n'Herod rotsanisk8e ne Sa8atis, rote-rientare se tsi tronk8etaieri oni Roiatatokenti, rokon-nienstak8e; iotkate oni tsi rori8aiennisk8e nok ro8en-narak8ak8e ak8a's'oni raon8esata naho8ennaronk-hake.

21 Kare onen iakahe8e tsiniieskaes tsinihonake-raton ne Herod, 8asakotenniothase ne rahosennahokon.

22 Eh ontaŝeiate ne Herodias akoienha nok ŝatka-
nonniak8e, ak8a eso tsi tahonikonriione ne Herod
oni n'enskatne ronatekk8ahere, ŝarenhase ne kaiatase:
Takeriŝanontons tsinitesaskaneks nok ak8ekon
enkonhion.

23 Ak8a ŝahariŝanirate tsi ŝahenron; Ak8ekon
enkonhion tsinikon tsi ok oni nahoten enskeriŝanon-
tonse, ok onte oni nasennon tsini ŝakonŝentsia.

24 Sakaiakenne, onistenha ionsaioriŝanontonse,
nahoten ŝakenron enkeriŝanonton? Tontakenron
n'onistenha: Saŝatis raonontsi seriŝanonton.

25 Skatakhe ionsontaŝeiate tsi thenteron ne ronon-
tiii, ŝahorori tsi nahoten ŝaskaneks, ŝakenron: ne
keriŝanontons n'askon ak8a oni oksaok akeratne
aontakaratie ne Saŝatis raonontsi.

26 ŝahonikonranonŝake n'Onontiii, nok iah teho-
k8enion nahaŝennontion ne tsi kentiokoŝanen ronŝa-
thonte tsi nihotati.

27 Saiatat ne rahonnhatŝeia iahotori, ŝahorihon
nahontahahaŝi ne Saŝatis raonontsi.

28 Eh ŝarete, nok tsi iontatennhotonk8a iahonia-
riake akeratne taharen, iaharon ne kaiatase, nok ne
kaiatase onistenha ionsaiaon.

29 Iahatiriŝaronke ne Saŝatis raotiok8a, eh ŝahon-
nete ŝahonŝaiatata.

30 Onen etho ŝahonnoŝe tsi renteron ne Iesos, ne
ratik8ekonke, Ak8ekon ŝaonŝarori tsi nahatiieranion
tsi oni nahoten ŝasakotirihonnien.

31 ŝahenron: ostonha niare teŝatotarho tsi nonŝe
iah tetionk8ene, nok ostonha aheŝeŝatorishen; aŝeken
ak8ekon iah tehotinak totaŝk8e ne tahonŝskaon tsini
iotiok8atsanit iontkennisahask8e.

32 Kaonŝakon kati iahontita, nok isih niore niia-
honne.

33 Nok tanon tsi ŝaonttoke tsi ŝahontenti, kentioko-
ŝanen oni nahonŝaienterene; ak8ekon ok kati
ŝationratate atsiaktatie, rononha ratihente; eh kati
tkentiokote tsi iahonrarho.

34 Sontahatitako ne Iesos Sahakahenhion tsini kentioko8anen etho iakotkennison ; 8asakotenre, neh tsi eh niakoiata8enhon tsi niit ne teiotinakarontonha ne iah teiotien nasakohnonna, nok eso are etho non8e nasakorihonnien tsi 8asakotati.

35 Onen siiokarahane nonk8ati, 8ahon8ateranen-takten ne raotiok8a, 8ahonniron : Onen iokara, tanon tsi iah othenon taietsenri ne kentho.

36 Aonsaseiatori kati, aonsaontenti nok iaonsaha-tiininen niieks tsi tionatak8enraron, aseken iah othe-non tehonatennatseraien.

37 Tontahenron : ise ki 8ahi aietsinonte : tonta-honniron : Sekon ne kaieri te8ennia8e k8enis aiak8a-nataraninonte iah ki ak8ekon taiaketane ?

38 Tontahenron : toh nikon se8anataraien ? Se8a-tkens, nok nonen Saontkense, 8ahonniron : 8isk, tanon tekentsiake nikentsiasa.

39 Ethone kati onen 8asakonnhane nasakotirori nak8ekon Ononhonrake aiontien, aionnitiok8ak8en-raron oni.

40 Eh kati niit tsi 8aontien, skatson te8ennia8e, Siskon oni niionk8etassenhatie.

41 Ethone ne Iesos 8atrak8e ne 8isk nikanatarake tanon ne tekentsiake, 8ahaterennaienhaso, 8athana-tariakon, iasakaon ne raotiok8a, nek nerononha iaonsasakonon nonk8eokon, ak8ekon oni ne tekentsia-ke 8ahatiiakkon oni neneh.

42 Ak8ekon 8ationstskaon ak8a oni 8ahakotane.

43 Nok tekeni ia8enre ni8aterake 8akanane tsini-kon 8ahotatenre ne kanatarok, ostonha oni neneh 8ahotatenre ne kentsionk.

44 Neh nahoten ne 8isk ni8ennia8ehetserasen niionk8etake ne rotiskenrakete 8athonstskaon.

45 Ak8a neok Sonte8eiennentane, oksaok ionsasa-kotori ne raotiok8a tonsahatiiaiake Betsahida non-k8atik8en ; nok ne rahonha tonsasakonitiok8aron-k8ate.

46 Nok nonen satons onnitiok8aronko onontoharake niiahare 8ahaterennaienna.

47 On8ar ok kaniatarhon siha8ihonhiontie onen taiokara8e, nok ne rahonha rahonhaa oni ehtiioketres.

48 Nok 8ahoni konraientane tsi serenkencha tihonattentionhatie aseken roti8eraraonhatie; nok neh nahoten tsi niiorhonhonhatie eh niiahare onekakesson thire, ak8a oni anio neh nahoten narerheke akaiatoheststen.

49 8ahonnere neneh tsi 8aon8aken a8enkesson tare, 8ahonk8atianeronne kati 8ahi, nensok 8athotihenrete.

50 Neh 8aonni 8ahonateronhienten tsi ratik8ekon ki 8ahon8aken; nok tanon ne rahonha iasako8ennarane iahenron: Skennen tikenhak, tosa se8ateronnüse.

51 Ak8a neok tonto8enniioste iahatita oksaok 8atka8eriiake, Onen senha 8ahotinerak8enhaton.

52 Aseken tsiniiot neok iah ak8a tatehotiiatoreton ne kanatarok ahori8ake sotsi sekon nihoneriasatsiioha.

53 Senazaret non8e iahatiserenne eh kati non8e iahonrarho.

54 Ok sishon8aienterihatie ne ienakere shahatitako.

55 Ok kenh tiiahahe 8ate8ateri8areni tsi ienakere, ok oni khe karatie taiontatiatakareni ne iakohnon8aktanionnis, etho niieiontatiatenhas tsi non8e nenhi8aronke enhiahiron eh non8e itres.

56 Eh kati niiontonhatie tsi ni8a 8ataststekafa, tsi kanataienton, ionatak8enraron, teienakeraserokenson, kanatakonson oni ok eh nikatensonhatie ne iakohnon8aktanionni, ron8anekennis arahona neok oni ne kenniiaieiere raotiata8itne, nok tsiniiakon ne ieiakoiatoseronsk8e raiatake tsiontonsk8e tsi iakonon8aktani.

Tsiatak-huton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton ne Roiatatokenti Mark.

1 ETHONE ne Pharisian oni ne ratiatons Jerusalem nitho8anon 8ahon8ateranentakten.

2 Neh neh enskat 8ahontkatho tsi iah teshontsiohares ne Iesos raotiok8a nathonstskaon ne kati 8asakotiri8asten.

3 Aseken ne Pharisian oni ne Sitaeronon iah non8enton n'iah taonsaontsioharehe ohenton ne taonstskaon, neh enskat ratiri8enha8e nori8akaiaon.

4 Iah non8enton ne iah tahonsahontsioharehe ne tsi iontkerontak8a natenthonne ohenton ne tahonstskaon. Eso iori8ake ne ronatatatia8enrati, tsiniot are n'aietsetohare, aieksohare, aienaktohare oni.

5 Neh kati 8ahonni 8ahon8ari8anontonse, 8aonniron: ohnihiotieren tsi iah tehatiri8aierits ne sentio8ka tsinikaiaton nori8akaiaon, iah 8ahi tehontsiohares nonen tehonstskaonne.

6 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: Ak8a onkeken thoyeriton Tsinitise8enni ne Rotokensehak8e Esai ise ne Se8akon8ara; 8aton tsi kaiaton. Ratisene ok ionksennaiens, nok ihnon teiak8atere tsinonkati ne raoneriane.

7 Ok tiiori8akon tsi ionksennaiens, aseken neok nonk8esonha akori8asonha sakotirihonnienni.

8 Aseken ihsi iese8ation ne Niio rao8enna, nok neh se8atiena8aston nonk8e akori8atatsera; tsiki niot naietsetohare aieksohare; sekon eso noiasonha tsini se8aierha.

9 8asaka8enhase oni: Se8arios ne Niio rahori8atatsera, nok neh se8askennhen nise Se8ari8atatsera.

10 Aseken ra8en ne Moïs: Shekonniienst ne iesaiehenha: Toka onka kiok enhori8akenron ne ronihha ok nehens ne ronistenha, renheih.

11 Nok nise se8aton: Onka kiok enhori8akenron neronihha oni ronistenha; Corban tsionni, Se8entonta

atanitenrat, niinho entkaientak8e ne ensaiatakenna ; iahs ens oni tahonnhitseraientane.

12 Nok ehntsisese8atia8enratse naonsasakoiotense ne ron8aienha.

13 Eh nitise8aieratha tsi se8arios ne Niio rao8enna, neh se8asere tsi nise8atatsenhenni, sekon eso noia-sonha tsinise8aierha.

14 Ethone onen iahentiok8atihentho, nok 8asa-ka8enhase, 8ahenron: se8ataonsatat nok se8anikon-raientann tsinahoten enkiron.

15 Tsinikon rennek8anons ne ronk8e iah othenon takak8eni nahoiataksate ne ronk8e ; neh tanon tsini-kon tkaiakens ne raonhake neh tohiken roiataksatha ne ronk8e.

16 Onka tenhionhontakarontak8en naionronke, ionronk.

17 Nonen kanonskon sieshota8eiaton raonhaa oni siken, 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a, nahoten kenton nethon tekari8akentonk8en.

18 8ahenron: iah oni kenneken oni nise tese8at-
tokha ! iah ken tese8anikonraientas tsinikon nastse
nonk8ati tkaientak8a tsi rennek8anons ne ronk8e,
tsi iah othenon takak8eni nahoiataksate ?

19 Aseken iah ra8eriane tiie8ata8eiat, rahone-
k8entakon niiche8es, nok eh non8e ienskontiakenne
tsinon8e tiori8aien, ak8a ne ok nenhahonnhaseronni
tsini hokón.

20 Ratonhak8e kati, nese roiataksata tsinitkaia-
kens ne raonhake.

21 Aseken ne ieiatakon ok ne ens na8eriane, tkon-
tiiakens 8anontonniontserakseus, kentesera, onk8e
aiontateriio.

22 Kanensk8en, aiontataronni nonk8e kasero-
hensera, kanikonrhaton, askennhatsera, atatkenron-
niatsera, kanaiesera.

23 Neh nak8ekon nakon nitkonnes, neh oni iakoiat-
taksatha n'onk8e.

24 Ethone ehren sarete neh non8e, tsi natchontou-

Sentsiakhenhatie ne Tyr tanon ne Sidon niahare; kanonskon iahataSeiate iah tererhakSe onka aiakotokens; nok iah teiotonhon nahioteriSaseton.

25 Aseken skaiatat ne TsiiothonSisen on: kat ioiata-setseraien n'otkon iotienni, Sahosennaronke no Iesos, eh onSe rasitakta ontiskSentaren.

26 (Kehiken tsiiothonSisen Grek-Sirophenisian nakanekSensoten) renekennihatie naonsahaiatinekenSe notkon tsi iotienni nakoienha.

27 Iesos tontahaSennaSeron Sahenron: niarekSe iakohtann neksaokonha; iah se Sahi tatekarensaron neksaokon akonatarok erhar oSira akon8atinont.

28 TontahaSennaSeron, Sakenron: Ak8a neneh tokenske, Saianer! nok ki sane n'erhar oSira Satons ens natekk8aratserokon aontakonronko tsini iakosense neksaokonha.

29 Ethone Sarenhase: neh Sakarionni tsini ka8ennoten tasatati, Sas sasatenti nok tsiakoieSentaon ne seienha.

30 IonsonSe tsi tiononsote, eh niot tsioiakenhon notkon, tsiakoieSentaon nakoienha kanaktake ieiationni.

31 Eh tontahatenti ne Iesos, Kalile kaniatarakta natontare, SatronSentsiiake ne Decapolis.

32 Eh Sahon8aiatheSe iah tehatati oni tehaontak8ekon Saon8ennitenten nahonisonsaerhase.

33 NiarekSe Sahoiatotarho tsi ionk8ene, ethone iahanisonnsata rahontakon; nok Sahanistskerarho rasnonke tanon rennasake kenh niahaiere.

34 Tanon karonhia! iahatkatto, taronniserenne nok Sahenron: Epphetah, neneh niahahiron, senonteksi.

35 Oksaok Satatkak8eksi, tanon ontnerensi ne rennasake ak8a ki skennen ko8a tahatati.

36 Nok tanon ne Iesos Sasakotia8enratse naontrori, ok eken ne rononha senha tahatiri8akenniatane 8athonteri8areniate.

37 Ak8a ihken tsi rotinerak8enhatonskSe ronton: ak8ekon tkaieri tsini hoieren; sesakotsienta ne teionhontak8ekon tsiontatis niah teiontatiskSe.

*Satekon-aton nateioterisasonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 KENTIOKO8ANEN are nethone ron8anontera-
tiesk8e ne Iesos, tanon iah othenon tehotiien niieks,
nese 8aonni iasakononke ne raotiok8a, 8ahenron!

2 Ori8iio tsi khetenre kehiken te8akanitiok8aton,
onen asen nonta shiionkariskonton, iah oni othenon
tehonatennatseraien.

3 Tanon naka8entakon aonsakheiatori enhiakono-
ronse tsiniiohahes aseken otiake ihnon nitiaka-
8enon.

4. Tontahon8a8enna8eron ne raotiok8a, 8ahon-
niron: ionikonrokta ki8ahi naiak8anataratsenri ne
kenhnon8e tsinikon iatakaieri naiakotane.

5 8asakori8anontonse, 8ahenron: toh nikon Se8a-
nataraien? Tontahonniron: tsiatak.

6 Ethone 8asakorori nonk8eokon ak8ekon ehtake
aiontien, 8atrak8e ne tsiatak nikanatarake, 8ahaiata-
teriste, 8athaiakkon iasakaon ne raotiok8a nok ne
rononha onk8eokon iaonsasakohnon.

7 Sekon tokara nihotitsiaientak8e, eh kati oni
neneh nahaiere 8ahaterennaiahase nok 8ahenron:
ietsiion oni neneh.

8 Satonstskaon kati, nok ak8ekon oni 8ahonatane,
tanon tsiatak ni8asenontserake 8akanane tsinikon
8ahotikk8ine.

9 Neh nahoten ne kaieri ni8ennia8ehetserasen
niionk8etake ne 8atonstskaon; ethone onen tonsasa-
koreniate.

10 Nok oksaok ne raonha oni ne raotiok8a tonsa-
hatiiaiake Dalmanutha niaonne.

11 Ethononh nathontatken Pharisian 8athatiri8a-
tiron-tonko, nok 8athon8anikonraserak8e 8ahon8ane-
ken enskat asakonatonhase ne iori8anerak8at karon-
hiakeka.

12 Nok ne Iesos rahonikonrakon tontaronnise-

renne, nok-8ahenron : Oh nahoten kari8anontontta ne iori8anerak8at kehiken niionk8etoten ? Ori8iio tsi k8arori tsi iah taontkatto.

13 Ok eh tasakotka8e nok ionsahatita oni tonsaha-tiiaiake.

14 Ok iah tehoneiaraon nahotinataraninonke onen enskatok sishotinataraien.

15 Kenh kaien enskat 8asakotia8enratse ; 8ahenron : Se8atsanisek ne Pharisian oni ne Herod raonat-tenk8atta.

16 Rontonhak8e ne rononhake ; neh 8ahi tsi iah teionk8anataraien.

17 Nok ne Iesos roterientaratsion tsinahoten ron-nere, 8ahenron : nahoten neneh se8atroration tsi iah tese8anataraien ? iah ken tese8akahenhions, iah oni kenh tese8anikonraientas ? Sekon oni keuh oni nise tetise8anikonrakaras.

18 Tese8akarant nok iah tese8atkattos ? Tese8aon-takarante nok iahker.ese8aronkas ? iah oni ken tese8aien naonsese8eiarane ?

19 Toh ni8aterake ionanonhon ne rotikk8ihon Sahatinatarake ne8isk nihonnia8ehetserasen ne 8isk nikanatarake kheiaikhonni ? Tontahonniron tekeni ia8enre.

20 Nok ne tsiatak nikanatarake, tob neneh nikon rotikk8ihon ne kaieri nihonnia8ehetserasen ? tontah-onniron tsiatak.

21 Tontahenron oh katine kenh niot tsi iah tese8a-nikonraientas tsi nahoten kiton.

22 Nok nonen siahahara8e Betsaida eh 8ahon8aia-the8e saiatat teharon8ekon 8ahon8ennitenten nahotsiente.

23 Iahonentsa nok 8ahoiatotarho tsi ionk8ene tsi-niioe iatekanatakte, ok neneh raostskeri 8aharho rakarake nok 8ahonisonsaerhase, nok 8ahori8anon-tonse nothenon ahatkattoseke.

24 8ahenron ne ronk8e tsi 8athatkatonnion, eh niot tsi khekens nonk8e ihiens tsiniiot ne karonta aken-hake,

25 Sekon ne Iesos iatonsahanisnonsaren rakarake, nok Sahorori tahonsahatkathonnion; onen iakaierine ak8a oni tehakariios.

26 Ethone tsi thononsote ionsahotori, nok Sahenron: tosa kanatakon niionsase tosa oni onka sherori.

27 Ethone are onen sahontenti neh non8e tsi tionatak8enrare ne Cesare-Philipp niahonne. Tsi niohahes eh 8asakori8anontonse ne raotiok8a, tsi na hoten aiontonhcke nonk8esonha ne raonha raiata-take?

28 Tontahonniron: otiake ionton ise ne Sa8atis, otiake, Elie; nok notiake ionton Rotokense.

29 Tontahenron: onka kati nise ise8ere n'ii? Tier tahatati, Sahenron: ise ne Keristos.

30 Sahate8ennak8isron tsi 8asakotia8enrastse neh niot tsi asakotirori onkakiok oni akenhake.

31 Ethone oni onen 8asakonikonraientaten tsi iatekakonte eso enharonhiaken n'onk8e Roienha, tsi enhon8ate8entete ne ratiianerenseromni, ratitsihenstatsiokon nok oni ne ratiatons, enhon8ario, nok ki tanon tsi ensattonhete nasenhaton nen8ata.

32 Ak8a iah othenon tehori8arhoron tsi neh rotharak8en8atic; nese 8ahomni ne Tier 8ahoriste nok 8ahori8asten.

33 Tontahatkarhateni ne Iesos Sasakotkathoseron ne raotiok8a, Sahote8ennateten ne Tier nok Sahenron: ohron iset ne kiatakta Satkonseraksen; aseken iah tesanikonraientas ne Nio raori8asonha neok nonk8e akori8asonha.

34 Iasakononko nonk8eokon oni ne raotiok8a nok Sahenron: Onkakiok enhienrheke rinonteratie, ak8a niare ratate8entet nok terak ne raoiasa nok rakser.

35 Aseken nenhionskennha tsi iakonnhe, enhiakotonse; nok nii akeri8ake, oni aksennakon enhionte8entete neh enkon8aniakente.

36 Nahoten nah oni aionstste non8entsiak8ekon taiontentsa, nok aiontetsirate nonakenke?

37 Ok ne ens, oh nahoten tahatata8istak8e ne ronk8e ne raotonnhest?

38 Aseken onka enhionkatehase, ok ne ens nake-
senna, kenthon tsi ion8entsiate kari8aneraakserakon,
enshotehase oni neneh n'Onk8e Roienha nonen tentre
enthoiatanerak8atonhatie Roniha raoiatanerak8at-
sera oni ne raoronhiakeronon okon.

—

*Tioton-aton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-
kenti Mark.*

1 RATONHAK8E oni tsi sakororihak8e: Ori8iio tsi
k8arori otiake kenthon ratiiatare ne iah tahonniheie
ohenton naontkatto aon8e ne Niiio Raonakerasera
aosaststensera.

2 Iaiakhaton nonta onakenke, onontoharake niia-
sakoiatenha8e ne ne Tier, Sak tanon San eh non8e iat-
hatteni rahotihenton.

3 Nok ne raotseronniat Sate8ateronronten ehoni
nakenrakenne tsi niio noniete, iah ki taontetsenri
non8entsiakeronon naiek8eni etho naierakenste.

4 Etho oni Sasakotiken Eli tanon Mois, Iesos teho-
titharak8e.

5 Ethone Tier tahatati, iahenron tsi nonk8ati ne
Iesos: Saianer! ioianere ne kenthon aete8enterontake;
Asen kati nahete8atoseroten, enskat ise sa8enk, ens-
kat Mois nok n'enskat Elie.

6 Tsiniiot niah tahoterientarake nahoten raton:
Aseken esoki tsi ronateronhientenni.

7 Nok eh iotsikeraratie 8ahakorhoroke; nok eh
taka8enninekenne 8aton: neneh Riien' a Rinoronk8a
Ko8a; hetsise8a8onnarak8ak.

8 Sathonkatonnion8e naktatie, nok iah onka na-
koren tesakotiken, raonhaa ne Iesos eh renteron.

9 Nok nonen Sishonanontastsnentonhatie 8asako-
tia8enratse nasakotirori onkakiok akenhake tsiniiot
tsi Saontkatto, tsi tanon onen enshotatonnheton non-
k8e Roienha.

10 Ak8a kati ok taonte8eientonko8a neh nika8en-

noten, neok teshontateriSanonttonni oh nahoten neneh naonsaiontonnhete kenheiatne.

11 SahonSariSanonttonse, Sahoniron : oh niotieren tsi ronton ne ratiiatons tsi Elie enthahente ?

12 Tontasako-SennaSeron nok Sahenron : etho neneh, Elie rahentene oriSakSekon enshakSatak ; nok kenh kaien tsini kaiaton nonkSe Roienha raiata-take iatekakonte tsi eso enharonhiaken, nok enhon-Sakenron.

13 Nok n'ij kSarori tsi onen rokSathon ne Elie, etho oni nihonSaierase tsinithatinon8es, tsiki niot tsi kaiaton.

14 Nok nonen sonsahonneSe tsi ratiteron notiake raotiokSa KentiokoSanen tehonSatinenronni nok ratiiatons tehotiri8atironte.

15 Nok akSekon ok Sahakonerako nonen siionsaon-Saken tontare ; SathonSanonSeronnon.

16 SasakoriSanonttonse ne ratiiatons, Sahenron ; oh nahoten teseSari8atirontak8en ?

17 Saiatat tahatati Sahenron : Kentho riiatte riien-ha neh notkon rotienni.

18 Skanorons ens iatahontkontakSe nonen enhoie-na taka8aststotonnion ens rasakon oni tenhennokara-niehon, ne kati Sakheneken nesentiokSa naonsakon-SaiatinekenSe nok iah tehotik8enion.

19 Tontahenron ne Iesos : Kanoron ki oni tsini se8atenno8entastskon : toh nekenhakSa nen8e ente8a-kSekonhatie ? ok oni ten8akeron ia8eronhatie ? kenh nontatsiatenhaf.

20 Eh nontahoiateniha8e, akSa neok Saoken ne Iesos, nensok n'otkon Saharonhiakente ne raksaa, ehtake Sahoiatonti akSa neok ne Skaontsi.

21 Iesos SahoriSanonttonse ne raksaa roniha : toh nahe eh siiot ? tontahenron ok eh siiot Sarennake-rate.

22 Eso ioriSake otsirake, a8enke iehohiatontion nahorio ; ne kati nothenon ask8enieseke tak8aiata-kenna, aontesanikonkararen tsini ionk8entent.

23 Tontahenron ne Iesos: ne ki naontasetak8e; ori8ak8ekon niieiakotonse ne tiaka8etakon.

24 Ok eh katsitaratie tsi tontahenron ne raksaa ronihä: Te8aketak8en, Saianer! Takiena8as akenikonrastotserakon.

25 Sahatkatto ne Iesos tsi ak8ekon ok etho nontaiaka8enohatie ethone Sahate8ennatsaniten notkon, 8arenhase: Satkon iah tesatati iah oni tesaronkas, ii, 8akonrori tontatsiakenn ne kenh raksaa raiatakon tosa oni non8enton ionsasata8eiat.

26 Teiohenretane tsi tontakaiakenne notkon nok eso Sahoronhiakente, ak8a ki eh nahoiata8en ne raksaa tsiniioh n'iaka8enheion; nese 8aonni 8aon-tonnion ra8enheion.

27 Nok ne Iesos tahonentsa, sahokestsko, oni sahatien.

28 Nonen kanonskon siiehenteron ne Iesos, 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a, 8ahonniron: oh niitieren tsi iah nii teionk8ak8ekon naonsaiak8aiatinekenhon nekenh Otkon?

29 Tontahenron: tehioton8entsiohon naionterenaiaen aiaka8entontiete oni nakon8asenni neh ni8atkonseroten.

30 Onen arc ehren sahonnete neh non8e, 8athati-iaiake ne Galile; rerhak8e ne Iesos ok iah onka taiakotokense.

31 Sakorihonniennihak8e sane ne raotiok8a ratonhak8e: iatekakonte nonk8e Roienha tsi 8ahon8ate8entete rahotisonke ne rotiri8aneraakskon, enhontennhane enhon8ario; nok ki tanon nonen enha8enheion, asenhaton nen8ata enshatatonnhete.

32 Iah othenon tehotinikonraientask8e neh nikarihoten, tanon ratitsanisk8e ne tahontaon8ari8aon-tonse.

33 Nonen Siiahonne8e Kafarnaiimke, kanonskon oni sihatiteron, 8asakori8anontonse; nahoten tontese8ari8atirontatiene ohahakeson?

34 Iah onka tetiotati: neh rotitharak8enne onka onte senha enkaiatanoronke oni enhako8anen.

35 Nonen sahontientak8enthon, iasakohnonke ne tekeni ia8enre nihati, nok 8asaka8enhase : Toka onkakiok raskaneks nahaiatanoronke raonnaa natentraska oni enhon8annhatseronni.

36 Raksaa iahononke rahotinenrihen 8athotaste, 8ahokitarho nok 8ahenron :

37 Onkakiok tenhiontatarho'on neh niieksatoten ii aksennakon ak8a ii tehakarhotons ; nok iahse ii tataionkarhoton ne tenhionkarhoton neh tanon ne takatennieton.

38 Ethone San tahatati, 8ahenron : Saianer ! iakhi-ken otiake ne Skon8anatek8atha nonatkon nise Sasennakon tanon iah tete8es ; Iakhinnhese kati netsi iah enskatne tete8es.

39 Tontahenron ne Iesos : tosa ietsinnhes ; aseken iah onka taiek8eni ne iori8anerak8at tsi naeiere nii aksennakon nok akte aiakotentiatonhatie.

40 Aseken ne iah teionkhiris8as8ase ionkhiris8as8aseki.

41 Nok oni ne ska8isa onekanos onkakiok aietsinekanonte netsi Keristos raonk8eta, ori8iio tsi 8ak8arori tsi iah tehotonsere ne tekari8aserak8en.

42 Nok tanon nonka enshakori8aientaten enskat niieksatasa oni tiaka8etakon n'aksennakon, senha ioianere kanenhio8anen ahon8anenhianiake nok kaniatarhen iahon8aiatonti.

43 Toka Sasnonsa Sari8aientatenni, itsiak ; senha ioianere neiah tatasesnonsontake Karonhiakon asata8eiate, tsiniot ne tasesnonsontonke nok asatetsirate tsinon8e ne tiotekhaon8e.

44 Tsinon8e, niah tekonnihieions nahotitsinon8a, oni iotekhaon8e.

45 Toka oni Sasita aesari8aientaten, itsiak : senha ioianere atsinokotatie asata8eiate karonhiakon, tsiniot ne tetsiaron tasasitontake, nok otsirake aiesaiatonti tsi non8e niah te8as8as :

46 Tsinon8e niah tekonnihieions nahotitsinon8a, oni iotekhaon8e.

47 Toka Sakara sari8aietatenni, stako: senha ioianere skati aesaratake asata8eiate Nii raonakeraserakon, tsiniot ne tetsiaron taskaratake, nok otsirake aiesaiatonti.

48 Tsinon8e niah tekoniheions nahotitsinon8a, nok iotekhaon8e.

49 Aseken ak8ekon skastson oni otsire tenhiontatsistarthoste; nok ak8ekon tioiotsis tenkaiotsistarthoston ne Nii raori8anoronsera.

50 Ia8ekon ne tioiotsis, nok tanon nenhiotaksenne, oh nahoten entsia8ekonhontseron?

51 Iseke kati tkaientak ne tioiotsis, nok skennen tikenhak tsi natetsion.

Oieri, aton teioteri8asounterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ONEN are ehron sarete neh non8e, iahara8e tsi te8aton8entsiaken ne Judé ihsi nakaihionhati ne Jourdan, kentioko8anen are 8ahon8aiatatsenri eh oni Saonteroroke tsi ihres, Sakorihonniennisk8e tsinihorennhaonne.

2 Eh oni non8e naon8aiatorenne ne Pharisian 8ahon8ari8anontonse kanikonrhatonke, 8ahonniron: ron8ari8a 8ikenh ne ronk8e naonsahatek8ate ne rone?

3 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: Nahoten kati hetsise8ari8atati ne Moïs.

4 Tahonniron: Moïs rori8ataton, enhaiatonseron ne tetsiontekhasiatha nok tenshiatekhasi.

5 Tontahenron ne Iesos: ne tsini se8eriasaksen neh 8aonni eh nihoieren tsi roianerenseronni.

6 Nok tsi tiotasa8e nori8ak8ekon, Nii 8asakoiatonni. enskat roskenraketa nok enskat tsiothon8isen.

7 Ne se 8aonni ne ronk8e enhote8entete ne roniha oni ronistenha nok neneh rone enhateranentakten.

8 Nok ne teniase enskat ok ienssiaton, iah oni tataonsanonk8etakehake ne teniase ak8a tanon enskatok enskenhake.

9 Tosa kati ronk8e teshakhasi tsinahoten tehokken ne Niio.

10 Sekon ne raotiok8a sahon8ari8anontonse neneh ahori8ake nonen kanonskon sishatiteron.

11 Sahenron : Onkakiok onshatek8ate ne rone nok ohia enshatateniaktent Sahari8anerake naonhake.

12 Ok neh sakat ne tsiotion8isen toka enhote8entete ne rone, nok oia ontsioniake, 8akari8anerake kanak8a.

13 Onen are eh 8akanenraserenne, eksaokonha iontatiatenha8inontie neh nasakonison8aerhase ; nok ne raotiok8a 8asakotinnhese nakta naontaiontatiatenha8e.

14 Sahori8aksase ne Iesos tsi Sahatkatto, nok 8asa8a8enhase : Tosa ietsiiotasts neken8o naontaien n'eksaokonha : Aseken ne Niio raonakerasera neh ako8enk ne tsiontatiieren.

15 Nok ori8iio tsi k8aroris : Onka iah tenhatiena8astane tsiniiot ne raksaa ne Niio raonakerasera, iah tiiahata8eiate.

16 Ethone kati onen 8asakokitarho, 8asakoiatateriste, oni 8atesakonison8aerhase.

17 Nok ak8a neok sishoiakenhonhatie Saiatat eh nontahatakhe 8athoton8sothase oni 8ahoneken, Sahenron : Saianer ise ne tisari8aieri : Oh nakiere ne karonhiake akatsennounni ?

18 Tontahenron ne Iesos : Onontieren tsi saton ti sari8aieri ? iah Onka nakoren neok ne Niio thori8aieri.

19 Tsienteri Sahi tsini Satonienten : tosa seri8anerak kanak8a ; tosa sherio ; tosa senensko ; tosa sheiano8enten ; tosa onka shekaronni ; shekonniienst ne iesaien8a.

20 Tontahenron : Saianer ! ok te8akeri8en8a8iton neh nikarihoten tsinahe tonkateiarontie.

21 Nok ne Iesos oston8a 8ahotkaroten Sahonon8ene nok 8aha8enhase : Tsiori8at ki tisatoktani : 8as satenninon tsini saien, nok sheion ne iakotent ethone

entisatsokoŝatseraientano ne Karonhiake : tontase, taknonteratie ensakete ne saiasa.

22 Oriŝiio tsi Ŝahonikonraksen tsini kaŝennoten Ŝaharonke, aseken eso roientakŝe natsokoŝatsera.

23 Ethone ne Iesos Ŝathatkatonnion, Ŝasakaŝenhase ne raotiokŝa : Oriŝiio onŝe ki onte oni ne iakotsokoŝa tsi serenkeneba tiiontaŝeiatane ne Niio raonakeraserakon.

24 Ŝahotinekheren ne raotiokŝa tsini kaŝennoten tahatati ; Sekon tontahaŝenninekenne ne Iesos, Ŝahenron : KŜaienhokonha, oriŝiio tsi ŝentore natsokoŝatsera konŝaniahesen naiontaŝeiate tsi thonakeraseraien ne Niio !

25 Senha Ŝatiesen ne Oniakŝaer taontohestste tsi teŝaontakaronte ne teŝatsinetaronkotha, tsiniiot ne rotsokoŝa ahataŝeiate Karonhiake.

26 Onen senha Ŝahotinikonrinekenne, nok tehontateriŝanontonniskŝe : Onka kati nekenh karonhiake enhiente ?

27 Nok tanon ne Iesos Ŝasakotkatoseron, nok Ŝasakaŝenhase ; akŝa neneh iah teŝatonsere tsinonkŝati nonkŝe, iah ki tanon tsinonkati ne Niio, aseken akŝekon niihakŝenies ne Niio.

28 Ethone ne Tier tahatati Ŝahenron : nok nii noriŝakŝekon ionkŝatennikonranentatsion nok kŝanonteraties.

29 Iesos tontahoŝennaŝeron, Ŝahenron : Oriŝiio tsi Ŝakonrori tsi iah teŝatetsenrionhe nonka iakotsenteton, kanonsa, iatatekenha, iatennosenha, roniha, toka ronistenha, tokas oni rone, ok ne ne Ŝakoienha, oni onŝentsia nii ŝkeriŝake oni ne Kariŝiio.

30 Ne iah tentsicienasere kentho tsi ŝenniserate oni tenŝafiaseren ne teŝenniaŝe, kanonsa, atatekensera, atennosensera kanistensera ontatienhokon, oni onŝentsia, oni kanikonraksens erakon ; nok nonakenke, iaonsaiakonheke onŝe.

31 Kentickoŝanen tanon ne iehente ohnaken entsionton ; nok n'onaken ihhien neh entsiehente.

32 Neh ronathahitake ne Jerusalem nieiothahinou, ohenton ihre ne Iesos; ronateronhientenni, kateronhontserakon oni tsi ron8anonteratie; netsi sakoiatatisak8atonne ne tekeni ia8enre nihati nok ori8ak8ekon sakoreri tsini hoiata8ensere.

33 Raton: Kehiken Jerusalem Sete8e; onen nonk8e Roienha enhon8atiena8aste ne ratitsihenstak8e-niios oni ne ratiatons; nok enhon8ari8ente arenheie, nok enhon8anate8entetase ne ronnonk8etaksen.

34 Tenhon8aieron, enhon8asok8a8esson, enhon8anistskerosera8e; ienhon8ario; nok ki tanon enshatonnhete nasenhaton nen8ata.

35 Ethone ne Sak tanon San Zebedé Sakoienho-konha, 8aen8a8ennarane, 8auiiron: Saianer! askeni8ennarak8e tsi nahoten akeniri8anontonse.

36 Tontahenron: nahoten tetsiaton8ents oni?

37 Tontaniron: askenon nonen Saiaianerak8atserakon saiatat tsi se8eientetakon ahenstsk8arake nok ne saiatat sesenek8ati.

38 Tontahenron ne Iesos: iah tetsiatierientare tsi nahoten seniri8anontons. Ensenik8eni kenh nenskatne aete8anekira? oni akatenek8aestak ahetsiate-nek8ahestak8e?

39 Tontaniron: enhiakenik8eni, Nok ne Iesos tontahenron: etho neneh tokenske enseninekira naketsetakon, oni entsiatenek8aheste tsiniiot tsi enkatenek8aheste:

40 Kenh ki kaien ne tsi ke8eientetakon ok ne's' ne skenek8ati aionnistsk8aren, iah neneh ii takheion; nese ok neneh enhiontaton nonka enhiontatatk8atak8enni.

41 Sahotiri8aksase noieri nihati tsinahoten Sani-ron ne Sak tanon ne San.

42 Nok tanon ne Iesos ionsasakononke, 8ahenron: se8aterientare 8ahi tsini hatierha nonk8eokon sako-naststeriston, oni ne ratisennason iesesakoti8enniio.

43 Tosa kati nise eh niitonhak ne se8anenrakon: ok eken se8atatennhatseronniien nirere aionkko8anen.

44 Onka tsinitšion enreræke rarišakšeniok, ok akšekon tiieiakonnhatsera enkonhake.

45 Eh se oni Sahi niot nonkše Roienha iah neh tehaniel'e nahonšakonnienste, neh tanon nasakokonnienste, nok eso tenhakonhentakše tsi enrenheie tsi nonkšati nonkšetakšekon.

46 Siiahonneše Jeriko, onen oni sishoutentionhe ne Jeriko nonše ronne ne raotiokša oni kentiokošanen, saiatat teharonšekon Bartimé ronšaiasts, kenton naiahihon, Timé roienha, ohahakta renstskšahere tehatsariteskše.

47 Šahonikonraientane tsi Iesos Nazaretronon rotohetstonhatie, Šathohenrete, Šahenron : Iesos David iaienha ! askitenre.

48 Kentiokošanen Šahonšarišasten oni ronšaroris ne tatahatotate ; ok eken senha tontahakširon tsi tonschohenrete : David iaienha ! askitenre.

49 Šathatane ne Iesos, nok Šahenron karo nitre. iakonšennonke kati ne teharonšekon Šahiron : Tiakarišakenniate šesaiatateri taiennonke oksa kati testann.

50 Ok eh tahatsiakšarisi ne tehatošearakša, tontahatane, eh iaharaše tsi itrato ne Iesos.

51 Nok ne Iesos tahatati Šahenron : nahoten šaskaneks nakonhiatierase ? Tahenron ne teharonšekon : Šaianer ! Akken.

52 Nok ne Iesos Šahenron : eh niašen neh sehšatsiente tsi tisetakon.

53 Oksaok sahaken, nok Šahononteratie Iesos tšinihare.

—

Enskat-aton iašenre teioterišasonterakšen tšini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ONEN thoha šiaonneše ne Jerusalem, onen Bethphagé Oni Betani nonše Sihonne, Onontakta ne Olivier teniase ne raotiokša iasakotori.

2 Šasene Šahenron : Kehiken tkanataien, akša neok ienseninatarane entsiatkato tešahontes šašharonte

nareko onka teiakosatenston, seninerensi nok kaseni-iatenhaf.

3 Toka onkakiok othenon enhiahiron: Seniron! Roianer ki tehontonŦentsioni nok oksaok entkonŦatkaŦe.

4 Eh kati neneh Ŧanete, iahaneŦe Ŧaiatkatto tsi tekanatokin astte Ŧasaronte ne teŦaontes; nok ŦaiasaronŦako.

5 Otiake netho ionkŦene Ŧahiron ohniotieren kehiken Ŧeseninerensi?

6 Ok neh tontaiŦasaŦen tsini hoieren tsi sakorionnienni ne Iesos nok iah Onka othenon tetsiaŦen.

7 IakonŦaiatenhaŦe kati ne teŦaontes tsi tare ne Iesos, nok raonatseronniat ŦakonŦarase ne teŦaontes nok eh tahanistskŦaren.

8 Ok eh nikatens ŦahestsŦaron tsini ienhenre, otiake ok neneh akotseronniat nok otiake okŦiresonha iakotieskŦe.

9 Nok tsiniiakon nohenton Ŧahen oni nonaken taien, iontonne: Hosana! ahonŦasennaïen ne tare raosennakon ne RaŦennii!

10 TakonŦanonŦeraton, n'etsiteŦaniha ŦaŦit raonakerasera, raosennakon ne RaŦennii tsi tare! ahonŦanenton Karonhiake!

11. Eh niiot tsi ŦabataŦeiate ne Iesos Jerusalem, iahakŦatto oni nononsatokentike; akŦa tanca neok ne Ŧahakaenhionnion, aseken onen siiokara, ne se Ŧaonni oksaok Ŧaontenti Betani niionsaonne, neok Ŧhonne ne tekeni iaŦenre nihatikŦekonne.

12 Nok ne tsi Ŧahorhenne nonen satontahonne eh Ŧahatonkariake.

13 Iahatkatto isiniiore tiokŦirote ŦisonkoŦa, eh niiahare raŦesakonhatie nothenon ahatsenri, neok nene neioneratonte aseken areko tiieiohe tsini Ŧaianniiontha.

14 Ethone tahatati ne Iesos oni Ŧarenhase neh ionkŦirote: Iah nonŦenton onka taonsaionhiake ne sahi! ronathontetsihon ne raotiokŦa tsi neh Ŧahenron.

15 Onen kati ionsaonne8e Jerusalem ; Ononsatokenkente niahare sasakotek8ate tsini iakon netho iontenninonsk8e oni ne ieninonsk8e, Saharisionko tsi teionthiosarak8a, oni tsi iontenask8atkerontak8a norite.

16 Sakonnhesehak8e oni n'Ononsatokenkente aiontohestste aietsetenha8i.

17 Ratonhak8e tsi sakorionniennihak8e : iah kerh te8aton tsi kaiaton : Ak8ekon nonk8e enkon8anatonk8ake nakenonsa Ionterennaientak8a? nok nise kansenk8atsera se8atatenonsonniatenni.

18 Tsini hati Sahonronke ne ratiatons oni ne ratisihenstatiokon Sahonterientisake oh nahatiiere nahon8ario, aseken Sahonateronhienten tsi ak8ekon ok iakonerak8ask8e kon8akonnienstak8e oni ne raori8asonha.

19 Nok sahatenti nonen siiokarahane.

20 Nok tsi Sahorhenne orhonkene eh shonne, Sahonkatto ne raotiok8a tsi oterake tiotasa8e tsi iostathen ne 8isonko8a.

21 Ethone Sareiarane ne Tier tsinitia8enhon, Sahenron : Saianer, Ak8ekonseken iostathenhon thiken 8isonko8a sre8aton.

22 Tontahenron ne Iesos : tase8etakonhak ne Niio Raosennakon.

23 Aseken ori8iio tsi k8arori, onkakiok enrenhase ne kenh iononte ; ehren iset kaniatarake iasatesko ; neiah taontahatenno8entake ne ra8eriane, entha8etakon tanon tsinahoten raton ak8ekon etho nenhia8enne tsinenha8en.

24 Nese kariinni k8arori : tsinikon ense8ari8anonton aterennaientak8akon kase8etakonhak tsi ense8arane, eh oni nenhia8enne.

25 Nok tanon nonen sateronnaienne, sasanikonrhen nonkakiok iesanikonraksaton aontiesenhake aonsaia-nikonrhense oni nise ne Ianiha Karonhiake thenteron tsinikon ehtsenikonraksaton.

26 Aseken ne iah tentsisanikonrhensere, iah ki

oni neneh taonsahonikonrhen tsini tsenikonraksatou ne Ianiha Karonhiake thenteron.

27 Onen are ionsaonne8e Jerusalem, tsikati nika-ri8es Ononsatokitserakon ihres etho 8ahon8atera-
nentakten ne ratitsihenstatsi oni ne ratiatons.

28 Sahonniron : kah niteshas, onka oni iesak8enia-
tsera8i tsinisierha ?

29 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : tsio-
ri8at oni nii enk8ari8anontonse, tontak8ari8asera-
k8as kati, ethone oni nii enk8arori tsinitekhas tsinika-
tieranions.

30 Karonhiake kenh nitia8enon ne Sa8atis raote-
nek8ahests katen Onk8ene ! Ennioh tak8arori.

31 Neok ne rahotinikonrakon thontohak8e : toka
eniak8enron karonhiake, enthenron oh kati niotieren
tsi iah tetise8etakon.

32 Nok naiak8enron : Onk8ene, Onk8ene neneh
nonk8ati iotteronk, aseken ak8ekon ok tiaka8etakon-
ne tsi Rotokense ne Sa8atis.

33 Nekati ahori8a ok tonsahonniron : iah othenon
teiak8ari8aienteri. Nok tontahenron ne Iesos ; iah
ki oni nii tak8arori onka ahok8eniatsera kieratha
tsini kierha.

*Tekeniaton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 ETHONE are onen tonsasakori8akentonk8en,
8ahenron : Saiatat ne ronk8e 8ahanenharaietto,
8ahatehenronni aktatie, 8aronni teionhiaritak8a,
8ahanonsonni oni neiononsaniron, ethone tasakoni
ne ratinenharaienthos.

2 Nok nonen siiakaha8e tsini8aiaris iasakotori
kannhatsera, nahontahatiha8i tsini iotonnison.

3 Tasakotiiena neneh, ak8a niare 8asakotisok8a-
8esson ethone raotiiatoskon sasakonatek8ate.

4 Sekon tihate ionsahotori, 8ahon8anenhioiake ne-

neh, nok nonen sahonaterihonkoten tsi 8aon8aken-
renseronni, ethone sahon8atek8ate.

5 Sekon are oiah ionsahotori, tahon8ario neneh ;
sekon kentioko8anen tihatite iesesakotorion, eh oni
neneh nontahon8atiierase, otiake sahon8atisok8a8es-
son, nok sahon8atirio notiake.

6 Kare onen neh nak8a Roienha Ronoronk8a iahot-
tori nonaken 8ahaonniate ; sahenron: tenthon8arho-
ton naha ne neh ne Riienha.

7 Nok tanon ne ratinenharaienthos sahonniiron
nonen siiaon8aken tare: neh tohiken rahonenhare
8atonsere, enniöh hetsite8ario nok ii onk8a8enk en8a-
ton tsini hoiën.

8 sahon8aiena, sahon8ario nok ihnon iahohnati.

9 Oh onte nenhaiere ne Raiatak8eniio? tentre nok
enhatennhane enhon8ana8enthö netho tehontenen-
haranonne, nok akoren ensesakohnenharani.

10 Iah oni kenh naha non8enton tese8a8ennanote
n'Oiatonseratokenti tsinikaiaton, 8aton: Neh saka-
nenhiak8eniione tsi tekaiosaien ne rotinenhias8enhon
ne ratinonsonni?

11 Neh kehiken ne Roianer etho nihokanonni, nok
ok tiionerak8at tsi tete8akanere.

12 Ethone sahontenienten nahon8aiena, aseken
8ahatiienterene tsi rononha 8atesakori8akentonk8a-
k8e, nok onk8eokon ionsasakotitsanike; nese sahonni
ok ehren tonsahonnete.

13 Ok eken iasakonatori otiake ne Pharisian oni
Herodian ahontenienten tahon8anikonraseren tsinen-
honniron.

14 sahonniiron, tsi sahon8aiatorene: Saianer!
ionk8aterientare tsi sari8ak8arision, nok oni tsi iah
tatesonk8etaiestasions tsi sheri8ak8arisiennis ne Niiö
raori8asonha: tak8arori kati: ioteri8ison kenh nahon-
8akariakse ne Cesar, katenh iah? enhiak8akariake
kenh? katenh iah taiak8akariake?

15 Nok tanon ne raonha roterientaratsion tsini-
thotinikonroten, 8asaka8enhase: oh niotieren tsi

tesk8anikonraserha? Tak8anatonhas niare toh nika-
Sistoten akatkatho.

16 Sahon8anatonhase, nok ethone sahenron : Onka
kehiken rakonsare oni netho rasennare? Sahonniron,
Cesar 8ahi.

17 Tontahenron ne Iesos : satsitsion ki 8ahi tsini-
kon Cesar rao8enk, nok Niio ne Niio rao8enk. Nok
8ahotinerako.

18 Onen non8a Saducean eh sahonne8e, neneh ron-
ton iah tekaien naonsaiontonnhete ne iako8entaon,
8ahon8ari8aneken, 8ahonniron :

19 Saianer : Moïs sonk8aianerensera8i, raton : On-
ka kiok enhrenheie areko teho8atsiraien, neneh teia-
tennontere enshotiniake ne ronekenha nahot8atsiron-
nien ne rotsiha.

20 Kenh kati nia8enhon : tsiatak natehontennon-
tere, 8ahoniake ne tako8anen, iah teho8iraientaon
tsiniiore iahrenheie.

21 Neh kati ne shokenha sahotiniake, iah oni neneh
teho8iraientaon ok nah 8arenheie; etho oni neneh
naha8enne nasenhaton niieherate.

22 Ak8ekon niahotiniake ne tsiatak nihontate-
kenha nok iah onka teho8iraientaon. Onaken 8aha-
onniate ne tsiathon8isen 8akenheie.

23 Kahkati nekenh nikaien enshotiniakonhatie
nonen entsiontonnhete ak8ekonse niiehotiniakon ne
tsiatak nihati?

24 Iesos tontasako8enna8eron, Sahenron : neh se-
8aiatatontha tsi iah othenon tese8anikonraienteri
n'Oiatonseratokenti iah oni ne Niio raosastensera.

25 Aseken nonen entsiontonnhete, iah onka tetsio-
niakhe; iah ne rotiskenrakete iah oni ne tsiona-
thon8isen, etho tanon nentsieiatoten tsiniot n'Eron-
hiakeronon karonhiake tienakere.

26 Nok kenh kaien ne iako8entaon, ense8anikon-
raientane tsi tokenske entsiontonnhete; iah kenh
non8enton tese8a8ennanote ne Moïs raoiatonserakon,
nahoten ra8en nok8irckon satnitaren ne Niio, sahen-
ron : II ne Abraham Isaak, Jacob, Ron8a-Niio?

27 Iah tehon8a-Niio niako8entaon ne Niio ; neok ne iakonnhe Ron8a-Niio, ko8anan kati 8ahi tsi se8aiatats.

28 Ethone saiatat ne Raiatons, tsinaha8erientiiio tsinahaiere tsi tontasako8enna8eron, eh niiahare tsi renteron ne Iesos, nok 8ahori8anontonse : kah nika-ien tkako8anan tsinikon 8atenienten ?

29 Tontahenron ne Iesos, kenh kaien kon8ako8anan : Saiatat ok ne Niio hetse8enniiostak rahonhatsi8a ne Niio Sonk8a8enniiio.

30 Saikonrak8ekon, seriasak8ekon, sasastensera-
k8ekon tsi Hetsenon8ehak ne Niio : neh kehiken ne tiotierenton.

31 Nok kenh kaien tsionontere ak8a oni sereka taonsatiatieren : Shenon8ehak nonk8e tsinise nisatatenon8es ; nok iah sekon noiah tekaien.

32 Tontahenron ne raiatons : Saianer : Ak8a tasierite tsi neh 8asiron, saiatat ok ne Niio iah oni tekaien sekon noiah neok ne Raonha.

33 Ne oni nahon8anon8ehake, aka8eriasak8ekon akonikonrak8ekon, akosastensera8ekon oni, oni ne taiontatenon8ehake sateiakok8e tsi nakaonha niiontatenon8es, neh onte tkasahatta ne kari8iiioseokonha.

34 Nok ne Iesos saha8enhase ne raiatons : tsi 8ahonikonraientane tsini hotakarite oni rori8ak8arision tsiniiot tsi tahatati ; 8ahenren : Akta isete ne Niio raonakeraserakon. Nok iah onka sekon noiah tesen8ari8anontoni.

35 Nok nosen Ononsatokentike sisesakotatis 8ahenron : oh nah niiot tsi ronton ne ratiiatons tsi Ta8it Roienha ne Keristos ?

36 Aseken ra8en ne Ta8it Rotkon Roiatatokenti sahonikonrata : Roianer ra8enni n'Akianer tsi ke8eientetakon satien tsiniiore iatakhienrararake oni asheiarasitoke8atake ne iesas8ens.

37 Oh kati nekenh naia8enne ne Roienha akenhake, ratonse Rake8enniiio ? Ak8ekon ok iakaon8esk8anihak8e naiakothonteke tsi rothare.

38 Ratonhak8e oni tsi sakotatisk8e : ietsitsanisek tohiken ratiatons nene nonon8esk8ani aontiata8ate tsi ionk8ene taiofaseson ahotiata8iton.

39 Neh oni ratinon8es ohenton iahatistsk8arake tsi ionterennaientak8a tsi oni iontenniotta.

40 Sakotinonskarihatons ne ionatereons, ratiri8a-kenserak8a tsi ronaterennaientakseresons : senha rononha kare8atatsero8anen enhotirane.

41 Ak8a eh non8e nateiotokenton nihenstsk8ahere ne Iesos, tsi non8e niie8istatahasta, tehakanere kati tsiniiot tsi ie8istarha.

42 Kentioko8anen niakok8atse eso 8aeren, karehonen iotereonskon eh on8e iotent, tekeni k8enis 8at-karen.

43 Ethone iasakononke ne raotiok8a, nok 8ahenron ; ori8iio tsi k8arori tsi neh aonhaa isinonh tsina-kaiere tsiniiot notiake.

44 Aseken notiake neh 8aeren tsinikon ne iakoketotani, nok ne kenh kaienh, kententsihon ethok oni niioientak8a tsinikon 8ahoti.

Asenhaton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 NONEN sishoiakenhonhatie ne Iesos, saiatat ne raotiok8a, 8ahenron : Saianer ! Skaenhion tsiniioianere tsi tekanenhiasere oni tsini kanonsiio !

2 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron : teskanere 8ahi kenh non8a kehiken nikanonsa ? iah oni nenskat tataonsakanenhiaserake niah takarision.

3 Nok nonen Olivier onontoharake siiehatiteron. teiotokenton tsi tkanonsote nononsatokenti, Tier, Sak. San tanon Antre 8ahon8ari8anontonse 8ahonniron :

4 Tak8arori katke eh niienhia8enne, oh oni nahoten enhiak8aiaenterestak8e nonen eh nenhia8ensere ?

5 Ethone are ne Iesos, tontahenron : Se8atatenikonrarak tosa onka aietsinikonrasenni.

6 Aseken ronentioko8anen nentionksennenha8i, enhontonne : II ne Keristos, nok kentioko8anen ensakotinikonrakarhatho.

7 Tosa se8ateronn nonen ense8ari8aronke, Sateriio, ionteriiosere, aseken iatekakonte neneh eh nenhia8enne, nok iah ki neh teken ne tsi iotokte.

8 Aseken ok neneh teionton8entsianekhanion tenhiakoriarheseron, tenhiaon8entsishonk8anion, ehiontonkariakhon, tenhiakoriarheseron ; ak8a neok neneh nenkontihente naiakonikonranon8ake.

9 Se8atatenikonrarak kati nise : aseken ehiietsiiena ehiietsiiatenha8ison oni tsi teieiatoretak8a, oni tsi ionterennaientak8a, ehiietsisok8a8essonnon ; ehiietsiiate8e oni rahotihenten ne Ratikorasson oni Rotinontiiosson nii akerihonniat, neok oni nahontkathote.

10 Kenh tanon kaien ne Kari8iio, iatekakonte tsi ak8ekon nonk8e ehiontataronkaten.

11 Nok nonen ienkae8e, ehiietsiiena, oni ehiietsiiasarineson, tosa tase8atatenikonrharen ne tahonenne ahontese8aterientisake tsi nahoten ense8enron, etho ok nikon tase8atati tsinikon ehhtsise8anikonrata ne Ronikonriioston neh non8e nenkaha8i ; iah se ise taese8atati nethone Ronikonriioston se ehhatati.

12 Ienkahe8e iatatekenha ehori8ente kenheiatne, Roienha oni ehori8ente, ratiksaokonha ensakotiri8ente ne ron8atiienha.

13 Nok ehiietsis8enseron nonk8eokon nii akeri8ake ; nok ki tanon onka iatenrokten neh tohiken ehaniakenne tsiniihen8e.

14 Neh kati nonen ense8atkatto Kari8aiesasera iakokaronniatta eh naioton tsiniiot tsi rotrori ne Rotokensehak8e Daniel eh non8e nakak8atak8en tsinon8e iah teionakte (ratennikonraren onka ro8ennanotta ne kenh Rotokense) ; ethone ne Judé non8e niienakere Onontoharake ehiontek8assen.

15 Tosa tethastnent ne kanonsake iehahrates niaonsahako othenon akenhake ne kanonskon.

16 Oni ne kaohtakon iehres tosa Sahket naonsa-
hakoha raotseronniat.

17 Ne tanon iotitentasere noia nenkontiitatoten oni
nenkonststaronthake neh non8e ni8enniseratenion.

18 Hetsise8aneken ne Niio aia8ens tosa koserake
akenhake nonen iense8aiathe8e naese8ateko.

19 Aseken tsini kententetsero8anen 8enniseronta-
k8en nehnon8e nenka8i, areko non8enton eh tetia8en-
hon tsinahe tioton8entsiata8e, iah oni non8enton
nonakenke etho tataonsontenonhianite.

20 Sekon oni ne iah taha8enniserokeri ne Roiar-
neh ni8enniserotens iah onka taioniakenhon; nok ki
tanon non8a neneh Sakoiatarak8en Akorionniat tsi
ta8enniserokeri.

21 Ethone oni ehiesarori nenhiahiron; Kentho
renteron ne Keristos; ok ne ens kentho itres; tosa
tasetak.

22 Aseken ehontiatontak8e ne Keristos oni Roti-
tokense, iori8anerak8atenion tsinenhatiieranion na-
tahatiierekenha asakotinikonrakarhatto ne iakohia-
nere.

23 Se8anikonrarak kati; onense 8ahi tahonenne
ori8ak8ekon k8arori.

24 Nonen on8atennisorohestste, on8aterak8aton,
oni nasonrekha.

25 Entkatsistok8aniserenne ne karonhiake, nok
ten8atkarenron naosastensera tsi karonhiate.

26 Ethone enhon8aken nonk8e Roienha otsikera-
keson natentre, enthosastensero8anenhatie enthoia-
tanerak8atonhatie oni.

27 Entesakotori ne raoronhiakeronon okon ensesa-
kotiataroroke ne raonk8eta on8entsiak8ekon teiako-
renion.

28 Kenh kaien Se8akaenhion, tsionion8arontohake
tekari8akentonk8en, nonen enkask8eionten oni en-
karana8en, ok naha se8atons ohnen toha taiokenn-
honti.

29 Neh kati oni nise ense8aiaenteristak8e nonen

ens
se8
3
ken
3
nak
3
nen
hia
hat
3
naie
he8
3
8asa
ke
sai
35
katk
toka
ens
36
37
8arb

Kai

1
en8e
tenk
ne ra
kon
ahon
2
kenh
isino

ense8atkatoseron eh oni nenhia8enseron kehiken, se8erhek onen akta i8e, onen oni on8e.

30 Ori8iio tsi k8arori, tsi iah te8atoheststane ne kenh ka8atsirate ohenton neh naia8enne.

31 8atohestane tsi karonhiate oni ion8entsiate, nok nake8enna iah neneh non8enton tiiakontohestste.

32 Kenh kaien kah non8e te8enniserate, oni tsi-nenhio8istabe iah onka teioterientare, iah oni n'Eron-hiakeronon, sekon oni iah ne Roienha, Ak8aki raon-hatsi8aok ne Rakeniha.

33 Se8atatenikonrarak kati se8atie8aten Se8ateron-naien oni aseken iah tесе8aterientare katke niienka-he8e.

34 Eh nase8aier tsiniot ne ronk8e ratentionhe, 8asakorionten ne raonnhatseraokon nahatinikonrara-ke tsini hoiен, ak8ekon niiasakotენienthase, nok saiatat Sahohonkariake nasakonikonrarake.

35 Se8arharek kati, iah se 8ahi tесе8aterientare katke natentre ne ranonsak8eniio; toka okarasneha, toka asonthen, toka tsini tkontatis ne kitkit, ok ne ens orhonkene;

36 Tosa on8ar ok ak8a aesentaseke ahonsara8e.

37 Tsinikon k8aroris ak8ekon satese8ari8ake: Se-8arharek.

*Kaieri-aton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 ONEN satese8enniserake ok satetsiotatenron tsi en8entanoronne ne Shotonnhestston, oni ne iah te8at-tenk8aton tsini ienataraks; Ok onen tsinithotiieren ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiiatons rotiri8isa- kon kah naontahatiierate ahon8aiena ne Iesos nok ahon8ario.

2 Rontonhak8e ki neneh; tosa tsi ni8entanoron kenhak, on8a kehiken etho entkaientak8e othenon isinon8e tsinenhia8enne tsinonk8ati nonk8eokon.

3 Betani sistres ne Iesos Simon roststašis raononskon satehostskaon, Skaiaiat ne tsiothonšisen iahontašiate katsetenhašis neh nakša hken šenienio oni šenienanoron karatie, nok Iesos ranontsine tonšeron nok šahahokaše.

4 Otiake ohia nontahonotierase nok šahonniron ne raotnikonrakon: nahoten atonron enšaton kehiken kenhnonše nakarho, akša ki orišakšekon šakaiessa.

5 Iahontekenhšenha taioianerenhon, aontenni-nonke ne kenhie nok iakotent aiontatitentraton: Etho niioi tsi konšarišahestennihakše ne tsiothonšisen.

6 Iesos šahenron: iašeronhatie tosa othenon sešasterist, Orišiiose naha tsi takaierite nii kiatatake.

7 Ašeken tiotkon tenhšešatiestonhatieseke ne iakotent, tiotkon oni Sešatesennaien naietsitenre: nok iah nii tiotkon tataskšakanorake.

8 Aonha aokšeniati tsi nakaiere: tahonnenne taioiatokaše nakieronta neh iašet nonen enhionkiatata.

9 Orišiiio tsi kšarori: Kakiok nonše tsini ionšen tsia nenkonšašennanoton ne kenh Karišiiio; ok oni neneh etho niiorišake tenskonšarensaronseke tsi nakaiere nonša.

10 Ethone ne Sitas Iskariot enskat ne tekeni iašenre nihati šasakoiatisakha ne ratitsihenstatsi nasakotenninon ne Iesos.

11 Iah tiiaierišahēše tsinontahontsennonni; šahonšarharaststen oni ošista enhonšakariakse; eh nontahatasašen onen neok saresake oh naiiašenne aontiesenne ahoiena nok iasakotsiakšarisien.

12 Neneh tiotenniseratierenton tsini ienataraks neiaha tešattenkšaton etho oni nonše nenkonšario ne teiotinakarontonha neneh Šotonnhestston, šahonšarišanontonse ne raotiokša, kah šaonniron nonše: nenhiakšakšatako tsi oni nahoten aetešake ne Šotonnhestston?

13 Ethone teniase ne raotiokša iasakotori nok šahenron: šasene •kehiken tkanataien, tenseša-

terane ne ronk8e onekanos enhatsetenha8i ; hetsiseniser.

14 Nok tsinon8e ienhata8eiate hotsisenirori ne ranonsak8eniio enseniron : Roianer roteri8anietonhatie, kah iaken non8e niionaktahien tsinon8e nataiak8astskaon nakitiok8a ne shotonnhestston ?

15 Kanonscharake tionakto8anen tkanaktaien eh nienhtsiseniiatenha8e ; etho non8e nasenik8atako tsiniit tsi teitonsentsiohon.

16 Kanatakan niiahane, ak8ekon eh naha8enne tsiniit tsi tesakorori ; nok 8anik8atako ne Shotonnhestston.

17 Okarasneha nonk8ati onen etho 8ara8e ronne ne tekeni ia8enre nihati.

18 Nok onen sathonastskaon, 8ahenron ne Iesos ; Ori8iio tsi k8arori tsi saiatat non8a kenh teiatiatonts enhakatenninon.

19 Ak8ekon ok tahontonneke nok 8ahotinikonranon8ake ; 8ahon8ari8anontonse ronton : II onteken ?

20 Tontahenron saiatat tsinitision non8a kenh teiakiatonts.

21 Ori8iio onkeken tsi satentionhe nonk8e Roienha, tsi ki niit tsi kaiaton neraonha raiatatake ; nok ki tanon rotentasere netho ronk8e nenhotenninon nonk8e Roienha ; senha aioianerenhon ne tosa non8enton ahonakeraton.

22 Nok tsini kari8es tehonastskaonk8e, Iesos 8atrak8e kanatarok, 8ahaterennaienhase, 8athaiakon, 8asakon ne raotiok8a, 8ahenron : Se8aiena nok ise8ak ; neh nake8aronk.

23 8ahatsetarako nok 8ahaiatateriste, nok iasha8aon ; nok ak8ekon 8ahatinekira.

24 Nok 8ahenron : neh kehiken nakenek8ensa, neh nori8ase onek8ensa skak8atak8aton, oni kentiokosanen iontatenek8ensarise.

25 Ori8iio tsi k8arori : tsi iah sekon teseknekirane nonenharakeri ohenton tsiniiore ien8atenniserihe8e Rakenineha ienseknekira.

26 Nok nonen sahatirennokten, onontoharake Olivier niiaonne.

27 Ethone onen sahenron : onsa kenh sasontate aksekon enseSariSanoron nii akerisake ; aseken saton tsi kaiaton : henhiiente ne rahnonne, nok tenkonreni ne teiotinakarontonha.

28 Nok tanon nonen enseSakatonnheton, enk8ah-enteste tsiniiore Galilé.

29 Tier tabatati, sahenron : ok oni nak8ekon notia-ke ahotiriSanoron iah ki nii non8enton.

30 Iesos tontaho8enna8eron sahenron : ori8iio tsi konrori onsa kenh 8enniserate tsi enhiokara8e, ohen-ton tekeni tahontontati ne kitkit asen niiori8ake ens-katonnhiiase.

31 Nok ne tier, tahari8areke tsi raton : ok onto oni naionkhiiariskontane aionkhir'osere iah ki non-8enton tiakonhiatonnhiiase. Ak8ekon ok etho naha-tiire.

32 Ethone onen iaonne8e Getsemane kon8ana-tonk8a ; sasaka8enhase ne raotiok8a : kenthoseta-tien, niare katerennaienna.

33 Tier ok tanon Sak oni San iasakoiatenha8e ethone onen tontasa8en tsiniiot nahoteronhienten oni sahoiatishonk8e.

34 Nok sahenron : Skanorons akiheiate tsiniioteron-hi tenni nakatonnhest ; kenthosenterontak, nok 8aten.

Ostonha ihsinonh niiahare, ehtake sahatisk8en-re, raterennaiensk8e naontonseke skennen tataha-tonkote.

36 Ratonhak8e : Rakeni ? ori8ak8ekon tisk8eniese ; ehren asah8ite ne kanikonraksensera ; eh ki sane niia8enn tsini sanikonroten.

37 Eh sara8es tsi ratiteron, rotitas ; nok saha8en-hase ne Tier : Simon, sentas kenh ? iah kenh taesa-k8enion arahona enskat aio8istahe aesatie8atake ?

38 Satie8aten, nok saterennaien, tosa aesasenni ne kanikonrotak8en : Aseken kaiatastore ne kanikonra, nok no8aron ioiatakenheion.

39 Ehren sarete, nok ok neh tontarate tsi sahate-
rennaien.

40 Sekon etho saraše shotitas are (akša se aniot
ok tithonanontonse tehotironšeks) iah oni othenon
tatethonšašennašerons.

41 Onen neh nasehaton etho sonsahakšatho, šasa-
kašenhase: Šošentaf onen oni sešatorissen; onen
iaonterišiheše: iatekakonte nonkše Roienha tsi
enhonšatienašaste nionkšetaksen.

42 Hennioh niha tesešatann onen ken ihre ne raka-
tenninonre.

43 Sekon ok nihašennatatie ne Iesos, eh šahoke-
tote ne Sitas Iskariot; rotiokšine, ronsharenhašinon-
tie, ratinnienhašinontie oni ne neh ratitsihenstatsi
oni ratiiatons sakotinnhaonhatie.

44 Sakotenientšeraši ne rotenninonre rašen
nehne tenhinorenkšanion neh hetsisešaiena oni iah-
tsisešaiatenhaf.

45 Kašenniok šaraše akta niyahare nok šahenron :
Šaianer, Šaianer ; nok šathonoronkšanion.

46 Ethone onen oksaok oni šahonšaiena.

47 Nok šaiatat tsinihati netho ronnskše tahasha-
rotsiate ne raošharekoša nok šahoiante enskat ne
Ratsihenstatsikoša raonnhatšera akša neok ne iaho-
hontiakte.

48 Ethone ne Iesos tahatati šahenron : eh nisešai-
renhatie tsi takšaienasere tsiniot nonkšetaksenskša
atsisešaienasere Šošasharenhašinontie, oni sešann-
hienhašinontie.

49 Ok tiiatešenniserake itošeskše ononsatokenti-
šerakon kherionniennihaties nok iah teskšaiena; neh
ki neneh šaonni eh nahašenne nakanane tsini kaia-
ton.

50 Ethone akšekon ne raotiokša šahonšatešentete
nok šahonteko.

51 Šaiatat ranekenteron eh raiataratie raonekon
akša neok ne iontenaktorokšta ehneken tithotion,
otiake ne ratinekenterontsonha iahonšaiena.

52 Ok eh tahatsiak8ar. i ne rahoniataraha rahonekon tsi sahatotarisi nok Sahateko.

53 Ethone onen Ratsihenstatsi ko8ane niahon8a-iatenha8e ne Iesos, ethonon8e ak8ekon nahontkennisa ne ratiri8ak8eniios.

54 Ih si niiore thontarene ne Tier tsi rononteratie ne Iesos, iahonne8e rahotehenrakon ne ratsihenstatsiko8a, ethooni tikaraties tsi ronnes ne Kannhatsera, etho oni rotenhien tsi iotekha.

55 Ratiri8isaksk8e ne Ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons oh nahoten ahonsahoteri8ate8aton ne Iesos, nahon8ari8entak8e, iah te8atetsenriesk8e naio8eiens-ton.

56 Kentioko8anen ron8ano8entanionnisk8e; iah ki othenon ohri8a te8atonsk8e.

57 Kare onen otiake tontahatitane, Sahon8ari8arho, 8ahonniron :

58 Sak8a8ennaronken kehiken ra8en : enkenonsarisi kehiken kanonsote Ononsatokenti nonk8e iakoson, nok asen nen8ata oia easkanousisa n'iah Cnk8e taiakonni.

59 Sekon are neneh iah teiotonhon nak8a skari8at ahontahonastston.

60 Ethone onen tontahatane ne Ratsihenstatsiko8a kanonsihen tsi katsienhaien eh 8athatane, 8ahori8a-nontonse ne Iesos, 8ahenron : Oh niotieren tsi iah othenon tetesaton nia8eta iesari8arhos ?

61 Ok tatehotote ne Iesos iah othenon tahehron. Sekon ne Ratsihenstatsiko8a Sahori8anontonse, 8ahenron : Ise keñ ne Keristos Niio Iaienha ?

62 Tahehron ne Iesos : II ; nok henstsk8e nonk8e Roienha tsi ra8eientetakon ne Niio henhenstsk8arake, oni nonen otsikerakeson natentha8enonhatie.

63 Ethone ne Ratsihenstatsiko8a 8aharatsionko ne raotiata8i, nok 8ahenron : nahoten sekon noia aonse-te8ari8isaktake ?

64 Ak8ekon onte 8ahi se8athonte tsini iori8atsaniti ne taha8enninekenne : nahoten ise8ere ? Ethone onen ak8ekon 8ahon8ari8ente tehotentson narenheie.

65 Onen oni tahontasa⁸en otiake Sahon⁸anistskero-
sera⁸e, ⁸athon⁸akarannhake, ⁸athon⁸akonrekhon ;
nok rontonhak⁸e: Iatsienterenn onka ⁸aesakonreke,
nok ne ratiriton ok neneh ne rahotihnia ron⁸aientha-
k⁸e.

66 Nok tsinikari⁸es rotenhientak⁸e ne Tier, ska-
iatat kannhatsera eh on⁸e.

67 Sahokahenhiionnion ne Tier, nok ethone ⁸aken-
ron: ori⁸iio oni nise tsi senik⁸ekonhatiesk⁸e ne Iesos
Nazaretronon.

68 Nok Sahatonnhiie, Sahenren: iah tehiienteri,
iah oni othenon tekeri⁸aienteri tsinahoten saton, nok
sahaiakenne, ak⁸a neok tonsahatennhoha⁸enrate ton-
tati ne kitkit.

69 Sekon ok neh sakaiatat ionsahoken, nok ⁸aha-
xororianion netho ronnes, ⁸akenron neh sahatiata
kehiken ihrate.

70 Sekon are sahatonnhiie, iahtekari⁸es tsinahe,
Sahonniron netho ronnes: Ori⁸iio onte oni nise tsi
Galile-ronon nasiatoten aseken eh oni nise nise⁸en-
noten.

71 Ethone onen ak⁸a tahonak⁸en nok Sahari⁸ani-
rate, Sahenron: Ori⁸iio tsi iah tehiienteri neh ehtsi-
ton.

72 Ethone onen neneh tekenihaton tontati ne kit-
kit; ok sisreiaratie ne Tier tsinahoten tha⁸en ne
Iesos: Asen nenskatonnhiise ohenton ne tekeni ten-
te⁸atati ne kitkit: Sathosterihen sahaiakenhne nok
Sahaststaren.

*Sisk-haton ia⁸enre teioteri⁸asonterak⁸en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 AK⁸A neok saorhenne, Sahatitsienhaientak⁸enthon
ne ratitsihenstatsi, ratiianerenseronni nok oni ne
ratiatons, Sahon⁸anerenke ne Iesos nok Pilat ne
niiahon⁸asarine.

2 Nok ne Pilat tahori8anontonse, 8ahenron : iseken ne Sitaeronon Iesanontiiio? tontahenron ne Iesos ak8a neok ne tasierite.

3 Tanon niateiori8ake ron8ano8entanionnisk8e ne ratitsihenstak8eniios, iah ki othenon tahontahatati.

4 Sekoa ne Pilat sahori8anontonse 8ahenron : iah kenh othenon tataontaseri8aserako? Satkatto toh niiesaierna.

5 Nok tanon ne Iesos iah othenon tatetha8en, nese 8aonni ori8iio tsi 8ahonerako ne Pilat.

6 Enskat tsinihotirannhaonne neh non8e nikaha8is tsi Shatonnhethe : Kanenrak8ekon's' ens 8aheri8anonton nok tenhon8aiatatokente kah nikaien tsinihati ratinnhoton enshon8annhotonko.

7 Saiatat kati rannhotonk8e nethone Barabas ron8aiasts onk8e Sakorio.

8 Ak8ekon ok 8athotihenrete 8ahonniron : eh ki natak8aieras oni tak8atesennon tsiniiorannhaon.

9 Tontahenron ne Pilat : ense8atontate kati ken nahonsahiiatka8e ne Sitaeronon Ron8anontiiio?

10 Roterientaratsion se tsi ak8a neok tsi ni hon8anossas ne ratitsihenstak8eniios ron8aienastonhatie.

11 Nok ki tanon ne ratitsihenstak8eniios, 8asakotinikonrata n'onk8eokon Barabas habatiri8anonton ahonsahon8atka8e.

12 Tontahenron ne Pilat : oh kati nekenh neneh nenhoiata8en ne Hetsise8anatonk8a Sitaeronon Ron8anontiiio?

13 Nok tontahotihenrete : teshtsientannharen.

14 Pilat tontahenron : oh nekenh nahoten ronnhikon? nok onen senha tahonk8isron 8athotihenrete : teshtsientannharen.

15 Etho kati nahaiere ne Pilat tsinihatiri8anontons, sahotka8e ne Barabas : nok 8ahatennhane 8ahon8asok8a8esson ne Iesos, ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aientannharen.

16 Ethone onen Atehenrakon tsi teieiaretak8a niiahon8aiatenha8e ne Sotar eh oni non8e ak8ekon iahonnitiok8aroroke.

17 Tanon kanetarhon taon8aiata8ite nok ohikta kakak8entonni tahon8anon8aroroke.

18 Nok tahontasa8en ok tahon8aieron, tehon8anon8eraton8, ronton : 8atk8anon8eraton Sitaeronon iesa-nontiiio.

19 Atennists ens oni tehon8anon8arehekhons, ron8anistskeroserahatons, tehon8atontsotanisk8e oni ron8atisk8entarhose.

20 Sahonaterihonkoten tsi ron8atentoriata sahon8aiata8itasi ne Kanetarhon nok neh ne rahotseronniat sahon8aseronniate nok 8ahon8atiatentiate ne tahon8aiantannharen.

21 Simon Cyrenn-ronon Alexandre tanon Rufus ron8aniha eh hisrehne kachtake natontaha8enonhatiene, neh 8ahon8atonnioktak8en ahantiasaketate ne Iesos raaiasa.

22 Nok Golgotha niahon8aiatenha8e, neh naiahi-ron Kakenk8arake.

23 Ehn8e nahon8anekarhase otsitsia tanon (Myr) tekaieston iaa tanon othenon tehonekiren.

24 Nok nonen sahon8aiasakestsko ethone 8ahati8astiakon ne rao8ensonha ahotitokense onka aho8enk8en8aton.

25 Asenhaton sii8istahehatie saton8aiantannharen.

26 Kenh kaien kaiatonk8en tsinahoten ron8ari8entak8en : SITAERONON RON8ANONTIIIO.

27 Teniase teninensk8ask8e 8ahon8ariskonte tsi 8ahon8atiientannharen, Saiatat tsi ra8eientetakon nok saiatat sanek8ati.

28 Onen are nehne Iakaierine tsi 8aton tsi Kaiaton : eh nontahon8atate tsiniiot nonk8etaksensk8a.

29 Nok tsiniiakon neh non8e niiontoheststak8e ron8enratonnihak8e, ak8a's' en's' teionnonkarenrons tsi ionton : Astsk8i ! ise ne sesenonsarisions N'ononsatokeni nok asen nonta sesenonsonni.

30 Satatiatakennha tanon non8a onen tontasastnent ne Kaiasake.

31 Tihon8aieronhak8e oni neneh ne Ratitsihensta-

kSeniios oni ne ratiatons rontonhak8e : Ak8a kenh neneh iehak8eniens nakoren asakoiatakennha, nok iah tehak8eniens ne raonha ahataiatakennha.

32 Tethastsnent tanisa non8a onen Nisraelonon Ron8anontiiio ne Kaiasake, aiak8atkatto, nok aontaiak8etak. Ron8ari8ak8ennihak8e oni neneh ne ronaris-konhon.

33 Iaiakhaton sio8istahehatie on8entsiak8ekon taiokara8e, tsiniiore ne tioton-haton.

34 Nok tiotonhaton sio8istahehatie ethone nathohenrete ne Iesos Sahenron : Eloï, Eloï lamma sabac-thani ? neh sakat naiahiron : AkeNiio, AkeNiio, oh-nontieren takate8enteton ?

35 Nok otiake netho ronnes Saharonke tsinahoten Sahenron ; Sahenron : onen Elie iehononks.

36 Saiatat iatharatate tekanekak8a iotsitsiatkenne iaharo8e nok kanakarckenhiate iaroharen nok Sahonnhonho nahanekira ak8a ratonne ; Te8aterharat katesiken entre kenh ne Elie nok aonsahoiatanentasi ne kaiasake.

37 Sekon tonsahohenrete ne Iesos nok Sahatonnise-raton.

38 Nok nononsatokentike te8asontotak8enne ohniataraha ehneken tontasa8en tsi onteratsion tsiniiore n'ehtake.

39 Nok ne Kasenno8anen nakta ratak8e, Sahatkatho tsi ra8enheion oni tsiniiot tsi Sathohenrete, Sahenron : Ori8iio on8e kehiken ronk8e tsi Niio Roienkenna.

40 Tsionathon8isen oni isih niiore tetkontikanerak8e, neh eh kontiiatarak8e On8ari-8atere, nok On8ari Sak niraha ronistenha tanon ne Sose, nok Salome.

41 Nehne ron8anonteratiesk8e nok ron8aseronniennihatiesk8e Galile Shitres ; nok ionentioko8anen sekon notiake nehne ronnene Jerusalem Shontarete.

42 Tsi onen niokara, nok neh 8enniserate tsinon8e ori8ak8ekon niiek8atak8as, neh tsi entakta kenhne tsi Sentanoron.

43 Sose Arimaté-aka enskat ne ratsienhahiens oni tronksetaieri rorhak8e oni tsinonk8ati ne Niio raonakerasera, tahatetsanite Pilatne 8arete nok 8ahori8anontonse, Iesos raoieronta.

44 Sahonerako ne Pilat tsi onen ok aha8enheion, iahononke ne Rasenno8anen 8ahori8anontonse onen kenh 8aonnise tha8enheion?

45 Nok nonen sahatrori ne Rasenno8anen, oksaok Sose 8ahotsiak8arisien ne Iesos raoieronta.

46 Nok ne Sose kaniataro8anen 8ahaninon, sahoiatantantahsi ne kaiasake, nok neh noniataraha 8atha8a8enhekte, nok kenststenrarakonne etho 8ahate8eien-ton, nok kenststenro8anen 8ahanontekte tsi iokaronte.

47 Nok n'On8ari-8aritere tanon On8ari Sose ronistenha tekenikaneratie tsinon8e iahahien.

lailak haton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 Tsi 8ahententane, On8ari-8atere, On8ari Sak ronistenha tanon Salome 8akonhnenhiehninaninon 8enhiinakon ahon8aiatokaste ne Iesos.

2 Ak8a on8ar ok sontakarak8inckenne a8ententaonke iakonne8e tsi thaiatatak8e.

3 Tekontateri8anontonnionnire kontonne: Onka naha enhionkhinenhiarak8ase ne kanontekton?

4 Nok nonen siiakontkatho, 8akontierentsi ok ehren kanenhiak8iton: 8k8a ihken tsi kanenbio8anenne.

5 Nok nonen siiakonne8e tsi iokaronte, 8ahon8aken ranekenteron tsi ka8eientetakon nahoson8ati renstsk8ahere, kenrakenseroskon rostston, nok 8ahonateronhienten.

6 Tahenron ne rahonha: Tosa se8ateronn, Iesos 8ahi Nazaretronon hetsise8ahiatisaks ne tehon8aientannhare: Onen Shotonnheton, iah kenthoh teshenteron: kenthoh 8ahi ron8aiatatenhenne.

7 Sasene tanon saietsiroriana ne raotiok8a oni ne Tier, tsi Galile sare etho oni non8e iensetsise8aken, tsiki niit tsi thotrori.

8 Oksaok tontakontonneke, nok sakonteko · Ak8a tokenske tsi Sahonateronhienten: iah neneh onka teiakotirori tsini ionateronhientenni.

9 A8ententaonke kati Shotonnheton ne Iesos: On-Sari-8atere neh ne tsiatak nishatek8atenni n'otkon neh tontierente sahoken.

10 Sontenti saiakororiana ne ratik8ekonhatiene, rotinikonraksensk8e oni tehonsenthesk8e neh sikaha8i.

11 Sahontennoh8ente neneh tsi saiakorori tsi sronnbe, nok oni tsi 8akenron sahiken.

12 Sekon are ohia natontahaierate tsi sasakototasiase, teniase kahtakeson ihnene.

13 Sekon are neneh sahontenno8ente sonsahon8a-tirori.

14 Khare onen neh nenskat ia8enre nihati enskat-ne ratiteron etho sasakototasiase, nok Sasakotteten tsini honatenno8entastskon tsi iah tetesakonetakon neh son8aken.

15 Nok 8asaka8enhase: 8asene on8entsiak8ekon tese8areni ietsirionniennira ak8ekon nonk8e ne Kari8iio.

16 Enhiontsemonni nentiaketak8e, nok enhiontkaronni nenhiontenno8ente.

17 Nok kenh kaien enkaieronniststakon nentiaketak8e: Aksennakon enskon8anatek8ate n'onatkonseraksen; n'iate ka8ennake enhionronkhake.

18 Enkon8atiiena noniare; iah othenon taiakoiata8en nenhienekira ne iakoriotha, entsieie8entane n'ia-konon8aktani nensakananison8aerhase.

19 Nonen saharihokten ne Roianer, Sahattaratate Karonhiake niionsare nok tsi tha8eientetakon ne Niio ionsahatien.

20 Nok ne rononha, Sahontenti Sasakotirionniennira okti8ak8ekon, nok ne Roianer sakohiena8asehaties, nok iori8anerak8atenions rari8anirastak8e ne raoti8enna.

AMEN.

LUC.

*Tiotasa8ak8en Ori8atokenti tsinihoiatonne Roiatatokenti.
Luc.*

1 RONENTIOKOSANEN onen ronatenienten nak8a ahontahatiiierite tsi ahatiiaton neh aontroriheke tsi-nahotenson nori8iio ionk8aterientare.

2 Tsikiniiot tsi ionkhirori nak8a rononha ronatkathon oni sakonatatisk8e n'O8enna.

3 Ne kati oni nii ahori8a sakere ioianere se onte, Kien Theophil nakonhiatonse ak8a akak8atak8en tsi onen ak8eken sakatkense tsiniiot tsi tiotasa8e oni tsi ieiotokte.

4 Eh naonta8e ak8a otokenhon aseri8aienterihake tsinahoten saterihonte.

5 Herod Shihonontiiio ne Judé non8e, Saiatat ne Ratsihenstatsi Sakari ron8aiasts, Abia ra8atsiratatie; nok ne rone Aaron neneh ra8atsiratatie Arisa8e Kon8aiasts.

6 Nok rotiiianerek8e rahohenton ne Niiio, ori8ak8ekon oni rotiri8aieritonhatiene tsini 8atenienten oni tsini kari8ataton ne Roianer raori8asonha, iah tehotinnhiseraien.

7 Nok iah tehoti8iraientak8e, aseken iah te8ate8etonsk8e n'Arisa8e, onen onitetsiaron sihotikstenha.

8 Khare kati are onen ne Sakari roiataties tsini hoiotenseroten ne Ratitsihenstatsi rahohenton ne Niiio.

9 Tsini hotiiianerenseroten ne ratitsihenstatsi, rahonha 8athoiatonko niahata8eiate nok ahati8enk8aroniate raononskon ne Roianer.

10 Nok nonk8eokon astste ens neneh nakannho-

hati iakoterennaian nonen ienkaheSe tsini iontienk8aronniatha.

11 Nii Raoronhiakeronon etho Sahoken, akta tsi oni Ka8eientetak8en tsi iontienk8aronniatak8a eh ihrate.

12 Tahatonneke ne Sakari tsi Sahoken nok Sahoterohienten.

13 Nok tanon ne Raronhiakeronon Sahenron : tosa sateronn, Sakari ; aseken ne saterennaient onen ieioh raohenton ne Nii ; nok ne teseniteron Arisa8e roskenrakete enhio8iraiantane, nok San enhtsenatonk8e.

14 Nok ko8anen ensatonnharak8e, oni kentioko8anen enhiontonnharonnion tsi henrennakerate.

15 Aseken henhaiatanoronke rahohenton ne Roianer, nok iah thahanekirhake notsitsia iah oni n'iakonon8aratonta ; nok tsi enthatiatata ne ronistenha Kaiatakon entnik8ekhene ne Rotkon Roiatatokenti.

16 Nok kentioko8anen n'Israerronon sakotiienhokonha ensesakohaharate nok entsiontatre8ate tsinonk8atti Raotianer oni RaoNii.

17 Aseken raonha enhahente, Elie raonikonra nok raok8eniat enhoieratonhatie, aonsasaka8eriasaseronni nakokstenhokonha tsinonk8ati nontatienokonha, nok n'ionk8etaksen tsinonkati ne Kaianer, aotiok8aseronnien ne Roianer ne tokenske iakotate8ciennentaon.

18 Ethone ne Sakari tontaho8enna8eron ne Raronhiakeronon, Sahenron : nahoten enkienterestak8e tsi eh nenhia8enne ? Aseken enen akekstenha, onen oni eso iahoserak8en ne Sakeniakon.

19 Nok ne Raronhiakeronon Tontahenron : II ne Kabriel rahohenton ne Nii ihkete, nok neh tionkatoriatlak8en ne tahetenitharen, oni nakonrori neh nikari8iios.

20 Nok on8a en8atasa8en iah taonsasatatiheke, iah oni taonsasatati tsiniiore ienkonne8e neh nikarihotens ; netsi iah tetisetak8en nake8enna, ehse sane nia8ensere nonen ien8atenniserihe8e.

21 Onen neneh nonk8eokon etho iakorhare, nok iakohnerak8as tsini honisk8as.

22 Nok nonen sontahaiakenne iah tehok8enion nasakotatike neok ne tehanisnonsaieronnionhaton-sk8e, oksaok sahenre nonk8esonha, Sathotieronnonse kati sahi tsiini Kari8es iehenteron.

23 Ak8a neok sontenniserohesstanion ne ra8enni-sera nahohioten tsiini hoterionte, sahatenti.

24 Kenh naheha onakenke, Onen n'Arisa8e oia nakaiatotentenne, Sisk ni8ennitake nikari8es iotaseton, nok Satonhak8e.

25 Tiakari8akenniate, etho kenh nontahaierate ne Roianer tsi tontahakeiarane oni naonsahak8ennase-ronni nonk8ene.

26 Iaiak-aton ni8ennitake, onen are ne Raronhiakeronon Kabriel tontahotori ne Niiio Galilene Kanatakon ne Nazareth Kon8anatonk8a.

27 Tsi non8e tkenterontak8e ne Kaiatase onen sikari8ison enhotiniake ne ronk8e ron8anatonk8a Sose Ta8it ra8atsiratatie ; nok ne Kaiatase On8ari kon8aiastsk8e.

28 Nok nonen siihata8eiate ne Raronhiakeronon tsinon8e nikenterontak8e, Sahenron : Satkonnon8eraton ise ne iesa8i ne Kaiameren Senik8ekon ne Roianer : sonhaa iesaiatanoronston tsiniiakon ne tsiakot-hon8isen.

29 Nok nonen sahoken eso tsi Satiotonharenron ne tsini ka8ennoten tahatati ; nok ok aonikonrakon takaiatorete nahoten onte kenton tsiniot tsi Sathanon8eraton.

30 Nok ne Raronhiakeronon Sarenhase : tosa sateronn On8ari : Aseken saien ne Kaiataterisera raohenton ne Niiio.

31 Onen kati non8a oia nensiatotentenne, nok roskenrakete nensa8iraiantane nok Iesos hentsenatonk8e.

32 Henhaiatanoronke nok henhon8anatonk8ake Enekentsi Roienha ; Nok ne Roianer Niiio henhonistsk8aratseron ne Roniha Ta8it rahonistsk8ara.

33 Nok enhonontioke tsiniienhen8e tsi henha8atsiratatie ne Jacob ; nok iah non8enton tiiiaontokten ne rahonakerasera.

34 Ethone n'OnSari tontaho8enna8eron ne Raronhiakeronon 8akenron: oh nenhia8enne n'etho naiasen iah tehiinteri ne roskenrakte?

35 Nok ne Raronhiakeronon tontaha8enna8eron 8ahenron: Rotkon Roiatatokenti enhiaiatorene, nok n'Enekentsi rahosastensera ensarak8a8erhoste; ne se 8aonni o8iratokenti ki nensa8iraiantane, enhon8atonk8ake Niio Roienha.

36 Onen oni non8a ne tsiaraseha Arisa8e oko8anatake oia nakaiatotenne; nok onen neh iaiak-aton niio-tennitaratie ne iah te8ate8etons kon8anatonk8ak8e.

37 Aseken iah ki othenon tahonoronse ne Niio.

38 Ethone n'OnSari 8akenron: kenh kiteron raonnhatsera ne Roianer: etho ni8akiata8en tsini saton! nok ne Raronhiakeronon ehren sarete.

39 Eh oni non8e si8enniseratenion Satiosterihen n'OnSari ontenti 8akanontiiakon tsi ionontenion tsi-niioire iaon8e tsinon8e enskat tkanataien ne Juda.

40 Nok Sakari raononskon iaonta8eiate, nok 8atio-non8eraton n'Arisa8e.

41 Ak8a neok saho8ennaronke n'Arisa8e tsi 8atio-non8eraton n'OnSari, tontaharathenionko ne raksaha kaiatakon, nok n'Arisa8e 8akaiatihne ne Rotkon Roiatatokenti rahonikonriiotsera.

42 Nok 8atiohenrete, nok 8akenron: Sonhaa iesaiatateriston tsiniiakon ne tsiakothon8isen, nok Kaiatateriston ne ioteiarontie tsiatakon.

43 Etho oni kenh niioire tsi onkateras8iioste tsi tonkatkensere ne Rakianer ronistenha?

44 Aseken, ak8a neok sakon8ennaronke 8ateskenon8eron, ok naha ne raksaha atonnharak tahahorianeron kiatakon.

45 Iotaskasts ne tia8etakon: Aseken tsinikon kon8arori ne Roianerne tioientakon ak8ekon etho nenhia8enseron.

46 Ethone onen n'OnSari 8akenron: Rosennaaien ne Ra8enniiio nakenikonra;

47 Nok raonhake ok 8akatonnhahere tsinonkati ne Niio neh oni sakeskontakohe.

48 Neh tsini hakkonnienston atatkenronniatsera-
kon; nese Saonni enhiontonheke tsinen8e: enhion-
tonheke iotsennonni.

49 Ne tsini hakiatanoronston ne Rosastensero8a-
nen, nok Rosennatokentiko8a.

50 Nok ne Raotanitenrasera en8atatie tsi nen8e
enhie8atsiratatie ne ron8atsanise.

51 8ene raonniaton ne rahosastonsera: Ak8ekon
rori8arision tsini hontennikonraientonsk8e ne rati-
naies.

52 Sesakostsk8arak8en ne ratisenno8anens, nok
neh sakosenno8anaton n'iontatkenronnis.

53 Sakotatenni ne iontonkariaksk8e; kentente-
tserakon sesakotorion ne iakotsoko8a-kenhne.

54 Sahoiatanonstate Israer raonnhatsera, naonsare-
iarane rahotanitenrat.

55 Tsikiniioh tsi sakorharaststenni nonk8anisera,
neh tohiken Abraham nok oni tsinonkati ne sako-
ienhokonha tsinen8e.

56 Thoha asen ni8ennitake iohnariskonhon nok
onen tontontenti.

57 Kkhare onen iakahe8e naioSiraientane n'Arisa-
8e, roskenraketa 8arennakerate.

58 Ak8ekon ok ne tehonnonsanekhaon oni ne ron-
tatonok8e kon8atonnharanihak8e tsini hentenron ne
Ra8enniio.

59 Nok nonen siiakahe8e nahon8a8arak8etare ne
raksaa, Sakari ron8anatonk8anene tsiki nihosennoten
ne roniha.

60 Nok tanon takenron ne ronistenha, Iahten : San
enhon8aiastsheke.

61 Tontahonniron : iah onka eh teiosennoten tsinis
Satsira.

62 Ethone Sahon8ari8anontonse ne roniha, asako-
tokaten nahoten enhon8anatonk8e.

63 Nok ne Sakari Oststenra 8ahari8anonton, eh
8ahaiaton; San enhon8aiastsheke ak8ekon ok 8aha-
kohnerak8enhaton.

64 Ethone onen sontnerensi ne ra8ennason, nok Sa-
thonon8eronnion ne Niio.

65 Taiontonnekhon ne tehonnonsanekhanion, nok
8ate8ateri8areni tsi ionontenion ak8a 8ation8entsia-
8erho tsinikanakerasera ne Jude.

66 Tsiniiakon ionronkas, iontonhak8e naka8erien-
takon : Oh onte ak8a niiatenhia8enne tohiken raksaa ?
Nok nik8ekonhatiene ne Niio rahosaststensera.

67 Onen ne Sakari, roniha 8ahaiatine ne Rotkon
Roiatatokenti rahonikonriiotserat, iahari8aken, Sa-
henron :

68 Tahon8anon8eraton ne Roianer Israerronon
Rao-Niio, ne tsi sasaka8eiarane nok sasakohnerensi ne
raotiok8a.

69 Oni tsi 8asontion enskat ne rosastensero8anen
nasakoiatakennha Ta8it ra8atsirakon 8ahaiakenne.

70 Tsi ki niiot tsi ronatati ne Rotitokensehak8e, ne
tiotkon tahatinakeratie.

71 Tsi ensesonk8anerensi tsi ionkhinaskonni ne
ionkhis8ens.

72 Ne 8ene aonton ne raotanitenrasera nonk8ani-
serake nok aiakeiarastak8ake tsini hori8atokenti.

73 Eh niiot tsi rori8anirati etsite8anikenha Abra-
ham.

74 Tsi, ensesonk8anerensi tsi ionkhinask8aien ne
ionkhikenrenseronnis, nok ensesontion ne Skennen
tatsite8asennaien.

75 Raori8atokentitserakon raoteri8ak8arisiontsera-
kon oni tsini tionnhes.

76 Nok nise seksaa, Niio ro8ennenha8e enhiesana-
tonk8ake, aseken hentsenteste ne Roianer nok hen-
tsiahahaseronnien.

77 Naserionnien ne raotiok8a tsinaieiere ne karon-
hiake aiontsennonni tsi aonsaiakoterake8ase nakori-
Saneraaksera.

78 Ak8a rahotanitenraserakon ne Sonk8a-Niio, eh
oni takaientak8e tsi 8asonk8atkense ne Eneken tka-
rak8inekensta.

79 Aontonsseke taonsaiakos8athene nasatakon oni kari8aneraakserakon iakonnhetie nok eh nonk8ati aonsasonk8asarine tsinonkati ne Skennen.

80 Nok ne raksaa roteiarontie, oni ronikonro8an-nhaonhatie; nok karhakon ranakerek8e tsiniiore iaontenniserihe8e Onk8ene ahrete.

Tekeni-aton Teioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 EH NONSE si8enniseratenion Sahariho8anate ne Cesar-August n'ak8ekon nonk8eokon aiontatsennaren.

2 Nok nonen siiakahe8e neh naia8enne, Cyrenius rakora kenhne ne Syri non8e.

3 Ak8ekon kati tsiontatsennaranesk8e tsinon8e Tiakotonnishen.

4 Tabatenti kati oni neneh ne Sose tsi tkanataien ne Nazareth Galilene, tsi tkanataien ne Bethlehem niiahare, neh tsi ethonon8e thonatonnisentak8e ne Ta8it ra8atsiratatie.

5 Nenskatne aon8atisennaren n'On8ari, neseken kari8isonhonne enhotiniake, onen oni oia nikaia-toten.

6 Tsinikari8es etho ienes onen iakahe8e naio8ira-ientane.

7 Sarennakerate ne roienha neh oni ne tako8anen, oniataaraasonha 8atto8a8enhekte nok tsi kontek8aien-tak8a ne katsenen 8ahoiationnite, aseken iah tehoti-naktatsenrion tsi ios8enkarentonnion.

8 Iah ihnon tehken eh non8e, katsenen sakohnas-sterista astste ronnon8estsk8e nok asontak8ekon saktinonnaties ne raotitsenenhokon.

9 Ok taontierentsi kenh 8ahoketote Raronhiakero-non, ak8a oni 8athoti8annhake ne Niio raos8athe-tsera, nok 8athonatonharenron.

10 Nok tanon ne Raronhiakeronon, 8asaka8en-

hase: Tosa se8ateronn: Aseken non8a neh k8aroriane ne ko8anen aese8atonnharen, ok neh sakat tsinonkati nonk8etak8ekon.

11 Ne tsi on8a kenh 8enniserate, T8it raonatakon etsise8ennakerati ne Sesakoskontakohe ne oni ne Keristos, Roianer.

12 Nok kenh kaien 8atenientenstak8en, neh oni entsise8aienterestak8e: nonen entsise8aiatatsenri neraksaa oniatarasonha teha8a8enhekston, nok Katsenen tsi kontekk8atahasta raiationni.

13 Nok ok eh iakaniionten rotitiok8atsanit ratironhiakeronon Karonhiake tahatiientak8e tehon8anon8eronnions ne Niiio, ronton:

14 Ahon8asennaien ne Niiio Karonhiake! Skennen Kenhak non8entsiake! niakonikonriio nonk8e.

15 Nok nonen Karonhiake siionsahonne ne Ratironhiakeronon, 8ahonniron ne katsenen sakonasterista: Enhnioh Bethlehem niioire niiehetese, te8atkensera tsini tia8enhon tsioni nahoten 8asonk8atokaten ne Ra8enniio.

16 Kasterihenke kati eh 8ahonnete, nok iasakotiatatsenri n'On8ari tanon ne Sose nok oni ne raksaa tsi kontekk8atahasta raiationni.

17 Nok nonen Sahon8aken, neh sahatitharak8e tsi-niiot tsi ton8atirori ne raksaa raiatatake.

18 Tsiniiakon 8ahonronke, 8ahakonerak8enhaton tsi nahoten ronton nekatsenen sakonaststerista.

19 Nok n'On8ari ak8a neneh neok ne iote8eientontie aonikonrakon oni se8atateiarak8ennihak8e.

20 Nok sahontenti ne katsenen sakonaststerista, ron8anentons oni tehon8anon8eronnionne ne Niiio: tsi eh naha8enne tsi Sahonronke tsi oni 8aontkatto tsiniiot tsi ron8atirori.

21 Nok nonen siiakahe8e ne satekon nonta, onen senhon8a8arak8etare ne raksaa, ethone Iesos 8ahon8anatonk8e, neneh Raronhiakeronon thosenna8i areko sihaiatat ronistenha kaiatakon.

22 Nok nonen siiakahe8e naonsonta8eiate n'Onon-

sa
ne
ne
se
AI
ne
na
2
Sin
ros
n'a
kor
2
tsi i
ner.
2
tike
nani
take
28
8ahe
29
skeri
30
tenra
31
tiok8
32
tonse
33
tsiniio
34
hase n
8anen
hionts
nikom

satokentike n'On8ari nakanane tsini hoianerenserison ne Mofs, Jerusalem niiahon8aiatenha8e rahohenton ne Roianer.

23 Tsini kaianerenseroten ne Roianer raoianerensera : nente8atierente roskenrakete eniako8iraiantane Ak8a Ra8ennijo enho8enniioste.

24 Neh ens oni nahenane tsini kaiatonk8e ne Roianer raoianerenserakon ; sakon8anatka8e ens tsioianat Orite, ok ne ens neh no8ira.

25 Saiatat ne ronk8e Jerusalem ranakerek8e, Simeon ron8aiastsk8e, neh kehiken nethori8aieri oni rosenaiens ne Niio ; rorharek8e oni neneh nahoken n'akonikonriiotsera n'Israerroronon ; ak8a oni nik8ekorhatiene ne Ronikonratokenti.

26 Nok rotokatennihne ne Rotkon Roiatatokenti, tsi iah tarenheie ohenton nahoken ne Keristos, Roianer.

27 Ak8a kati taiotokentane onen are Ononsatokentike 8arete, onen etho ron8aiatenha8i ne Raksaa Iesos nanihnane tsini kaianerenseroten ne raonha raiatatake.

28 Sahokitarro, Sathonon8eronnion ne Niio, nok Sahenron :

29 Onen non8a Se8ennijo ! Skennen tenkiheie tsiniskerharaststenni.

30 Aseken ontkatto ne kkarake ne E'sienha sese-tenratane.

31 Neh oni enskat ne Sak8atak8en akohenton akotiok8ak8ekon nonk8eokon.

32 Ne taiakos8athetak8e nonk8eokon, nok Akonen-tonsera akenhake ne sentiok8a Israerroron.

33 Nok ne Sose oni ne ronistenha rotinerakohon tsiniiontonhak8e ne raksaa raiatatake.

34 Nok ne Simeon 8asakoiatateriste, nok 8arenhase n'On8ari, ronistenha : Kehiken raksaa, kentioko8anen nenhiontkaronniate, kentioko8anen oni nenhiontsennonniate n'Israerroron, nok oni tenhiontenikonratihatationk8e nonk8eokon.

35 Nok ienkahe8e neh nenhia8enne tsiniiot n'assa-
reko8a taeseriasa8eheste, nonen enhiontennikonrota-
sionko ne ionk8etaksens.

36 Anen oni iotokense etho kanakerek8e, Phanuel
sakoienha, Aser ra8atsiratatie, onen siiokstenha, tsia-
tak niioserake teniiasene ne ioniakonhonne.

37 Onen neh nahoten satekon niioserasen nok ka-
ieri tsinahe siiotereons; Ononsatokentike titkanakerc-
k8e, a8entakon aterennaientatserakon oni tsi rosen-
naiens ne Niiio.

38 Eh oni neneh on8e, 8athonon8eronnion oni
neneh ne Ra8enniiio, nok 8ahakororianion ne raonha
rahorisake tsiniiakon ne iakorharek8e aonsaiontne-
rensi ne Jerusalem ronon.

39 Nok nonen saniri8aierite tsini hoianerensero-
ten ne Roianer, Galilene niionsane tsi thonatenataien,
ne Nazareth.

40 Nok ne raksaa roteiarontie, ronikonro8annhaon-
hatie oni, raiati nattokhatsera; nik8ekonhatie oni ne
Niiio raotanitenron.

41 Niateioserake, tsini Shatonnhethe, Jerusalem
iesnethak8e ne ron8aiienha.

42 Nok onen tekeni ia8enre satehaoseriiaikon, onen
are ne ronihia oni ne ronistenha Jerusalem 8anete
tsini hotirennhaonne nonen 8entanoronsere.

43 Nok nonen sahententane, saiatenti, ok eh iehen-
teron ne Iesos Jerusalemke, iah othenon tehonattoken
ne ron8aiienha.

44 8anere nenehe ethokinaha 8ahaiataratie tsi saio-
tonk8etakatatie; se8ennisera niioere niahane ron8aia-
tisakonhatie tsinon nisakotinonk8e oni ne tehonta-
tienteris.

45 Nok iah kaneka tehon8aiatatsenrion, saiakehto
kati Jerusalem niionsane sahon8aiatisakha.

46 Asen nonta onakenke niionsahon8aiatatsenri
ononsatokentike, rahotinenrihen ne ratiianerense-
ronni sakotaonsate nok tetessakori8anontonnis.

47 Nok tsini iakon niakothontek8e, iakonerak8as-
k8e tsini hattokha, oni tsi tetessako8enna8erons.

48 Nok Sahotinerako nonen sonsaon8aken, nok ne ronistenha 8akenron : oh niotieren kien tsi eh nasiere ? Kenh nii ionkeninikonraksenseres keniiatisakonhaties.

49 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : oh nehne nahoten takeniiatisakta ? iah kenh nah tetsiaterientare tsi teioton8ertsiohon nakaststeriste ne Rakeniha rahori8asonha ?

50 Nok ki iah tehotinikonraientaon tsinahoten 8ahenton tsiniiot tsi tahatati.

51 Onen kati sahonne, Nazareth ionsahonne8e ; Sako8ennarak8ak8e. Kenh kaien ne ronistenha ak8ekon taiote8eientontie a8erientakon tsinikon tsi oni nika8ennotens 8aronkas.

52 Nok ne Iesos attokhatserakon tsi roteiarontie, nok ateri8ak8arisiontserakon rahohenton ne Niio oni nonk8eokon.

Asenhaton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini loiaton Roiatatokenti. Luc.

1 8ISK-ATON ia8enre niioserake sionontiiko8a ne Tiber Cesar, ethone ne Konsk8irat sihakoraserak8enniio ne Judé, nok ne Herod Galile, nok ne rokenha Philip Iture tanon Trakonit, nok ne Lysanias Abilene neneh non8e nihoteriontak8e.

2 Ann tanon Caiphe nitsihenstatsi ko8a ihken, onen ne San Sakari roienha tahatasa8en 8asako8ennaronkaten ne Niio rao8enna.

3 Ak8ekon nontarete naktatiesonha ne Jourdan, sakoretsiaronne, aonsaiontatre8ate nok aonsaionkia-toke8e ne kari8aneren.

4 Tsiki niio tsi kaiaton raoiatonserakon ne Rotokensehak8e Esaï, raton : kenh niha8ennoten ne karhakon ra8ennotaties : Se8ahahaseronni ne Roianer rahohaha, Se8ahahak8arisi tsi rothate.

5 Ak8ekon enskananon tsi ionrak8anion, Ak8ekon enkarision tsi ionontenion oni tsi ionniaronnion, nok enskatak8arision ne iotk8aton, nok enskatak8arision tsinon8e nenhiohahakarenrenionke.

6 Nok ak8ekon nonk8e enhon8aken ne Niiio raoiatakenhatsera.

7 Saka8ennihak8e tsiniiakon ron8aiatorensk8e naintenek8aheste: onka ietsirori nahese8atek8ase ne Niiio raonakk8ensera.

8 Teiotitokentohak kati natatre8atatsera tsi sase8atatre8at, nok tosa sase8erhek ahese8atonheke oni ne se8erientakon: Abraham sak8aniha: aseken 8ak8arori tsi iah othenon tahonoron8e ne Niiio, kehiken kanenhiakeron aontasakoiatineken8e n'Abraham sakielhokonha akenhake.

9 Onen ak8ekon niiekon8atiri8enton tsi tioteronton, tsinikarontake ne iah te8aianiiiontha enkaiakon nok otsirake en8ation.

10 Ethone oni ak8ekon ok nonk8eokon 8ahon8ari8anontonse ionton: oh nenhiak8aiere?

11 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: onkakiok tekeni tehotiata8itseraien enskat ki sakaon ne iah teiakoiien; nok oni ne rotennatseraien eh oni neneh nihaier.

12 Ak8ekon oni ne ratikarotasions ron8aiatorensk8e nok ron8ari8anontonnihak8e, ronton: Se8enniiio! oh nenhiak8aiere?

13 Tontahenron: Tosa ihsinon nase8ari8anonton tsiniioit tsi oni nikon ietsiri8a8i.

14 Ok oni ne Sotar ron8ari8anontonnihak8e oni neneh, ronton: Oh nii nenhiak8aiere? Tontahenron, tosa ok tontaietsiiianontons, aietsinikonrhaten oni onkakiok akenhake; ok tase8ennikonriakonhak tsini se8at8ariak8e.

15 Nok tsi onen siiakorharenion nonk8eokon, ienrhak8e kati neh onte kehiken ne Keristos.

16. Tahenron ne San; neok se nii na8enke k8ane-k8ahesta, tihaiatate ohnaken tare nehe senha rok8e-

niatsero8anen, ak8ekon iah te8akerionte neok oni nahiiennikatsenanerensi, neh Onikonratokenti nok Otsire hentsise8anek8ahestak8e.

17 Raha8e ne raoshe8ata, nok enhatatase8ase, nok raononsoharake ienhate8oienton ne raonatsia; nok ne ka8ahe otsirake iah te8as8as ienhoti.

18 Eso tsi nithaierathak8e tsi sakoretsiaronsk8e, oni tsi sakotatisk8e nonk8eokon.

19 Herodias 8akarionni tsi Sahotteten ne San ne Rakora Herod ok neneh iatatekenha Philip rone rotinnhikon.

20 Sekon ionsarohostste ne raonnhistsera onen ak8a 8ahatennhane Sahon8annhoton ne San.

21 Nok tsi iontenek8ahesta nonk8eokon, etho oni neneh 8ahatenek8aheste ne Iesos; nok tsinikari8es roterennaien, tontonteronhiakhasi.

22 Nok Rotkon Roiatatokenti tahastsnente, Saho-tienhase, orite kenraken rotiatontak8enhatie; etho oni taka8enninekenne 8akenron: Ise konhienha konnonk8a-ko8a; ise oni issa8e ne katon8esk8ata.

23 Onen neh nahoten n'asen sihahoserasenhatie ne Iesos, nok ak8ekon ok n'onk8eokon ienrhak8e Sose roienha, nok ne Sose Heli neneh Roniha.

24 Mattat roienha, Levi roienha, Melchi roienha, Janna roienha, Sose roienha.

25 Mattathie roienha, Amos roienha, Nahum roienha, Esli roienha, Naggé roienha.

26 Maath roienha, Mattathie roienha, Semei roienha, Sose roienha, Juda roienha.

27 Johanna roienha, Rhesa roienha, Zorobabel roienha, Salathiel roienha, Nere roienha.

28 Melchi roienha, Addi roienha, Cosam roienha, Elmodam roienha, Er roienha.

29 Jose roienha, Eliezer roienha, Jorim roienha, Matthai roienha, Levi roienha.

30 Simeon roienha, Juda roienha, Joseph roienha, Jonan roienha, Eliakim roienha.

31 Melea roienha, Maïnan roienha, Mattatha roienha, Nathan roienha, David roienha.

32 Jesse roienha, Obed roienha, Booz roienha, Salmon roienha, Naasson roienha.

33 Aminadab roienha, Aram roienha, Esrom roienha, Phares roienha, Juda roienha.

34 Jacob roienha, Issaak roienha, Abraham roienha, Thara roienha, Nakor roienha.

35 Saruk roienha, Rhagarii roienha, Phalek roienha, Heber roienha, Sala roienha.

36 Caïnan roienha, Arphaxad roienha, Sem roienha, Noe roienha, Lamech roienha.

37 Mathusala roienha, Enok roienha, Jared roienha, Mahalaliel roienha, Cainan roienha.

38 Enos roienha, Seth roienha, Adam roienha, Niio roienha.

Kaieri-aton teioteri8asonterak8en n'Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 ONEN non8a Iesos raiatihatie ne Rotkon Roiatatokenti, Jourdan niionsare, nok ne kanikonra aok8eniat 8ahotori tsinonkati ne karhakon.

2 Kaieri ni8asontasen nikari8es 8atenientenseronnes notkonseraksen nahonikonrotako, eh oni nahe iah othenon tehokon, nok nonen sontenniserohestste Saha-tonkariake.

3 Nensok 8akenron notkon: Nehne Niio Iaionha akenhake tsiron kanatarok Saton kehiken kanenhiakeron.

4 Tontaha8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron: kaia-ton tsi iah kanatarok ok taronnhek8en ne ronk8e, henronnhek8en oni ne Niio Rao8enna.

5 Ethone notkon tsinon8e tiononto8anen niahoiaten8e, etho oni non8e ken ok nontakari8estste on8entsiak8ekon Sahanatonhase.

6 Nok 8akenron: Ak8ekon enkonhion kehiken tsiniotieren; aseken Ii ionka8i Ii kati enkanonton onkaensekheion.

7 Ka8enniioki asathontate taskatontsothase, nok sa8enk en8aton.

8 Tontahenron ne Iesos : Ehren iset Satkonse-
raksen ! Aseken kaiaton ne Saton : saiatat ok ne Nii
Ra8ennii hentse8enniiostake, nok raonhaa hentsenia-
hesenhake.

9 Jerusalem sekon niionsahoiatenha8e, Kanonsa-
kenhiate n'Ononsatokentiko8a eh Sahostsk8aren, nok
Sakenron : Nehne Nii laienha akenhake ehtake
iasatiatent.

10 Kaiatonse Sahi tsi entesakotori ne Raoronhia-
keronon okon naiesaiatanonstate.

11 Nok ratisnonke entsistsk8aratie tosa aesasita-
k8arase nonenhiake.

12 Tontahenron ne Iesos : Sekon are nench kaiat-
ton : tsi iah tatsenikonrotako ne laianer oni Ianii.

13 Nonen siathastsahate notkon, tontahatonneke
Satoken tsiniiore.

14 Ethone Rotkon Ronikonratokenti Sahonikon-
rata ne Iesos ne Galile niaaonsare ; nok Sahasenuo-
Sannha neh non8e ni8aton8entsiate.

15 Aseken sakotatisk8e tsi ronteronnaientak8a-
nionk8a, ak8ekon ok oni tehon8arensaronsk8e.

16 Kkare onen iahara8e Nazareth, tsinon8e thoteia-
ron, nok tsi saha8entatokentane iahata8eiate Onon-
satokentike, tsiki nihorennhaonne ; Sathatane naha-
Sennanoton.

17 Esaï Rotokense raoiatonsera tahonhion, nok
eh non8e nathakhasi tsinon8e nikaiaton ne Saton :

18 Iakenik8ekon ne Ra8ennii rahonikonra, aseken
rakiatanoronston ; neh ahori8a thakatorion n'akheri-
onnien ne iakotent, nok aonsakhetsiente niaka8eria-
sanon8aks.

19 Nakherori tsi tsiontnerensionhe ne ienask8a,
tsiekensere ne teieron8ekon, aonsaiontate8enniiione
ne iontatkenren seronni, akeriho8anate tsi onen ihio
ne Ra8ennii ra8ennisera.

20 Tonsahaiatonserakha, ionsahaon ne ratsihensta-

tsi nok sahatien ; Ak8ekon ok rahonha tehon8akanero netho ietaraien.

21 Ethone onen tahatasa8en Sasaka8enhase : On8a kenh Sennis-rate onen 8akahnane tsini8aton ne kenh kaiatonserat : Ak8a non8a ise hetsise8athonte tsi rothare.

22 Ak8ekon ok oni ron8ari8a8asehak8e, nok iako-hnerak8ask8e tsini ka8enniios ne tha8enninekens ; nok iontonhak8e : iah kenh naha neh teken ne Sose roienha ?

23 Nok tontahenron : iah teiotteno8ent tsi ensk8enhase : Satetsiensts, ise niare satatetsient, eh oni natsier tsinon8e nisenakere tsinahotenson ionk8ari8aronken nahesaieren ne Kapernaiimke.

24 Sekon are tontahenron : ori8iio tsi k8arori, tsi rahonakeraserakon ok iah tateharensaron oni ron8ari8akenronni ne Rotokense.

25 Tsiki niitonne ne Elie On8entsiake shires, ionentioko8anenne ne ionatereonskonne nethonon8e si8enniseratenion n'Israerrononke ; nasen nioserake siiatese8a8ennen sonteronhiak8eke ; nese8aonni 8aontonkariakon on8entsiak8ekon.

26 Nok sane iah oni nenskat teshakoiatakennhase-ron ne Elie, neok ne Sidonienronon iotereons Sarepta non8e nikanakerek8e.

27 Ronentioko8anenne oni ne rotiststa8is, Elise rotokense On8entsiake shires, iah ki sane enskatha tesesakotsienton, neok enskah ne Naamen Sirienronon.

28 Ak8ekon ok oia nontahonatierase tsinihati rati-teron tsinika8ennoten 8aonronke.

29 Nese 8aonni ak8ekon ok tontahatitane Sahon-8aiatineken8e ne raotinatakon, nok eh non8e niiahon-8aiatenha8e tsinon8e ieiotenontiakon Kanatakta, ronnerhak8e ok eh niienhak8aiatente.

30 Tehatiiatokenson tanon tonsahatohestste nok sahatenti.

31 Kapernaiimke niionsare Galilene Tkanataien, nok etho sesakotatisk8e na8entatokentike.

32 Nok iakohnerak8ask8e tsini horihoten : Aseken ne rao8enna ikene ne Kak8eniat.

33 Saiatat raiatarak8e tsi iakotkennison, n'otkon rotienne, tontai8entsi 8athohenrete tsi niha8enna.

34 Sahenron : Ah ! Sateionk8asastenseraien kenh naha ise Iesos Nazaretronon ? Neh kenh tasseniente nask8atonte ? Sakaterientare tsi ise ne Niiio Iaienha Saiatatokentiko8a.

35 Nok ne Iesos 8ahatteten Sahenron : tastotek, nok tontatsiakenn ne raonhake, Nok notkonseraksen ak8a niare kanenhrihen eh 8ahoiatonti, iah ki neneh sane tehokare8aton, nok tontakaiakenne.

36 Ak8ekon ok 8ahakohnerak8enhaton ; nok iontonnionsk8e : oh naka8ennoten kehiken, eh niioire tsi iotik8enies oni ioti8enniiio nonatkonson, nok skontiiaikens ?

37 Nese Saonni 8ahasenno8annha tsini ienakerasera neh non8e.

38 Nok nonen satontahaiakenne ne Iesos tsi ionterennaientak8a, Simon rahononskon ionsahata8eiate, ethone iotok8arhosk8e ne Simon ron8ennhonsa, 8ahonterennaien kati niare.

39 Nok iahtastsakete tsi tkaiationni, 8ahatteten ne kannratarinon, nok oksaok sakentonk8anoste ; oksaok oni sontkestsko, nok saioioten.

40 Nok nonen siiate8atsothosere eh iontatiathesk8e tsiniiakon ne niatekanurake iakonon8aktanithak8e ; neok ne skastson iatesakonisonsaerhase nok saieie8entane.

41 Tohka oni nonsasakoiatineken8e nonatkonseraksen, ak8a ens neok ne kontonne : Ise ne Keristos Niiio Iaienha ; sakonnhesehak8e tanon nakontrori tsi raonha ne Keristos.

42 Ak8a neok 8ahorhenne sahatenti, ehnon8e niiahare tsinon8e iah onka tetiens ; nok nonk8eokon ron8aiatisaksk8e, nonen siiaon8aiatatsenri 8aon8aneken ne tosa oksaok ahatohestste.

43 Tontasako8enna8eron 8ahenron : iatekalkonte

se oni nehne tsi Sakateri8aienni n'akherionnien nakteson tienakerenion tsiniiorihoten ne Niio raonakerasera ; aseken neh tionkatoriaton.

44 Nok tsiionterennahientak8anjonk8a ne Galile non8e nisakotatisk8e.

Bisk-aton nateiateri8asonterak8en Nori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ONEN arc kentioko8anen 8ahon8aiatorene iontansatathe ne Niio rao8enna, Genesareth kaniataraktatie shire.

2 Iahatkatho tekaon8ake atsiakta tkaon8aien, ehtioke ronnesk8e, shonbaroharesk8e ne raotihon8eia, Simon kati rahoona8akon iahatita.

3 Nok 8ahenron : ostonha isiniiore sathonhiontak8at, eh tahatien nok 8asakotati nonk8eokon.

4 Nok nonen saharihokten, 8aha8enhase ne Simon : Kaniatarhen niyahase, nok saharonti sataharo.

5 Tontahenron ne Simon : asontak8ekon ionk8aiote iah othenon teiak8askok8en ; nok ki sane tsi ise tasatati sekonki ense8akaharonti.

6 Eh kati nahaiere, nok tsiniia8eto8anen 8ahotina8i ak8a skanorons tabonatahariakse.

7 Iasakotinonke ne rontenro nahon8atiiena8ase ihsi nehne niiore tatihon8aientak8e. Eh 8ahonne8e, tetsiaron 8ahonthon8ike sekon skanorons ahonatnekitahase.

8 Tsiniiot tsi 8ahatkatho ne Simon Tier, 8athotontsothase Iesos, raton : Se8enniio ! Ehren asete ne kiatakta : aseken 8akeri8aneraakskon.

9 Aseken eso tsi tahatonneke, oni nerontenro, tsinaha8enne tsi 8ahontaharoko ; ak8a ok sathotiiata8en ne Sak nok oni ne San Zebedé sakoienhokonha nehne Simon rontenhrotiesk8e.

10 Ethone ne Iesos 8aha8enhase ne Simon : Tosa

sateronn ; ihsi enkaha8ite onk8e iakonnhe oni enseshe iarioka8inesheke.

11 Nok nonen siionsahonrarho, ak8ekon ok eh taontsiak8arisi nok 8ahon8asere.

12 Enskat kati tsinikari8es etho non8e natehoststekafenhaties tsi kanataienton, eh 8athonterane rosta8is, tsi 8ahoken ne Ieses, ehtake 8ahatiatonti nok 8ahoneken, raton : Saianer ! ok tasanonton nasere aonsakie8entane.

13 Oksaok ne Iesos iathonisnonsaerhase, 8ahenron : neh ikere aonsasie8entane ; nok oksaok sahaie8entane.

14 Nok 8ahotia8enratse nonkakiok asakorori. 8as, tanisa 8ahenron, nok shenatonbas ratitsihenstasi, nok satkaf tsi sasie8entane tsini hori8ataton ne Mois, ueneh 8ene ahononnien ;

15 Nok tanon tsi isinison 8ahosenno8annhaonhatie, ok kikeh nontaiotioko8annhaonhatie nahon8ataonsatate nok notiak aonsasakotsiente tsi iakonon8aktani.

16 Nok tanon karhakon iehatsetak8e, nok rote-
rennaientak8e.

17 Khare kati are onen tsi sakotatis, raiataktatie ratistsk8aronniontie ne Pharisien, ratiianerenseronni nehne Galile, Jude, nok oni Jerusalem nithonenon-
seron etho ronatahonsate, nok oni ne Nii rahosastensera etho ontotasi naonsaionton ne iakohnon8aktani.

18 Etho 8ahonne8e tehon8ask8en8a8i roiatakenheion, ronesakonhaties kahnon8e iahonta8ehiatak8e, nok rahohenton iahon8anaktaien.

19 8ahotiioha kati kahnon8e iahon8aiatiniontak8en, sotsi kentioko8anen, kanonsake kati iahatirathen, eh oni nonkati tahonsentak8e tsi raiationni ne roiatakenheion akohenton nonk8eokon tsi renteron ne Iesos.

20 8ahatkatto tsinithonetak8en, 8aha8enhase ne roiatakenheion : Sonk8e, Sonterake8e ne sari8anera-
aksera.

21 Oksaok are ne ratiatons oni ne Pharisian 8ahonniron ne rahonerientakon : Ori8iio kehiken

ronk8e tsi rate8ennaiesatha, onka nakoren eniek8eni entsierake8e ne kari8aneren neok ne Niio ?

22 Nok tanon ne Iesos Sakonikonraienteritsion, 8asaka8enhase, 8ahenron : ohniotieren tsi eh nikani-konroten se8anontonnions ?

23 Kah nikaien senha 8atiesen : ok nene aiahirom. sonterake8e ne sari8aneraaksera : ok neh naiahirom satkestsko nok satenti ?

24 Neh ki ok oni naese8aterientarake tsi rok8enia-t8eraien nonk8e Roionha on8entsiako aonsashakora-ke8ase ne kari8aneren ; 8aha8enhase ne roiataken-heion : II Sakonrori, satkestsko satketat nesanahta nok sasatenti tsi tisanonsote.

25 Ne nak8a oksaok, tehatikaneronnion tsi tontahatkestsko neroiatakenheion 8ahatrienonni ne raoh-nakta nok sahatenti tehonon8eronnionne ne Niio.

26 Ak8ekon ok taiontonnekhon, nok tehon8anon-8eronnionsk8ene Niio ; iontonhak8e : Ori8iio tsi on8a-kenh 8enniseratenion 8ete8ari8aronke tsi nahoten ne iah non8enton tetiakori8aronken.

27 Nok nonen sonsahaiakenne, eh iahoken saiatat rakarotasions Levi ron8aiasts, tsi iekarotasiatha ren-stsk8ahere, 8aha8enhase, taknonteratie.

28 Ak8ekon ok eh iekaien, tontahatane nok 8ahon-teratie.

29 Satenniotatsero8anen 8ahatennioten ne Levi raononskon, kentioko8anen ne ratikarotasions ratiia-tare oni ne thiieto tsi 8athonstskaon.

30 Nok netho ratinakere ne ratiiatons oni ne Pha-risian 8ahonerientaksen tsi nahaiere nekenh ronk8e, ronron : oh neh ne niotieren tsi tese8atonsts ne rati-karotasions nok oni ne ionk8etaksens ?

31 Nok tanon ne Iesos tontasako8enna8eron, 8ahen-ron : iah othenon tatehon8aton8entsioni ratetsiensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi n'iakonon8aktani.

32 Iah tesekheiahaharatane tsinonkati kaianeren ne tionk8etaieri, oni niakoianere, neh tanon ne iako-ri8aneraakskon.

33 Sahonniron oni: oh nah niotieren ne Sa8atis raotiok8a tsi iotkate ronentontietha, ronterennaiens oni; eh oni neneh nihatiierha ne Pharisian raotitio-k8a; nok nise Sentiok8a tehonstskaons oni ratinekirha?

34 Tontasaka8enhase: En8aton katikenh naie-tsiionkariakte tsinihati sakohonkara8i ne roniakon, tsinikari8es ratik8ekon ne roniakon?

35 Nok ki tanon ien8atenniserihe8e ne ienhon8aia-tenha8e ne roniakon; ethone onen enhouentontiete.

36 Nok kenh natontahiere tsi 8atesakori8aken-tonk8en: iah naha onka ase teienanentakta nonen iok8enniakaionhon; aseken nase enhionehare nakaion, oni tsi iah tetiatenro nase tanon nonen iokaionhon.

37 Ak8a sekon neh sakat tsi iah katsetakaionne teienekarha notsitsiase; aseken nonekase tenkatsetanekare, nok enkaneka8erontane nok oni ne katse enkaiesha.

38 Ok eken tanon non8a nonekase katsetasetsike ki enkarake; nok eh nente8e tetsiaron enkeninia-kenne.

39 Iah oni onka nonekakaion ahanekira, nok ok-saok aonsahari8anonton nonekase: aseken raton: neh kanekiio nonekakaion.

Iaiak-aton teioteri8asonterak8en nOri8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ENSKAT are aSentatokentike kon8anatonk8a tekeniaton tiotierenton, onatsia kaienthon 8athatihe-tiiake, onen kati ne raotiok8a 8ahatiratoskare nok 8athonsaranie oni 8aonneke:

2 Onen are taontasa8en otiake ne Pharisian 8ahon-niron: oh niotieren kehiken eh nise8aierha tsinaho-ten Satia8enre neh naieiere na8entatokentike?

3 Tontasako8enna8eron ne Iesou, 8ahenron: Iah

kenh non8enton tese8a8enmanote tsinihoieron ne Ta8it sahatonkariake, oni ne rontenrotiene.

4 Toh nahaiere tsi iahata8eiate ne Niio raonon-sakon, nok tsi 8atrak8e ne kanataranonon, 8arake, tasakaon oni ne rontenrotiene, saeto sane ratitsihen-statsi ok raona8enk nahonneke?

5 Nok sahenron : Raiatak8eniio kati oni nonk8e Roienha ak8ekon tsi Ia8entatokenton.

6 Tsi are oia saia8entatokentane, sahata8eiate tsi ionterennaientak8a nok 8asakotati, saiatat etho raia-tare rosnonsakenheion tsi ra8eientetakon.

7 Neok ne 8ahon8atennikonraren ne ratiatons oni ne Pharisian katesiken enshotsiente kenh na8entato-kentike, neh naontahatiierate ahon8ari8arho.

8 Nok tanon ne raonha sakonikonraienteritsion : 8aha8enhase ne rosnonsakenheion, Satkestsko, nok kanonsihen natestann : tahatkestsko nok etho iatha-tane.

9 Ethone onen ne Iesos 8ahenron : Tsiori8at enk8a-ri8anontonse : 8atia8enre kenh naontaieri8aierite na8entatokentike, ok nes naonsaionteri8ate8ate? aiontatonnhete nonk8e, ok nes naiontateriio?

10 Nok nonen ak8ekon sasakokahenhion ; 8aha8en-hase ne rosnonsakenheion : sanenstsak8arisi. Eh nahaiere ; nok eh nonsahasnonsiione tsiniot ne skati.

11 Nok tsi nahotisense 8ahonterientisakhon oh onte naon8aierase ne Iesos.

12 Eh oni non8e si8enniseratenion, onontoharake niiahare 8ahaterennaionna, ak8a oni ok iatharhente roterennaion.

13 Nok nonen saorhenne, iasakohnonke ne raotio-k8a, nok tekeni ia8enre nihati 8asakoiatarako, neh ne 8asakonatonk8e, Ratik8ekonhatie ;

14 Kenh nihotisennotens : Simon, neh oni ne Tier ronatonk8en ; tanon ne iatatekenha Andre ; Sak tanon San ; Philip tanon Barthelemi.

15 8atio tanon Aton8a ; Sak Alphe roienha ; Simon Zeletes ron8anatonk8ak8e.

16 Jude Sak rokenha; nok Sitas Iskariot nelme ronk8etakseñsk8a.

17 Ethone onen tontahonnontastsnonte nok tsi ionontaentaon iatonsahatane rou8anonteratie ne raotiok8a raotitiok8a, oni iotiok8atsanit niateionk8e-totenson, Jude-ronon, Jerusalem-ronon, oni ne kaniatarakta tiakotentionk8en Tyr-ronon oni Sidon-ronon ak8ekon neh ieniente nahon8a8ennarouke oni naon-saionton tsi iakohnon8aktaniinni.

18 Ak8ekon oni notkonseraksen iakohnatiennine saicio8entaseron.

19 Ak8ekon ok oni iakoskennhenne ne nehok ne laiakohiatosere raotseronniatne, Aseken Tkaiakensk8e ne raotanitenrat neh tsiakotsientak8e.

20 Ethone ne Iesos 8asakotkatto ne raotiok8a, nok 8ahenron: Se8ataskat nise se8entent aseken se8a8enk ne Niio raonakerasera.

21 Se8ataskat ise non8a se8atonkariaks: Aseken hentsise8ahtane: Se8ataskat ise non8a tesse8asenthos: Aseken hentsise8anikonriione.

22 Hense8ataskastston nonen henhietsis8enseron nonk8ekon, oni henhietsiitincken8e ne raotitiok8a-kon, henhietsiienrathonhase oni henhietsisennatonte anios ihken iakosennaksen onk8e Roienha rahori8ake.

23 Se8atonnharonnion neh non8e ni8enniseratenion oni se8aton8essonion: Aseken ko8anen tense8ateri8a serak8ase Karonhiake; ehse oni nehne nisakotiiera sehak8e ne Sakotinihokonkenha ne Rotitokenseak8e.

24 Se8ententasere tanon nise se8atsoko8a; aseken se8aketes ne se8anikonriiotsera.

25 Se8ententasere ise non8a se8ahton! Aseken entsise8atonkariake. Se8ententasere ise non8a se8aieson! Aseken entsionsshenanion nok tense8asenthose-ron.

26 Se8ententasere ise ne tenhietsirensaronnion nonk8ekon! Ehse oni nehne nisakotiierasehak8e ne sakotiniokonkenha ne Rotitokensetseraksensk8e.

27 Ise tanon non8a kenh tak8athonte, 8ak8arori:

ietsinoronk ne iestsis8ens ; ietsiatakemha ne ietsiia-
tak8as8ens.

28 Ietsiitaterist ne ietsiri8as8ens, nok ietsiiate-
rennaienhas ne teietsiionnarikhons.

29 Nok nenhiaramonsaiake sahtsienhas ne skati ;
nok onkakiok ahiaatiata8itserak8a tosa hetsennhes nia-
haha8e ne sathasteren.

30 Ak8ekon niiasheion nahoten enbiesari8anon-
touse ; nok tosa saseri8anonton tsinahoten ieiakoha
ne sa8enksonha.

31 Eh nasheieras nonk8eokon tsinitesenon8es naie-
saierase.

32 Aseken neneok ashenoronk8ake ne Iesano-
ronk8a, nahoten ensatonnrak8ate ? Aseken ne ionk8e-
taksen sakotinoronk8a oni neneh ne ron8atinoronk8a.

33 Oh oni nahoten asatonnrak8ate neneok asheia-
tsennonniatenniheke ne iesatsennonniatennis ? Ehse
oni nehne nihatiierha ne ionk8etaksen.

34 Oni, neneok ashenihasseke ne iesanihas nahoten
asatonnrak8ate ? Aseken tehontatenihas oni ne neh
ne ionk8etaksen, ak8aski ens ok sateia8enhonhatie.

35 Neh kati 8ahonni iestsinon8ehak ne ietsiken-
ronnis, ietsinoronk, ietsihni oni, nok tosa othenon
sase8arharek ; kosanen tense8ateri8aserak8ase, nok
ethone oni enhietsinatonk8ake Nio Henekentsi sako-
ienhokoha ; aseken rotanitenron tsinonkati ne ion-
k8etaksen.

36 Se8atanitenraskonhak kati, tsiki nihotaniten-
raskon ne Etsise8aniha.

37 Tosa teietsiiatoret nakoren : iah ki oni nise
tataietsiiatorete, tosa ietsiri8ent nakoren iah ki oni
nise taietsiri8ente ; Sheion, nok entsiehson.

38 Sheion, entsieson ; ak8a oui en8ateniententse-
riohake tsi entsiesatenienthase, on8atsioron, ak8a
oni tenhiontaniraton nok sekon en8ata8enratseke,
aseken ok ki keh natentiesaierase tsi entiesatennietase
tsiuisse nensheierase.

39 Sekon are oia tonsasakori8akentonk8en, 8ahen-

ron: ahonton kenh ne teharon8ekon oni teharon8ekon ahossarine? iah ontekenh tenitsiaron tiianiitenne tsi teiontiakon?

40 Iah Sahi senha tehaiatanoron ne rate8eiensta tsiniot ne rorionnienni; nok ki tanon ne rori8atoken ienra8e tsinithotte ne sakorionniennis.

41 Oh nah oni niotieren tsi neh satkattos ne tsiatekenha rokarisen onaonskeri; tanon iah nise tesatokas ok iateionaharohare ne Sakarisen?

42 En8aton kenh natsienhase ne tsiatekenha: kekenho, skoko tanon uiare ne sakarisen, iah nise tesatokas ok iateionaharohare sakarisen? Akon8ara! neh tasatierent sasoko ne sakarisen, ethone ensanontonnion toh nasiere tsi aonsasoko ne tsiatekenha rokarisen.

43 Ori8iio tsi karontaksen ne iah te8ahiio ne Saianiiontta; oni karontiio ne Sahiio Saianiiontta.

44 Aseken kaikhne entieinterestak8e tsini karon-toten: iah Sahi ohiktake te8aianiiontta ne Sisonko8a, iah oni Sahi tsiokareteske tekanenharaniiontta.

45 Ra8eriane tatak8as kari8iios ne tronk8etaieri, tsiki niot ne ronk8etaksen ne kiok ne kari8aksen tatak8as ne ra8eriane; aseken tsiniot tsi ite8at na8eriane eh ki niot tsi ie8atatis na8ennasa.

46 Oh nahoten ahori8ake tsi se8aton: Se8enniio! Se8enniio: iah se tesk8a8ennarak8a.

47 Enk8arori tsinahoten teshiatieren, ne rakeniahesen, tehake8ennakanere, oni rake8ennarononk8a.

48 Neh teshiatieren tsiniot ne ronk8e ratenonsonni, Sahakenrok8ate tsiniore tiostenrak8entare nok etho thahenstsk8aren; iah othenon takak8eni nothenon nakaiere nonekanos aseken iohniron tsi tkens-
tsk8ahere.

49 Nok ne saiatat rake8ennaronken oni nehneh iah ki tehake8ennarononston, ak8a neh teshiatieren, neh ok okenrake tontahorontonti tsi Sahatenonsonni; aseken neh nente8atierente tenhiomonko nonekanos enkanonsienenne; nok ten8atenonhianite tsi nenhia-
senne.

*Tsiatakaton teioteri8asonterak8en nOri8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 NONEN saharihokten ne Iesos tsi sakotatihak8e nonk8eokon, Kapernaiimke iahata8eiate.

2 Ethonon8e saiatat onen shirenheions nehne rasennon8anen raonnhatsera eso oni tsi ronoronk8ak8e.

3 Nok sahosenaronke Iesos ne rasennon8anen, iasakotori ne ronaterionte, ahon8anekemmira ahathonatsetke aontare nok ahonsahotsiente ne raonnhatsera nak8a ronoronk8a.

4 Iahonne8e nehne tsi itres ne Iesos, 8ahon8ennitentase, ronton ori8iio tsi tehotentson nahon8a8ennarak8e tsiniiot tsi rari8anontons.

5 Aseken rontonhak8e sakohnoronk8a nontionk8eta, sonk8anonsisahani oni tsi ionterennaientak8a.

6 Oksaok kati ionsahonnete ne Iesos: Onen iah ihnon tehken sishonne tsinon8e nihononsote iasakotori ne rontenproson, 8ahon8ateratana nok ahonni-ron: Saianer! tosa ihsinon8e natesatat8ishenheiat: aseken iah te8akerionte nasata8eiate nakenonskon.

7 Neh se8aonni iah te8akeron 8akerionte onteken nii akonhiatisakha; enskat ok tanon aontasatati nok enshaie8entane nakennhatsera.

8 Aseken nii neok ne konk8e, 8akaterionte, 8a-konk8etaien ne ronteriios; saiatat ens 8ahinnhane enkiron 8as, ehse 8are; tihaiatate: kasts, tare se; nok nakennhatsera; kenh natsier, ehse nenhaiere.

9 8ahonerako ne Iesos tsinika8ennoten 8aharonke; nok 8athatkarhateni kanenrakon nahatierate, nok 8ahenron: Ori8iio tsi k8arori, tsi iah kaneka te8akaktatton neh naontaiaka8etakon n'Israerrononke tsiniiot ne kenh kaien.

10 Nonen sonsahonne8e ne iehon8anatorionne, shoie8entaonko8a ne rannhatsera ronon8aktanihak8e.

11 Nok tsi 8ahorherme Iesos iahara8e tsi tkana-taien Naim Kon8aiasts; kentioko8anen nonk8esonha, otiake oni ne raotiok8a ror8anonteratie.

12 Onen thoha shiabanatarane, eh 8athonterane ratirontotseren8a8i 8ahon8aiatatahannhe, iotereons neok oni enskat io8iraientak8ene kenh ranekenteronkenha, Kentioko8anen kati netho ienakere kou8aris-kontonhatie.

13 8ahonikonranon8ake ne Roianer tsiniot tsi 8ahatkatto, 8arenhase : tosa tesasentho.

14 Nok akta niyahare kenh oni niyahiere tsi karontotseraratie; nok 8athatitane neratirontotseren8a8i, nok 8ahenron : Senekenteron II 8akonrori, Satkestsko.

15 Tabatkestsko nok 8ahatien rahorontotserakon, sahatati oni, nok ne Iesos saha8iron ne ronistenha.

16 Ak8ekon ok taiontonneke nok tehon8anon8eron-nionsk8e ne Niio; iontonhak8e : ori8iio tsi raiatano-ronko8a nahoketote nonk8entiok8akon; nok 8asakotentre ne Niio ne raotiok8a.

17 Kanakeraserak8ekon ne Jude oni naktatiesonha ienakerenion ak8ekon 8aheri8aronkanion tsinaha8enne ne iori8anerak8at.

18 San ori8ak8ekon sahon8arori ne raotiok8a neh nikarihotos.

19 Nok ne San teniase 8asakoiatarako tsini hotio-k8a : nok iasakotori tsi itres ne Iesos, nahon8ari8a-nontonse, ahniron : ise ken ne tare, katen sekon oia enshak8arhareke ?

20 Iahanc8e tsi itres ne Iesos, 8aniron : San sontia-torihatie tsi 8akeniitorene, nakeniri8anontonse : ise ken ne tare katen sekon oia ensesak8arhareke ?

21 Ak8a are taiotokentane ethonon8e kentioko-8anen sasakotsientanion niatekanrake iakohnon8ak-tanitha, sasakoiatineken8e Onatkonseraksen, nok otiake tonsasakokak8arisi ne teieron8ekonne.

22 Ethone ne Iesos tontasako8enna8eron, 8ahen-ron : 8asene satsiseniroriana ne San tsinahoten 8etsiat-katto tsi oni nahoten 8etsiaronke : tsiekens ne teieron-8ekonne, tsiontenties ne iah tehiensk8e, tsieie8entas ne iakoststa8is, tsionronkas ne teionhontak8ekon

tsiontonnhests ne iaka8enheion, nok Kari8iio ionta-
taronkatennis ne iakotent.

23 Nok iakotaskat nonka iah tenhiakotateri8aien-
tatanni nii akeri8ake.

24 Nok nonen Sonsaiatenti ne San Sakonnhaonha-
tiene, ethone ne Iesos 8asakori8anontonse nonk8eo-
kon ne San raiatatake, 8ahenron : oh nahoten se8at-
kenseronnonne ne Karhakon ? neh kenh tsi te8atk8ira-
karenrons tsi iahote ?

25 Oh kati nekenh nahoten se8atkenseronnonne ?
Neh kenh ne rok8enniatsanit ? Rotinontiiosson 8ahi
rahotinonskon ieteron neh niit tsi iontseronnis oni
naton8esentserakon iakonnhetie.

26 Oh kati nekenh nahoten ? Rotokense kenh ?
Nehe, ori8iio oni tsi K8arori tsi senha isihnon8e tsi-
nihaiatanoron tsiniit ne Rotokense.

27 Nese 8ahi roton tsi 8aton tsi kaiaton : iahiiatori
ne rake8ennenha8e neh enhihentete nok enhiaha-
haseronnien.

28 Aseken 8ak8arori tsiniiakon ne tsionathon8isen
iakohnate8eton iah tehaiatare enskat nahotokense-
heke ne senha ahaiatanoronke tsiniit ne San ; Nok
sane n'ak8a kenh nitraha ne Rakeniha raonakerase-
rakon rotoheststenni ne San.

29 Tsiniiakon nonk8esonha oni ne ratikarotations,
ne San Sakonek8aheston 8athontenon8eraton tsinon-
kati ne Niio, neh tsi 8ahonronke neh nika8ennoten.

30 Kenh kaien ne Pharisian oni ne ratiianerense-
ronni sahontatk8ase ne Niio raotanitenrat ne tsi iah
tehonathontaton raonha asakonek8aheston.

31 Ethone ne Roianer 8ahenron : Onka onte taon-
hsakhejerontaren ne kenh ka8atsirate ? oh oni naho-
ten tetsiontieren ?

32 Ak8a neh sesakotiieren ratiksaokonha tsi ion-
tkerontak8a ratistsk8aronnion, nok tehotihenretha
tehontatennis oni : Ionk8ahonra8aton nok iah tatese-
8annonniak8en ; Ioterennaststarat 8ak8aterennothase
nok iah tatese8asenthon.

33 Aseken ne San, iah tatehostskaonties ne kanatarok, iah oni tehonekirenhaties notsitsia; nok se8aton : Ronessonronontseraien.

34 Onk8e Roienha 8ara8e, tehostskaonties roneki-renhaties : nok se8aton : Neh kehiken ne sakho8ane oni tsionekaka8e, ratikarotasions oni onk8etaksen-okonha rontenro.

35 Nok tanon nattokhatsera 8ene iotonhon tsinonkati ne Sakoienhokonha.

36 Saiatat ne Pharisian 8ahohonkaron tahastskahonna rahononskon, eh kati 8arete nok iahata8eiate tsi rononsote ne Pharisian, nok atekk8aratserakta 8ahanistsk8aren.

37 Eh oni non8e kanatakon kanakerek8e Skaiatat tsiothon8isen nehne iah tetionk8etaieri, ak8a neok 8akari8aronke tsi neh netho Pharisian raononskon iatehostskaon ne Iesos, eh 8ahete katsetenha8i kanonhatie ne 8enhieniio oni 8enhienakon.

38 Te8asenthosere, rashonne tontontonstoten, nok neh raokaseri 8ahositoharete tanon aononk8is tetkaraketha, nok ne's' en's' tontahahoka8e ne 8enhieniio.

39 Sahatkato ne Pharisian rotenniote, 8ahenron ne ra8erientakon : toka non8a ahotokenseheke kehiken ori8iio ki tsi ahoterientarake, oh niionk8etoten nekenh tsiothon8isen roiatoseronk8as; nese 8ahi nonon8a ne iah teionttokha.

40 Nok ne Iesos tahatati 8ahenron : Simon, 8akeri-8aien othenonsonha akonri8anontonse. Nok tahe-ron : Saianer! Satati.

41 Saiatat ne ratenninonsko8a, teniiasse sakokarotani; Saiatat 8isk te8ennia8e nikak8enistake nok ne saiatat 8isk neh ne ni8asen.

42 Nok tanon tenitsiaron iah othenon tehotiien nani-kariakte, tetsiaron kati 8asakaon. Satrori kati onen kah onte nikaien ne teniiasse senha enhonoronk8e?

43 Simon tahatati, nok 8ahenron : N-h ki ne eso ro8i. Tontahenron ne Iesos : Ak8a tasierite tsi 8atesia-torete.

44 Ethone onen tonsahatkarhateni tsinonkati ken teron ne tsiiothon8isen, nok 8aha8enhase ne Simon : Iskens Sahi kehiken tsiiothon8isen ? Sanonskon 8akata8eiaton nok iah tesknekarani naonkarasitohareton ; nok tanon naonha aokaseri 8akasitana8entak8a nok aononk8is skarake8atha.

45 Iah tateskenoronk8anion ; nok naonha tsinahe te8akata8eiaton iah te8atorissens tekanoronk8aniontons ne kasitake.

46 Iah teskoka na8enhieniiohake ; nok naonha neh nak8a 8enhienakon Sakasitokasta.

47 Neh 8aonni 8akonrori, tsi ak8ekon sonterake8e saeto sane eso iori8aneren : Aseken eso ki tsi 8akanon8ene : aseken ne kenhniiori8aha ron8entenron kenh ki niiori8aha tsi ensakonon8ene.

48 Ethone 8arenhase ne tsiiothon8isen : Sonterake8e ne Sari8aneraaksera.

49 Nok tsinihati ne tehontonsts, 8ahonniron ne raoneriane : Oh nehne nahaiatoten onka oni kehiken sarake8as ne kari8aneren.

50 Sekon sarenhase : neh tsi tisetak8en neh 8esaia-takenna ; 8as kati nok skennen tsi sasatenti.

Satekon aton tehioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE are onen tonsahaststekafa tsi kanataienton oni tsi ionatak8enraron, roteri8anotatie oni rotrorihatie tsini kanakeraseroten ne Niiro raonakerasera ; nok ne tekeni ia8enre nibati Ratik8ekonne neh ronnesk8e.

2 Tohka oni nikonti tsiohnaton8isen nehne sesakotsienton tsi ionatiennine notkonseraksen oni sekon tikannratesonha ; neh eh kontiiatare n'On8ari konSanatonk8ak8e 8ari-8atere nehne tsiatak niotiennine n'otkon.

3 Tanon, Sann, Cusas rone neh ne Herod roststehastasehak8e raori8asonha; nok Susann, sekon oni ionentioko8anen ne ron8aiatakennhenhatiesk8e tsi-nonkati nahotientatserakon.

4 Nok tsini kentioko8anen etho iakoteroronhatie, oni tsi kanataienton tiontionk8ask8e ron8aiatorenhonhatie, kenh nahaiere tsi Satesakori8aken tonk8en.

5 Saiatat ne ronk8e Sahaienthosera ne raonatsia; tsi kati ronatsiontionhatie, otiake nonatsia ohohaktontie Sakakerontane, 8ationsk8aseronk8ate onk8eokon tanon otsitenhokonha takonneke.

6 Otiake oststentrake Sakakerontane; nok nonen sahkanio oksuok onstathen aseken iah ki tetiotonris tsi tiohniote.

7 Otiake ohiktokon iakakerontane; takonnetak8e nehne tsi takonteiaron nok sahotiario.

8 Nok otiake tsinon8e niion8entsiio nakakerontane, Sakonteiaron nok ontonnisa otiake enskat te8ennia8e 8atkananeta tsi onteiaron-8athohenrete tsi iaharihokten, 8ahenron: Ionronk ne teionhontakarontak8en naionronkate.

9 Nok ne raotiok8a 8ahon8ari8anontonse oh nahoten kenton tohiken tekari8akentonk8en.

10. Tontahenron: ietsiia8i nise naese8ari8aienterhane tsiniot ne Niio raonakerasera; nok tanon ne rononha neok ne tehon8atiri8akentonk8ennis, ne tosa tabatikaraientane tsi enhontkatto, nok tosa ahotini-konraientane tsi enhonronke.

11 Kenh kati kaien kenton ne tekari8akentonk8en; Onatsia, nehne Niio rao8enna.

12 Kenh kaien nohahaktatie iokerontaon, neh iakoton, ne iakotaonsate no8enna; nok ki Otkou onaken tare .Shatak8as no8enna naka8eriane, on8a sotsi enhieniakenne tsinonkati Kaiatateritsera naontaiaketak8e.

13 Kenh kaien n'oststentrake iokerontaon, neh iakoton ne 8aontonnharen tsi 8aonronke no8enna, nok

ki tsi iah teioteronte: neki ok ne iate8aktatha tsi tiaketak8a, nok nonen kanikonrotak8enke Kahtonte tiionskonne.

14 Kenh kaien nohiktokon ieiokerontaon, neh iakoton nonen kon8a8ennaienteri nok ki eh nonkati tsiakoiatontieton tsini iorihoten non8entsiakeka, teiakohnikonrhare atsoko8atsera oni kanaiesera, ne-se8aonni iah ki tiie8atonnisahas.

15 Nok kenh kaien ne tsinon8e niion8entsiio niio-kerontaon, neh neneh iakoton ne kon8a8ennaronken, aka8eriane iaka8eten⁷ oni iakote8eienton, nok kani-konriotserakon enkanorari.

16 Iah 8ahi neneh onka n'oksaok aienakoroke nonen 8aehaseroten, iah oni 8ahi ne kanaktokon tiiaionsete; iehaserotak8ake tanon enhienioten, naiontkatto tsi-niakon ionta8eiatha, oni taiakos8atheten.

17 Aseken iah tekaien ne ioteri8aseton ne iah taonterihotasionhe, iah oni othenon ne kari8arhoron iah8ene taontsere.

18 Se8anikonrarak kati tsiniiot tsi se8athonte: aseken onka roien, sekonse enhsonhion; nok niah othenon tehoien, sekon oni tsinikonha roienha enshon-8ak8a.

19 Ethone onen etho 8aonne8e ne ronistenha oni ne rontatekenha; iah tanon teiotonhon nakta ahoneton sotsi kentioko8anan, tehon8anitiok8aton.

20 Iahon8arori kati, 8ahiron: sanistenha oni se8a-tatekenhokonha kentho astste tuonnete nok iesaiati-saks.

21 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: neh ne ron8a8ennarak8a oni ron8a8ennanononk8a ne Niio neh Akenistenha oni akatatekenha.

22 Ohnakenke kehiken onen are kaon8akon iaha-tita oni neraotiok8a, nok 8ahenron: tete8aiiaiak, nensok 8athatiiaiake.

23 Nok tsiniiore niiahonne eh 8ahota8e; io8era-tsanit 8ahotiiena tsini kaniatara ak8a 8atnekitahas nok skanorons ahatiskone.

24 Ethone kati onen Sahon8aiete, Sahonniron : Se8enniiio ! Se8enniiio ! Satete8onheie. Tontahatane, nok Sasakotarhase tsi iahote oni tsi ionontak8aron-tonties ; Ak8a oksaok ok skennen tsi tonsaka8eri- iake.

25 Ethone Sasaka8enhase : kah nekenh ak8a niti- se8etak8en ? nok tanon ne rononha neok ne rohnateronhientenni, nok rontonhak8e : Onka naha onte ak8a kehiken ok ti-ako8enniiio no8eron, onekanos, nok ron8a8ennarak8a ?

26 Nok eh non8e niiahonne tsi thatinakere ne Ga- darenianronon, Galile teiotiniatara.

27 Ak8a neok iahatitako, Saiatat tontahoterate neh non8e nihanakerek8e, neh nonen 8aommise siho- tienni nonesonronon, ak8ekon iah tehotseronni iah oni kanonskon tehatiensk8e, oststenrokonsan tihana- kerek8e.

28 Ak8a neok Sahoken ne Iesos, 8athohenrete, nok Sahosennaien, 8athotonstsothase nok Sahenron : oh- nahoten ionkeniri8aien, Iesos, Niio Iaienha ? Kon- nekennis tosa askeronhiakente.

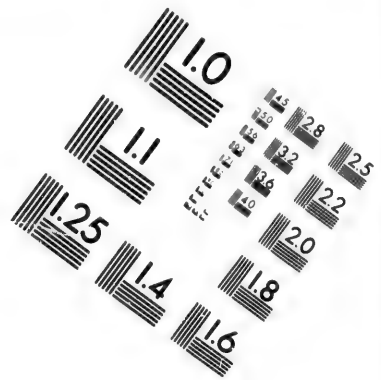
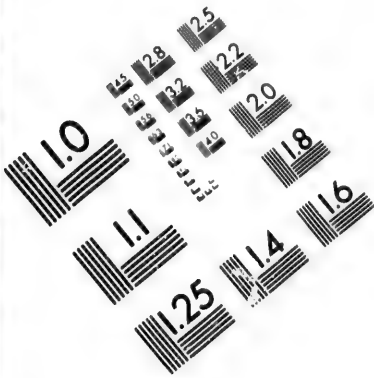
29 Aseken ne Iesos rattetanihak8e notkon, raton- hak8e oni iosnorenn tontatsiakenn, aseken onen 8aonnise sihonaskonnis ; eso iori8ake oronk8asa ron8anerenskston nok ak8ekon niiatehoiakhon, nok karhakonsan tiienhoiaten8a8e notkon.

30 Iesos 8ahari8anontonse notkon Sahenron : Na- hoten iesaiasts ? tontakenron : kentiok8a. Ne tsi onen siionentioko8anen nonatkon sihon8atienni.

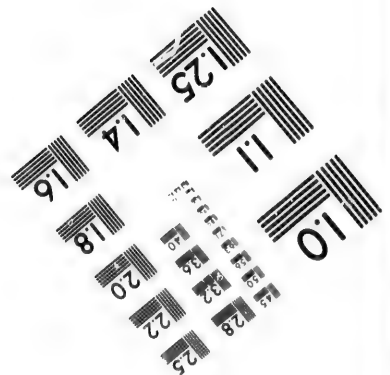
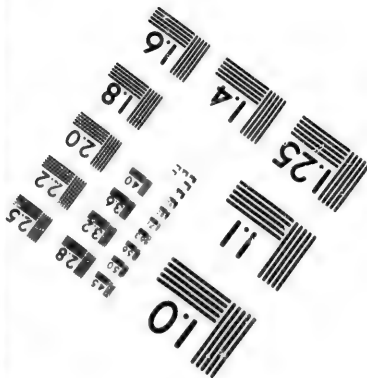
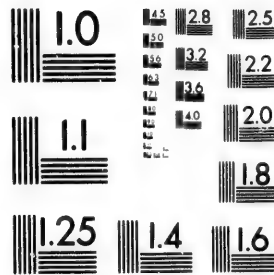
31 Ron8anekennihak8e kati ne Iesos, tosa Ones- on iahonsasakotori.

32 Iah ihnon tehken tionontahere eh tkonnesk8e ionentioko8anen k8isk8is, nok Sahon8aneken nasaka- on ne k8isk8is iaonsaiakonata8eiaten ; nok 8asakaon.

33 Sahon8atka8e ne ronk8e, nok iakonttak8arisiate k8isk8is ionsaiakonata8eiaten ; ok eh nontontenenra- karhatto nek8isk8is kaniatarake Sakontiatonti nok ak8ekon etho 8akonniheie.

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

28
2
22
20

10

34 Oksaok nehne sahonteko ne sakonaststeristak8e, sahatiri8aienna kanatakon, ok oni thiatonterisareniate.

35 Sahebiakenne nonk8ekon Saontkonsera tsinontaia8en, nok eh iakanenraserenne tsi thenteron ne Iesos, eh oni sahon8aken notkon rotiennine, Iesos rasitakta renstsk8ahere, shotseronni, ak8a oni skennen tatethanikonraieri, nok Sahakoteronhienten.

36 Kenh kaien norisak8ekon ronatkathon 8asakotirori tsi naha8enne tsi sahaniakenne notkor rotiennine.

37 Ethone kati onen ak8ekon ok sahon8anekon ne ehren ahonsarete ne rahonon8entsiake; netsi sotsi ronateronhientennine. Sahatita kati kaon8akon nok sahatenti.

38 Nok notkon rotiennine. 8ahoneken nahuesheke; nok ne Iesos ok eken sahotek8ate nok 8ahenron.

39 Sasatenti nok seriho8anat tsinaientenre ne Niio, Sahatenti kati nok kanatakesson roriho8anatonhaties tsi nahotenre ne Iesos.

40 Nonen siionsara8e ne Iesos; ak8ekon ok taiontonnharonnion; aseken thon8arharek8e.

41 Saiatat eh 8ahoketote Jairus ron8aiasts neh ron8ako8anen nesakonatalis 8athotonstsothase ne Iesos, nok 8ahoneken nahathontate iahre tsi thononsote.

42 Aseken onen tiahiheions ne sakoienna neok oni enskat ro8iraien nehnahoten ne tekeni ia8enre teiahoseriiaakon. Ok kati ok eh iotiok8entonhne nonk8ekon tsi nihre ne Iesos.

43 Skaiatat kati tsiathon8isen etho kaiataratie nonen tekeni ia8enre niioserake siionon8aktanitta naonek8ensa, onen oni siieiosahaton tsinikon tsi oni nahoten ioientak8a iakonnhatak8e rontetsiens, iah ki othenon tehotiri8ak8enion naonsakaie8entane.

44 Ak8a skenenna ohnaken nonta8e, nok tsi tetkak8atton neraotiata8i iakaiena; ak8a ok saok 8atkatane naonek8ensa nok sakaie8entane.

45 Iesos tontahatkarhateni, nok 8ahenron: Onka

kenh niaonkiere? ak8ekonok iontonnhiak8e; Tier tahatati, nok oni notiake, Sahonniron: Se8ennio! ieiothe kati kenh nekenh ok tiitonhiototatie tsi ite8e: tanon saton onka kenh niaonkiere?

46 Tontahenron: Onkase kiok kenh niaonkiere: aseken Sakattoke tsi Sakaiakenne niinne nakatani-tenresera.

47 Ethone ne tsiothon8isen Sahonikonraientane tsi iah tehoteri8asetenni tsi nakaiere, ioiatissonk8ane rasitakta Sate8atonstsoten, nok kanenrak8ekon iakot-
tonte tsi ontrori nahoten ahori8ake kenh niaikaiere, nok oni tsi oksaok sakaie8entane.

48 Nok Sarenhase: kien, tosa sateronn: neh sesa-
tsiente tsi tisetak8en; Sas skennen sasatenti.

49 Sekon ok nihotharatie, eh 8ara8e ne sakotatis
raonnhatsera, 8ahenron: onen ia8enheion ne tsienha,
tosa kati taonsatsenikonrharen ne Roianer.

50 Iesos Sahohonsonkote, 8ahenren: tosa sateronn;
neok ne tasetak8enhak nok enskaie8entane.

51 Nok nonen sijaonne8e tsi tkanonsote, iah onka
nakoren tesakoiatinionton ne Iesos neok ne Tier, Sak
tanon San, oni nehne kaiatase kon8aienha.

52 Ak8ekon ok tehonsenthoseron8, rontatonstsk8e-
naiahakons tsinikon8arnhatens oni tsini hotinikonra-
non8aks; Sasaka8enhase kati: Tosa tese8asentho:
iahseteia8enheion, neok se neiotas.

53 Ok tihon8aieronhak8e aseken ronaterientare tsi
ori8iio ia8enheion.

54 Nok tanon nonen ak8ekon sonsasakoiatineken-
8e, tahanentsa, nok 8ahenron: tsiatase satkestsko.

55 Son8e naonikonra, nok sontkestsko; nok 8asa-
korori nakon8anonte.

56 Kenh kaien ne rotikstenha Sahotinerako; nok
tanon 8asakotia8enrastse nasakotirori onkakiok aken
hake tsi naha8enne.

Tioton-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE onen ne Iesos 8asakoiatarako ne tekeni ia8enre Nihatik8ekonno nok 8asakok8eniatseron nasakotik8eni nonatkonseraksen, oni naonsasakotitsiente niakonon8aktani.

2 Iasakotori asakotirionniennira ne Niio raonakerasera, nok aonsasakotitsiente niakonon8aktanionnis.

3 8asaka8enhase oni: tosa othenon iase8aha tsi se8attentionhe, iah natennists, kaiare, kanatarok, iah oni no8ista; tosa oni tekeni tese8atiata8itseraientak.

4 Nok nonen kah kiok non8e ienhietsiiata8eiaten, etho se8enterontak tsiniiore tentise8atenti netho non8e.

5 Kakioknon8e iah tenhietsiiate8eientonne, sase8arasitokef nonen tentise8aiakenne neh non8e nikanataien, neh tohiken enhotiri8entak8e.

6 Eh kati nehne nahatiere, 8ahontenti, ok tiiathonreni tsi ienakerenion, oni tsi iohnatak8enraron, Sakotirionniennihatie oni sesakotitsientonhatie niakonon8aktani.

7 Ethone oni onen ne Herod rakora 8ahari8aronke tsini haieranionsk8e ne Iesos; nok iah te8atons nahonikonratokenne, aseken otiake, ionton: San Shotonnheton.

8 Nok notiake ionton: Eli isro; nok sekon otiake iontonhak8e; nehne thonatierenton thotitokensehak8e shotonnheton.

9 Ethone ne Herod 8ahenron: Sakatennhaon ron8aniariakon ne San: Onka kati ne kenh non8a kehiiken neh nihaierha tsiniot tsi karonkas? raskaneksk8e nahoken.

10 Nonen sonsahonne8e ne raotiok8a ak8ekon sahon8arori tsi nahatiieranion, nok ne Iesos 8asakoiata8atisk8ate ihsi niiahonne Kanatakta ne Bethsaïda.

11 Sahakotokense nonk8eokon, 8ahon8atisere; iahon8atiata8atsenri, 8asakerionnien ne Niio raori8a-

sonha nok sasakotsientanion ne ionskaneksk8e naonsaionton.

12 Nok nonen siiate8astsothohsere, Sahonniron ne tekeni ia8enrø Ratik8ekonne : Sasheiatori kehiken kentiok8aien, tsi tkanataienton oni tsi tiakononsoton niaonsaien eh iaonsaionnon8ete oni iataonsaionstskaon, iahse Sahi othenon taieri8atsenri tsinon8e nit8es.

13 Tontasako8enna8eron ne Iesos, nok Sahenron : Ise iestsinonth : tontahonniron : Serenkene Sisk ok nitsionk8anataraien tanon tekentsiake : tohka kati aiak8aninonra ne kanenrak8ekon aiakhinonte.

14 Neh nahoten ne Sisk ni8ennia8ehetserasen niionk8etake. Ethone Sasaka8enbase ne raotiok8a, Sahenron : iestsirori, Siskson niionk8etassenhatie tsi ionnitiok8arorokhon.

15 Oksaok eh nahatiire Sahatinenraseronni.

16 Ethone Satrak8e ne Sisk nikanatarake oni ne tekentsiake, Karonhiake iahatkatto, Sahaiatateriste, iasakaon ne raotiok8a niaonsasakotiiakhonhase nonk8eokon.

17 Ak8ekon 8ationstskaon Sahakotane oni ; tanon tekeni ia8enre ni8atherake Sakanane ne iotatenronhokonha.

18 Nok nonen raonhaa siionsonton nahaterennaien ; etho oni nehne ratiteron ne raotiok8a, Sasakori8anon-tonse, Sahenron : Onka ionkonnis nonk8eokon ?

19 Tontahonniron : otiake ki ionton, San, otiake oni, Eli, sekon otiake ionton, nehne thonatierenton thotitokenschak8e saiatat Shotonnheton.

20 Ethone kati are onen tontahenron : nok nise, Onka ise8ere nII ? Tier tahatati, Sahenron : ise ne Keristos Niio Iaienha.

21 Sasakotia8enrastse tanon nahontrori.

22 Sekon are sahenron : Iatekakonte tsi eso enharonhiaken nonk8e Roienha, enhon8ate8entete ne ronaterihonton, ratitsi:enstatsi okon oni ne ratiiatons ; ienkahe8e oni henhon8ariote, nok ki tanon Asen-aton nen8ata enshatatonnhete.

23 Ok oni ak8ekon thisaka8ennihak8e : onkakiok enhienrheke rinonteratie, ak8aniare iontatate8entet nakaonhatserakon, iontketat nakoiasa tsi 8entatenion, nok ionkianenhaf.

24 Aseken nenhienonstate tsi iakonnho enhiahiheie ; nok nenhionkate8entetase tsi iakonnhe neh enhiakonnheke.

25 Oh nahoten enrastste ne ronk8e non8entsiak8ekon tahatensta, nok ok raonha tahatateriio ahataatonte oni ?

26 Aseken onka enhionkatehase, ok ne ons nake8enna, enshotehase ki oni nehne nonk8e Roienha nonen tentre ;ahotiiatanerak8atserakon ne Roniha oni ne raotironhiakeronon okon.

27 Ori8iio tsi k8aroris, tsi ratiiatare non8a ne kentho ne iah tahonniheie ohenton nahontkatto ne Nii raoiatanerak8atsera.

28 Satekon nonta neh sitha8en, onontoharake Saha-terennaienna iasakoiatenha8e ne Tier, Sak tanon San.

29 Tsini kari8es roterennaien eh 8athatteni, nok 8akenrakenne ne raotseronniat eh naha8enne tsiniot tsi ioronhrote.

30 Nok teniiasse 8athatitharen neh ne Moïs tanon Eli.

31 Ak8a oni ibken tsi rotiiatanerak8at, neh rotitharak8on tsi nenhia8enne tsi ienrenheie Jerusalemke.

32 Kenh kaien ne Tier oni ne rontenrotiene eh nahotiiata8en tsiniot nak8a ihken iakoserentaras ; nok nonen sonsahatiie iah tiiailerisahe8e tsini hoiatanerak8at tsi sahon8aken eh oni nehne niot ne teniiasse.

33 Ak8a onen sateshontekhasionhe, onen t8hatati ne Tier, Sahenron : Saianer ! ioianere ne kentho ahet8enterontake : Asen kati nite8atatoseroten enskat ise sa8enk, enskat Moïs, tanon enskat Eli : iah tehotoken tsi nahoten Sahenron.

34 Sekon ok nihotharatie, eh iotsikeraratie nok taiakorhoroke, onen senha 8ahotiteronne.

35 Etho otsikerakon taka'enninekenne 8akenron : Neh kehiken ne Riienha Rinoronk8a on8e : Hetsise8a8ennarak8ak.

36 Ak8a neok 8aka8ennentano raonhaa sonton ne Iesos. Ak8ekon ok 8ahatiri8asete iah oni onka tesa-kotirori nethone tsiniot tsi ronatkaton.

37 Tsi 8ahorhenne onen satontahonontastsnenton-hatie iotiok8atsanit 8athon8aterate.

38 Saiatat tsi ni kentiok8a tontahohenrete, 8ahenron : Se8enniio ! 8akonneken hatsitene ne Riienha neok oni enskat 8ake8iraien.

39 Nok otkon rohienas, ok ens tontaiasentsi 8athohenrete ; ehtake henhoiatisereson, entka8aststoton-nion rasakon. ak8a ens serenkenha tenshonikonrote nonen enhaiatentane.

40 Khenekenni ne sentiok8a naon8atsiente iah ki tehotik8enion.

41 Tontahenron ne Iesos : kanoron ki oni ne iako-tenno8entastskon oni niaka8eriasaksen ! Toh nekenh ak8a nen8e ente8ak8ekonhatieseke ok oni ten8akeron ia8eronhatien : karo nontastsiatenhaf ne hetsienha.

42 Ak8a neok iahatenti, ok naha notkon 8ahoiena neh oni ihken ne iatiotiete ; nok tanon ne Iesos 8ahatteten notkon, nok sahotsiente saho8iron oni ne roniha.

43 Ak8ekon ok 8ahakohnerako tsini kasastenseriio ne Niio raosaststensera. Nok tsi ak8ekon ok iakori-8anerak8ask8e tsini haierhak8e ne Iesos, 8asaka8en-hase ne raotiok8a 8ahenron :

44 Se8ataonsatat tanon kehiken nika8ennotens : A8eken ien8atenniserihe8e nenhon8aiena nonk8e Roienha oni enhon8atsiak8arisi rahotisnonke ne ron-nonk8e.

45 Iah tehotinikonraientaon nahoten ak8a kenton neh nika8ennoten, nok tehotinonhjaniksk8e ne tahon-tahon8ari8anontonse.

46 Onen non8a neh 8ahatitharak8e oni 8aonskehna ha onka senha akaiatanoronke.

47 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsion tsinithonnontonnions ne raoneriane, iahoiatatihenthos raksaha nok raiataкта 8athotaste.

48 Ethone tasaka8enhase : Onkakiok tenhon8arhoton kehiken raksaha, iiki tenhakarhoton ; nok oni onka tenhionkarhoten tenhon8arhoton ki ne takatenieton ; aseken neh nak8a kenh nitraha tsinitsion, neh enhaiatanorenke.

49 San tahatati, 8ahenron : Saianer iakhiken niso sasennakon skon8anatok8ata nonatkonseraksen ; iakhinnhese kati, netsi iah tete8es.

50 Tontahenron ne Iesos ; tosa iestsinnhes : Aseken ne iah toionkhiris8as8ase, ionkhiris8as8ase ki.

51 Nok nonen thoha siiakaha8e naonsahatenti tsi ion8entsiate, ak8a tahaterientasa ne Jerusalem niyahre.

52 Ohenton iasakotori 8ahatirisaienna oni niahatinonsaseronni ; 8ahontenti nok Samaritan thotinat8enrare eh iahonta8eiate.

53 Iah tanon thatethon8arhoton netsi Jerusalem niyaha8enonhatiene.

54 Sahontkatto ne raotiok8a, Sak tanon San 8aniron : Saianer ! Asathontate kenh neh naiak8aiere teini hoieren ne Eli, karonhiake naontontsirine nok aiako8entho ?

55 Tontahatkarhateni ne Iesos nok 8asakotteten, 8ahenron : iah ki oni tatese8aiatoreta tsiniiot tsi iese8a8enninekens.

56 Aseken iah neh tehaniente nonk8e Roienha nahario nonk8e akotonnhests, neh tanon nahaiatakenna. Akte kati niionsahonne.

57 Nok tsi ronattentionhatie saiatat eh 8ahoketote, nok 8ahenron : Se8ennio ! enkonnonteratieseke tsi ok oni non8e niienhense.

58 Tontaho8enna8eron, 8ahenron : Ionatsonhionton naha ne tsistso, nok kontsinakonni notsitenhokonha ; nok nonk8e Roienha, ak8ekon nehne iah tehoien nahoten ahatkonserak8e.

59 Nok tihaiatate, Saha8enhase: Taknonteratie. Nok ne kenh kaien tahenron: Takenaktothas ki niare ahiiatatabannha ne rakenikenna.

60 Tontahenron ne Iesos: eh kaientak na8enheionta neh iontatiatata naka8enheionta, nok ki nise Sas serio8anatana ne Niio raonakerasera.

61 Sekon are tihaiatate Sahrenron: Se8enniio! enkonnonteratieseke; askenaktothase ki niare akeri8aseronni tsi nahoten Sakien.

62 Nok tanon ne Iesos tontahenron: Tsini iakon nonaken iatetsiekannere nonen iakotarakarhathonhatie, iah teiakotate8eiennentaon tsi nonkati ne Niio raonakerasera.

*Oieri-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

ETHONE are onen ne Roianer sasakoiatarako tsiatlak nihatiatassen nok teionk8etakehatie tsi iasakotori tsi kanataienton tsi oni non8e neraonha niienhenre.

2 Ratonhak8e: ori8iio tsi kaeto8anen; nok kenh nihatiha ne ratiientok8as: Hetsise8aneken kati ne Raetak8eniio nahontasakotenniete kannhatsera.

3 Sase8e, eh niio tsi iak8atori tsiniio tsiotinaka. rontonha iakon8anatori Ok8ahotserokon.

4 Tosa iase8anataterenhaf no8ista, tosa oni nekaiare, iah oni nata; tosa oni onka tenhietsinon8eraton tsiniiohahes.

5 Nok kakiok non8e ienshenonsorene neh tasatie-
rent: teshenon8eraton ne iakohnonsote.

6 Toka enhieterontake ne tionk8etaieri enhiako-
rane ki ne skennen; nok neiah, iseke natente8e.

7 Nok etho tsiterontak, isek, snekira oni tsinaho-
ten enhiesahase: Aseken tehatentsahas tsini hak-
k8a ne rannhatsera. Tosa oni tese8anonsa8enronk.

8 Kakiok non8e iense8atenatorennē, tokat enhie-
tsiiate8eienton ise8ak tsinahoten enhietsinonte.

9 Nok saietsitsient ne iakohnon8aktanionni nok
iestsirori, se8enron : Onen akta ia8etonhatie ne Nio
raonakerasera.

10 Nok tsi non8e ne iah tentietsiiate8eientonne
sase8aiakenn, nok se8enhas.

11 Ok nehe sak8arasitoke8ate nionk8akenraraonne
iak8asitokon tsi ionk8ata8eiatonne ne se8anatakon :
Se8ari8aienterihak ki sane tsi onen ta8e ne Nio ra-
nakerasera.

12 Nok 8ak8arori, neh non8e te8enniserate karo
tsi nenhon8anatesero8anaten ne Sodom-ronon tsiniot
netho non8e nihatinakere.

13 Sententasere Korasin ; sententasere Bethsaïda !
aseken naiohnatkaton ne Tyr oni ne Sidon tsinikon
nise satkattos ne iori8anerak8atenions ; katkaron
nah nehne tahontaiakotatre8aton, kaiare aiakok8a-
son nok okenrake aiontesereseke.

14 Nese 8aonni ne Tyr oni ne Sidon karo tsi nen-
kon8anate8eiennatsaniten tsinise niot nonen ien8a-
tenniserihe8e tenhiontatiatorete.

15 Nok nise Kapernaïim, satsennakaraton tsi-
niore tkaronhiate, nok tentesenonk8ise nonesson.

16 Onka ehtsihse8ataonsatasts, rakataonsatasts ;
Nok ne ehtsise8a8ennonties, rake8ennonties ; nok ne
rake8ennonties ro8ennonties ki ne takatennieton.

17 Ethone onen sahonne8e ne tsiatak nihatiiatassen,
shonatsennonnihatie, shontonne : Saianer ! Ak8ekon
nonatkonseraksens Sahakhisenniete ne Sasenna.

18 Tontahenron : Ak8a eh niot tsi tehikanere ne
ranesonronon tontahaiatenne Karonhiake tsiniot
nate8anennekara8e.

19 On8a kati 8ak8asastenseron ne taietsiniarora-
rake ne Kaniaraksens oni iense8asahate tsini hosas-
tensera ne raks8ens : iah oni othenon taese8aio-
tastse.

20 Tosa ki sane neh aese8atonnharat tsi teietsinia-

rorarakon nonatkonson; neh tanon aese8atonnharaste tsi tise8asennare ne Karonhiake.

21 Ethone ne Iesos 8ahatonnharen ne ra8eriane, nok 8ahenron: Konhiatsennonniase, O Rakeni, Se8enniiio ne karonhia oni non8entsia! tsi sheri8asentenni neh nakarihotens ne iakohnikonro8anens nok oni ne ionttokhas, nok eksaokonha sheriotsienni; Eh kati niiot, Rakeni! Aseken eh ki nitisanikonriiohon.

22 Ak8ekon Rakenineha nitia8enon tsinikon 8akien; nok iah onka tehon8aienti ne Roienha neok ne Roniha; iah oni onka tehon8aienti ne Roniha neok ne Roienha, tanon tokat onkakiok ensakororike ne Roienha.

23 Ethone onen eh nonsahatierate tsinonkati ne raotiok8a, nok 8ahenron: iakotaskasts ne iontkathos tsinahoten se8atkathos.

24 Aseken k8arori, ronentioko8anen Rotitokensehak8e, oni Rotinontiiosson, ronaskanekon nahontkatho tsinahoten se8atkathos nok iah tehonatkathon, nok oni nahonronke tsinahoten se8aronkas nok iah tehonaronken.

25 Ethone saiatat tehari8akennhas tontahatane, 8ahotenienten ne tahonikonraseren tsi 8ahenron: Se8enniiio! oh nakiere ne Karonhiake akatsennonni?

26 Tontahenron: oh kati niiot tsi kaiaton ne Karianerenserakon? oh oni niiot tsi se8ennanotha?

27 Tontaho8enna8eron, 8ahenron: Hentsenorok8ake ne Niiio Ra8enniiio tsi sonnhe, ak8a seriasak8ekon, satonnhetserak8ekon, sahsaststenserak8ekon, sanontonniiotserak8ekon oni; nok oni ne satesonk8e tsi nise nisatatenoronk8a.

28 'Tontahenron ne Iesos: Ak8a tasierite, eh kati natsier nok Karonhiake ensatsennonni.

29 Nok tanon ne tehari8akennhas tontahenron nahatateri8iiosten: Onka nerieth satekonk8e?

30 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron: Saiatat ne ronk8e Jerusalem tahatenti Jeriko 8arete, tsiniioha-

hes sakohnaseta Sahon8aiena, ak8ekon 8ahon8anensko, nok ok eh iehentakere asennen niha8enheion onen saonteko.

31 Taiotokentane ratsihenstatsi neh oni nehne rothahitake eh 8ara8e, nok ihsi nahak8atase.

32 Levit oni eh 8ara8e akte oni nehne nahatohestste tsi raiationni.

33 Khare onen Samaritan rathahine eh oni nehne 8ara8e, 8athoniatasiharane tsi nahotenre.

34 Akta niiahare nok 8ahokentoronnon, nok 8arenhienarhoseron oni otsitsia tahonekonti; nok raonha sahostsk8aren raosatensne tsi tios8enkarenton iahohiatinionte ak8a oni otokenhon 8athosniene.

35 Nok tsi 8ahorhenne teka8istake tahatako rahanatatserakon, tahaon ne rononsote, nok 8ahenron: hetsiate8eienton, nok tsinikon nihsinon8e nensatkaronni ii enskonkariakse tsi natentke.

36 Kah kati onte nikaien nasen nihati isere onk8e 8ahonionni, ne Sakonasetha ron8arione?

37 Tontahenron kanekhere ki neh ne rotenron oni roiatakennhaon: Tontahenron kati ne Iesos: 8as kati oni nise eh natsier.

38 Onen kati tsi ronatenionhatie, iahontenatorrenne ionatak8enrare; nok skaiatat tsiiothon8isen Marth kon8aiasts neh 8ahote8eienton aononskon.

39 Enskat iokenshentak8e On8ari kon8aiasts, rasi-takta nehne ontien, eh oni kenteron, nok iotaonsate ne Iesos rao8enna.

40 Nok ne Marth neh ne teiotatenikonrhare tsinahoten kaiotenseraier ne kanonskon, nese 8aonni eh iatkatane tsi renstsk8ahere ne Iesos nok 8akenron: Saianer! iah kenh tateskanere tsi iate8akiatista ne kekenha? Sennhaun niha 8akiena8as.

41 Tontahenron ne Roianer: Marth, Marth, neok nise tesatate8eiennharaton ne niatekonsonha.

42 Tsiori8at ok sane ne kari8ak8eniio: On8ari iotaterak8enni ne ioiataterit, nese 8aonni iahki taonsakon8akk8a.

*Enskat-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Nori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ONEN are raonhaa ionsonton, Sahaterernaien, nok nonen Sahaterennaientakoko Saiatat ne raotiok8a Sahori8anontonse Sahenron: Se8enniiiio! tak8ari onnien tsi naiak8aiere naiak8aterennaien, tsi nihoieren ne San tsi Sakorionnienni ne raotiok8a.

2 Tontahari8aserako, Sahenron: Ense8enron nense8aterennaien: Tak8aienha karonhiake tesiteron! Aiesasennaien! Aiesa8enniiostake! Aiesanikonraierite non8entsiake tsiniot ne Karonhiake tiesanikonraieriton!

3 Tak8anont ne kenh 8ente ne iakionnhok8en.

4 Nok sasanikonrhon tsi niionk8ari8aneren: Aseken tsionk8anikonrhens oni nii tsiniionkhinikonrak8atha nonk8e. Nok tosa ask8aiatatk8e ne kari8ak8enke ehren tanon ask8ari8ak8iten ne iotaksen.

5 Sekon tontahenron: Onka kiok tsinitision ahontenrohsentakake asonthen niiahonnhoharane nok ahenron: Orietakenataran? asen nikanatarake.

6 Aseken onkiatenro 8ahakenonsorenne, nok iah othenon te8akien nahoten ahinonte.

7 Nok ahontahenron ne kanonskon thenteron: tosa othenon tontakenikonrharen aseken onen 8akatenhoton, onen oni kheienne ne kheienhokonha iah kati taonton ne taontakatkestsko nok aontakonhion?

8 K8arori, tsi iah tataontahatkestsko nok aontahaon netsi ronatenro; nok sane tenthakatkestsko netsi tehonikonrharani nok enthaon tsinikon tehoton8entsioni.

9 Neh kati ahori8a k8arori, katon: Se8ari8anonton, nok enhiestshiiion; Se8esak, nok ense8atsenri; Se8annhohaiak, nok enhiestsinnhotonk8ase.

10 Aseken, tiontata8is ne ieri8anontons, ietsenries ne iakesaks; nok enhon8annhotonk8ase ne rannhohaiaks.

11 Onka oni tsinitsion ahoširaientak, kanatarok ahoširanontonse ne ronih, ohnenhia ontekenh enthaon? ok ne ens oniare aontahaon nonen kentsionk enharišanonton.

12 Takšarere cntekenh aontahaon ne Onnhonsa aharišanonton?

13 Etho kati taesešaiatorete, sešašeiente ise ne tsionkšetaksens neioianere tsi naietsiitierase ne ietsiienhokonha, toh kati onte senha nenshakaon ne Etsisešaniha Karonhiake thenteron ne raoniškonratokenti onkaresson ronšarišanontonnis?

14 Ethone are enskat Sahaiatinekenše notkon iah tešatati: nok tanon akša neok sonsakaiakenne notkon oknaha Sahatati ne rotienne; šahakonerakšenhaton.

15 Otiake are sane šahiron: Beelzebul šahi nehne konšakošanen notkonseraksen ahosennakon raieratha tsi sesakoiatinekens nonatkonsson.

16 Otiake neok ne ronšatenientensehakše, šaonšarišanontonse iorišanerakšat, karonhiakekha.

17 Nok tanon tsi roterientaratsion tsinihotinikonrašens, šahenron: tsini kanakeraserake ne iah škarišat tehken enhiakaonšentsiaiesha; oni tsini kašatsirake ne iah skanikonrat tehken enšatšatsiraton.

18 Tokat nonša notkonseraksen ok raonhake tehošatironte, oh kati niot tsi enšahteke ne raonakerasera? Šešatonse šahi Beelzebul šakienašase tsi sekheiatekšatha nonatkonseraksen.

19 Tokat nonša Beelzebul aonkienašaseheke, onka kati nehne ronšatiienašase ne ietsiienhokonha? nese šaonni ok rononha tenhiestsiiatorete.

20 Nok tanon tokat Nii raosnonko tkaientakša tsi sekheiatekšacha nonatkonsson, Orišii kati šahi tsi onen sešaiatorenhon ne Nii raonakerasera.

21 Ronaktiio ne ronkše ne rosaststenseraien, akšekon skennen tikaien tsini hoi.

22 Nok tanon nahononsorene ne rosaststensera-kennion, šahokš: tsini hatatiatakennhastakše, nok akšekon ienhaše tsini hoientakše.

23 Iah sahonkeniri8at tehken ne iah tehakeri8a-
sase; nok ne iah enskatne teiakeni8oroks ratiesatha.

24 Katke nenshon8aiatineken8e notkon tsi sako-
tiennine nonk8e, eh niihenre tsi iohnneniokoton
ra8esakonhaties nahaonrishentane; nok nenhoioha,
enhenron: tsi te8akenonsote ienske, tsi oni non8e
te8akiakenhon.

25 Sara8e, Skanonsaseronni, tsionhe8anion oni.

26 Oksaok sahakete, nok, sasakononksa tsiatak
nikontkonserake senha ratinessonronon tsiniot ne
raonha, nok sahonta8eiate eh oni sahontenaktonni;
ne kati ahori8a onen senha henhentarahekte tohiken
ronk8e tsnitiotonne ne tiotierenton.

27 Arek ok tiiehote8ennokte, skaiatat tsiothon8i-
sen tontahiohenrete nok 8akenon: iakotaskasts ne
ieiatakoh tsiatak8e, oni ne iesastaronte!

28 Tontahenron: neh tanon naha iakotaskasts
niakotaonsate ne Niio rao8enna nok ron8a8ennarak8a.

29 Nok tsi ak8ekon ok akta iaka8enontonhatie,
ethone are onen 8ahenron: kehiken ka8atsirate ka8a-
tsiraksensk8a: kari8anontons iori8anerak8at, iah ki
tanon onte eh teia8ensere, neok en8atkatho tsiniia-
8enhon ne Jonas Rotokensehak8e raiatatake.

30 Aseken ne Jonas rahonateniententsera iotonhon
ne Ninifronon; eh kati oni non8a nenhia8enne nonk8e
Roienha tsinonkati nekenh ka8atsirate.

31 Entieronon kon8akorako8a, tentkatane nok en-
hiakori8aiakse oni enhiakori8ente non8a kenh ka8a-
tsirate: aseken naonha 8aon8entsiokten naonronke ne
Salomon rahottokhatsera, senha non8a raiatanoron ne
kenh ihres tsiniot ne Salomon.

32 Ninifronon tentthatitane nonen tenhiontatiatore-
tane ensakotiri8aiakse nok ensakotiri8ente nekenh
non8a ka8atsirate: aseken ne rononha shonatatre8a-
ton sasakotati ne Jonas, nok senha non8a raiatanoron
nekenh ihres tsiniot ne Jonas.

33 Iah 8ahi nehne onka tekahaserotha neok saok
iaonsete tsinon8e tiotaseton, ok ne ens ok8iroke,

iehaserotak8ake 8ahi enhienioten naiontkatho tsi teios8atte tsini iakon tionta8eiatha.

34 Okara 8ahi aos8athetsera noieronta. Toka skariio tsiatak8ekon ki tenhios8atheke, nok tanon nenskaraksenhake tsiatak8ekon ki tentiokarasseke.

35 Senikonrarak kati tosa tetiokarasek ne sahasera.

36 Toka non8a tsiatak8ekon teios8athe, iah oni kaneka teiotasatare, ak8a ki ak8ekon tiatensas8atheke, tsi kis eng niot ne kahasera tesas8athetennis.

37 Sekon ok sihotare, saiatat Pharisian, 8ahoonkaron nentie, eh 8arete ne Iesos, nok atekk8aratserakta 8ahanistsk8aren.

38 8ahonekheren ne Pharisian tsi iah tehotsiohare ohenton ne tahastskaon.

39 Nok tanon ne Roianer, tontahenron : ionerak8at ki oni nise Pharisian nese8aiatoten tsi astste ok nonkati Se8anohares ne se8astsesonha, se8akerassonha oni ; nok ne se8eriane titkahere ne kanensk8en, oni 8anontonniontseraksen.

40 Tese8anon8ara8enrie ! Onka roson ne eneken, iah kenh oni raonha tehoson ne nakon ?

41 Ashetenrate tanon niare tsini saien, ethone onen ori8ak8ekon ensaianereke.

42 Se8ententasere ise Pharisian ! Ak8a nehne iese8akariaks tsi se8aienthok8as, oni tsi tekanatokenhaton nok oni nohontessonha ; nok se8entorha ne taese8asniene ne Niio raori8asonha nese tanon aontese8atierenton nok ethone ne kenh kaien.

43 Se8entent Pharisian ! neok tsion8esata nohenton iaese8enstsk8arake nononsatokentike nok taietsion8eratonseke nonk8eokon tsi ionk8ene.

44 Se8ententasere, se8aiatons oni Pharisian tsionk8etaksensk8a ! ak8a neh tetsise8atieren tsiniot nonen iah othenon tetsioken tsi ieiatat, nese 8aonni iah ki othenon tietokata neh ierataties.

45 Ethone oni otiake ne sakotirionnienni taontati, 8ahonniron : Se8enniio ! Tak8asentenni oni nii tsinatensaton.

46 Tontasako8enna8eron, Sahenron: Se8ententaserere oni nise kaianerensera ietsirionnienni! Aseken iokste iestsiketas nonk8esonha, nok nise iah tese8ak8enies neok oni ne kenh niahese8aiere.

47 Se8ententaserere! Aseken tsiestshiiatatahas ne Rotitokenseak8e ne ietsiniokonkenha sakotirio.

48 Ori8iio tsi 8ene tsionnis tsi se8ari8anon8es tsini hotiieranion ne ietsiniokonkenha aseken nerononha sakotirio nok nise ase tsi tsionnis tsi ratiiatatarion.

49 Nese ahoi8a 8aton ne Niio raottokhatsera: ienkheiatennietase Rotitokense; nok entesakona8enthoo, ensakotisereson oni.

50 Niaonteri8ihe8e, neh non8a ne kenh ka8atsirate ahonateri8aienhase tsinikon rotinek8ensinekenhon ne Rotitokenschak8e tsinahe tionton8entsiatasa8e.

51 Abel raonek8ensa ente8atasa8en tsiniiore ne Zakari raonek8ensa, neh nak8a akta tsi iontienk8aronniatak8a ononsatokentike ron8ario: Tokenske tsi k8aroris tsi rononha enhonteri8aketate non8a kenh ka8atsirate.

52 Se8ententaserere, ise Kaianerensera ietsirionnienni! Se8atiatak8eniio8ton n'attokhatsera aonnhotonk8a; iah se sane nise tiiese8ata8eiaton; neok naiestsinnhese ne iaionta8eiate onka ienrhak8e iakata8eiate.

53 Sekon ok neh sihotarak8enhatie, 8athon8atkeniainienthoten ne Pharisian tanon ne Sakotirionnienni niateiori8ake 8ahon8ari8anontonnionhase.

54 Neok ne teon8askotanis, rotirharek8e neh nahontahattierate othenon ahon8ari8annhontako nahonattessenniiose ahon8ari8arhoste.

*Tekeni-at ~ ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ONEN are ak8a iah tetsiotiatiohests tsini iotiok8atsanit 8ahon8aiatorene, Sasaka8enhase ne raotiok8a:

SeSanikonrarak tosa seSarann ne Pharisian rahonat-tenk8atha neh n'ak8a aoskon neok ne iontkon8aroksta.

2 Aseken iah tekaien neioteri8aseton ne iah takatokensere ; iah oni 8ene taontonsere ne kari8aseton.

3 Nese 8aonni, tsinikon asatakon entise8a8enninekenhon ak8ekon kas8athetserakon entsise8ar8aronke ; nok tsiniiori8ake notasetonke tenshetsiaonni kanonsakenhiastson enskariho8aanaton.

4 Nok ise onk8atenro k8arori: tosa othenon se8atsanisek tsinahoten iohrios noieronta nok iah senha teiok8eniatseraien n'ihsinon8e tsi nakaiere.

5 Enk8arori ki tanon tsinahoten aese8astsaniseke : neh se8atsanisek tsinahoten iakorios, nok onakenke Onesson iaiakoiatonti ; neh tohiken se8atsanisek.

6 Iah kenhnaha tekeni k8enis tiiatekenes ne 8isk nikatsitenserake ? nok sane iah oni nenskat teshakoiatanikonrhens ne Niiio.

7 Ieiohe ak8ekon 8asheton tsinikon se8anonk8 serote, Tosa kati se8ateronn senhase ise se8aiananoron tsiniiot notsitenhokonha.

8 K8arori non8a, Onkakiok enhakeri8anirastse nonk8ene, enshori8anirastse ki nonk8e Roienha nonen ienra8e tsi tkentiok8aien ne Niiio Raoronhia-keronon okon.

9 Oni nenhakatonnhiiase nonk8ene, enshon8atonn- hiiase oni ne racnha rahotihenten ne Niiio Raoronhia-keronon okon.

10 Onkakiok enhokenrenseronni nonk8e Roienha, en8aton nenshon8anikonrhense ; kenhkaien nenhon- 8asennaiesate ne Ronikonriioston iah nehne non8en- ton tihiahonsaon8anikonrhense.

11 Nok nonen enhietsiiatenha8ison tsi ronteren- naientak8anionk8a, tehatiiatorethake, Ratikoranes- son, tosa se8ateronn, oni aese8atennikonrisake naho- ten aese8enron.

12 Aseken Ronikonratokenti hentsitsion tsinahoten ense8enron nel. nenkaha8i.

13 Saiatat kanenrakon tahatati, Sahenron: Se8en-
nii! hestsrori rikenha teiakeniak tsini ionkeni
hien.

14 Iesos tontaho8enna8eron, Sahenron: Onka
ionkeri8a8i ne takeniaretase, ok ne ens ne takenik-
hasiase?

15 Sekon sahenron: Se8atkatto, tosa se8askenna-
sehak: aseken iah othenon taiakoiatakennhaste ne
tohkiok oni naontaiakostsoko8ahake.

16 Nok 8atesakori8akentonk8en, Sahenron: Saiatat
naha ne rok8atseko8a 8ahotonnien.

17 Ratonhak8e ne raonikonrakon: oh naha nen-
kiere? iah te8akenaktaien kahnon8e nakate8eienton
tsinikon en8akatonnisahase.

18 Khare onen 8ahaterientatsenri, nok 8ahenron:
kenh kinaha nakiere, enskenonsarisionko tsi kien-
tak8a, nok kanonso8anen nenskenonsonni, nok ak8e-
kon eh enkionte tsinikon enkienttoko.

19 Nok entkenhase nakatonnhests: Akatonnhests,
onen 8ahi eso ioserake tsinikon satateroroki; Satoris-
sen kati onen, tesastskaon, snekira, satekkonni tanon-
non8a onen.

20 Nok ne Nii raton nehne: sentent iah tesani-
konrat! On8a kenh 8asontate entsiesari8anontonse
ne Satonnhests; onka en8astste tsinikon saroron?

21 Etho nenhoiata8en ne raonhaa tihatateroroki,
nok iah tehok8astse tsinonkati ne Nii.

22 Ethone 8asaka8enhase ne raotio8a: Neh
8aonni 8ak8arori: ne tosa taese8atatenikonrharen
ne tsionnhek8en, nahoten aese8ake, oni aese8atseron-
niate.

23. Aseken atonnhests senha kanoron tsiniiot
natennatsera; nok oieronta tsiniiot ne 8atseron
niatta.

24 Tese8aiatoret tsini kontiierha ne tsioka8e: iah
tekontiienthos iah oni tekontiienthok8as, iah oni
teiotinon8oton, nok sane ak8ekon sakohnontens ne
Nii: toh onte senha isih non8e nise8aiatanoron
tsiniiot notsiten hokonha.

25 Onka oni tsinitcion nehne niateshataatsnie ahak8eni skaiosa nahatatneniestste ?

26 Toka non8a iah tese8ak8enion neok neh kenh niiori8asa, nahoten kati se8aststeristak8a notiakeson ?

27 Tese8aiatoret tsi niot tsi katsitsiararaks nohon-tesonha, iah othenon teiotiote ; nok sane k8arori, tsi iah tihiehero ne Salomon rahoiatanerak8atserakon eh nahok8ennianerak8aton tsiniot nononha.

28 Tokat non8a eh niore tsi tehasnie ne Nio nonhontessonha, non8a kenh iohniote, nok enhiorhenne enkaiakon ihsi ien8ation ; ise kati onteken ak8a iatsise8aiatanikonrhen, se8anikonrasto.

29 Tosa kati sase8atonhek : nahoten enhiak8ake ? nahoten oni enhiak8anekira ? tosa tese8anikonranetak.

30 Aseken neh non8entsiakekha ok teiokanere iakesaks neh nahotenson ; roterientare se ne Etsise8aniha tsi nahoten tese8aton8entsioni.

31 Neh tanon tase8atierent se8esak ne Nio raonakerasera, nok ne kenh ioha8iton ak8ekon nehne ok tatentetsise8a8entastse.

32 Tosa se8ateronn, se8ententsihon nitsion ok ; thonikonriihonse ne Etsise8aniha naetsitsion ne raonakerasera.

33 Se8atenninon, tsini se8aien, nok ietsitenrat ; se8at8istonni non8a ne iah te8akaions ; Karonhiakekha astsoko8astsera, tsinon8e ne iah kenh tiiahatiire ne sakonasetha, iah oni notsinon8a takontitakate.

34 Aseken tsinon8e nikaian ne se8astsoko8astsera, eh ki oni ienkaientake ne se8eri.

35 Se8atiatannhenhak, nok iotekhak ne se8ahasrenha8e.

36 Iestsinakeren tsiniot ne ron8arhare ne Ron8aianer tahontare rotekk8aranon, natahatiirekenha nok saok aonsaon8annhotonk8as ka8ennio tenthannhohaiake.

37 Ronataskat neh nihatinhatseroten, ron8arhare ne Ron8aianer nonen ensra8e! Ori8iio tsi k8arori, ak8a neok nenshatiatannhake nok onshakohnonte, raonha oni enshakokk8aerhase.

38 Ori8iio tsi ronataskat neh nikannhatseroten, tsi ki ok ni8atasontine ensra8e tiotkon ki karhare, ronatie8ate oni!

39 Se8aterientare 8ahi, nonka kiok aontahoterientarake tsiniio8istahe enhon8anonsoreenne ne sakohnassetta: Ori8iio 8ahi tsi enhatie8aten nok enhaskennha tsini ohien.

40 Eh kati oni nise nase8aier, se8atate8eiennentaonhak: aseken tsinon8e ne iah tense8arhareke eh non8e nenra8e n'Onk8e Roienha.

41 Tier tahatati, 8ahenron: Saianer! ii ok kenh ionk8enton kehiken nika8ennoten, katen Onk8etak8ekon iakohton?

42 Tontahenron ne Roianer: Onka neh ne ronk8e ne Roianer ahorihontake asakoststeriste ne kannhatsera, asakokariakse oni tsi natchonatenstson.

43 Rotaskat neh nikannhatseroten, roiotatie ne raoiotensera nonen ensra8e ne Roianer!

44 Ori8iio tsi k8arori: tsi enhorihonten ahaststeriste tsini hoiien.

45 Nok tanon tokat non8a netho kannhatsera enhenron, ne rahonikonrakon: Iah se naha iosnore tatahontare ne Roianer: nok enthatatasa8en enshakosok8a8esson asakokenrensero8ni oni ne ratinnhatsera, oni kontinnhatsera, nok ne raonha, ahanekira, tahastskaon, nok ahataatenon8aratonte.

46 Tobiken nikannhatseroten Raoianer eh non8e natentre tsi non8e niah tenhorhareke iah oni tehorientare tsini io8istahe; Ehren enhoiatenha8ite, nok enhaon tsinatehotenstson, iatenssakoieste ne iah teiakori8atken.

47 Nok kenh kaien ne rannhatsera ronikonraienterhaon ne Raoianer, nok iah tehotataskennhaon nahonikonraieriton, isinon8e tsi nenhon8anon8areke.

48 Kenh kaien ne iah tehonikonraienteri, tanon neh kenh niiehoieren tsinahoten ne teiotenstson nahon8are8ate, karoki tanon nehne tsi nenhor8anon8areke : Aseken onka eso enhon8a8i, esoki enshon8ari8anontonse : oni nisinon8e tsi nenhon8atak8ennia ienni ihsiki non8e nenshon8ari8anontonse.

49 Otsire kka8i tsi 8ako non8entsiake ; oh kati nahoten aonsakeri8anontontake, tokat non8a onen iotekha ?

50 Enskat naha oni tsi enkatenek8aheste ; nok neh tckaterientakariatta oksa iakaef !

51 Ise8ere oni ken naha neh kenh kka8i ne skennen tsi 8ako non8entsiake ? 8ak8arori, tsi iah ; neh tanon ne taiakokhasionko.

52 Aseken onen en8atasa8en 8isk nenhatihake skatsatsira, asen nenthontenro8e, nok ne teniase neok nehne nenthiatenro8e.

53 Roniha enhote8entete ne roienha nok ne roienha enhote8entete ne ronihia ; Onistenha enhiote8entete nakoienha, nok nakoienha Onistenha. Ok neh sahkat ne tiatastafa.

54 Saka8ennihak8e oni nonk8eokon : Ne ens ne 8ese8atkatho taiostsataketoto tsi iate8astsotos, 8ese8enrons ens : iokennoresere ; etho ens oni naha8enne.

55 Nok nense8 ttoke Entie nontaka8erenha8e, oksaok ense8enron : 8atarihatane, eh ens oni nehne naha8enne.

56 Tese8anon8ara8enrie, ak8a kenh nehnehe iese8aiaenteres tsinahoten kenton tsini ia8ens tsi tkaronhiate oni tsi ion8entsiate ; nok iah kenh nehne taese8ak8eni niaese8aiaenterene ne kenh non8a non8e niok8enrare ?

57 Oh oni nahoten ahori8a tsi iah tese8ari8aiaenteres ne tsionhake tsinitkari8aieri ?

58 Saskenna n'ohahakesson aonseseniri8aseronni nateseniri8akennhasere ; ne tosa taiesaiatorete aiesari8ente oni, nok aontaiesannhoton.

59 Ori8iio tsi konrori tsi iah tataontasiakenne neh non8e tsiok enskarokten.

*Aseh-aton ia8enre teioter8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ETHONE oni otiake netho ionk8ene, ori8ak8ekon sahon8arihoktase tsini hotiata8enhon ne Galileanronon nehne Pilat sako8enthon nok ronatienk8aronniatak8en ne rahotinek8ensa.

2 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : Ise8ere katiken senha ne rotiri8aneraakskonne neh nahon8a-tiierase tsiniot notiake Galileanronon ?

3 Iah eh teiot ; nok tanon k8arori, ne iah tentsise8atatre8atane ehse oni nise nense8ahiata8en.

4 Toka's'oni nehne ise8ere ne satekon ia8enre ni-ionk8etake teiakoiatorarakon oni rona8entaon sakani-katienenne ne Siloe, senha teiakotenstson nasakore8ate ne Ra8enniio tsiniot notiake ne Jerasalem-ronon ?

5 Iah oni neneh ; nok tanon ne iah tentsise8atatre8atane ehse oni nise nense8aiata8en.

6 Kenh oni nahaiere tsi 8atesakori8akentonk8en : Saiatat ne ronk8e 8isonko8a rotk8irote ruotehenrakon, khare onen rahisakhe nok iah othenon tehotsenrion.

7 Nok 8aha8enhase ne ratsitsiaienthos : onen neh asenniioserake sitkahisakhes kehiken iok8irote, nok iah othenon teketsenries : itsiak kati ; nahoten aho-ri8a ok se8atieren tiiton8entsiatieronk8en ?

8 Nok ne ratsitsiaienthos tontaho8enna8eron, 8ahenron : Saianer, ioniotak niha sekon non8a ioserata-tie, niare enkterotasionko nok en8akitonti.

9 Tokat non8a en8aianiionten ioniotak ki ; tokat iah ethone ki enkaiakon.

10 Enskat oni a8entatokentike ononsatokentike sakotatihak8e.

11 Etho 8ahaken tsiiothon8isen nonen satekon ia8enre niioserake8iitienni notkon, onen oni iah teska-k8enies ehneken iaonsontkatho tsinateiono8iiaakon.

12 Iesos iahennonke nok 8ahenron : kien sahsie8entane tsi sanon8aktani.

13 Iathanisnonsaerhase ; sontiatak8arisi oni sakaie-
Sentane, nok tehonon8eronnionsk8e ne Niio.

14 Kenh kaien ne ratsihenstak8eniio neh non8e
niionterennaientak8a oia nontahotierase tsi a8enta-
tokentike sahatetsiente ne Iesos, tahatati kati 8ahen-
ron: Iaiak 8ahi nonta ioteri8ison naiakoioten; etho-
non8e kati nontese8e naonsaietsitsiente nok tosa n'a-
8entatokentike.

15 Nok ne Roianer tontaho8enna8eron, nok 8ahen-
ron: Tesanon8ara8enrie! iah kenh teietsinerensions
na8entatokentike ne se8atsenenhoken naiestsineka-
nontenra?

16 Iah kati tetkari8aieri na8entatokentike aonsa-
kon8anerensi enskat n'Abraham sakoienha nonen sa-
tekon ia8enre niioserake siioneren notkonseraksen.

17 Neok ne tontabatinek8entarenne neron8ari8a-
iaksk8e; nok nonk8eokon tehiontenon8eratonnionsk8e
tsi iontkattos niori8anerak8e tenion tsini haierhak8e.

18 Ratonhak8e oni: Nahoten testiatieren ne Niio
raonakerasera, oh onte oni nahoten taontakatenien-
tenste?

19 Ak8a neh testiatieren tsiniot neronk8e raote-
henrakon 8ahaienho otsinek8ar nikanenhoten; 8aka-
nio, nok karonta iahonton, ieiohe ki notsitenhokonha
ahonenrokon etho konstsinakonnianions.

20 Nahoten taontakatenientenste ne Niio raonake-
rasera?

21 Ak8a neh testiatieren tsiniot ne ionttenk8atta,
ne tsiohon8isen asen nikaksake ottesera 8atkaieste,
tsiniiore ak8a ien8attenko.

22 Tehoststekafenhatiesk8e tsi ionatak8enraron,
Sakorionniennihatie, nok Jerusalem 8athahohienhen-
hatie.

23 Saiatat 8ahori8anontonse 8ahenron: Se8enniio!
niiakonha kenh ne iontsennonniiane Karonhiake.

24 Tontahenron: se8askenna ne tsinonkati nikan-
hohaha ahese8ata8eiatk8e, aseken k8arori, kentio-
ko8anen enhionteniente n'iaionta8eiate nok iah ta-
iek8eni.

25 Nok nonen enshata8eiate ne Ron8aniha, enshannhoton oni, ok astste iense8enterontake, ethone entise8atasa8en ense8annhohaiake, ense8atonheke, Se8ennii! tak8aanhotonk8as, nok ne raonha enthenron iah othenon te8akaterientare kah niti8enon.

26 Ethone oni ense8enron : tsiataкта teionk8astkaon ionk8anekiren oni, nok onk8anatakon tsi tekanatokenhaton Sheiatatisk8e.

27 Tentetsise8enhase : katon ki 8ahi iah tek8aienteri ehren sase8et.

28 Ethone onen tense8asenthoseron, tense8anokaraniehon oni tsi enhiestsiken ; Abraham, Isaak, Jacob, oni ne Rotitokense okon raonakeraserakon ne Niiio, nok nise astste entiestsiiatonti.

29 Tsi iate8astsothos, oni tsi Tkarak8inekens, otto-reke nok Entie nentienseron nenhiontekk8aren raonakeraserakon ne Niiio.

30 Ethone ohen enhiontharatate ne iontatkonronnis, nok ehtake niienhentsien n'iontatkonniensa.

31 Ok neh sahennisera eh 8aonne8e Pharisian 8ahonniron : Ehren aonsasete aseken Herod ihrere aiario.

32 Tontahenron : satsise8aroriana tohiken ratsistso : Sekon nisekheiatek8atanions nonatkonseraksen, nok non8a tanon nenhiorhenne enke8eiennentane tsi skatetsentanions, nok nasen-aton nen8ata enkatorissen.

33 Nese 8aonni 8akateri8aienni ki nakatenti non8a oni nenhiorhenne, nok tsi ientsiorhenne : Iah8e 8ahi taonton nakte non8e narenheie ne Rotokense neok ne Jerusalem Kanatakon.

34 Jerusalem, Jerusalem ise ne sheia8enttos ne Rotitokense, nok shenenhioiaks ne tiesatennietenni! toh niiori8ake 8akatenienten nakheiataroroke ne Seienhokonha, tsinikaierha ne kitkit tsi iakoiatarorok nakoienhokonha kaneraonstsokon, nok iah tesathentaton.

35 Nese 8aonni ononsokon en8aton tsi sanonsote ; nok ori8iio tsi 8akonrori tsi iah taonsaskken, tsiniiore, ienkahe8e nasiron : Ron8asennaiien ne Tare raosenakon ne Ra8enniiio.

*Kaieri-aton ia8enre Teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 EN8KAT oni naha Iesos 8atatskaonna tsi ronon-
sote ne ron8ako8anon ne Pharisian, ak8ekon ok raonha
tehon8akanere.

2 Saiatat rotiato etho 8u nehue raiatarak8e rao-
henton ne Iesos.

3 Nok ne Iesos 8asakori8anontonse ne Tehatiri-
Sakennhas oni ne Pharisian, Raton : aonton kenh
naonsaiontatetsiente ne iakohnon8aktani n'A8enta-
tokentike ?

4 Iah othenon tethonatati. Ethone onen ne Iesos
tahonentsa nok sahotsiente oni sahotori.

5 Ethone are ionsasako8ennarane nok 8ahenron :
Onkakiok tsinitsion iahatkatho tsi iona8erote iakaia-
tenne ne raotsenen tionnhonsk8aron iah ontekenh
oksaok taonsahaiatatako sahetosane a8entatokentike ?

6 Iah othenon tehotik8enion nothenon ahontahona-
tatike.

7 Ak8a oni 8atesakokaraientane tsi ak8ekon ok
neh ronaskennhen tsinon8e tkanaktiio iahontien,
8ahenron tsi 8atesakori8akentonk8en.

8 Katke kiok ehiesaonkaron tiakotenniote, tosa tsi
tkanaktiio iahsatien, aseken tokat enhaiatarake ne
senha raiatanoron tsiniiot nise.

9 Nok ahienhase ne hetsisenihonkara8i : kenh
kaien satsenakton : Onen nise atehensera tentisatia-
tonti tsi ohnaken iensesanistsk8aren.

10 Kenh tanon nasiere n'onen ehiesaonkaron, ohna-
ken tasatien, naontonseke nonen entre ne iahonkara8i
nairori ahenron : Ohenton niahase Ori8e, nok ak8e-
kon ok teniesarensaron tsini iakon enhietarontake.

11 Aseken ehtake niienhentsien ne iontharatats,
nok enhiontharatate ne iontatkenronni.

12 Saha8enhase oni ne roonkara8ine : Katke nensa
tennioten, tosa seonkaron ne se8atenrososon, iah oni ne
tesatennontere, ok ne ens ne sa8atsire, tosa oni ne

tese8anon-sanekhanion rotik8astses ; on8as ens naha
oni nehne tentiesaonkaron ne rononha nok ak8ekon
entsisatkariakse.

13 Neh tanon sheonkaron ne iakotentenion, teion-
tsarites oni ne teieron8ekon.

14 Ensataskastston tsi iah teiakoiien naonsaiesai-
eristse ; entsiesaieritse tsi nentsiontonnhete ne tiakori-
8aieri.

15 Saiatat tsini kentiok8a tahatati, 8ahenron :
Rotaskat onka ienhanatarake Niiio raonakerasera-
kon.

16 Tontahenron ne Iesos : Saiatat 8ahatennioten,
nok kentioko8anen 8asakohonkaron.

17 Nok nonen siiakahe8e taionstskaon, iahotori ne
rahonnhatsera asakohnonksa tsiniiakon 8akohonka-
ra8i aseken onen ak8ekon ka8eiennentaon.

18 Ak8a enskat tsi nontahatiere, taonteraiatak8e ;
8ahenron ne tahatierente : Skennen sanontonnionhek
ak8a ok on8a enkatkensera ne 8akon8entsianion.

19 Nok ne saiatat 8ahenron, Sisk niioianeke teiotti-
nakares 8akonask8anion iatekakonte kati tsi enkheia-
tenienten, skennen katisanontonnionhek iah oh
takiere netho iahke.

20 Sekon ne saiatat 8ahenron nehne : Ak8a on8ar
ok 8akeniakonhonhatie, iah kati takiere netho iako.

21 Onenkati sara8e ne kannhatsera, sahorori ne
raiatak8eniio. Tsi nahosense ne raiatak8eniio, 8ahen-
ron ! 8as, kanatakonsson oni tsi tekanatokenhator,
sheiatarorokha ne iakotentenion, teionstsarites, teie-
ron8ekon oni, ak8ekon kenh nontasheiatenhaf.

22 Tontahenron ne rannhatsera : onen ki 8akeri-
8aieritonhatie, nok ki tanon fekon ionaktote.

23 Tontahenron, ne Raiatak8eniio ! 8as ohahakes-
son, atehenraktontie oni, nok tsiniiakon ensheken
ak8a ok tasheiatenhaf, akanonsinn tsi 8akenonsote.

24 Aseken ori8iio tsi iah onka tiiaontennhonta
nakatennatsera tsinihati kheonkara8ine.

25 Kentioko8anen are ron8anonteratie : tontahat-
karhateni, nok 8asaka8enhase.

26 Onkakiok raskaneks naiakenik8ekhenc; tanon iah tesakotak8as8ens, roniha, ronistenha, rone, Sakoienhokonha, rontennosenhokon oni rontatekenhokon iehiohe nak8a raonha tsi ronnhe, iah onkiatenro te8atonsere.

27 Nok oni ne iah teiontketasts nakoiasa, iah onkiatenro te8atonsere n'iah iihne tentientane.

28 Onka oni tsinitision ahatenonsonniane, ne iah neh taontahatierentane, ahakaenhion roien onteken tsinikon kari8anontons iaonstahate nak8a iaha8eienentane.

29 Tosa neok naontahatasa8en aontahenstsk8aren nok iah tiiahasa, onen nehne nonk8eokon enhon8atentoriatak8ake tsi enhiontkatoseke.

30 Enhiontonheke : Ak8a nehne iehok8enion naontahatasa8en nok iah tiiehoson ?

31 Ok ne ens ne rakora 8ahateriosere, iah onte kenh neh taontahatierente, ahari8isake iatekaieri kenh noieri ni8ennia8ehetserasen niionk8etake iatahoterate ne te8asen ni8ennia8ehetserasen tahotiok8ine ?

32 Tokat iah taonton, ienhoteri8anietase ki sekonok ihnon hentre, skennen tikenhak.

33 Eh kati niot tsinitision ne iah tense8ate8entane tsini se8aien; iah ki onk8atenro te8atonsere.

34 Ia8ekon ne teioiotsis; nok tanon nenhiotak-senne, oh nahoten entsienenhisatake ?

35 Iah othenon teskasta, ak8ekon iah teioianere naiakon8entsiarsenstak8e; astste tanon ien8ation. Onka teionhontakarontak8en naionronke, ionronk.

8isk-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 AK8EKON ne ratikarotasions oni nionk8etak-sensk8eokonha ron8ateranentaktennihak8e ne Iesos tsini honatahonsate tsi nahoten raton.

2 Nok tanon ne Pharisian oni ne ratiatons oia nontahonatierase, nok 8ahonniron : nisakonoronk8a nionk8etaksensk8eokonha ak8a tehontonsts.

3 Nok ne Iesos tontasakori8akentonk8en, 8ahen-
ion.

4 Onka kiok tsinitcion enskat te8ennia8e ahona-
sk8aientak teiotinakarontonha, skaiatat aontiataton,
iah ontekenh ok eh tasakotsiak8arisi karhakonko8a
ne tioton ni8asen tanon tioton nok neh ahaiatisakha
ne iotiatatonhon tsiniiore iaon8ahaiatatsenri.

5 Nok nonen ensaiatatsenri, enhanitsionk8a-
ketate tsini shostsenronnihatie.

6 Nok nonen ensra8e tsi rononsote iah ontekenh
tiiasakohnonkhon ne rontenroson oni ne tehonnonsa-
nekhanion, nok enhenron : te8atonnharonnuion tanon
non8a aseken skiataatsenrion ne 8akatenask8aton-
nine teiotinakarontonha ?

7 Etho kati niot tsi k8arori tsi senha entionsen-
nonnianion ne karonhiake ne saiatat rori8aneraakskon
enshatatre8ate tsiniot ne tioton ni8asen tanon tioton
rotiianere iah oni othenon tehotinnhitseraien.

8 Ok ne ens ne tsiothon8isen oieri niio8istaien, en-
skat aioti, iah ontekenh oksaok takahaseroten nok aon-
tonte8eienton aionhe8e tsiniiore iaonsakatsenri.

9 Nok nonen enskatsenri, ienhiakononkhon kons-
tsihokon oni ne tekonnonsanekhanion, en8atoune :
te8atonnharen tanisa aseken se8aketsenrion ne 8ak8is-
tionne ?

10 Ef kati niot k8arori tsi senha enhiontonnha-
ronnion n'Eronhiakerononokon, nenskat iakori8ane
raakskon enhiakonikonranon8ake nok entsiontatre-
8ate.

11 Ratonhak8e oni : Saiatat ne ronk8e tekeni te-
honekenterontseraien.

12 Kkare onen 8ahenron ne kenhniraa: Rakeni,
takon onen tsinikon nii aka8enk. Nok 8ateshakok
hasiase tsinikon roien.

13 Iah tekari8es onen ak8ekon roienahatie ne kenh

niraha tsinikon raoŝenk, nok ŝahatenti, ihnon tienakere eh niahare, eh nonŝe iahatekkŝisa kenteseakon ne raoŝistakenha.

14 Onen akŝekon sihotekkŝison ne raoŝista, ŝahontokariakhon neh nonŝe niienakere, onen oni neraonha tontasaŝen ŝahotentane.

15 Onenki ŝahannhatserisakha, nok ne ŝahonnhane iahotori asakonikonraratieseke tsini haonŝentsia raotsenenokon kŝiskŝis.

16 Ethononŝe nihaskanekskŝe ahotsennonnihon oni neh arakseke ne kŝiskŝis ionatatenrase, sekon ki ens nehne iah tehonŝaŝiskŝe.

17 Eh oni nonŝe onen tonsahosŝathene oni sareiarane ne raonhake, ŝahenron : toh are onte nonŝa nithonatekhonni ne rakeniha raonnhatsera, kenh nii nonŝe atonkariakon ŝakeriios.

18 Tense tete kati nok rakenineha ienske, enkiron : Rakeni, risentenni ne Nio, oni nise.

19 Iah kati teseŝakerionte ne takienha aonsakaton, eh kati natakierasts tsiniot ne saonnhatsera.

20 Tonsahatane, ŝahatenti ronineha niionsare. Sekon ok ihnon satontare ; ok naha tahoken ne Roniha, ŝahoniatasiharane tsi nahotenre ; iahoterate nok iahoniasa oni ŝahonoronkŝanionton.

21 Nok ne ranekenteron ŝahenron : Rakeni, ŝakenhikon kenthoehtake nakaronhiati oni sahenton, iah kati teseŝakien naonsaionkenatonkŝake Hetsienha.

22 Nok ne rokstenha ŝasakonnhane ne kannhatsera : ahontahatihaŝe nok ahonŝaseronniate nakŝa niateseŝakŝennios, nok ahonŝasnonsaŝite oni tahonŝata.

23 Ietsinonksa tionnhonskŝaron oŝira ionaressens, iestsirio ; teteŝastskaon nok teŝattonnharonnion.

24 Aseken kehiken riienha raŝenheionne, onen ŝhotonnhetonhatie, rotiatatonhonne nok onen saraŝe. Nok tahontasaŝen ŝahontonnharen nok ŝahontekhonni.

25 Kenh kaien ne thakoŝanen ne roienha kaheta-

kon natontare; sekon ok kati ihsi niiore tare ok naha
 8aharonke tetiotonhare, karennote, oni teiakononnia-
 k8en.

26 Kannhatsera kati iahononke, Sahori8anontqse
 oh nitiotieren ?

27 Nok ne kannhatsera 8ahenron : Estse kenha 8ahi
 onen isro ne kati 8aonni rotenniote ne Ianiha ne iah-
 ken tsi skennenk8a tironnhe sara8e.

28 Nok tsi nahonakk8en iah teshothontaton nia-
 honsahota8eiaton ; Onen ki ne roniha iahaiakenne nok
 8athorhotonnon oh naia8ennekenha aonsahata8eiate.

29 Tontahosenna8eron ne roniha 8ahenron : onen
 eso ioserake shikonhiotense iah oni non8enton teske-
 nask8a8i arahona kaiatakeras o8ira akenhake naia-
 k8aton8eshonk8a nakatenro okon.

30 Ak8a nehne ionerak8at ne kehiken etsienha,
 ak8ekon tsionatak8akareni 8akontekk8isa tsinikon
 ehtsia8ine, tanon tsi sara8e 8asheia8entho niona-
 resens.

31 Nok ne roniha takenron, kien, tiotkon nise
 tenik8ekonhatie, nok tsinikon 8akien ise sa8enk.

32 Teioton8entsiohonne ki aiontenniotex oni aion-
 tonnharen, neh kehiken ehtsekenha ra8enheionne,
 nok shotonnhetonhatie ; rotiatatonhonne, nok onen
 sara8e.

*Iaiak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
 tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

RATONHAK8E oni ne Iesos : saiatat ne rostsoko8a
 enskat ronnhatseraien ne rororoki 8ahon8ari8arho
 rotiesatenni ne rao8enksonha.

2. Iahononke, 8aha8enhase : oh nahoten kerisa-
 ronkas nise sari8ake ? Skontseraseronni kati tsiniot
 tsi saterihonte ; aseken iah ki sekon noia kenh tiiaon-
 sasiere naka8enk sonha.

3 Sahenron ne kenh raroroks ne ra8erientakon : oh natenhia8ennekenha onense 8ahi ne raiatak8eniio sahakeriontako tsi Kaststeristak8e ne rao8enksonha ? iah takk8eni non8entsia kenh nakiere, nok katehens ne takastsarito.

4 Sakaterientare tsi nenkiere naontetsenri ne taionkarhoton tsi rotinonsoton nonen entsionkerion tak8en.

5 Ethone akteson tsi iasakohnonkhon ne ronatkaron, 8ahori8anontonse ne rahente, 8ahenron : Toh nikon iakarotani nakkos8e ?

6 Tontahenron : Enskat te8ennia8e nikanak8ake kenhie. Nok ne raroroks tontahenron : Satsiena ne saiatonsera, nok kenh sanistsk8aren oia8 sasonni 8isk ok nense8assen.

7 Tihaiatate sahori8anontonse : ok nise, toh nikon satkarote ? Enskat te8ennia8e nika8inotserake onatsia. Nok ne raroroks tontahenron : satsiena ne saiatonsera, nok oia8 Sasonni ne satekon ni8assen.

8 Nok ne Rostsoko8a, 8athorensaron ne raonnhatsera iah tehori8atoken, neh tsi niha8eiente tsi nahaiere, aseken non8entsiakekha akoienhokonha senha iontatenikonrare tsinikari8es iakonnhetie, tsiniot ne kas8athetsera akoienhokonha.

9 Nok nii k8aroris oni, se8atenroseronni ne 8astso-ko8atseraksen, aia8ens nonen ense8atokten, taiestsiarhoton rahotinakeraserakon iatekakonte.

10 Onka rori8atoken tsinon8e niiori8aha rori8atoken ki tsinon8e niiori8ohanens ; nok ne iah tehori8atoken tsinon8e niiori8aha, iah ki tehori8atoken tsinon8e niiori8ohanens.

11 Tokat kati non8a iah tesari8atokenne tsinonkati ne 8astsoko8atseraksen, onka kati enhiesatak8enniaienhase nori8iio, 8astsoko8atseriio oni ?

12 Tokat oni non8a iah tesari8atoken tsinon8e nakoren ako8enk, onka kati entieson ne sa8enk ?

13 Iah tahakseni ne rannhatsera tekeni taokos8etseraientake ; aseken tokat saiatat enhos8en, nok

enhonoronk8e ne saiatat; tokat enhokonnienste saiatat, enhokenron ne saiatat iah kati oni nise taonton ne Nii hatsise8aiotense tanon Otkon.

14 Tsinihati ne Pharisian ronataonsatek8e tsinahoten 8ahenron ok tahon8aieron aseken rohnaskennhasene ne rononha.

15 Sasaka8enhase kati: Ise8ere kinise se8aianerese nonk8ene; nok tanon ne Nii ak8ekon raienteri tsini se8eriasotens; Aseken tsinikon ieri8anoronsta nonk8e okon ak8ekon rori8aston ne Nii.

16 Kaianerensera tanon Rotitokenseak8e Satatiene tsiniore ne San. Nok eh nahe tiotasa8e onen karihoganaton ne Nii raonakerasera; ak8ekon ok oni iakoskennhen niaionta8eiate.

17 Senha se Satiesen naontohestste tsi karonhiate oni tsi ion8entsiate tsiniot ne skaiatonk8a aihosense tsini kaiaton ne kaianerensera.

18 Onkakiok enshatek8ate ok ne ens tenshiatekhasi nok oia enshoniake, enhari8anerake kentesera, nok onkakiok enshatateniakten ne skon8atek8aton enhari8anerake kentesera.

19 Saiatat oni naha ne rok8astseko8a; neok ne kanoronson rastseronniatak8e, neok oni ne niateskakk8iiosson iraksk8e ok tiiate8enniserake.

20 Saiatat oni nerotent Lazar ron8aiastsk8e tsi ronnhokaronte ne rok8astse rahiationnik8e, raiatak8ekon roststa8isk8e.

21 Raskaneks8e narahona neh ahrake ne tkani-serens rahotekk8arane ne rok8astse, iah tanon onka tehon8a8isk8e; erhar ok eh kontik8attosk8e nok kontikanonstsk8e tsi roststaronnion.

22 Khare onen 8arenheie ne rotent, Ratironhiakeronon iahon8aiatenha8e ranask8akon n'Abraham; 8arenheie oni nehne ne rok8astseko8a nok 8ahon8aiatata.

23 Nok nonen sihotetsiraton, oni Onesson roronhiaken, Sahatarakestsko, nok ihnon iahoken Abraham, nok ranask8akon eh thotonnhahere ne Lazar.

24 Sathohenrete, Sahenron : Rakeni Abraham, askitenre, ahontastsiatori ne Lazar, a8enke iatahanisnonso8e nok ahatie8enthotak8e kennasake ; aseken iah tiiaieri8ahe8e tsini 8akeronhiaken kehiken kenh non8e otonkokon.

25 Tontah8enna8eron n'Abraham Sahenron : Kien saseiarann tsi sastsoko8ane non8entsiake nok ne Lazar eso roieshaon, on8a kati nehne non8a onen rotsennonni, nok nise ioronhiakentastsanit saronhiakentha.

26 Iah ki oni neok teiori8a ioshonhio8anen tsi ioton8entsiiaikon ne teionk8akhasiaton ; nese 8aonni iah tese8atons ne kenthon iaiontenti nok eh iaien tsi tesiteron, iah oni neh aontaiontenti nok kenthonahontaien.

27 Nok nerok8astse, Sahenron : Sakonneken kati Rakeni Abraham, iahonsastsiatori ne Lazar rakenineha.

28 Aonsasakororiana ne Sisk nateiak8atenmontere aont8nsseke tosa iaik8ariskon.

29 Tontahenron n'Abraham : sakoti8ennenha8e ne Mo8is oni ne Rotitokense, neh ratiser.

30 Sekon tontahenron ne rok8astse : tosa, rakeni Abraham ; toka se non8a enshontatre8ate nonka kiok iaka8enheion ahonsahon8atiroriana.

31 Nok n'Abraham tontahenron : tokat iah tenthontahonsatathe tsini honen ne Mo8is oni ne rotitokense8ak8e, iah kisenha tahontahonnetak8e naonsasakotiken aonsaiontonnhete niaka8enheionne.

Tsiatak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE ne Iesos 8asaka8enhase ne raotiok8a : iatekakonte nehne tsi tenhiontateri8aigentaten ; nok rotentasere onka enshakori8aigentaten.

2 Senha ioianere tsi katheta Satenenhiaraksa ahon-
 8anenhianionthase nok kaniatarhen iahon8aiator i,
 tsiniot nasakori8aiantaten enskat n'eksaokonha.

3 Se8atatenikonrarak kati: tokat tetsiatennontere
 enhianikonraksate, hestsietteten; tokat enshatatre-
 8ate, sasanikonrhen ki oni nise.

4 Tokat tsiatak niiori8ake se8ennisera aianikon-
 raksate, nok ok oni khe niiori8ake tahontare nok aia-
 rori ahenron: skatateri8astani, sasanikonrhen.

5 Ethone ne Ratik8ekonne 8ahon8enhase ne Roia-
 ner: Tak8aiestas ne te8etakon.

6 Nok ne Roianer tahenron: arahona tsini kanenha
 notsinek8ar nikatsinetaroten ni8a aese8aientak ne
 te8etak8en: Iah othenon tehken aese8enhase kehiken
 kerhite: 8atenaharostsi nok kaniatarake iekaniotann;
 nok ense8a8ennarak8e.

7 Onka oni tsinitcion ahonnhatseraientak ken8en-
 tatie ahoioteke ok ne ens katsenen asakononnatie-
 seke, nok iahoken tontare oksaok aha8enhase: atek-
 k8aratserakta iset nok tesastskahon.

8 Toka kenh aha8enhase: Takekhonniien, sateniion-
 ten, nok takekk8aerhas tsiniiore ien8akatane oni
 en8akehniatana8en; Ethone onen nise tensastskaon
 ensnekira oni?

9 Neh kenh enhatonnrak8ate ne kenh kannha-
 tsera tsi eh nahaiere tsiniot tsi ron8annhaon? ikere
 iah onte.

10 Eh kati oni nise niot, nonen ense8ari8aierite
 tsi neniestsinnhaon, se8enron: iah othenon teiak8a-
 tonron; aseken neki ok nonk8aiotensera ionk8aioten-
 hon.

11 Nok nonen Jerusalem siiaha8enonhatie tsite-
 honton8entsiakhenhatie ne Samari tanon ne Galile
 niiahare.

12 Onen thoha siiara8e ionatak8enrare, oieri ni-
 hati rotiststa8is 8athonterane, ihnon kati ok tontaha-
 titane.

13 Nok 8athotihenrete, nok 8ahonniiron: Iesos,
 Saianer! ask8entenre.

14 Nok nonen sasakoken, Sasaka8enhase : 8ase8e, Ratitsihenstatsine iahasene. Nok tsniiore niahone-nonhatie eh sahatiie8entane.

15 Nok saiatat, ak8a neok 8ahattoke sahaie8entane, sahakete tehonon8eronnionne ne Niio tsiniha8enna ra8ennotatie ;

16 Nok rasiatka ne Iesos sahatisk8entaren tehonon8eratons. Samaritan tohiken nahaiatoten.

17 Ethone ne Iesos tahatati, 8ahenron : Iah kenh teshotiie8entaon noieri nihati, kah kati niiehonenon ne tioton sekon nihati ?

18 Neok kenh kehiken nok thihate tontahononSera-tonne ne Niio.

19 Ethone 8aha8enhase ; testann, nok sasatenti ; neh sesatsiente tsi tisetakon.

20 Onen oni Pharisian 8ahon8ari8anontonse, katke en8a8e ne Niio raonakerasera, tontasako8enna8eron, 8ahenron : iah nah sotsi ok ihnon, taontontorori nonen en8a8e ne Niio raonakerasera.

21 Iah oni naha taiahiiron : Kenh 8ahi ihres ; ok ne ens kenh 8ahi itres. Aseken non8a tese8aiatokens-son ih8es ne Niio raonakerasera.

22 Sasaka8enhase oni ne raotiok8a : ien8atenniseri-he8e tsinon8e nense8askanekke naese8atkatho enskat oni nonk8e Roienha ra8ennisera ; nok iah ki tanon tese8atkathosere.

23 Nok enhietsirori enhiahiron : kenthoh ihres ; tokas oni kenh nonkati itres. Tosa ki tanon eh niahase8e, tosa oni ietsinonteratieson.

24 Aseken tsiniot nate8anenpekara8e, tekaron-hiiakta tsi kahniararha, eh kati oni nehne nenhia-8enne nonen tentre nonk8e Roienha.

25 Niarek8e ki tanon eso enharonhiaken, enhon8a-te8entete oni ne kenh ka8atsirate.

26 Tsiki nia8enbon Noë sihotenniseratenion ; eh kati oni nehne nenhia8enne nonk8e Roienha enho-tenniserateke.

27 Teiakostskaonk8e oni ienekirhak8e, iakohniak.

ak8e oni teiontateniaktennihak8e tsiniiore iahata-
8eiate ne Noë rahohon8akon; nok tonhnohton ak8e-
kon oni Sahakorio.

28 Eh oni niia8enhon sihotenniseratenion ne Lot :
teiakostskaonk8e, ienekirhak8e, iehninonsk8e, ion-
tenninonsk8e, ieienthosk8e, nok iontenonsonnianion-
sk8e.

29 Nok tanon nonen sontahaiakenne ne Lot tsi
kanataien ne Sodom; Otsire iontenatentasta tekaies-
ton Sahokennore ak8ekon Sahakorio.

30 Etho kati oni nehne nenhia8enne nonen ien8a-
tenniserihe8e nonk8e Roienha ra8ennisera.

31 Neh non8e te8enniserate, onka kanonsake en-
haratake, nok ne rao8enssonha kanonskon tkakeron,
tosa tethastnent naonsahakoha; nok ne kahetakon
ienhreseke, tosa shakoha tsinahoten tkaien ne kanons-
kon.

32 Sase8eiarann tsini ioiata8enhon ne Lot rone-
kenha.

33 Onka enhaskennha tsi ronnhe, enhotonse; nok
n'enhate8entete hensronnhete.

34 Sak8arori neh non8e te8asonstate teniase ehni-
nastseke skanaktatne: saiatat enhon8aiena, nok
enhon8atka8e ne saiatat.

35 Tekeniiase tsionathon8isen enskatne enkeni-
thetake: skaiatat enkon8aiena nok enkon8atka8e ne
skaiatat.

36 Teniiasse kahtakon ennes8e, saiatat enhon-
8aiena, enshon8atka8e ne saiatat.

37 Tontahon8a8enna8eron 8ahonniron: kah ne
kenh non8e Saianer eh nenhia8enne? Tontahenron:
ak8a tsi ok non8e nenhioiataststokotonke nonk8e
kenha eh oni non8e nenkontkennisa n'Ak8eksokon,

Satekon-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

SEKON, are oia tonsasakori8akentonk8en, 8asakonatonnahtak8e tsi teioton8entsiohon ne tiotkon uiakoterennaientake, tosa taie8ishenheie;

2 Sahenron : Saiatat naha ne tehaiatoretha nehne iah othenon tehostsanis ne Niiio iah oni onka tesakokonniensta nonk8esonha.

3 Ok neh sakanata, enskat ne ioterehons kanakerek8e, niate8enniserake rononrotaniresk8e nahari8ak8arisiasie tsi teori8arheon.

4 Kari8es tsinahe iah othenon ori8a teronnis : khare kati onen 8alanontonnion nok Sahenron ne ra8erientakon : saeto sane nehne tsi iah tehitsanis ne Niiio iah oni othenon tekhekonniensta nonk8eokon :

5 Kenh ki kaien kehiken iotereons te8akenikonrharanis, onen ki nah enkeri8ak8arisien, kati oni ken onhiorane tiotkon on8e ten8akaterientakariaton.

6 Sahenron kati ne Roianer : ak8a otokenhon se8a-taonsatat : tsini haton ne tehaiatoretatseraksensk8a.

7 Nok ne Niiio, iah onteken tataontasakonnhe ne sakoiatarak8en tiotkon on8e iatehotihenretha raonhake, ethoneh ne sane roniskoho nahatre8ate ne rononha raotiri8ake.

8 8ak8arori, iah tehoniskohe tsi tentesakonnhe. Kenh oni kaien, nonen tentre n'onk8e Roiienha ise8ere ken enhatsenri ne te8etakon tsi ion8entsiate ?

9 Kenh oni nontahaierate tsi 8athari8akenton8e, neh notiake tsi akaonhaa ki ok iakoianere nok iah othenon notiake.

10 Teniiase Sahenron 8ahiaterennaienna Ononsatokentike, saiatat Pharisian, nok nesaiatat rakarotations nehne.

11 Ihrate ne Pharisian nok raton tsi roterennaaien : O Niiio ! tekonnon8eratons tsi iah eh tekiatoten nii tsiniiot notiake nonk8esonha ; ratinensk8as, iah tethotiri8aieri, ratinak8aiesen, tsi oni niiot ne kenh rakarotations.

12 Tekeni te8akentontietha tsoiiaiksera, nok ak8ekon kkariaks noierihaton tsini Sakien.

13 Nok ne rakarotations otasetonke tontahatons-totem ak8ekon iah te8atarakestsk8enhatie, nok raton tsi roterennaian : O Niio ! Takitenr 8akeri8aneren.

14 Ori8iio tsi k8arori : neh kehiken shotiatoke8enhatie tsi shotentionhatie nok iah ne saiatat : aseken onka iontatharatasts ehtake niienhentsien ; nok onka ehtake iontattonni enhiontharatate.

15 Otiake oni eh iesakotiiatatastsk8e eksaokonha neok oni ne iasakoiatosere ; sahotis8aten ne raotiok8a tsi 8aontkatho, nok 8asakotinnhese neh niiesakotiiatenhask8e.

16 Nok tanon ne Iesos iasakohnonke nehne nok 8ahenron : tosa iestsiiotasts karo aontaiente neksaakonha, tosa oni ies8innhes : aseken neh ako8enk ne Niio raonakerasera ne tsiontatieren.

17 Ori8iio tsi k8arori, nonka iah tenhainasere tsiniot neksaa ne Niio raonakerasera, iah ki tiiahata8eiate.

18 Saiatat rasenno8anen 8ahenron tsi 8ahori8anontonse : Saianer ise ne tisari8aieri ! Oh nenkiere ne Karonhiake akatsennonni ?

19 Iesos tahenron : oh neh niitieren tsi saton tisari8aieri ? Iah onka nakoren tetiakori8aieri neok enskat nehne Niio.

20 Saterientare tsinahoten ne kontiri8ak8eniios : tosa seri8anerak ne kentesera ; tosa sherio ; tosa senensko ; tosa sheiano8enten ; shekonniienst ne iesaienha.

21 Tontahenron : shontonkenikonrote ok rehne oni hak8ekon shi8akeri8aieritonhatie.

22 Iesos saba8annaronke neh nika8ennoten, 8ahenron : sekon ki tsiori8at tibatoktani : satenninon tsini8aien, nok sheiakhonhas ne iakotent, onen tokenske entisastsoko8atseraiantane Karonhiake ; nok tontase oni tenesek.

23 8ahonikonraksen tanon tsini ka8ennoten 8ahagennaronke sotsisekenh rok8astsehne,

24 Nok ne Iesos Sahattoke tsi Sahonikonraksen, Sahenron: ori8iio tsi Sentore ne Karonhiake aionta8eiate ne iakok8astse.

25 Sekon senha 8atiesen n'Oniak8aher taontoh8stte tsi teihontakaronte ne ienikhonk8a, tsiniot ne rok8astse Karonhiake ahata8eiate.

26 Tsiniiakon Sahonronke Sahiron: onka kati nehkenhak8a enhieniakenne?

27 Tontahenron: tsinahoten ne iah taiek8eni nonk8e, enhak8eni ne Niio.

28 Tier tahatati: ok kati nii nak8ekon ionk8ate8enteton nok k8ateranentaktenni?

29 Tontahenron: ori8iio tsi k8arori tsi iah te8at8stsenrionhe oni nenskat ne rote8enteton, raononsa, rao8atsire, tehatennontere, ok ne ens rone, sakoienhokonha ne Niio raonakerasera ahoriionniatsera.

30 Ne iah senha ihsinon8e taonsahaienasere kentho tsi ion8entsiate, nok nihsinonkati enkaha8ite, enhronnheke on8e.

31 Ethone ne Iesos 8asakoiatotarho ne tekeni ia8enre Nihatik8ekonne, nok 8asaka8enhaso: kehiken non8a Jerusalem Sete8e, onen ak8ekon enkanane tsinihotiiaton ne Rotitokensehak8e nonk8e Roienha raiatatake.

32 Aseken onhon8ate8entete tsinenkati nionk8etaksenokon; ok tenhon8aieron, enhon8akenrenseronni, nok enhon8anistskerosera8e rakonsake.

33 Nok tsi nenhon8asok8a8essonsi ethone enhon8ario; nok tanon asen-aton nen8ata enshatonnhete.

34 Iah tanon othenon tehotinikonraientaon; eh oni niore tsi ronateri8asetennine neh nikarihoten ak8a ki iah othenon tehotinikonraientask8e tsinahoten ratonhak8e.

35 Onen toha siihra8e ne Jeriko, teharon8ekon ohahakta renstsk8ahere tehastsarites.

36 Sahattoke kati tsi kentioko8anenhatie ihien, Sahari8anonton oh niotierenhatie.

37 Nok 8ahon8arori tsi Iesos Nazaretronon rotoheststonhatie.

38 Nensok Sathohenrete, Sahenron : Iesos TaSit Iaienha! Takitenr.

39 Sahon8annhese nohenton ihien, nok tanon ne raonha tahak8isronne tsi tehovenreta raton : TaSit Iaienha! Askitenre.

40 Sathatane kati ne Iesos, iahatennhane iahon8ennonke, nok nonen eh sathatane Sahori8anontonse.

41 Sahenron : oh nahoten saskaneks? Tontahenron : Se8ennio! Akkenheke.

42 Tontahenron ne Iesos : eh niia8enn skenhok : neh Sesatsiente tsi tisetak8en.

43 Nok oksaok Sahaken; nok Sahosere ne Iesos tehonon8eronnionne ne Niio : Nok nonk8eokon ne 8aontkatto 8atton8anon8eron ohi nehne ne Niio.

Tioton-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

KANATAKONSON niiahare ne Iesos siiahatenatorene ne Jeriko.

2 Saiatat ne rakarotations eh non8e nihanakerek8e Zaché ron8aiastsk8e eso tsi rok8astsene.

3 Raskaneksk8e ahoken ahoienterhane oni ne Iesos, nok iah te8atonsk8e sotsi kentioko8anen tanon neraonha sotsi nihanenhiesha.

4 Neh-kati 8aonni ohenton niiahatakhe, tihientaststokote eh iaharathen nok 8ahatnenhioharak8e, aontonseke ahoken nonen eh non8e nenhre.

5 Nok nonen eh non8e shara8e ne Iesos, 8ahatara-kestsko nok 8ahoken, 8aha8enhase : Zaché iosnorenntasastsnent aseken sanonskon non8a enkata8eiate.

6 Sathosterihen oni rotsennonnihatie tsi tontahastsnente neh tsi 8ahota8eiaten.

7 Ak8ekon ok oia nonta kotierase nok iontonionsk8e; tsi non8e iah tetionk8etaieri nahata8eiate.

8 Nok ne Zaché eh Sathatane rahohenton ne Ro-

ianer 8ahenron : Saianer asennen nenkheion tsini8a-
kien ne iakotent : nok kaneka nakhekaronnihke
kaieri natentiaseren tsi enskien.

9 8ahenron ne Iesos : On8a kenh8enniserate onta-
8eiate n'atanitenrosera ne kentho non8e nikanonsote,
aseken kehiken Abraham oni nehne roienha 8ahaton.

10 Aseken nonk8e Roienha neh sresakhe oni ras-
kennhasere tsinahoten iohtonhon.

11 Tsinikari8es iakotaonsatek8e neh nikarihote,
Iesos iahatasonteren nok iathari8akenton8e, netsi
onen akta ihre ne Jerusalem oni tsi roterientare tsi
onen thoha 8ene aonton ne Niio raoiatanerak8atsera.

12 8ahenron kati : Saiatat ne ronk8e neh ne ra8a-
tsiranoron ratentionhe ihnon 8are 8ahatkorastane, nok
ki oksaok tentre.

13 Iasakohnonke kati oieri nihati neraonnhatsera,
oieri nika8istake tasakahon, nok 8ahenron : Se8eiaron
kehiken tsiniiore tentke.

14 Kenh kaien ne thatinakere ron8as8ensk8e, nese
8aonni iaon8ateri8anietase ron8arorihatie, rontonne :
iah tateionk8aton8entsioni ne raonha kehiken ason-
k8aststeriste.

15 Ne kati nonen sonsara8e, onen oni siiehotiata-
k8enioston ne tkanakeraseraien, 8ahatennhane ionsa
hon8atinonke ne kannhatsera ne sakotak8enniaienni
ne rao8ista, ahotokens toh nikonhatie tehonatenstson
tsi rotikarhateniaton.

16 Ne rahente eh 8athatane nok 8ahenron :
Saianer ! Oieri niieiotihenthon ne sa8ista.

17 Tontahenron : etho, ioianere tsi sennhastseriio ;
nekati tsi sari8atoken tsi non8e kenh niiori8aha,
Oieri nikanatake 8akonhiatak8eniiooste.

18 Thihaiatate ihsre, 8ahenron : Saianer ! Sisk
niieiotihenthon ne sa8ista.

19 8aha8enhase oni nehne : Sisk ki nikanatake
enhsiatak8eniioke.

20 Onen ne saiatat ihsre, 8ahenron nehne : Saianer,
kenh sekha8i ne sa8ista kanok8ak8enonni.

21 Aseken kontsanikon, Sakaterientare tsini seniakastste; tesek8a tsinahoten ne iah tesatak8enniaien, nok tsientok8as tsinon8e n'iah tesaienthon.

22 Nok tontaha8enhase: Sennhatseraksensk8a! Sa8enna tenkonhiatoretak8e; Saterientare tsi keniakastste, tekehk8a tsinon8e niah othenon te8akatak8enniaien, kienthok8as tsinon8e iah te8akienthon.

23 Nahoten kati ahori8a tsi iah ne bankne tiiesaionton nak8ista, tsi naonsonka iaonsonkk8en nok oni tsinikon aioteiaronke.

24 Onen kati 8asakonnhane neh ratiteron 8ahenron: Satsise8akk8a no8ista nok neh ionsatsitsion noieri nihoien.

25 Nok taonniron: Saianer! Onen oieri niho8istaien.

26 Eh kati niot 8ak8arori: tsi nenhiakoientake ne skastson sekon entsiontaton nok niah othenon tehoien sekon oni nehne enhon8akk8a tsinikonha enhoientak.

27 Nok kenh kaien ne ionks8ens oni iah tehonathontaton akheiaaststeriston karo nontaietsiiatenhaf nok akkenton ietsiia8enth.

28 Nonen saharihokten, onen are tonsahathahak8e tiotkon tsi Jerusalem niiaha8enonhatie.

29 Nok nonen akta shire ne Bethphagé oni ne Betani, onontakta ne Olivier, teniase ne raotiok8a iasakotori.

30 8ahenron: eh iahasene kehiken tkanataien; nok nonen ientsiata8eiate kanatakon enseniken kenseri 8assaronte neh n'areko non8enton teiakosatenston; Seninerensi nok taseniatenhaf.

31 Nok tokat onka kiok enhietsiri8anontonse ohnontieren tsi 8eseninerensi: Enseniron: Roianer ki tehoton8entsioni.

32 Oksaok 8aiatenti, nok ak8ekon eh niot tsi 8aiatkatho tsiniot tsi tesakorori.

33 Ak8a kati onen ninerensions, 8ahonniron neraoitsenen: oh nontieren tsi 8eseninerensi?

34 Tontaniron: Roianer ki tehoton8ertsioni.

35 Sakonh8aiathe8e kati tsi renteron ne Iesos, nok raonatseronniat Sakon8arase eh tahon8enstsk8aren ne Iesos.

36 Nok ok eh nihotistskarontie tsini hose.

37 Nok nonen saonne8e tsi ionontenton n'olivier, kentiok8ak8ekon ne raotiok8a 8ahontonnharonnion, 8athotihenrete tsi 8athon8anon8eronnion ne Niiio tsinikon ronatkathon ne iori8anerak8atenion.

38 Rontonnionne: Tahon8anon8eraton ne Ronontiiio tare Raosennakon ne Ra8enniiio! Skennen kenbak karonhiakon, nok ahon8anenton Ehnekentsi!

39 Otiake neh ratiataratie ne Pnarisian 8ahoniron: Saianer! Sheiarist ne sentiok8a.

40 Iesos tontahenron: ahontka8e ne rononha, Onenhiaki tenhiotihenrete.

41 Nok onen akta shire, 8ahatkatho tsi kanataien, ak8a 8athasentho, 8ahenron:

42 Aia8ens kenhas oni nise, arahona oni on8a kenh 8enniserate aesari8aientereon, tsini karihotens tsi oni non8e aontakaientak8e asetsenri ne skennen! Iah ki oh taonsaia8enne onense tesateron8ekon.

43 Aseken ien8atenniserihe8e ne tenhiesanatannhake ne iesas8ens, oni enhiesannhotonnion.

44 Nok enhiesanatarisi, ensakohna8entho seienhokonha niseke ienakere; Nok iah oni tahonenre nenskat oni takanenhiaserake, ne tsi iah tesenniseraientereon tsi iata8eiatennine ne Niiio.

45 Nok Ononsatokenitiko8ane iahata8eiate, ok saok tahatasa8en tontasakoiatineken8e neiontenninonsk8e oni ne iehninonsk8e.

46 8asaka8enhase: Kaiaton tsi ionterennaientak8a nakenonsa; nok nise ienens8atha se8atatenonsonniatenni.

47 Nok niate8enniserake etho sakorionniennihak8e; nok ne ratitsihenstatsiokon, ratiiatons, oni ne ronaterionton ratiri8isaksk8e oh nahatiiere nahon8ario.

48 Iah tanon othenon tehatiri8astsenriesk8e nahos-
tonte ; aseken ak8ekon ok nonk8eokon ron8a8enna-
naronk8ak8e.

*Te8asen-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

TSINIKARIS8ES sakotatisk8e oni sakorionnienni-
hak8e Ononsatokentiko8ane, eh 8ahonne8e ne rati-
tsihenstak8eniios, ratiatons oni ratiianerenseronni.

2 8ahonniron, tsi 8ahon8a8ennarane : tak8arori
kah nitisak8eniatserenha kekiken non8a nisierha ; ok
ne ens onka iak8eniatsera8i ?

3 Nok ne Iesos 8ahenron tsi tontasako8enna8eron :
tsiori8at oni nii enk8ari8anontonse, nok tontak8ari-
8aserak8as.

4 Karonhiak8ekha kenh ne San raotenek8ahestak
katen on8entsiak8ekha ?

5 Rontonhak8e ne raotikonrakon : toka enhia-
k8enron karonhiak8ekha, enthenron 8ahi oh kati non-
tieren tsi iah tetise8etak8en.

6 Nok nenhiak8enron on8entsiak8ekha, onk8eokon
nehne enhionkhinenhioiake ; aseken ak8ekon ok
tiaka8etak8enne tsi Rotokense ne San.

7 Ne kati 8aonni 8aonniron : iah othenon teionk8a-
terientare, kah nitia8enonne.

8 Tontahenron ne Iesos : Iah ki oni nii tak8arori,
kah nitkieratha tsini kierha.

9 Ethone are onen tonsasakori8akentonk8en non-
k8eokon 8ahenron : Enskat oni nah neronk8e 8aha-
nenharaienthos, nok ratinenharaienthos 8asakohni,
nok kari8es tsinahe roention.

10 Nok tsini8aiaris raonnhatsera iahotori 8ahaia-
koha ; nok tanon ne ratinenharaienthos niarek8e
8ahon8asok8a8esson nok rahoiatoskon 8ahon8atori.

11 Sekon tihaiatate ionsahotori, eh oni nehne non-
tahon8aierase, nok tontahon8atek8ate.

12 Sekon ionsahotori nasen-aton: tahon8akare8a-tanion oni nehue nok astste tahon8aiatonti.

13 Ethone onen 8ahenron ne rotenenharhare: One kenh nenkiere? Riienha neh nak8a thinatoron-8a ienhiiatori, toka nah nehne tenhon8arhoton.

14 Nok ne ratinenharaientos 8ahonniron nonen, siihahon8aken tare: Neh 8ahi tohiken ne rao8enk se8a-tonserere; ehniio kati hetsite8ario, nok ii onk8a8enk en8aton tsini hoiien.

15 Astste ionsahon8aiatonti nok 8ahon8ario. Oh onte nenhatiire ne ranenharak8eniio?

16 Tentre, nok enhatennhane enhon8ana8entho tohiken ratinenharaientos, nok akoren ensesakoh-nenharani. Nok ne rononha tahonniron: iah ki onte eh teia8ensere!

17 8asakotkathoseron, nok 8ahenron: nahoten kati nehne kenton tsini kaiaton: Neh ne rotinenias-8enhon ne ratinonsonni, neh 8akanenhiak8eniione tsi tekaiosaien?

18 Onkakiok eh enhaiatienenne onenhiake, tenhaia tarine; nok tenhoiatorarake nonka enhorrienenne.

19 Ratitsihenstak8eniios oni ne ratiiatons, 8ahon-tenienten nok saok ahon8aiena: aseken 8ahotinikon-raientane tsi rononha 8atesakori8akentonk8ate: onk8eokon ki sesakotistsanisk8e.

20 Onen senha 8ahon8anehtentakte, neh non8a ionsahon8anatori nak8a karionnienni oni rontatonnis aontaionk8etaierike, natahatiirekenha naho8ennaka-renrako nok neh ahostonte kaianerensera akon8anas-kon.

21 Kenh kati nahatiiere tsi 8ahon8a8ennarane, 8ahonniron: Se8enniio! ionk8aterientare tsi neok ne ka8ennanorons tose8enninekens, neok oni ne tkari8aieri serionnienni, nok oni tsi iah tatesonk8e-taiestasions ak8a oni neok nori8iio tsinisherionnienni ne Nio raori8asonha.

22 Ionk8ateri8aienni kenh naiak8akariake tsini sonk8akaraienni ne Cesar, katen iah?

23 Roterientaratsion ne raonha tsini hotinikonraieraton, Sasaka8enhase : Ohniiotieren tsi ise8ere ask8anikonrhaten ?

24 Tak8anatonhas toh nika8istoten : onka eh kasennare oni kakonsare ? tahonniron Cesar :

25 Tontahenron : Satsitsion kinioh ne Cesar tsinahoten Cesar rao8enk, nok Niio ne Niio rao8enk.

26 Iah othenon teshotiri8atsenrion ne tahontahon8a8enna8eronke akohenton nonk8eokon, ak8a neok ne rotinerakohon nok thatontotate.

27 Onen non8a Sadusean nehne rontenno8entha tsi tsiontonnhests ; sahon8ateranentakten nok 8ahon8ari8anontonse.

28 8ahonniron ; Se8enniio ! Moïs ra8en tsi sonk8aianerensera8i, onkakiok enhrenheie roniakon nok iah teho8iraientaon, neh ne teiatennontere shotiniak ne iotereons, sot8atsironnien ne rotsikenha.

29 Enskat kati ne tsiatak natehontennontere, 8ahoniake ne tako8anen, nok 8arenheie iah teho8iraien.

30 Nehne shokenha sahotiniake, iah oni nehne teho8iraientaon nok 8arenheie.

31 Onen neh nasenhaton sahotiniake, tsiniiore iathotinenrokten ne tsiatak natehontennontere ak8ekon 8ahonniheie nok iah onka teio8iraientaon.

32 Nok onaken iahaonniate ne tsiiothon8isen 8akenheie.

33 Kah kati nikaien ensroneke nonen entsiontonnhete ? ak8ekon se8ahi niiehotiniakon netsiatak nihati.

34 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : iakohniaks tsiniiakon iakonnhetie ne kenthon8entsiate.

35 Nok tanon tsiniiakon enhiakorihontake naonsaiontonnhete oni niahonsaiakonnheke neh non8e te8enniserate iahse tetsiakoniakhe.

36 Aseken iah tetsiahiheionsere : aseken tenshontieren Eronhiakeronon okon, nok Niio sakoiенокonha enskenhake tsi onen tsiakotonnheton.

37 Nok kenh kaien tsi tokenske tsiontonnhests

niaka8enheon, Moïs rattrori ok8irokon satnitaren, Sahenron: II raoti-Niio ne Abraham, Isaak nok Jacob.

38 Iah kati 8ahi tehon8a-Niio ne iaka8enheion, neok kati 8ahi neiakonnhe; aseken ak8ekon niieiakonnhe ne raonhake.

39 Ethone otiake tontahontati ne ratiatons 8ahoniron: Se8enniio! ori8iio tsi tasierite tsinahoten 8asiron.

40 Ethone onen iah onka othenon teshon8ari8anon-tonni tsi ok nitioteri8aieraton.

41 Tontasaka8enhase: oh kati nah neh niio tsi ionton Ta8it Roienha ne Keristos?

42 Aseken ak8a raonha ne Ta8it ra8en raoiatonse-rakon teieri8ak8atha: Roianer ra8enhni n'Akianer: satien tsi ke8eientetak8en.

43 Tsiniiore iatakheniarorarake ne iesas8ens, nok asheiarasitoke8atak8ake.

44 Oh kati nekenh naia8enne ne roienha akenhake, raton se ne Ta8it Rake8enniio?

45 Nok tsi ak8ekon ok nonk8e ron8ataonsate, 8asaka8enhase ne raotiok8a.

46 Teietsinikonrarasek ne ratiatons, ratinon8e nahotikhareson tsi rontiata8asts, nok ronnon8esk8ani tahon8atinon8eratonseke tsi ionk8ene, ehneken iahatistsk8arake tsi ionterennaientak8a, nok ohenton ah atistsk8arake tsi 8atenniote.

47 Sakotinonskariatha iohnatereons tsini honatennaientatseresons; aseken senha ihsinon8e tsi nenhon8atire8atak8e.

Te8asen nok enskat teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

TSINI kari8es tehakanere ne Iesos, 8asakoken iakok8atsenion iahe8istaren kanerok8akon.

2 8ahaken oni iotent iotereons tekeni k8enis iakaren.

3 Sahenron : tiakariSakenniate, Sak8arori tsi sen-
ha neh kehiken iotent iotereons ihsinon tsi nakaiere
tsiniiot notiake.

4 Aseken ne kenh kaien neh Sahakoti tsini iakoke-
totennis, nok naonha kententetserakon eh oni nikon
ioientak8a naioiatakennshaste nok neh Sahoti.

5 Kenh kaien notiake neh ne iakotharak8en tsini
iononsanerak8at n'ononsatokentiko8a tsi oni niio-
k8asts, Sahenron :

6 Ne kenh nise tese8akanere; ien8atenniserihe8e
neiah oni nenskat tataonsakanenhiuserake ne iah
takarision.

7 Nok Sahon8ari8anontonse Sahonniron : Saianer?
Katke nekenh eh nenhia8enseron? oh oni nahoten
enkaieronniststak8en nonen eh nenhia8ensere?

8 Nok tontahenron : se8anikonrarak tosa iestsini-
konrakarhatho: aseken ronentioko8anen enthonne
enhionksennenha8i, ehontonne; ii ne Keristos, onen
oni thoha iakahe8e; tosa kati iestsiser.

9 Nok nense8ari8aronkanion iakoteriio oni ateri-
iosera, tosa se8ateronhienten : iatekakontese tsi neh
enkontihente; iah ki tanon teiohnonteratietane ne
iotoktak8en.

10 Ethone oni Esakorori Sahenron : ok nehne
teionton8entsianekhanion tenhiakorori8arheseron.

11 On8entsiak8ekon tatenhiaon8entsishonk8anion,
enhiontonkariakon, enkannratarineseron, enhiakote-
ronhientanionhase, nok niatekon tsinenhia8enseron
tsi tkaronhiate.

12 Iatekari8akonte ki tanon tsi iatenhonnison-
saren ne se8aiatake, enhietsikenrenseronni, enhietsi-
iasarinesson tsi ionterennaientak8a, oni enhietsinnh-
oton; nok enhietsiiatenha8ison rabotihenton ne roti-
nontiiosson, nii aksennakon.

13 Nok neh kehiken ense8ari8aniraststak8e.

14 Ak8a kati on8a ok saok iase8atennikonrisa,
netosa othenon aese8atennikonraienton tsinahoten
ense8enron nethonon8e nenkaha8i.

15 Aseken ak8a ii enkion nethone ne kanikonriio ka8enniiio oni tsiniiore ne iah onka takak8eni aietsiri8aiakse oni aietsirihorarake ne ietsiri8as8ens.

16 Ok oni ok neh ne ietsinihokon, ietsinistenhokon, tese8atennontere, se8atatenonk8e, nok oni ne se8aten-rookon enhietsiiatenninon ; kentioko8anen oni tsinision nenhon8atirio.

17 Ak8ekon ok oni enhiestsis8enseron nii akeri8ake.

18 Iah tanon oni ne skanonk8isera taese8atonse.

19 Kanikonriiotserakon tsionnhetie.

20 Nonen ense8atkatho Jerusalem, tenhotinatannhen ne ronteriios, se8erhek onen akta ih8e nahonikonraksensera.

21 Ethone ne Juderolon tsi iohnontenion enhiontek8assen, nok enhiontennhoton tsinniakon Jerusalem kanatakon ieteron, nok iah taonsaionta8eiate ne kanatakon naktatiesonha ienakereniontie.

22 Aseken onen nehne kare8atatsera en8enniserontak8en ; nori8ak8ekon akanane tsini kaiaton.

23 Iotitentasere noiah nenkontiiatoten oni nenkonststaronthake neh non8e ni8enniserate ! Aseken kententetsero8anen iakotentasere, nok kare8atatsero8anen iakohrasere neh non8e niienakere.

24 Ak8ekon enhiontateniaroskare, nok enhiontatenask8en8enseron tsi ienakerenion, nok nehne iah teiakori8iioston enhiontenatak8eniioste ne Jerusalem, tsiniiore ienkanane tsinikanaton ne iah teiakori8iioston aka8ennisera.

25 Ten8atieronnionhaton tsi karak8are, oni asonrekha, oni tsi iotsistok8aron, eh niiore tsi enhiakotentason nonk8e okon tsiniiore ok tentsiakori8aie8asaseke oh ak8a nenhiakoiata8ensere non8entsiake ; tenhiotenonhianiton tsi enhiorakarheke ne kaniatarakeko8a.

26 Eh nenhiakoiata8en nonk8e tsiniiot nonen iahiheions neh tsinenhiakoteronseke, nok oni tsi enhiakorhareke oh nenhia8ensere non8entsiak8ekon. Aseken onen ten8atkarenron ne Karonhiakekha ahosaststensera.

27 Nok ethone oni onen enhon8aken nonk8e Roienha otsikerakesson natentha8enonhatie kasastense-rakon oni Kaiatanerak8atserakon.

28 Neh kati nonen ente8atasa8en eh nenhia8enserone, se8atarakestsko nok ehneken iase8atkatto, aseken onen akta i8e ne se8aiatakenhatsera.

29 Kenh nahaiere tsi esakori8akentonk8en : tese8aiatoret 8ahenron ne esonion8arontohako8a nok oni notiake ne karontasonha.

30 Neh 8ahi se8aienterestak8a nonen teiohkennhontiesere nonen enkask8eionten.

31 Etho kati oni nise niio, nonen ense8atkatho enkonne8e neh nikarihotens, se8erhek tsi onen akta ih8e ne Niio raonakerasera.

32 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori tsi iah taontohestste ne kenh ka8atsirate ohonton neh naha8enserone.

33 Karonhia, on8entsia en8atohestste, nok nakeSenna iah neneh non8enton tiiakontohestste.

34 Se8atatenikonrarak kati tosa se8asenni ne kakon, tsini ienekiratha, oni ne tiiohri8atesonha non8entsiakekha ; nok aese8anenrenten nonen en8a8e neh ni8enniseroten.

35 Aseken eh niio tsi enhiako8enonni akaon8entsiak8ekon nonk8e tsiniio ne 8ataharo.

36 Se8atie8aten kati, tiotkon on8e tase8aterennaientak, niaese8a8e aese8arihontake ne taese8atohestste tsinenhia8enseronne, nok skennen tatsise8aken nonk8e Roienha.

37 Tsini 8enniseres Ononsatokeniko8ane sakotatisk8e, nok nonen enhiokara8e enshaiakenne nok tsi tiononte n'Olivier iehanon8eststak8e.

38 Orhonketsisens eh kanenraserens Ononsatokeniko8ane naon8ataonsatate tsi sakotatis.

*Te 8asen tekeni-aton ia 8enre teioteri 8asonterak 8en Ori-
8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

ONEN thoha siiakae 8e tsini 8entanorons ne iah te-
8attenk 8aton, oni kon 8anatonk 8a Shotonnhestston.

2 Kenh kaien ne ratitsihenstak 8eniios oni ne rati-
iatons ratiri 8isaksk 8e oh onte ak 8a nahatiiere naonton
ahon 8ario; aseken sakotistsanisk 8e nonk 8eokon.

3 Ethone onen n'Otkonseraksen 8ahonikonrata ne
Sitas Iskariot ron 8anatonk 8a suiatat tsinihati ne teke-
ni ia 8enre Nihatik 8ekon ne Iesos.

4 Neh tohiken eh 8a: 8te nok 8athatitharen ne rati-
tsihenstak 8eniios oni ne ratiri 8ak 8eniios tsinenthaie-
rate tsi ensakote 8entetase.

5 Toh kati onte neneh nontahontsennonni nok 8a-
honteri 8isa o 8ista enhon 8akariakten.

6 Nok eh niit tsi 8asakorharaststen; neok oni
sresaksk 8e naontiesenne ok oni tosa ak 8a akariho-
8annha tsi ahoiena.

7 Onen kati non 8a neh iaontenniserihe 8e tsini ie-
nataronnis ne iah tekasherhatkenton eh oni non 8e ni-
8enniserate nenkon 8ario teiotinakarontonha o 8ira
neneh Shotonnhestston.

8 Iesos iasakotori Tier, tanon San 8ahenron: 8asene
senik 8atakoha nahoten ente 8ake naete 8aierite tsi-
ni 8atenienten ne Shotonnhestston.

9 Tontaniron: Kah kati nekenh non 8e ienhiake-
nikhonni?

10 Iesos tontahenron: ne nonen ienseninatarane
tense 8aterane ne ronk 8e onekanos ratsetenha 8i; he-
tsiseniser, nok iatsiata 8eiat tsinon 8e ienshata 8eiate.

11 Nok hetsisenirori ne ranonsak 8eniio, seniron:
Roianer iateri 8anietennihatie: kah iaken non 8e ni-
iohnaktaien tsinonh nataiak 8astskaon nakitiok 8a ne
Shotonnhestston?

12 Tionakto 8anen tionaktaien oni kanonsaseronni
tsi non 8e nentsiseninatonhase; etho kati non 8e nase-
nikhonni ne Shotonnhestston.

13 Oksaok Saiatenti, nok ak8ekon eh niot tsi 8a-nitsenri tsinithoieren tsi tesakorori, etho kati non8e nanikhonni ne Shotonnhestston.

14 Nok nonen siikahe8e, atekk8arastserakta 8a-rehte, oni ne tekeni ia8enre Ratik8ekonne.

15 Ethone 8asaka8enhase, 8ahenron : eso tsi 8aka-skanekon ne sekon enskat iataonsete8atonte kehiken Shotonnhestston ohenton nakeronhiaken.

16 Aseken 8ak8arori tsi iah sekon tateskastskaonne, tsiniiore nohenton akanane rahonakeraserakon ne Niio.

17 Nok ethone 8atrak8e ne katse 8ahaiatateriste, nok 8ahenron : Tese8ak nok se8atatiakhonhas.

18 Aseken 8ak8arori tsi iah teseknekirane nonen-harakeri, tsiniiore ien8a8e ne Niio raonakerasera.

19 Ethone onen kanatarok saharako, 8ahaiatate-riste oni neneh, 8athaiake, tasakaon nok 8ahenron : Neh kehiken nakieronta ne iestsiiate8entetase ; eh nase8aier nii akeiaratserakon.

20 Etho oni neneh nahaiere ne kastse nonen saha-tikk8entane, tasakaon, 8ahenron : Kehiken kastse neh nase tsi kak8atak8en akenek8ensake ne oni ne ietsinek8ensarise.

21 Kenh sane sekon non8a nateiatiatonts ne raka-tenninonre.

22 Ak8a ki ok iatekakonte tsi satentionhe nonk8e Roienha tsini kari8ataton ; nok ki tanon rotentasere onka ne ronk8e enhotenninon.

23 Onen neneh 8athontateri8anontonnionhase onka onte ienhoteras8aksenne tsinihati neh niien-haiere.

24 Rotitharak8enne oni onka onte senha tsinihati enhaiatanoronke.

25 Nok tanon ne Iesos 8asaka8enhase, 8ahenron : Rotinontiiosson ak8a ok tisakoti8enniiio nonk8e okon ; nok ne ron8atiri8a8i iesesakohnaststerista ron8atina-tonk8a thotiri8aieri.

26 Iah tanon nise etho taihton : ok ekenh tanon

ne senha raiatanoron eh nithatattat tsiniiot nak8a niieraha, oni ne rari8ak8eniio tsiniiot ne rannha-tsera.

27 Kah nikaïen senha raiatanoron, neh atekk8ara-tserakta renstsk8ahere ok ne ens ne rak8aherha? Neh Sahi natekk8aratserakta renstsk8ahere? Tsi ki non8a n'ii niiot se8entiok8ihen thikistk8ahere tsiki niiot ne rakk8aherha.

28 Ise oni Sahi ne ionk8ariskonhonhaties tsinahe Sakeronhiakenhaties.

29 Ne kati 8aonni 8ak8atak8enniaïen-hase ne kana-kerasera tsiki niiot tsi rakatak8enniaïenni ne Rake-niha.

30 Nenskatne iataonsete8astskaon iaonsete8ane-kira oni akatekk8arane akenakeraserakon; Nok 8anistk8aratseranoronke aontese8enstsk8arake taies-tsiïatoretake ne tekeni ia8enre nihotitarake n'Israer-ronon.

31 Sahenron oni ne Roïaner: Simon! Simon! Iah tehatorissens nonessonronon renekha naiashe8e tsi-niiot nonatsia.

32 Nok ki tanon konhiaterenniaïenni, ne tosa aesari-8anoronse: Ne kati oni nise nonen tensatonnhateni enseri8iïosten, shenikonranirat Se8atatekenokon.

33 Tontahenron ne Tier: Saïaner! 8akatate8eien-nentaon akonhiariskonte, tokat tsi iontatennhotonk8a, ok oni ne kenheiatne.

34 Iesos tontaho8enna8eron, Sahenron: Tier 8a-konrori, tsi iah taontontati ne kitkit non8a kenh Senniserate n'iah niare asen taskatonnhiiasere tsi askienterihake.

35 Nok sekon tontasaka8enhase: othenon kenh tise8atoktani ne se8aiatoskons siiak8atori? Tontahon-8a8enna8eron: iah othenon.

36 Nok tontahenron: onen kati non8a irastst ne ronatatseraïen, nok oni ne roïaraïen, nok onka iah tehossaraïen nassareko8a ratenninon ne rahotiata8it nok enskat rassaraninon assareko8a.

37 Aseken 8ak8arori tsi iatekakonte oni neneh eh nia8ensere, oni enkahnane tsini kaiaton nii kiataake. Eh nontahon8atate tsiniiot ne tsiakoteri8ate8aton. Aseken ori8iio on8e tsi onen eh nia8ensere tsiniiot tsi te8atrori nii akeri8ake.

38 Nok tontahonniron : Saianer ! kenh 8ahi tekeni teionk8assaraien n'assareko8a. Nok tontahenron : ethoki tsinikon.

39 Onen are 8ahatenti onontoharake olivier niahare, nok 8aon8asere ne raotiok8a.

40 Nok nonen siiahara8e neh non8e, 8asaka8enhase : Se8aterennaaien aia8ens tosa aese8asenni ne kanikonrotak8en.

41 Isi niioe niahare, neh nahoten nenskat iaiakoh-nenhionti, nok iathatonstsoten nok iahaterennaaien.

42 Raton : Rakeni ! asathontatseke ehren askha8iten kehiken kastse ! Tosa ki sane ii tsini8akenikonroten naia8enne, ise tanon tsini tisanikonroten !

43 Nok Raronhiakeronon Karonhiake nontare 8ahonikonranirate.

44 Nok ne rahonha skanorons iahrenheie onen senha tahak8isronne tsi roterennaaien ; nok 8athatari-henseronkote ak8a Sakanahotonnion tsiniiot n'onek8ensa.

45 Tonsahatane saheterennaientako, eh niionsare tsi thatiteren ne raotiok8a, ionsara8e rotitas tsini hotinikonraksens.

46 Sasaka8enhase : oh niiotieren kenh se8entas ? Se8atkestsko, nok se8aterennaaien aia8ens tosa aese8asenni ne kanikonrotak8en.

47 Sekon ok nihotharatie etho 8ahonenraketote, nok neh ranenrisere ne Sitas ron8aiastsk8e, nok Iesos 8ahoteranentakten ne tahonoronk8anion.

48 Nok ne Iesos tahenron : Sitas enskat kenh tensenoroak8anion tsi hentsiatenninon nonk8e Roienha ?

49 Ethone onen 8ahotinikonraientane tsini ia8ensere ne raiataktontie ratiterontak8e, 8ahonniron : Saianer ! enhiakhiassaroiake kenh ?

50 Saiatat kati tahassarohtsiate, nok Sahoiente nehne ratsihenstatsikoša rahonnhatsera, nok iahohontiaakte tsi rašeientetakon nonkšati.

51 Nok tanon ne Iesos tahatati šahenron : rohne-ronhatie sekon nonša. Nok sahohtoten sahotsiente oni.

52 Ethone oni ne Iesos šasakašenhase ne ratitsihenstakšeniios oni ratisennošanens nok oni ne rotikstenhokonha ne ronšaienasere, šahenron : shoterišatešaton kenh hətšisešaienasere tsi sešassarenhašinton- tie nassarekoša oni ne kannhia ?

53 Niatešenniserake sane tešakšekonhatieskše onosatokentikošane nok iah teskšaiena ; onenki iakaheše ne sešennisera, nok asatakonronon ahosastensera.

54 Onen ki šahonšaiena nok iahonšaiatenhaše, ratsihenstatsikošane iahonšaiatinionte ; nok ne Tier ok ihsi niiore thontare.

55 Atehenrihen etho šahontekate nok eh šahontien, eh oni neneh šahatien ne Tier.

56 Škaiatat ne kannhatsera šahoken tsi eh rotenhien ne Tier, niare šathoiatoretanion nok ethone šakenron : Ne norišiio tsi neh kehiken šaniiatat.

57 Šahatonnhiie šahenron : tsi sathonšisen iah othenon tehiienteri.

58 Kenh ok nahe tihaiatate šahoken, šahenron : nehonte šahi seseniatat tobiken ; tontahenron ne Tier, iah ii tehken neneh akenhake.

59 Ne nahoten nenskat šakašistaheke ohnakenke tihaiatate sekon šahenron : Neh onte norišiio tsi ok neh šaniiatat kenhiken : Kalileanronon oni šahi neneh.

60 Šekon are tontahenron ne Tier : Tiakarišaken- niate sonkše ! iah othenon tekerišaienteri tsi nahoten šaton. Nok areko ok tiiehotešennokte nensok tontati ne kitkit.

61 Nok ne Roianer tontahatkarhateni šathotkarenen ne Tier ; nok ne Tier sareiarane tsi nithotati :

ohenton naontontati ne kitkit asen nenskatonnhiase,
62 Oksaok ne Tier sahaiakenne nok 8athasentho
neh nak8a ihken.

63 Kenh kaien ne ron8atiena8aston ne Iesos, ok
tihon8aieronhak8e oni ron8akonrekhonsk8e.

64 8athon8akarannhake nok ron8akonreks, ronton :
iatsienterenn onka 8aesakonreke.

65 Sekon eso iori8ake tsinithatiiertak8e tsi ron-
8enratonnihak8e.

66 Nok tsi 8ahorhenne ethone onen ne ronaterion-
ton ratitsihenstatsiko8astson oni ratiatons 8ahont-
kennisa, nok tsi katsienhaien niiahon8aiatenha8e.

67 Nok 8ahonniron : tak8arori ise ken ne Keristos.
Tontasako8enna8eron : nok oni nak8arori katiken
entise8etak8e.

68 Tsi ki niot nak8ari8anontonse, iahse tataontas-
k8a8enna8eron, iah oni taonsask8atka8e.

69 Iatekakonte ki nonk8e Roiienha tsi ienshensta-
k8arake tsi tha8eientetakon oni raosastenserakon ne
Niio.

70 Ak8ekon ok tahonniron : Niio kati kenh neken-
hen Iaienba? tontasako8enna8eron 8ahenron : ak8a
ki 8ahi ise oni neh se8aton tsi neh rakienha.

71 Tontahonniron : nahoten sekon aonsete8ari8isak-
take ak8a 8ahi non8a ii ionk8athonte tsini ka8ennoten
taha8enninekenne.

*Te8asen asen-aton ia8enwe teioteri8asonterak8en nO'ri8a-
tokenti tsini hoaton Roiatatokenti Luc.*

OKSAOK tontahatitane, nok Pilatne niiahon8aiaten-
ha8e.

2 Nok tahontasa8en 8ahon8ari8arho, ronton : sa-
k8attokase kehiken sakonikonrataas nonk8eokon ate-
riio8erake, nok rannhes nahon8akariakse ne Cesar,
Keristos ratatenatonk8a ronontio oni iaken.

3 Nok ne Pilat tahori8anontonse 8ahenron : ise

ken iesanontiiio ne Sitaeronon ? Nok ne Iesos tonta-
hoennaeron Sahenron : ak8a atasierite tsinahoten
Sasiron.

4 Pilat sasaka8enhase ne ratitsihenstak8eniios oni
nonk8eokon : iah othenon teketsenries nahounhi-
tseraientake ne kenh ronk8e.

5 Ok eken senha tahonk8isron, tsi ronton : tesa-
konikonrharanis nonk8eokon roteri8anotaties kana-
keraserak8ekon ne Jude Galile thotasa8e tsiniiore ne
kenth.

6 Pilat Sahasennaronke Galile, Sahari8anonton
Galileanronon kenh nahaiatoten.

7 Sahotokense tsi Herod raorianerenserakon roia-
tontieton. Eh kati iahotori, Jerusalemke oni neneh
ihresk8e ne Herod neh non8e ni8enniseratek8e.

8 Herod Sahatsennonni shahoken ne Iesos : aseken
onen 8aonnise8ihaskaneks nahoken ne tsi eso iori8ake
rari8aronkask8e ne raonha raiatatake ; rerhak8e kati
enhatkatto kenh othenon iori8anerak8at tsinenhaiere.

9 Eso kati iori8ake Sahori8anononnonhase, iah
tanon oni nenskat tethotati ne Iesos.

10 Nok ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiiatons,
Sathonenonhianite tsi nahon8ari8arho.

11 Kenh kaien ne Herod oni ne raonk8eta, Saho-
kenron ok oni tahoieron, Sahatennhane kenraken
Sahon8aseronniate nok Pilatne ionsahotenniete.

12 Nok neh 8enniserate 8aiatenroseronni ne Pilat
tanon ne Herod : tethiatasts8ensk8e se nohenton.

13 Ethone ne Pilat iasakohnonke ne ratitsihensta-
tsiokon, ronaterionton, onk8eokon nok Sahenron :

14 Kenhiken ronk8e hetsise8aiatte se8aton ranen-
raksata : nok ak8a ise se8attonte tsi Sahiri8anonton-
nionhase, iah nii othenon tekatkattos nahonnhikon
tsiniiot tsi hetsise8ari8arhos.

15 Iah oni ne Herod : eh se Sahi iehiiatorionne.
nok iah othenon tethoiatonk8en ne tahotentson naren-
heiate.

16 Ne kati ok nii nenkatennhane enhon8asok8a-
Sesson nok enhsiiatka8e.

17 Onon are siieiohe ne saiatat ahonsahon8annhotonko tsinihati ratinnhoton netsi 8entanoronsere.

18 Ak8ekon ok tontahotihenrete ronton : ehren hetsiatenhasit kehiken nok Barabas sasteennhotonko.

19 Neh rannhotonk8enne ne kenh kaien ne tsi onk8e sakorio.

20 Pilat sekon tontabatati, roskennhen naonsahotka8e ne Iesos.

21 Ok eken tontahotihenrete, ronton : tetsientannharen ! tetsientannharen !

22 Nok tontahenron onen neh nasen-aton : oh ne kenh ak8a nahoten shoteri8ate8aton ? iah othenon tekestsenries nahonnhikon nahostonte arenheiate ; neok kati nenhon8asok8a8eshon nok hensiiatka8e.

23 Nok tanon taonk8isronne tsi ratiri8anontons tahon8aiantannharen : takanerak8atane oni tsi tehotihenreta ne ratitsihenstatsi oni nonk8eokon.

24 Ethone onen ne Pilat tahari8ente etho naia8enne tsini hatiri8anontonsk8e.

25 Ethone oni nonsahon8annhotonko ne shoteri8ate8atonne, aseken eh ki oni nihatiri8anontonsk8e nok Sasakotsiak8arisien ne Iesos.

26 Nok nonen sihon8asarine, saiatat 8ahon8aonkariake, Simon ron8aiasts Cyrean-ronon ahotiasakotastse ne Iesos.

27 Kentioko8anen nonk8eokon ron8anonteratiene oni tsionathon8isen, iontatonstsk8enaiakhonnienne nok teionsenthosere ron8annhatens.

28 Nok ne Iesos tontahatkarhateni nok 8ahenron : Jerusalem-ronon, tosa tese8asentho nii akeri8ake ; ise tanon tese8atatasenthos, nok oni neh ne ietsiienhokonha.

29 Aseken ien8atenniserihe8e nenhiontonheke : Iakotaskasts ne iah teionte8etons, oni ne iah teioti8iraiantaon nok oni ne iah teionastaronte.

30 Ethone onen ienhiahironnion tsi ionontenion : Kase8atenontientent ; oni tsi ionniaronnion : Tak8aiataset.

31 Tokat non8a eh näkon8aierase noientäse, oh kati nehneh nenhkon8aierase noientakaion?

32 Teniäse oni ne tenonk8etaksensk8a iahon8a-tiiatenhä8e nenskatne iahon8atirio.

33 Nonen siiahonne8e tsi iohnontokeronte etho non8e nahon8aiasakestsko, nok oni ne teniäse, saiatat tsi ra8eientetakon nok ne saiatat sanek8ati.

34 Ratonhä8e ne Iesos: Rakeni! Shetenr! Kati-ken ronaterientare tsini hontierhä. Ethone oni onen 8ahontatiakhonhäse ne rao8enksonhä, nok 8ahati-8astotsi.

35 Etho oni kakenniotak8e teiekaneronnion; oni ne ratikorasson tihon8aieronhä8e, ronton: Sakoia-takennhäon notiake: ratatiatakennhä tanon non8a onen ne Keristos, oni Niio Roienha akenhäke.

36 Oni ne Sotar thihon8aieronhä8e, akta niiahon-ne nok iotsitsiatken 8ahon8anekanonte.

37 Rontonnes: Nene aiesanontioke ne Sitaeronon satatiatakennhä nok sasatateniakent.

38 Ehneken tsi rotenontsistate ios8enkaranenta-konne, nok eh kaiaton, Grek, Roman, tanon Hebraik ka8ennontak8en, Saton: Neh Kehiken ne Sitaeronon Ron8anontioo.

39 Saiatat ne ronk8etaksensk8a oni ne ronahris-konhon, niatekon ra8ennihä8e, rosentanionnis raton: neh ne Keristos nasiatoten asatatiakakennhä, nok oni nii.

40 Nok tahatati ne saiatat, 8ahori8asten 8ahenron: Iah kenh tetsestsanis ne Niio ehse oni nise niiesari-8enton?

41 Ehse nii nateiontietenstson; aseken ehki niion-keninnhikon; nok nerahonhä iah othenon tehoston-tou.

42 Nok iahatati tsi roiatenton ne Iesos, 8ahenron: Se8ennio! aonsaskeiarane nonen saiatanerak8atsera-kan natentese.

43 Iesos tontaho8enna8eron 8ahenron: ori8iio ak8a ori8iio tsi 8akonrori tsi on8a kenh 8enniserate enteni-k8ekhene karonhiakon.

44 Neh nahoten ne iaiak sii8istahehatie on8entsia-
k8ekon taiokara8e tsiniiore ne tioton.

45 Onterak8aton, Ononsatokentike oni iohniata-
rentonhak8e asennen 8ate8atoren.

46 Ethone ne Iesos 8athohenrete, 8ahenron : Ra-
keni sakonhion nakatonmhests ; ak8a neok 8ahate8en-
nokten nok 8ahatonniseraton.

47 Tsinaha8enne tsi 8ahatkatho ne Sotarko8a, 8a-
honenton ne Niiio, nok 8ahenron : ori8iio tsi thori8a-
ierik8e ne kenh ronk8ekenha.

48 Tsi oni niiakon ne iakotenroronne sahontkato-
seron tsi naha8enserone, sahontentionko nok rontaton-
stsk8enaiahakhonnionne.

49 Kenh kaien ne ron8aienterine, oni tsionathon-
8isen neh ne Galile thon8aseronton ihsi niiore thon-
nete tehatikaneronnion tsiniia8ens.

50 Nok saiatat ne ronk8e Sose ron8aiasts, ratsien-
haiens tronk8etaieri oni roianere.

51 N'iah othenon tehori8anon8ehon tsini hotiriSi-
son oni ne raoti8eienna ; Arimathée thanakerek8e
Sitaeronon raonatenata, neh oni nenskat ne rorha-
rek8e ahatkatto ne Niiio raonakorasera.

52 Pilat Sahoiatorene, nok 8ahori8anontonse ne
Iesos raoieronta.

53 Sahoiatanentahsi ne kaiasake, ohniatarahano
8aho8enonni, nok kenstenrarakon eh 8ahoiatata, tsi-
non8e nareko non8enton onka tetiontatiataten.

54 Neh Senniseratenionk8e neh non8e tsinon8e ni-
iek8atak8as, oni onen si8entanoronsere.

55 Kenh kaien ne tsionathon8isen Galile thon8a-
seron ne Iesos, 8ahon8asere ne Sose 8akontikahenhion
tsiniiossonhioten tsinon8e nahaien ne Iesos raoieron-
ta.

56 Nok sakontenti, oni 8akontik8atako 8en8iiana-
konhonsson ; ken8entatie 8akontorissen na8entato-
kentike, tsiniiot tsi iotsiate ne kaianerensera.

*TeSasen kaieri aton iaSenre teioteri8asonterak8en Ori8a-
tokenti tsini hoiaton Roiatatokenti-Luc.*

Nok tsi Sahententane orhonketsi eh Sakonnete tsi thaiatatak8e neh kontiha8i ne Senhienakonhonson nononha iotik8atak8en.

2 Sakontkatto kanenhiarak8en ne kanontektonne tsi iokaronte.

3 Nok iakonstsnente, iah kahneka tetsionatkatton ne Iesos raoieronta.

4 Sekon ok kati etho niotinerakohon, teniase rotiiatanerak8at eh 8ahotiketote.

5 Nok tsi nahonateronhienten neok ne takontiniarenne ; 8aniron kati : ohniotieren tsi ehnonh nitsise8aiatisaks neronnhe tsinonh niikeron ne iako8entaon.

6 Iah kentho tehenteron ; onen tanon shotonnheton, 8ase8eiarann tsiniot tsi hetsise8arorihak8e sekon Galile shitres.

7 Tsi ra8en : iatekakonte tsi enhon8aiena ne rotiri8aneraakskon n'Onk8e Roienha, tenhon8aientannharen, enshatatonnhete nasen-aton nen8ata.

8 Nok sakonneiarane neh nika8ennotens.

9 Oksaok kati sakontenti, ionsaiakotirori nenskat iaSenre Nihatik8ekonne oni notiake.

10 On8ari-8atere, tsiann, tanon On8ari Sak ronistenha ne skontiri8enhu8ine oni saiakotirori neh nekarihotens ne Iesos Ratik8ekonne.

11 Eh nehne naha8enne tsi ronathonte skonttrori ne tsionathon8isen tsiniot nahakotestshen : nese 8aonni iah othenon tethonetakon.

12 Nok ki sane, Tier tontahatane nok 8ahatkensera ; iahatketoten noshon8akon, neok 8ahatkatho noniataraha akta kaien ; neok ne shonerakohonhatie tsinaha8enne.

13 Ok neh sahennisera, teniiashe iathahine, Emmauske niahonenonhatie, neh nahoten ne iaiak ni8a8en ni8ateniententserake natetiatere ne Jerusalem.

14 Nok neh rotitharak⁸senhatiene tsi nia⁸senseron.

15 Tsi kati nahe neh rotitharak⁸senhatie, eh sasa-kohnonterahne ne Iesos, nok sahonne.

16 Tsi niot noiah naha⁸enne ne nikarake nese Sa-onni iah tehon⁸aⁱnteresk⁸e.

17 Nok sahenron: oh nekenh nahoten tesenitha-rak⁸senhatie? oh oni niotieren tsi seninikonraksens.

18 Saiatat Cleophas ron⁸saiasts tahatati, sahenron: Sonhaa onteken nekenh ne Jerusalem-ronon ne iah taseri⁸aⁱenterihake tsini ia⁸senseron non⁸a kenh⁸enni-seratenionk⁸e?

19 Tontahenron, oh nekenh nahoten: tontaniron: Iesos sahi Nazaretronon raiatatake, Rotokensehak⁸e, ra⁸eiennanoron, ra⁸ennanoron oni rahohenton ne Niio oni akohenton nonk⁸eokon;

20 Tsinihon⁸aⁱerase ne ratitsihenstatsiokon oni ne ratikorasson, ron⁸sari⁸enton narenheie, nok tehon⁸aⁱentannhare.

21 Iak⁸erhak⁸e rahonha onte enseshakoskontako n'Israerronon; nok sane onen neh on⁸a asen-aton nonta etho nitia⁸senhon.

22 Sekon ki neneh sane ionerak⁸at tsinaha⁸enne: otiake nonk⁸athon⁸isentsera eh iekonesk⁸e tsi thon-Saiataten.

23 Nok iah tetsiohnatkathon ne raoieronta, Sakon-niron oni, ratironhiakeronon sasakotirori tsi sronnhe.

24 Otiake tsini iakion eh sahonnete sahontkensera, eh ki niot tsi sahontkatho tsiniot tsi tsonatrori, nok ne raonha iah ki nehne kaneka teshon⁸aken.

25 Ethone onen tahenron: kanoron ki oni tsi iah tese⁸anikonra, tsi oni nise⁸atenno⁸entastskon nahon-tese⁸etak⁸e tsinithonatati ne Rotitokensehak⁸e.

26 Iah kenh tateioton⁸entsiohonne neh niot tsi haharonhiaken ne Keristos, nok ahonsahata⁸eiatae ra-oiatanerak⁸atserakon?

27 Ethone oni sasakohnikonraientaten tsini hotiia-ton n'Oiatonseratokentike, ne Mo⁸is oni ne Rotitoken-sehak⁸e ne raonha raiatatake.

28 Nok nonen siiahonne8etsi iohnatak8enrare, eh nahaiere tsiniiot nahotoheststak8enhatie.

29 Nok ne rohnonha 8ahon8aiatannhe, 8aniron : onen iokara, onen oni thoha aontaiokara8e, testann niha. Enskatne kati 8ahonta8eiate anioh 8asakoriskonte.

30 Tsi kati shathonstskaon, 8ahanatararako, nok 8ahaiatateriste ; 8athaiake nok tashakahon.

31 Ethone onen tonsaiatkak8arisi nok 8ahon8aienterene ; Nok ne raonha ok eh tonsahatatonte.

32 Nok 8aniron : Iah kenh naha oni tetiotarihensk8e nonkeneriane sontasonkenirorianionne ohahakeson tsini ka8ennoten n'Oiatonseratokenti ?

33 Nok tontanitane, Jerusalem niionsane, tsi thatiteron nenskat ia8enre nihati, neh ne ronatiake ;

34 Rontonhak8e oni neneh : ori8iio tsi shotonnheton ne Roianer, Simon shoken.

35 Nok oni ne kenh kaien saiatrori tsi nahotiata8en n'ohahakeson, oni eh nonsahon8aienterene saskonataranonte.

36 Tsinikari8es neh rotitharak8en eh 8ahoketote ne Iesos, nok 8asaka8enhase : skennen tikenhak niseke !

37 Nok ne rononha, tsi nontahontonneke oni 8ahotiteronne 8ahon8ere 8ahonk8atianeronne 8ahi.

38 8asaka8enhase : oh nontieren se8ahterons nok niatekon se8anontonnions ?

39 Se8atkatho kesnonke oni kasike, ak8a se ii : kenh oni niiatak8aier nok tak8akaenhion ; kati kenh neneh io8arare oni iostientare nakon8ara tsi nii niio.

40 Nok 8asakohnatonhase ne rasnonke oni rasike.

41 Nok iah te8atons nahontahonnetak8e tsi nahontonnharen oni rotinerakohon, 8asaka8enhase : se8ak8aien kenh ?

42 Kentsiakenerita tanon otsinakontak8ane otsikhetta 8ahon8aerhase ;

43 8atrak8e nok rahotihenton 8athastskaon.

44 Nok 8asakorori 8ahenron : eh 8ahi ni8akieren tsi k8arori sekon shite8es : tsi iatekonte enkanane tsi-

ni hotiiaton ne Moïis oni Rotitokensehak8e nok oni ne Karennakon nii kiatatake.

45 Ethone onen 8atesakohnikonras8athete nahotikonraientane tsinika8ennoten n'Oiatonseratokenti.

46 Oni 8ahenron: etho niiot tsi kaiaton; eh oni nateioton8entsiohonne neh naharonhiaken ne Keristos, nok nason-aton nonta tahontahatkestsko ne kenheiatne.

47 Nok raonha raosennakon aionteri8anoton aia-kohnikonkararen, nok tsi entsiakoterake8ase ne kari8aneren akaon8entsiak8ekon nonk8e, kentho Jerusalem ien8atasa8en.

48 Ise 8ahi nori8ak8ekon se8atkathon; onen kati entk8atennietase tsini horharastston ne Rakeniha.

49 Niare kati Jerusalem se8enterontak tsiniiore iense8ahrane n'Enekenkha ahosaststensera.

50 Ethone onen astste niiasakohiatenha8e tsiniiore Bethani, nok ehneken iathatsiatate oni 8asakoiatate-riste.

51 Nok tsinikari8es sakoterennaiennihatie eh ton-sahontekhasi, karonhiakon niionsare.

52 Nok ne rononha 8ahon8asennaian, nok shona-tsennonnihatie Jerusalem niionsahonne.

53 Nok ken8entatiesson ononsatokentike ronate-rennaien tehon8anon8erennions oni ron8atsennonnia sne Niio. Amen!

JOHN.

Raori8iiotsera ne Sonk8aianer Iesos Keristos tsini hoiaton ne Roiatatokenti San.

Tsi tiotasa8e Ranakerek8e n'O8enna, nok n'O8enna Niio nik8ekonne, nok kehiken O8enna Niio kenhne.

2 Ok Niio sinik8ekon tsi tiotasa8e.

3 Ori8ak8ekon Raonha roson, iah othenon tekason n'iah raonha tahoson.

4 Raonhake kaientak8e n'atonnahest, nok n'atonnahest neh akos8athetsera kenhne nonk8eokon.

5 Asatakon Satios8athene nok nasatakonronon iah tehon8anikonraientaon.

6 Saiatat tahotori ne Nii Sa8atis ron8aiastsk8e.

7 Neh raniente nahatkatto nok ahatorori tsinonkati ne kas8athetsera eh naonta8e zk8ekon aontaiaketak8e Raonhake.

8 Iah raonha tehken ne kas8athetsera, ne ok tanon tsi thon8atoriaton nahatorori tsinonkati ne Kas8athetsera.

9 Ne oni ne tokenske kas8athetsera, n'ak8ekon nonk8e teiakos8athetennis naonnakerate tsi ion8entsiate.

10 Ranakerek8e tsi ion8entsiate raonha roson tsi ion8entsiate, nok ki iah tehon8athontati ne iakon8entsiakeronon.

11 Rok8athon tsi roton8entsiate, nok iah tatehon8arhoton ne ronhion8entsiakeronon.

12 Nok tsiniiakon tehon8arhoton, sako8i ne Nii sakoienhokonha aionton. Nehne tsiniiakon tiaka8etakon ne raosennakon.

13 Nehne iah Onek8ensake tetiakoientakon, iah oni onk8e tehotennikonra ; ak8a tanon Niione tiakoientakon.

14 Nok Onk8e rotatonni n'O8enna, on8entsiake sarennakerate, nok ionk8atkatton ne rahoiatanerak8atsera, eh nihoiatanerak8atseroten tsini hoiatanerak8atseroten n'enskat ok Nii Roienha, titkahere atanitenrasera oni ateri8ak8arisionsera.

15 Neh ratroriathak8e ne Sa8atis, satehohenreta tsi ratonhak8e: neh sahi ne ritonhak8e sikaton: rihentestonhatie ne raknonteratie aseken onen sihanakere, nii sakehnakerenne.

16 Nok ak8ekon ionk8ata8eiaton ne raotanitenraserakon, ak8a neok n'atanitenron n'atanitenron.

17 Aseken ne kaianerensera Moïs roson; nok kenhkaien natanitenron oni ne kari8ak8arisionsera, Ieos Keristos nehneh raha8ine.

18 Iah non8enton onka tehon8aken ne Niiio ; neh nak8a Ronineha thoiakenhon neh oni nenskat ok Roienha sonk8arori neh nikarihoten.

19 Kenh niio tsi rori8ak8arision ne Sa8atis : sahon8ari8anontonse ne ratitsihenstatsi okon iesakonatorionne, Sahonniron : oh nasiatoten ?

20 Aseken ak8a tahari8aierite, iah oni tehotonnhien tsi 8ahenron : Iah ii teken ne Keristos.

21 Nese 8aonni tontahon8ari8anontonse : Onka kati nise ? Ise ken n'Elie ? tahenron iah ii teken. Satokense kati ken ? Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron : iah.

22 Sekon tontahonniron : tak8arori niha oh nasiatoten aontiesenhake iaonsaiakhirori ne tionkhiatorion ? ohnahoten satatenatonk8a ?

23 8ahenron : ii ne karhakonson ra8ennotaties, raton : se8ahahak8arisi ne Roianer raohaha, tsini ha8en ne Rotokensehak8e Esaï.

24 Pharisian are neneh ne iesakonatorionne.

25 Sekon sahon8ari8anontonse, Sahonniron : oh kati nontieren tsi senek8ahesta ; iah se ise tehken ne Keristos, iah oni ne Elie, iah oni tesatokense ?

26 Tontahenron ne Sa8atis : neok nii na8enke khenek8ahesta nok tanon saiatat se8entiok8akon renteron nehne iah tetsise8aienteri.

27 Neh tenhiatiasonterako, takhenteston, oni ; neh oni neiah te8akerionte neok oni nahiiennikatse-nanerensi.

28 Bethani non8e kehiken naha8enseron ihsi nakaihionhati ne Jourdain tsinon8e nisakohnek8ahetak8e ne Sa8atis.

29 Tsi Sahorhenne Sa8atis 8ahoken ne Iesos eh nontaha8enonhatie tsi ihres, 8ahenron : neh kehiken ne Niiio Roienha, oni sarake8as nonk8e akori8anera-aksera.

30 Nehne ritonhon tsi 8aken : saiatat tenhiatiasonterako neh ne takhenteston aseken ohenton sihanakere tsi nii niio t.

31 Iah sano nii tehiienterine: nok ki ne 8ene akenhake tsinonk8ati n'Israerronon neh 8ahonni a8enke tekhenek8ahestanon.

32 Ethone oni nihatrori ne Sa8atis tsi raton: 8ahiken ne Rotkon Roiatatokenti Orite kenraken rotiatontak8enhatie tsi 8ahotienhase.

33 Iah ki oni tethiienterine: rahonhaki ne iehakatorion akhenek8ahostana na8enke ra8en: neh nenstken enhotienhase ne Rotkon Roiatatokenti neh ensakohnek8aheste nonikonratokentike.

34 Nok riken, eh oni niiot tsi 8akatrori tsi nehne Niio Roienha.

35 Tsi are saiorhenne, 8athatane ne Sa8atis teniase ronnene ne raotiok8a.

36 Nok tehakanere tsi rotoheststonhatie ne Iesos, 8ahenron: Neh kehiken ne Niio Roienha.

37 Nok ne teniase ne raotiok8a, oni ne ron8athoute tsiniiot tsi tahatati, oksaok Iesos sahon8atera-
nentakten.

38 Nok ne Iesos tontahatkarhateni, 8ahonikonraientane tsi ron8anonteratie, 8asaka8enhase: Nahoten Seniniente? tontahon8a8enna8eron 8aniron: Rabbi! (neh sakat naiahiron, Saianer) kah non8e nisiteron?

39 Tontahenron: kasene nok tsiatkatto. Eh niiahane nok Saiatkatto tsinon8e nihenterontak8e; etho oni ne rononha 8ahiatien nehneh Senniserate, aseken onen oieri sii8istahehatie tsini 8atenniserine.

40 André, Simon Tier iatatekenha nekenhen saiatat ne teniase ron8a8ennaronken ne Sa8atis, neh oni ne roseron ne Iesos.

41 Raonha oni tahatierente iahoken ne iatatekenha Simon, 8aha8enhase: 8asakeniken nii ne Keristos.

42 Nok eh niiahoiatenha8e tsi ihtres ne Iesos: 8ahenron ne Iesos nonen sahoken: Ise ne Simon Jonas iahienha; Cephas entsiesanatonk8ake (neh sakat naiahiron oststenra).

43 Tsi 8ahorhenne Galile niionsare ne Iesos, eh 8ahoken ne Philip, 8aha8enhase oni neneh: takser.

44 Betsahida oni neneh thanakerek8e ne Philip tsinon8e tñinakerek8e ne André tanon ne Tier.

45 Nok ne Philip Nathanael ionsaboken nok 8ahenron : Onen nii sak8aken neh rotonhon tsi roiaton ne Moïs, oni ne Rotitokensehak8e ron8atro-riaton : nehne Iesos Nazaretronon Sose Roienha.

46 Tontahenron ne Nathanael: kah nekenh naonta8e naontaionk8etaierike Nazaretke ahontahaiakenne. Tontahenron ne Philip : kastski nok hetsiatkatto.

47 Iesos iahoken Nathanael eh nontaha8enonhatie, 8aha8enhase tsi 8ahenron : neh kehiken ne tokenske on8e Israerhaka niah tekaïen naienikonrhate.

48 Nathanael tahenron : katke sistienteri ? Iesos tontaho8enna8eron nok 8ahenron ohenton siïaien-nonke ne Philip ok8irokon tesiterontak8e satekonkanerak8e.

49 Nathanael tontaho8enna8eron, nok 8ahenron : Saïaner ! ise ne Niiïo laiienha, ise iesanontiiïo n'Israerhaka.

50 Tontahenron ne Iesos : neh tsi 8akonrori tsi tekonkanerak8e n'ok8irokon sitesiterontak8e neh ahori8a tasetak8e ; ensatkatoseron ne senha kari8anorons tsiniïot ne kehiken.

51 8aha8enhase oni : ori8iiïo, ori8iiïo tsi 8akonrori : tsi ensatkatto tenhioteronhiakhasion eh niïenshone-nonhatie ne Niiïo Raoronhiakeronon en honastsnentonhatie oni tsinon8e nenhenterontake n'onk8e Roienha.

*Tekenihaton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiata-
tokenti San.*

ASEN nonta onakenke taïontenniïoten Cana Galile non8e, etho i8esk8e ne Iesos ronistenha.

2 8ahon8aonkaron oni nehne ne Iesos ...ïi ne rao-tiok8a.

3 Nok 8ahontnekokten n'otsitsia, nok ne Iesos roni-
stenha 8aha8enhase : iah teshotinekaïen n'otsitsia.

4 Nok ne Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : nahoten kati nii ahetiaterista'8ake tsi sathon8isenha ? areko tehio tsi ka8istaeks nii aka8enk.

5 Ronistenha ionsaiaka8enhase ne kannhatseraokon : eh nase8aier tsi ok oni niiot tsi hentsise8annahane.

6 Iaiak nikatsetake otara etho katsetotonk8e, neh ronststane tsini hotirennhaonne ne Sitaeronon neh non8e nikaha8is tsini 8entanoron toka asenson nika-nak8ake niiotieni.

7 8ahenron kati ne Iesos : se8anekanann kehiken katsetoton onekanos ; nok ak8a 8ahatinane.

8 Ethone sahenron : se8anekarako onen, nok hetsise8anatonnira ne rosts8enkaraniionte. Nok iahon8anatonhase.

9 Ne kati nonen sahatkense ne rosts8enkaraniionte n'onekanos otsitsia iotonbon (iah ki tanon tehoterientarak8e kah nonta8e, kenh kaien ne kannhatsera ne rotinekaten ronaterientaratsion nehneh) 8aha8enhase ne roniakon.

10 Nok 8ahenron : Neh ens niare taiontierente 8alenekira ne kanekiio ; nok ak8a skenenha entkaiothiiate nonen eso iakohnekiren ; nok nise sekon neh nisate8eienton ne kanekiio.

11 Nehne tontierente iori8anerak8at tsinahaiere ne Iesos Cana-Galile non8e, nok 8ehne 8aronni ne raoiatanerak8atsera, nok taon8etak8e ne raotiok8a.

12 Ethone onen Kapharnaumke niiahare ronhne ne ronistenha rontatekenhokonha, oni ne raotiok8a, iah ki tanon tiiehoniskohon.

13 Aseken onen thoha iakahe8e tsini honentanonse ne Sitaeronon kon8anatonk8a Shotonnhestston, Jerusalem niionsare ne Iesos.

14 Iahara8e, Ononsatokentike 8asakoken ronate-nask8atkeronton, tionnhonsk8aron, teiotinakaron-tonha,orite etho oni ronatekk8aratseroton ne tehontat8ista8is.

15 Ok aseriie tahatk8ironniate, nok ak8ekon sa-

sakotek8ate n'Ononsatokentike oni ne rahotitsenen-
hokon; 8athat8istok8atanion nok 8ahatokk8aratse-
rakarhathoseron.

16 Nok 8asaka8enhase n'Orite ronatenask8atkeron-
tak8e, ehren se8aha8it kehiken ne kenh non8e, t8a
iontkerontak8a se8atatenonsonniaten ne Rakeniha
raononsa.

17 Ethone ne raotiok8a sahonneiarane tsini8aton
tsi kaiaton: Sanonsa aok8eniat onkiatakari.

18 Tahontati ne Sitaeronon Sahonniron: oh naho-
ten enhiak8atokatak8e tsi sak8eniatseraien neh na-
siere?

19 Iesos tontasako8enna8eron 8ahenron: sase8a-
nonsarisi ne kenh Ononsatokenti, nok asen nen8ata
enskenonsisa.

20 Tontahonniron ne Sitaeronon: Kaieri niiosera-
sen nok iaiak niiekanonsison ne kenh kanonsote, nok
nise asen ok nen8ata ensesenonsisa.

21 Nehse neneh rentonhak8e tsinenhioiata8en ne
raoieronta.

22 Nese 8aonni nonen sonsahatonnhete, sahonneia-
rane ne raotiok8a tsinahoten ra8en; taonnetak8e tsini
kaiaton, oni tsinithotati ne Iesos.

23 Tsinikari8es Jerusalem ihres, kentioko8anen
taon8etak8e, netsi iontkathos iori8anerak8atenions
tsini haierhak8e.

24 Iah ki tanon ne Iesos ak8a tetesaka8etak8enne
aseken ak8ekon niiesakoienterisk8e.

25 Nok oni tsi jah teresaksk8e onka nonk8e ahon-
8ari8aniratse: aseken ak8ekon raienteri tsini iaka8e-
riasotens nonk8e.

*Asehaton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiata-
tokenti San.*

SAIATAT raiatarak8e tsinihati ne Pharisian Nicodem
ron8aiastsk8e, oni ron8ako8anen ne Sitaeronon.

2 Asonthenne 8ahoiatorenne ne Iesos, nok 8ahen.

ron : Se8ennii, ionk8aterientare tsi Nii thiatennieton neh nasiere tsi ask8arihonnien tsiniiot ne Sakotatis : aseken iah onka takak8eni neh nakaiere tsi nisierha ne iah tanik8ekon ne Nii.

3 Sahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron : Ori8iio tsi 8akonrori tsi iah teicenta8eiatane ne Nii rao-nakeraserakon ne iah ase tentsionnakerathe.

4 Tontahenron ne Nicodem : oh nekenh naia8enne ne sekon ahonsarennakerate nonen rokstenha ? en8aton kenh ne iaonsahata8eiate ronistenha kaiatakon nok sekon ahonsarennakerate ?

5. Tontahenron ne Iesos : Ori8iio ak8a ori8iio tsi konrori, ne iah tensrennakerathe n'onekanosne nok kanikonrake, iah ki non8enton tiiahata8eiate ne Karonhiake.

6 Tsinikon no8aronne tioientakon o8aronk ki ihken, nok n'onikonrake tioientakon onikonra ki ihken.

7 Tosa kati sanekheren tsi konrori, tsi iatekakonte ase ensesennakerate.

8 Ok 8abi ten8anonton kah niienka8erenha8e tsi iahote, nok sathonte tsi iorakare, iah tanon tesaterientare kah nonta8e, iah oni tsi niaha8enonhatie ; etho kati niiot tsiniiakon n'onikonrake iakohnakeraton.

9 Sekon tontahenron ne Nicodem : oh nekenh naia8enne neh naia8enne ?

10 Iesos tontaho8enna8eron nok 8aha8enhase : Sherihonniennis n'Israerronon tanon iah tesaterientare neh nikarihoten.

11 Ori8iio, ori8iio tsi konrori : tsi neok iak8atroris tsinahoten ionk8aterientare, oni iak8ari8anirasts tsi nahoten ionk8atkathon : nok sane iah tesataonsatasts tsi nahoten iak8aton.

12 Nese ok sane konroris non8entsiakekha ; oh kati nekenh naia8enne naontasetak8e ne Karonhiakelha akonrori ?

13 Aseken iah non8enton onka tiieiakok8athon ne

Karonhiake, nakoren akenbake, neh ok neh nitha8e-
non ; neh n'Onk8e Roienha Karonhiake thanakere.

14 Nok tsini hoieren ne Moïs tsi roniarakestsk8en
Kahentake ko8a ; etho oni neneh nenhia8enne n'On-
k8e Roienha enhon8aiataratate.

15 Netho naonta8e tosa aiahiheie tsini iakon entia-
ka8etakon ne raosennakon, aiakoientake tanon n'aion-
tsennonni-on8e.

16 Aseken ne Niio tsini sakohnoronk8ahon nonk8e,
iah tatesakohnonhianiheki n'enskat ok ro8iraien, asa-
kaon tosa aiahiheie tsini iakon tiaka8etakon raonhake,
ok eken tanon neh aiakoientake ne raonhake aie-
tsenri atsennonniat.

17 Aseken ne Niio, iah neh tethotoriaton ne Ro-
ienha tsi ion8entsiate naiontkarouniate nonk8e, neh
tanon raniente naontonseke raonhake aietsenri atsen-
nonniat.

18 Iah non8enton tiiahatkaronni ne tha8etakon
raonha raosennakon, nok tanon neiah tetha8etakon,
onen ok neneh rotkaronnihon : aseken iah ki tetha-
8etakon ne Raosennakon tsi neok enskat Niio Roienha.

19 Kenh kaien enhiakokaronniate : Netsi iih ne
teios8athe nonk8ehne, nok nonk8e senha neh iakoh-
non8ehon ne taontaiakokaraseke tsiniot ne taiakos8a-
theke ; aseken sotsi ie8eiennaksen.

20 Aseken onka neok iaka8esakonhaties ne iotak-
sen, ies8enski ne teios8athe, iah oni akta teientha ts-
teios8athe, on8a sotsi enhiontatattokase tsi ie8eiennai
ksen.

21 Nok tanon neneh iakesaks ne tkari8aieri akta
ki ientha tsi teios8athe, nok eh nahonta8e sehne aon-
ton nako8eienna, aseken Niiohne tiotientakon.

22 Ethone are onen ne Iesos Judé niionsare, ronhne
ne raotiok8a, etho oni non8e iahotinisko, nok sakoh-
nek8ahestak8e.

23 Nok ne Sa8atis Enon neneh non8e nisakonek8a-
hestak8e akta ne Salim ne tsi eh non8e nikaihionha-
tenionk8e, eh kati non8e ieienthak8e ne ionskaneks
naiontenek8aheste.

24 Aseken areko sihonSannhoton ne SaSatis neh non8e sikaha8is.

25 SaSatis raotiok8a tanon Sitaeronon Sathatiri8a-tironten atatenek8ahestak ahori8ake.

26 Etho sahonne8e tsi renteron ne SaSatis, shon-tonne: Saianer, Sakohnek8ahesta se ken oni neneh onen thohiken tisenesk8e ihsi nakaihionhati Jourdan neh oni ne hetseri8anirati, ak8a oni ihken tsi raonk8e-tanakerens.

27 Tontahenron ne SaSatis: iahse othenon taha-k8eni ne ronk8e neiah Karonhiake tahontahon8aten-nietasere.

28 Se8athonte oni Sahi nise tsi 8aken: iah ii teh-ken ne Keristos neok tsi ohenton tionkatorion.

29 Onka teniase ne rone neh ki Sahi neh rone: nok tanon ne ronatenro ro8ennarak8a oni rotahonsate, nok neh ratonnharak8a tsi ro8ennaronkas; eh kati oni nii niiot, onen tokenske Sakahnane tsi8akatonn-hahere.

30 Aseken enhasenno8annha nok nii tentkastohne.

31 Ak8ekon niiesakosennakenhnion ne Karonhiake nitha8enon; aseken non8entsiake nitha8enon, ron8en-tsiakeronon ki nehneh, eh oni niiot tsi ratatis tsi niiot nonk8esonha; nok tanon ne Karonhiake nitha-8enon, ak8ekon niiesakok8enion.

32 Nok neh rattroris tsinihotkatton oni tsini ho-ronken, nok iah onka tehon8atahonsatatis.

33 Nok onka rotaonsatati, rori8aniraton ki tsi Niiio ihken ne Niiio.

34 Aseken ne Niiio thotennieton nekiok rattrori ne Niiio rao8enna aseken iah ki ok tiieroheststa ne Niiio tsini honikonra8is.

35 Roniha ronoronk8a ne Roienha, ak8ekon oni nihiehorisa8i.

36 Karonhiake enhatsennonni nentretak8e raosen-nakon ne Roienha; nok ne iah tetha8etakon raosen-nakon ne Roienha iah non8enton tiihatkatto ne Ka-ronhiake, ok eken tanon neh enhorane ne Niiio raona-k8ensera.

*Kaieri-haton natchioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roia-
tatokenti San.*

SAHOTOKENSE ne Iesos tsi ronton ne Pharisian tsi raonha senha rotioko8annhaonhatie, senha oni raonha eso sakohnek8ahesta tsiniot ne Sa8atis.

2 Iah sane ak8a rahonha ne Iesos tesakohnek8ahes-
tak8e nehne raotiok8a sakotinek8ahestak8e.

3 Sahatenti ne Judé non8e, nok Galile niionsare.

4 Samari kati nonk8ati sahatohestak8e.

5 Iahanatarane Samari-ronon ratinakere Sychar
kon8aiasts iah ihnon tehken tsinon8e ne Jacob niha-
on8entsia8i ne roienha Sose.

6 Eh oni non8e nihotna8erotak8e ne Jacob: 8atha-
8ishenheie ne Iesos tsi rathahine, eh 8ahatorishen
akta tsi iona8erote, onen toka neh nahoten ne iaiakha-
ton sio8istahehratie.

7 Etho kanekotsienhe tsiiothon8isen Samaritan-
ronon, 8ahenron ne Iesos: taknekanont.

8 Aseken ne raotiok8a kanatakon iehonenonne
ronatennatseraninonronne.

9 Takenron ne kenhen tsiiothon8isen Samaritan-
ronon: oh neneh niotieren tsi takeri8anonttonni akon-
hnekanonte Sitaeronon 8ahi nasiatoten nok nii Sama-
ritan-ronon? Iah 8ahi naha tatehatitarha ne Sitaero-
non tanon ne Samaritan-ronon.

10 8ahenron ne Iesos tsi tontaha8enna8eron: Neh
nasienterihake ne Niio raotanitenresera, hatsienterihake
oni onka ne 8aiari8anontonse atnekanonte, ise
aontesatierenton atseri8anonttonni, nok ne raonha
aonsaianekanonten ne kanekiio.

11 Tontakenron ne tsiiothon8isen: Saianer! iah
otheron tesaien nasetsientak8e tanon ioshon8es; kah
kati nekenh naontesanekenha ne kanekiio?

12 Senha onteken ise tsiatanoron tsiniot ne sak8a-
nikenba Jacob neh sonk8a8i ne kenh iobna8erote, eh
ranekirathak8e, oni ne sakoienhokonha oni ne rao-
tsenenhokon?

13 Tontaha8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : tsiniakon enhienekira kehiken iohna8erote sekonse entsiakohniatathen.

14 Nok tanon nenhakekira nenhinekanonte iah non8enton tiiahonsahoniathen, aseken ok nehe nenhinekanonte ien8atna8eronni ne rahonhake ne iah taonsteske tiotkon tanon enhiohnekotake tsi niienhen8e.

15 Sakenron ne tsiiothon8isen : Se8enniiio! asknekanonte neh nikanekoten ne tosa non8enton aonsonkehniatathen, tosa oni non8enton sekon taontakneko-tsienha.

16 8ahenron ne Iesos : 8as iatsihnonk ne tesenite-ron, kenhnitre.

17 Tontakenron ne tsiiothon8isen : iahse te8akeniakon. 8ahenron ne Iesos : taseri8aierite tsi 8asiron iah te8akeniakon.

18 Aseken onen 8isk nisaniakon, nok ne tetsiseni-iashe iah teseniniakon : ne kati 8aonni taseri8aierite ki tsi nasiere tsi tasatati.

19 Nok tontakenron, ne tsiiothon8isen : Se8enniiio! Ori8iio tsi Satokense.

20 Iakhinihokonkenha Ron8asennaientak8ak8e kehiken tsi iohnonte ; nok nise saton Jerusalem se non8e niioteri8ison naon8asennaien ne Niio.

21 Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : tsi sathon8isen, kataketak, tsi ta8e nennisera, tsi iah, tsi ok iohnonte iah oni ne Jerusalem tatsise8asennaien ne Ron8aniha.

22 Neh se8asennaiens tsinahoten n'iah tese8aienti-teri : nok nii, neh nii iak8asennaiens tsinahoten iak8a-ienteri, aseken Sitaerononke entkaientak8e ne kaia-takennhatsera.

23 Nok tanon ienkahe8e onen oni ieiohe nori8iio on8e Ron8asennaiens enhon8asennaien ne Roniha kanikonrake oni ori8iio : E8hose oni niio tsi rari8a-nontons ne Roniha tsi ahon8asennaien.

24 Raonikonroskon ne Niio ; eh kati oni neneh niio

ne ron8asennaiens ak8a onikonroskon tsi Ron8asennaiens.

25 Tontakenron ne tsiothon8isen : 8akaterientare kineneh tsi entre nonk8e Sesakoskontakohe (Ron8anatonk8a Keristos) ne kati nonen enbra8e neh ensonk8arori ori8ak8ekon.

26 Iesos tontahenron : ak8a ii non8a ne kenh teionkehnithare.

27 Onen eh sahonne8e ne raohtiok8a, 8ahotinekheren tsi tsiothon8isen tehotithare ; iah ki sane onka tehon8ari8anonttonni, naia8enke : nahoten seri8anontons ? oh oni nahoten senitharak8en tsi tesenithare ?

28 Ok hkeh iekatsetaien naotse, kanatakon niionsakatakhe, nok 8ahakororianion nonk8eokon, 8atonne.

29 Kasene ehtsise8atkensera kenh thenteron ne ronk8e ak8ekon 8ahakrori tsini 8akieranion. Tokatsenon8a nehne Keristos.

30 Saheiakenne, nok eh 8ahente tsi thenteron.

31 Onen nehne ne raotiok8a ron8asteron8i ronton : Saianer ! tesastskaon niha.

32 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : iah tese8aterientare tsini ka8aroten kekhe.

33 Sathontatsahonnionhase ne raotiok8a nok 8ahonniron : onka kiok kati naha 8ahi ron8anonten ?

34 Tontahenron ne Iesos : nese nii akatennatsera nahinikonraierite ne takatorion, oni nakierite ne raotensera.

35 Iah kenh naha tese8aton, sekon kaieri ni8enni-take onen ienkahe8e tsini ieienthok8as ? Nok nii k8arori katon : Se8atarakestsko, nok se8akaenhion, onense iohnorarihonhatie, onen oni ieiohe nakaientsak8en.

36 Tehon8ari8aserak8enni ne raienthok8as, nok raroroks tsini iotonnison tsi nonkati ne tsiniienhen8e aionnheke ; eh naonta8e ok sataiatonnharen ne raienthos tsiniiot ne raientsak8as.

37 Ionton's en's' oni 8ahi naha : saiatat tahoienthonhatie nok tihaiatate tahoientsak8enhatie, ak8a neneh tokenske.

38 Iek8atorion oniken nise naese8aienthokoha tsinon8e n'iah othenon tese8aiotenhon, thihatite thotiottenhen, nok eh ionsese8atasa8en.

39 Kent'oko8anon neh non8e niinakore Samaritan taiaketak8e ne raonhake. Tsi kari8anirastsk8e ne tsiiothon8isen tsi 8atonhak8e: ak8ekon 8ahakrori tsini 8akieranion.

40 Nonen eh sahonne8e ne Samaritan tsinon8e nihenteron, 8ahon8aneken nostonha ahonisko rahotinatakan; te8enniserake kati nikari8es 8ahoni8sko ne rahotinatakan.

41 Nok senha kentioko8anen taiaketak8e nonen sahon8a8ennaronke.

42 Nok skon8ennihak8e ne tsiiothon8isen: iah onen ise tesa8enna tetsiak8asere: aseken ak8a ii onen sak8a8ennaronken, nok ionk8aterientare tsi tokenske nehe ne Keristos sesakoskontakohē n'onk8e.

43 Te8enniserake onakenke sahatenti neh non8e Galile niionsare.

44 Aseken onen shihotreri ne Iesos tsi raonakera-serakon ok iah tatehon8arensarons ne Rotokense.

45 Ori8iio tsi tahon8ate8eionton ne Galileenronon siionsara8e ne Galile, aseken rohnatkatoseron tsini hoieranion ne iori8anerak8atenions tsini kari8es 8entanorons Jerusalem non8e, ehse oni ne rononha ichonnesk8e.

46 Sonsahatenti ne Iesos ne Galile non8e, Kana niionsare tsinon8e tethonekatenion nonekanos Otsitsia rahonniaton. Saiatat Rasenno8anen Capernaum non8e nihanakerek8e neh kati ne roienha ronon8ak-tanihak8e neh non8e sikaha8is.

47 8ahari8aronke tsi onen tethotention ne Iesos ne Judé, Galilene niisha8enon, 8ahoiatisakha nok 8ahoneken neh iare aonsahotsientana ne roienha trenheions.

48 Tahenron ne Iesos: Katiken oni nise entise8e-tak8e neiah tenhse8atkatosere ne iori8anerak8at.

49 Tontahenron ne Rasenno8anen: Saianer! eh niha iahase ohenton arenheie ne riienha.

50 Sahenron ne Iesos! Sas sasatenti; shoie8entaon n'etsienha. Taretak8e tsi nahoten sahenron ne Iesos nok sahatenti.

51 Nok tsiniiohahes tonsahonterane ne raonnha-tsera okon, ron8aroriane, rontonne: onen shoie8entaon n'etsienha.

52 Nok Sahari8anonton kah sikaha8is nitsioiane-renhon. Nok tahonniron: tetenre neh nahoten tsiatak-aton sii8istabehatie nahentonk8anoste.

53 Sathaiatorete tsi ak8a eh sikaha8is sahenron ne Iesos: shoie8entaon ne etsienha; taretak8e nok oni ne rao8atsire.

54 Neh kehiken ne tekenihaton ne teiorihanera-k8at tsi nahaiere ne Iesos n'onen Galile sisro Jude sahtetha8enon.

*Sisk-aton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-
kenti San.*

ETHONE are onen ionsakae8e tsini honentanoronse ne Sitaeronon'Jerusalem niyahare ne Iesos.

2 Jerusalem non8e, akta tsi iontenask8atkerontak8a teiotinakarontonha, niiona8erote, nehne Bethesda rati-natonk8ak8e ne Hebreh neh oni ne Sisk niionekoten-tonhak8e.

3 Kentioko8anen etho non8e niieiatakerontatiene ne iakohnon8aktanionni, teieron8ekon, ionstshino-kata, nok oni ne iakohiatakenheion neh iakorhare ne taontneka8enrie.

4 Aseken 8atoken tsi natekaron tatsnentak8e raronhiakeronon, nok tenhaneka8enrie nekenh iohna-8erote, nok's' en's' ne rahente iahatsnente sahaie8en-tane's' tsi ok oni nikannroten ahonon8aktanittake.

5 Etho saiatat rentakere onen asen niioserasen nok satekon tsinahe sihonon8aktani.

6 Sahoken ne Iesos eh raiationni, roterientaratsihon oni tsi onen Saonnise etho satehoterientakarien, Saha8enhase, Sahenron : tesaton8entsioni ken naonsasio8entane ?

7 Tontahenron ne rohnon8aktani : Saianer ! iah te8akonk8etaien ne iahakiatente tsi iona8erote nonen tekaneka8enrie ; nok teionkiataskennies tsiniiore nienhenke, akorons ens iahastsnente.

8 Sahenron kati ne Iesos : Satkestske, tesek ne sanakta nok sasatenti.

9 Neh nak8a oksaok sahaie8entane, nok 8atrak8e ne raonakta nok sahatenti ; A8entatokentike kenhiken Senniserate eh naha8en.

10 Sahon8enhase are ne Sitaeronon ne kenh shoie8entaonhatic, Sahonniron : ia8entatokenton non8a Satia8enre nasatketate ne sanakta.

11 Tontahenron, neh ki ne sahaketsiente raton : tesek ne sanakta nok sasatenti.

12 Ethone sahon8ari8anontonse, Sahonniron : Kah nires neneh raton : tesek ne sanakta nok sasatenti ?

13 Iah tanon tehoterientare onka ; aseken ne Iesos ok eh kanenrakon tishotatonton.

14 Onakenke kati ne Iesos ionsahoken Ononsatokentike, Saha8enhase : onen Sahi tsi saie8entaon, tosa kati saseri8anerak, on8a's' en's' naha senha isinon8e tsi nensaiata8en.

15 Oksaok sasakororiana ne Sitaeronon tsi Iesos ne shotsienton.

16 Nese Sahonni ron8aseresk8e ne Sitaeronon, ronnesaksk8e oni kah naontahatiierate ahon8ario ; ne tsi a8entatokentike rotetsienton.

17 Nok tanon ne Iesos tontasako8enna8eron, Sahenron : Iah tehatorishenhe ne Rakeniha tsi roiotatie, eh kati oni nii niot 8akiotatie ki.

18 Onen tanon ne Sitaeronon senha tahonk8isron tsi 8athonhionnharikhon, iah neok teiori8ake tsi roiotens na8entatokentike, neh oni tsi raton. Niio ne Rakeniha ak8a kati eh nithatattasts tsi niio ne Niio.

19 Tontasako8enna8eron kati ne Iesos, 8ahenron : Ori8iio ak8a Ori8iio tsi k8aroris : tsi iah othenon tahak8eni ne Roienha ne raonhaa akenhake, ne iah tatahokanerake ne Roniha othenon nahaiere ; aseken tsiki nenhaiere ne Roniha, eh ki nenhaiere ne Roienha.

20 Aseken ne Roniha ronoronk8a ne Roienha, nok a8kekon ronatonnihatie tsinihatierha, sekon oni senha iori8anerak8atenions enshorihonnien tsiniot ne kenh kaien, nese 8aonni ak8a ise ense8anerak8enhaton.

21 Tsi ki niot, tsi sesakaonnhests ne Roniha ne iaka8enheion, eh ki oni neneh niot ne Roienha ok tenhanonton onka ensesakaonnhete.

22 Aseken iah onka tatasakoiatorete ne Roniha, ori8ak8ekon tanon nehne Roienha rok8eniatsera8i ne tahaiatorete.

23 Eh naonta8e ak8ekon ahon8akonnienste ne Roienha, tsi nihon8akonniensta ne Roniha. Onka iah tehokonniensta ne Roienha iah ki tehokonniensta ne Roniha, aseken raonha thotennieton.

24 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori, onka kiok enha-taonsatate nake8enna entretak8e oni raosennakon ne thakatorion, roien naronnheke on8e, iah oni tahorane ne kare8atatsera, onen ok tanon tehotoheston ne kenheiatne tsinonk8ati tsi iensronnheke on8e.

25 Ori8iio ak8a ori8iio tei k8arori, tsi ien8atenniserihe8e onen oni ieiohe, tsinon8e nenhon8a8ennaronke niaka8enheion ne Niio Roienha, nok tsiniiakon enhon8a8ennaronke enhiakonnheke.

26 Aseken tsiniot ne Roniha roien ne rahonhake tharonnheke, eh ki niot tsi ro8i ne Roienha ahoientak ne raonhake tharonnheke.

27 Raonha oni rok8eniatsera8i ne tasakoiatorete, aseken Onk8e Roienha.

28 Tosa kati neneh se8anerako, tsi ien8atenniserihe8e tsiniiakon non8entsiokon iciekeron enhon8a8ennaronke ne Niio Roienha.

29 Nok tsiniiakon entiakori8aieriton, neh tentie-

iajenstak8e non8entsiokon ne Karonhiake iaionta8e-iate; kenh kaien ne iah tetiakori8aieriton neh tentie-iajenstak8e non8entsiokon naiontetsirate on8e.

30 Iah othenon takeri8ak8eni ne ok ii taontakanonton. Neh tetiatoretak8a tsiniiot tsi karonkas, nok iottak8arision nakiatoretatsera; aseken iah neh tekere nakatennikonra, neh tanon rinikonrasere ne Rakeniha thakatorion.

31 Nene ok ii akatateri8aniratiheke, iah othenon tekasta, iah oni teiori8iio.

32 Tihate tanon ne rakeri8anirati, 8akaterientare oni tsi ori8iio ioteri8ak8arision tsinihakeri8anirati.

33 Ieletsiiatorion tsi itresk8e ne Sa8atis, thori8ak8arision tsi rotrori nori8iio.

34 Iah sane tekesaks nonk8e aionkeri8aniratse, neki ok nise se8atsennonniat tsi katrori neh nikarihoten.

35 Ak8a neh teskaierontare tsinonk8a ne Sa8atis, tsiniiot ne kahaseriio oni teios8athe, nese oni 8aonni 8esc8aianerase ki nikari8esha aetsionnharak8e tsi teios8athe ne raos8athetsera.

36 Senha tanon ii ioriho8anens 8akeri8anirati tsiniiot ne Sa8atis: aseken tsi nikaiotenserotens ne Rakeniha rakk8eniatsera8i tsi nakiere, neh kati tsi eh nikierha, neh 8akeri8anirati tsi Rakeniha takatorion.

37 Nok oni ne Rakeniha takatorion, ak8a raonha rakeri8anirati; iah non8enton tetsise8a8ennaronken, iah oni tetsise8akonsaken.

38 Nok iah tese8aienas ne rao8enna, aseken iah ki tehsise8ataonsatati ne thotennieton.

39 Se8atennikonraren tsi se8a8ennanotons ne kaia-tonseratokenti, nese 8ahi se8aniahesen ahese8anatonhase tsiniiieiothahinon ne Karonhiake, neh oni kari8anirasts nakeri8asonha.

40 Iah ki tanon tese8athontasts niine aese8atsenri naetsionnheke on8e.

41 Iahse Onk8ene tetekhas nakiatanerak8atsera.

42 Nok ki tanon k8aierteri; 8akaterientare oni tsi iah tsesaaien ne Nii raonoronk8atsera.

43 Rakeniha raosennakon te8akientakon, nok iah tatesk8arhotonnis; tihaiatate, raonha oni rahotenni-kontra tsi ahontare, tentsise8arhoton neneh.

44 Oh nab oni naia8enne naontese8etak8e, ise neneok se8esaks nonk8esonha akorensarontsera, nok iah neh tese8esaks ne Niio ok raorensarontsera?

45 Tosa se8erhek ii kenh enk8ari8arho rahohenton ne Rakeniha; kaien onka enhietsiri8arho, Moïs, nehne se8arharek8en, neh entsise8ari8arho.

46 Aseken natsise8a8ennarak8ake ne Moïs, ask8a Sennarak8ake ki oni nii: aseken ii akatennikonra tsini hoiaton.

47 Toka se8atenno8entta tsini hoiaton, oh kati naia8enne nahontese8etak8e tsini k8aroris?

*Iaiak-aton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton ne Roia-
tatokenti San.*

ETHONE aro onen ne Iesos tonsahaiiake ne Galile tsi kaniatare ne Tiberiad.

2 Kentioko8anen ron8anonteratiene; ne tsi iontkatostk8e ne iori8anerak8atenions tsinisakotierasehak8e ne iakohnon8aktanionni.

3 Onontoharake kati niihare ne Iesos, eh iahatien nok oni ne raotiok8a.

4 Onen thoha siiakahe8e tsini honentanoronse ne Sitaeronon nehne Shotonnhestston.

5 Sahatarakestsko ne Iesos, 8ahatkatto tsini iotio-k8atsanit ron8anonteratie: 8aha8enhase ne Philippe, 8ahenron: kah non8e iente8anataraninon naiethi-nonte neh nikentiok8a?

6 Neok nahotenienten tsi neh 8ahenron, aseken roterientarak8e tsi nenhaiere.

7 Tontahenron ne Philippe: ok oni ne tekeni te8en-nia8e nikak8enistake aete8anataraninonte, sekon ki iah takak8eni ne ok oni nostonhasonha aiakoniato-sere.

8 Tihaiatate enskat ne raotiok8a, nehne Simon Tier iatateken8a André ron8aiasts, tahenron.

9 Ken8ho ihres raksaa, 8isk nihonataraien teiotikonstonres tanon tekentsiake: nahoten kati neneh kasta neh nikentiok8a?

10 Sahenron kati ne Iesos: iestshirori ehtake iontien. Kahentiiohne neh non8e; neh nahoten ne 8isk ni8ennia8chetserasen niionk8etake neh non8e nahontien.

11 Satrak8e kati ne Iesos ne kanatarok nok 8ahaiatateriste, 8asakotiiakonhase ne raotiok8a tsiniiaikon ieterontak8e; 8asakohnon oni neneh ne tekentsiake tsinikon teiakoton8entsioni.

12 Nok nonen sahakohtane, 8asaka8enhase ne raotiok8a: satsioronko ne iotatenronokonha tosa othenon akaiesha.

13 Sahatiroroke kati, nok tekeni ia8enre ni8atherake 8akanane tsinikon 8ahotatenre ne 8isk nikanatarake teiotikonstonres, neh nonen ak8ekon siiakotaon.

14 Tsi 8aontkatto nonk8esonha tsi nahaiere ne Iesos; iontonnionsk8e: Ori8iio tsi neh kehiken ne Rotokense tare on8entsia8e.

15 Nok tanon ne Iesos roterientaratsion tsi enthone ienhon8aiatenha8e nahon8anontiioste, ehren sarete, onontoharake raonhatsi8a iahatek8ashen.

16 Nok nonen siiokarasneha tontahonnontastsnente ne raotiok8a kaniatarakta niiaonne.

17 Sahontita rahotiniarotakon, nok tonsahatiiaiake Kapernaumke niiaonne; ok eh iahokara8e iah tsesakohronteraon ne Iesos.

18 Onen oni tontasa8en 8atka8erak8e.

19 Nok tanon nonen neh nahoten nasen ni8asen ni8ateniententserake siiehonenon tehonatkarerak8astonhatie, iahontkatto onekakesson tare ne Iesos, eh niiaba8enonhatie tsinon8e nihatihonhientie; ori8iio tsi 8ahonateronhienten.

20 Iahenron kati: iise, tosa se8ateronn.

21 Ori8iio tsi sahontsennonni ne on sonsahatita,

oksaok oni eh iahonrarho tsi non8e niiahonenonha tiene.

22 Nok ne tsi Sahorhenne, tsiniiakon ne kenh nakanatarati ieterontak8e, iakoterientaratsion tsi neok enskat kaniarotaientak8e ne raotiok8a shonatitahk8en nok oni tsi iah teshotiten ne Iesos rononhaa ok ne raotiok8a teshotiiiaikon.

23 Nok tanon nonen etho sonsakontkennisa noniarotasonha Tiberiad natontakonne akta tsi non8e ne Iesos nihaiatateriston ne Sisk nikanatarake oni sakononten.

24 Sahotinikonraientane tsi iah eh tehaiataratie ne Iesos oni ne raotiok8a, ok kati neh 8aontitak8e netho skaniarotakerontak8e, nok Kapernaiimke iathonnoiake ron8aiatisakonhatie ne Iesos.

25 Sahonniron nonen sijaon8aiatatsenri ihsi nakanatarati : Saianer ! katke kenthonitisa ?

26 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Ori8iio Ori8iio, tsi k8arori, tsi iah neh tesk8aiatisakonhaties tsi 8ese8atkatto ne iori8anerak8at, neh tanon tsi k8anataranonten nok oni tsi se8atahon.

27 Tosa neok se8aser tsinahoten ne kenheions, neh tanon ne ionnhe on8e oni iaiakohiathe8e Karonhiake, neh oni n'onk8e Ron8aienha hentsitsion : Aseken ne Roniha Niio, ak8a raonhake tehonetorarakon ne raonikonra.

28 Tontahonniron : oh kati naiak8aiere naontasak8anikonraierite ne Niio ?

29 Tontahenron ne Iesos : kenh kaiel. rari8anon-ton ne Niio : ahontatsise8e8etak8e ne totorion.

30 Tontahonniron : oh nisierha naiori8anerak8aton iak8atkatto, nok entiak8etak8e ? oh nisaiotenseroten ?

31 Iakhinihokonkenha Kanataranoro rotinatara-kon kahentakeko8a tsiki niot tsi kaiaton : Sakonataranonten ne karonhiake nitiotenatarinon.

32 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris ; iahse karonhiake tethonatarenha ne Moïs ne etsise8anataranonten.

Rakeniha tanon tokenske etsiseŝanataranontens ne karonhiake nitiaŝenon.

33 Aseken nehe rahonatarok ne Niio ne karonhiake nithaŝenon, nok sakaonnhests nonkŝe.

34 Tontahonniron kati: Saianer neh ki tiotkon askŝanataranontenseke.

35 Tontahenron ne Iesos: Ii ne ionnhe ne kanatarok, iah nonŝenton tiiahatonkariake nenhakeniahese; iah oni tahonsahoniatathen nentretakŝe nak sennakon.

36 Onen ki sane kŝarori, tsi takŝatkattos, iah ki sane tetiseŝetakŝen.

37 Tsinikon rakaŝis ne Rakeniha, akŝekon enŝakrane, nok iah tahonsahiiatinekenŝe nenhakeniahese:

38 Aseken tsi teŝakastsnenton ne karonhiake, iah neh teteŝakenienton nii akatatenikonraierite neh tanon nahinikonraierite ne thakatennieton.

39 Kenh kati nihonikonroten ne Rakeniha ne thakatennieton: nene tosa othenon aonkatons tsinikon rakaŝi, akŝekon tanon aonsakheionnhete nonen enŝatenniserokten.

40 Kenh oni natehotonŝentsioni ne thakatennieton; tsiniiakon enhonŝanoronkŝe entiaketakŝe oni raosenakon ne thotennieton Karonhiake aiontsennonni, nok ensekheionnhete nonaken tsi teŝenniseronte.

41 Ŝahonerientaksenne ne Sitaeronon tsi ronattonte, Ŝahenron: Ii, ne karonhiake nitiotenatarinon.

42 Aseken rontonhakŝe: iah kenh naha neh teken ne Sose Roienha akŝekon niietsiteŝaientiari ne ronihani ne ronistenha? Oh kati naha niotieren ne raonha tsi raton: karonhiake niteŝakenon?

43 Tontasakoŝennaŝeron ne Iesos, Ŝahenron: Tosa sotsi seŝariŝakatat.

44 Iah onka takakŝeni aonkiatorene; ne iah Rakeniha ne oni ne thakatorion taontahoiatationtane, nok nii enŝhionnhete nonen onaken teŝenniseronte.

45 Saton tsi rotiiaton ne Rotitokensehak8e: Niio ne entkaientak8e tsi enbon8atirihonniën. Neh kati nonka kiok enho8ennarak8en ne Rakeniha, Raonha oni enborihonniën, neh tohiken enhakiatorene.

46 Iah ki sane non8enton onka nakoren tehoken ne Roniha, neok nak8a Niione nitha8enon neh roken ne Roniha.

47 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris, onka entre-tak8e n'aksennakon henronnheke on8e.

48 Ii ne kanatarok niakonnhek8en.

49 Se8asotsera rotinatarakon ne kanataranoron kaentakeko8a, nok ronah8entaon.

50 Kenh kaien nehne karonhiake nitiotenatarinon; neh neiah terenheionsere onka enhanatarako ne kenh kanatarok.

51 Ii ne kanatorok ne ionnhe, nehne karonhiake nitia8enon; toka onkakiok neh enhanatarake henronnheke on8e, nok ne kanatarok nenthiion neh nak8a ii ake8aronk, neh oni ne khea8ire naiakonnhek8en nonk8e okon.

52 Ronateri8ak8eksene kati ne Sitaeronon, nok rontonhak8e; oh ne kenh neneh nenhaiere kehiken nasonk8anonte ne rao8aronk?

53 Tontasaka8enhase ne Iesos: Ori8iio Ori8iio tsi k8aroris niah tense8a8arakhe nonk8e Roiënha rao8aronk, iah oni tense8anekirane ne raonek8ensa iah ki taetsionnheke ne tsionhake.

54 Onka kiok ihraks nake8aronk oni ranekirha nakenek8ensa, roien naronnheke On8e, nok enshionnhete nonaken te8enniseronte.

55 Aseken ak8a ori8iio tsi kakk8a nake8aronk, nok ienekirata nake nek8ensa.

56 Onka enha8arake nake8aronk oni enhanekira nakenek8ensa nehtohiken tenhiakenik8ekhene.

57 Tsikiniiot ne Rakeniha ne takatorion Ronnho nok raonhake konnhe, eh kati oni nii nenhiionnhete nenhake8arake.

58 Kenh kaien ne karonhiake nitiotenatarinon, iah

oh tekanataroten tsiniot ne ietsinibokonkenha rotinatarakon tanon rona8entaon ; nok ne kenh kaien enhronnheke On8e neneh nenhanatarake.

59 Tsi ionterennaientak8a non8e kehiken neh niha8en sissakorionnenni Kapernaiinnke.

60 Ronentioko8anen ne raotiok8a nahonniron sahati8ennaronke neh nika8ennoten : Ori8iio tsi ka8ennasatste tsinahoten raton.

61 Koterientaratsion se ne Iesos tsini hotinikonra-8ensk8e ne raotiok8a 8asaka8enhase kati : Se8ari-8aientak8e kati kenh tsinahoten katon ?

62 Oh kati ne kenh naia8enne natsise8aken nonk8e Roienha eh niaaonsare tsi non8e thenterontak8e ne tiotierenton ?

63 Kanikonra se iakaonnhests nok no8aronk iah neneh othenon tekastak : kehiken nika8ennoten k8aroris neh nak8a aoskon kanikonra oni ionnhe.

64 Nok sane sekon otiake tsinitsion neh iah tetise8etak8en : aseken ok sihoterientare ne Iesos, onka neiah taontaretak8e, onka oni ienhotenninon.

65 8asaka8enhase kati : neh 8ahi 8aonni 8aken tsi k8arori : iah onka takak8eni aonkrane ne iah Rakeniha tenho8ire.

66 Ethone onen kentioko8anen tsini hati ne raotio- k8a sahon8ate8entete nok ehren saonnete.

67 Iesos 8asaka8enhase ne tekeni ia8enre Nihati : iah oniken oni nise tese8ere ahonsese8atenti ?

68 Simon Tier tahatati, 8ahenron : Saianer ! onka aonsaiakhiateranentakten ? ise isha8e no8enna ne ionnhe on8e.

69 Nok tionk8etak8en ionk8aterientare oni tsi ise ne Keristos Niio Roienha.

70 Tontahenron ne Iesos : iah kenh naha ii tek8a- iatarak8en ne tekeni ia8enre Nitsion ? nok sane sekon saiatat ak8a ranessonronon.

71 Sitas Iskariot rotonhak8e tsineh 8ahenron, Simon roienha, aseken raonha kenhne nenhotenninon, raiataresane ne tekeni ia8enre Nihati.

Tsiatak-aton nateioteri8asonterak8en tsinihoiaton Roiatatokenti San.

GALILE ok toshastekafask8e ne Iesos, aseken iah tehoianerasehak8e ne Iesos ne Judé niiaonsaro, neh tsi ron8aiatisaksk8e ne Sitaeronon nahon8ario.

2 Onen are thoha iaonsakahe8e tsini onentanoronse ne Sitaeronon Ratinatonk8a Sentanoronson.

3 Nok ne tehontennontere 8ahon8enhase : Sasa-tenti ne kenthonok Judé niionsase, aontiesenhake ahontkatto oni nehue ne sentiok8a tsini saiotense-roten.

4 Iah se's' 8ahi teiakotasetonhaties tsi iakoiotaties nijenre 8akeri8ak8arision. Tsi eh nisierha, satotasi ki tsinonkati nonk8ene.

5 Aseken ak8ekon netehontennontere iah tethon8e-tak8enne.

6 Iesos tontasaka8enhase : Areko teio nakenniseru ; ok tanon tiotkon nise tise8atesenniio.

7 Iah teietshi8ens nonk8eokon, nok tanon ionks8ens, neh tsi kheri8as8ase tsini ieseionnaksen.

8 8asene nise non8a nekenh Sentanoron ; iah nii sekon non8a eh tiiake ne kenh Sentanoron, aseken areko tiieiohe nakenniseru.

9 Neok ne 8asakorori neh nikarihonen nok ok iehenteron Galile.

10 Nok tanon nonen shihonattention ne rontateken-hokonha, ethone onen ne raonha 8ahatenti eh 8arete, iah ki tanon 8ene tekenhatie ok otasetonkeha.

11 Sitaeronon ron8aiatisakonhatiesk8e tsini8en-tanorons, nok rontonnionsk8e : Kah niire ?

12 Eso tsi iakottaronnionk8e nonk8eokon ne raonha raiatatake. Otiake iontonhak8e tronk8etaieri. Nok otiake iontonhak8e : iah sakonikonrhatenni nonk8e-sonha.

13 Iah ki sane ak8a onka totkari8ak8arisiatak8e ne raiatatake, netsi ron8atitsanisk8e ne Sitaeronon.

14 Nok onen neh nahoten asennen siitenniseru-

hestston ne Sentanorons, Onen Sahata8eiate ne Iesos ononsatokentiko8ane, nok eh sakotatisk8e.

15 Nok ne Sitaeronon rotinerak8ask8e, ronton : Kah neneh nithoha tsi rari8aienteris tsini kaiaton Oiatonseratokentike, iah se8ahi non8enton tethote8eienston ?

16 Iesos tontasako8enna8eron, nok 8ahenron ; Iah iihne tetioientakon nakeri8atatsera ; eh tanon nonkati tioientakon tsinonkati ne thakatorion.

17 Toka onka kiok enhonikonraierite, enhaienterhane ne kari8atatsera ; Katehsiken, niiohne kenh nitia8enon, toka ken ok ii ti8akatennikonra tsi Saktare.

18 Onka raonha raotennikonra raststa tsi ratatis, ne ki neraonha rahorensarontsera rehsaks ; nok tanon neneh rehsaks raorensarontsera ne thotorion, neh ori8iio, iah oni tekaien ne kanikonrhaton ne raonhake.

19 Iah kenhna Moïs tetsise8aianerensera8i ? Nok sane iah onka tsi nitsion tekakaenbions tsiniiothare ne kaianerensera. Nahoten tak8aiatisakta nask8ario ?

20 Tontahonniron nonk8eokon : Sanesonronontseraien 8ahi. Onka iesaiatisaks naiesario ?

21 Iesos tontahari8aserako, nok 8asaka8enhase : Enskat iakate8eiennonni, nok ak8ekon ok se8anera-kohon.

22 Nok sane nise, ne tsi Moïs etsihse8a8i ne iontate8arak8etarons, iahse sane Moïs-ne tetioientakon neh tanon tsinonkati ne kanisera, hetsise8a8arak8etarons ne ronk8e n'a8entatokentike.

23 Toka non8a a8entatokentike rate8arak8etarons ne ronk8e, neneh tosa aonsonte8ate tsiniiootsiate ne Moïs raoianerensera, oiah kati kenh nitise8atierase niihne neh tsi raiatak8ekon ne ronk8e sahitsiente a8entatokentike 8enniserate.

24 Tosa neok tese8aiatoret tsiniio tsi kaieronni, neh tanon tehse8aiatoret tsinitkari8aieri.

25 Ethone otiake ne Jerusalem-aka Saonniron : iah kenh naha neh teken ne tehon8aton8entsioni ahon8ario ?

26 Onen tanon non8a kenh iatesakorihoseratha tsi rothare, nok iah othenon tehon8enni : tokase non8a onen enhotiri8aientereon ne ratikorason tsi ori8iio on8e neh kehiken ne Keristos ?

27 Ionk8aterientare sane tsinitha8enon ne kenh kaien ; nok nonen enhra8e ne Keristos, iah onka taiorientarake kah 'nitha8enon.

28 Ok tatehohenretak8e ne Iesos tsi Sakotatis n'ononsatokentiko8ane nok raton : 'ak8aienteri, se8aterientare oni tsini te8akenon : nok iah ii te8akatenikonra tsi te8akenon ; nok ki tanon rori8atoken ne thakatorion, nok iah tetsise8aienteri nise.

29 Rienteri tanon nii : aseken raonhake te8atien-takon, raonha oni thakatorion.

30 Ethone onen 8ahontenienten ahon8aiena ; iah kitanon onka tiiateionisonsaere neraiatake, aseken areko siihoteri8ihe8i.

31 Nok kentioko8anen nonk8eokon tahon8etak8e, nok iontonhak8e : nonen henra8e ne Keristos senha onte kenh isinon8e tsinenhaiere niori8anerak8atenion tsinihoieren ne kenh kaien ?

32 Pharisian 8asakoti8ennaronkanion tsini iontonnions nonk8eokon ; nok iathonteri8atieste ne ratitsi-henstak8eniios, ratiriton iasakonatori ahon8aiena.

33 Nok ne Iesos 8asaka8enhase : Sekon kenh nika-ri8essa enteSak8ekon, onen etho nienske tsi thente-ron ne takatennieton.

34 Ensk8aiatisake, iah ki tanon task8aiatatsenri, nok tsinon8e nenkiterontake, iah tahese8ak8eni iahe-se8a8e.

35 Sahonnironnion ne Sitaeronon : Kah onte niienhenre tsi iah tatsite8aiatatsenri ? Eh onte kenh nonk8ati niienhenre tsiniieiaka8enon ne tiiateiakorenihon akonakeraserakon ne Grek, nok Grek ensakorionnion ?

36 Nahoten kati neneh kenton tsi raton : Ensk8a-
iatiasake, iah ki tanon task8aiatatsenri ; nok tsinon8e
nenkiterontake, iah taese8ak8eni iahese8a8e ?

37 Nok nonen neh nonaken iotenniseroheststak8en
ne Sentanorons, etho ihres ne Iesos, tehohenretta
raton : tokasenon8a onkakiok roniatathens, karo itret,
nok ihine ranekira.

38 Onka ta8etakon niihne, tsiniot tsi kaiaten
n'Oiatonseratokentike, kaihionhiios entkana8eroten
rahonek8entakon.

39 (Neh rentonhak8e, tsihenshakotienhase ne Rot-
kon Ronikonriioston tsini iakon tiaka8etakon ne raon-
hake : Aseken arekoki shiton8atka8en ne Rotkon
Roiatatokenti, ne tsi areko tehoronhiakenserentaon
ne Iesos.)

40 Kentioko8anen tsiniiakon 8aonronke neh nika-
8ennoten, iontonhak8e : Ori8iio on8e kehiken tsi Ro-
tokense.

41 Otiake iontonhak8e : neh kehiken ne Keristos.
Nok notiake iontonhak8e : Galile kati kenh nentre ne
Keristos ?

42 Iah kenh naha te8aton ne kaiatonseratokenti,
tsi Ta8it ra8atsirakon nentre ne Keristos, tsi oni tio-
hnatak8enrare ne Bethlehem, tsi non8e nihanakere-
k8e ne Ta8it.

43 Sationteri8atihanion kati nonk8eokon neraonha
raiatatake.

44 Otiake tsini hati ronnerhak8e ahon8aiena ; iah
ki tanon onka tiiateiosnonsaraon ne raiatatake.

45 Nese 8aonni ne ratiriton sahontenti, eh sahon-
nete tsi thatiteron ne ratitsihenstak8eniios oni ne
Pharisian : tahonniron neneh : oh niotieren tsi iah
tetetsise8aiatenha

46 Tontahonniron ne ratiriton : Areko non8enton
teiotetsenrion enskat ne ronk8e eh nahoieren tsi
ahatati tsiniot ne kenhkaien.

47 Nok ne Pharisian tontahonniron : Tokasenon8a
oni nise onen 8atetsise8anikonratsa ?

48 Iah onte ken onka ne Ratikorason, ok ne's 'en's ne Pharisian tethonsetakon ?

49 KariSanoron ki onte oni tsini ionksetotens niah othenon teiakoterientare nahoten ne kaianerensera, ak8a aoskon neok ne iotak8as8at.

50 Nicodeme (neh tohiken nasonthenne rotkense-ronnonne ne Iesos neh oni etho raiatare) 8asaka8en-hase :

51 Tekaiatoreta kenh nonk8aianerensera ohenton nahoken ne ronk8e nok oni naiotokense tsini hotieren ?

52 Tontahon8a8enna8eron, nok 8ahon8enhase : iah oni kenh naha nise Galile tetisenon ? Serisak, nok seri8aiaenterihak tsi iah non8enton Galile tethoientakon ne Rotokense.

53 Nok tonsahonreni skatson tsi rotinonsoton.

Satekon-aton nateioteri8asonterak8en n'Ori8atokenti tsini hoiaton Kti San.

NOK ne Iesos tsi tionontø Olivier niahare.

2. Nok ak8a neok satontahentarenho sekon Onon-satokentiko8ane sara8e ak8ekon ek nonk8eokon 8ahon8aiatorene ; nok Sahatien oni 8asakotati.

3 Nok ne ratiatons oni ne Pharisian etho 8akon-8aiathe8e ; tsiathon8isen nehne kari8aneraakserakon kon8aiena.

4 8ahon8enhase : Saianer ! Kehiken tsiathon8isen neh nak8a ahonnhiserakon kon8aiena, kari8aneraksk8e kentesera.

5 Kenh kati niot tsi sonk8ari8atati ne Moï8 kaiane-rensarakon, naiontatenenhioiake netho niakonnhisero-ten : nahoten kati nise ensiron ?

6 Neok se are ne ron8a8ennisaks tsi neh ronton-hak8e, nahatiri8atsenri nahon8ari8arho. Nok tanon ne Iesos, 8athastsakete ehtake, nok rasnonsake 8aratø 8ahaiaton on8entsiake.

7 Sekon ok nihon8ari8anonttonni, sahattak8arisi, Sasaka8enhase : Onka tsinitsion n'iah othenon tehoris8aneraakseraien, neh thatierent ichonenhionti.

8 Nok sekon tonsahatsakete on8entsiake sahahiaton.

9 Neh kati nonen sahonronke neh nika8ennoten, 8ahontatierene ne raonerientakon ; satiiatatshonha sahatiiakenne, neh taontierente nesenha rotikstenha tsiniiore ak8a iahontsahate ; nese 8aonni, iatonsahaonhahaste ne Iesos tanon ne kenh tsioton8isen ehto katak8e

10 Ethone ne Iesos sahattak8arisi, nok iah onka nakoren teseshakoken neok ne tsiothon8isen, 8arenhase : tsi sathon8isen, kah niiahonne ne iesari8arhosk8e ? iah kenh onka teiesari8enton ?

11 Tontakenron ; iah onka, Saianer ! Nok ne Iesos tontarenhase : iah ki oninii takonri8ente, 8as, nok tosa saseri8anerak.

12 Nok ne Iesos sekon are ionsahatati, 8ahenron : Ii ahos8athesera tsi ion8entsiate, iah tahontahokara8e nenhakonteratie, neh tanon tenhos8atheke ne ionnhe.

13 Ethone ne Pharisian 8ahon8enhase, 8ahonniron : ok ise tizatateri8anirati : iah tsi satekena naontaiaketak8e ne sari8aniratsera.

14 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : ethone tsi ok ii tikatateri8anirati, satekena ki naontaiaketak8e nakeri8aniratsera ; aseken 8akaterientare tsinite8akenon, tsi oni niaonkenonhatie ; iah tanon nise tese8aterientare kah nite8akenon, kah oni 8ake.

15 Neh nise tese8aiatoreta tsiniiorihoten no8aronk : iah tanon onka nii tatekheiatoretta.

16 Nok ki sane ne takiatorete, iottak8arision ki nakiatoretatsera : aseken iah te8akonhaa ; neh tanon iakenik8ekonhatie ne Rakeniha, oni neh thakatorion.

17 Ieiohe eh niio tsi kaiaton ne Se8aianerenseraon, tsi satekena naontaiaketak8e ka8enniioki ok neh sakat tsi iatrori ne teniase.

18 Ii katateri8anirati, nok oni ne Rakeniha ne thakatorion rakeri8anirati oni neneh.

19 Ethone tontahonniron : kah nihenteron ne Ianiha? Iesos tontahari8aserako : iah tese8aterientare onka nii, iah oni ne Rakeniha; aseken nask8aientiari, atsise8aientiari ki oni neneh ne Rakoniha.

20 Tsi ie8istaroroksta non8e nontaha8enninekenne neh nika8ennotens shisakotatis Ononsatokentiko8ane; iah ki tanon onka tehon8aiena, netsi areko siieiotenniserihe ne ra8ennisera.

21 Nok ne Iesos tontasaka8enhase are. Skatentionhe, nok ensk8aiatisake; nok kitanon se8ari8aneraakserakon ense8enheie : tsinon8e 8ake, iah taese8ak8eni iahese8a8e.

22 Rontonhak8e kati ne Sitaeronon : Raonha ontaken enhatateriio, tsi raton : tsinon8e 8ake, iah taese8ak8eni iahese8a8e?

23 Ethone 8asaka8enhase : ehtake nise se8anakere; nok tanon nii ehneken tkenakere : kenthonise tsion8entsiakeronon; iah tanon nii kenthon tekonsentsiakeronon.

24 Nese 8aonni k8arori 8akenh se8ari8aneraakserakon ense8a8entane : aseken ne iah tentise8etak8ane tsi ii, se8ari8aneraakserakon ki ense8enheie.

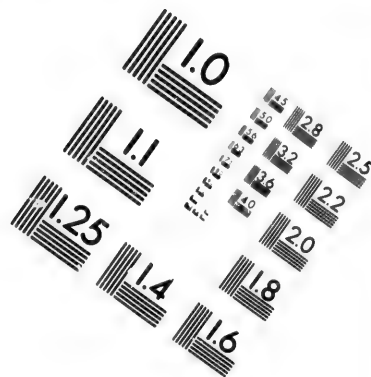
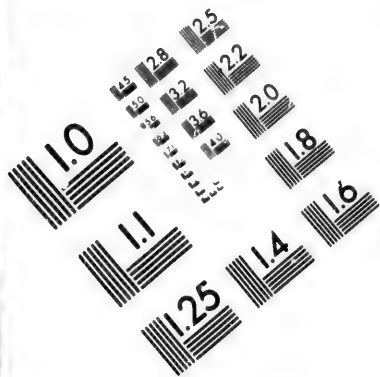
25 Ethone tontahonniron : oh nise nasiatoten? nok ne Iesos tontasaka8enhase : tsi ki niot tsi k8arori tsi tiotasake.

26 Eso 8akeri8aien nak8enhase oni nak8ari8entak8e; 8akaterientare ki tanon tsi rori8atoken ne thakatorion, neh kati tsinahoten tsioni nikon ri8ennaronken nehe sekheroris nonk8eokon.

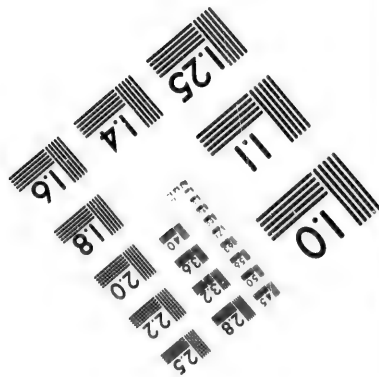
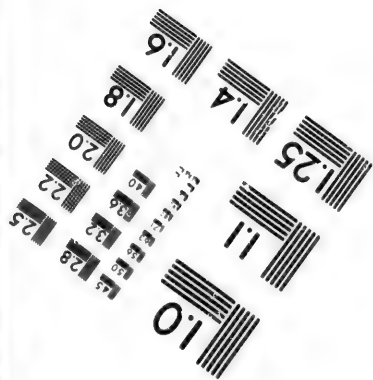
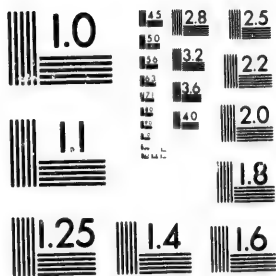
27 Iah tehotinikonraientaon tsi Roniha roton tsinahoten 8ahenron.

28 Tontahenron kati ne Iesos : tsi nentsise8aia takaratate nonk8e Roienha ethone ense8atokense tsi ii, tsi iah oni othenon nii te8akaterienta tsi nikierha, neh tanon katroris tsinahoten ne Rakeniha rakerionnienni.

29 Aseken iakenik8ekonhaties ne thakatorion : iah tehakate8enteton ne Rakeniha; aseken tiotkon tahnikonpriihonhatie tsini 8akierenhatie.

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

28 25
22
0

10

30 Kentioko8anen tahon8etak8e tsinikari8es rotharak8e.

31 Nok 8asaka8enhase ne Iesos tsinihati ne Sitae-ronon thonetak8en ne raonhake: Toka ense8atiena-8aston nake8enna, ori8iio tsi akitiok8a ense8aton:

32 Nok ense8ari8aienterhane nori8iio, nok neh nori8iio ense8anerensi.

33 Tontahonniron: ii ne tsi ra8atsiratatie n'Abraham, nok iah non8enton onka teionkhinaskonni; oh kati niitieren tsi saton: ense8atnerensi?

34 Iesos tontasako8enna8eron 8ahenron: ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris: onka kari8aneren tsini hoierenhaties, kari8anerenki ahostsenen tsi ronhhe.

35 Iah 8ahi tehenteron on8e kanonskon ne ranask8a; neh 8ahi ne Roienha renteron on8e.

36 Tokat kati non8a nehne Roienha entsise8anerensi, ori8iioon8eki tsi ense8atnerensi.

37 8akaterientare tsi Abraham rao8atsire nise; nok ki sane se8atenientens nask8ario, ne tsi iah tiiekaientas nako8enna ne Se8erianeson.

38 Neh k8arori tsinahoten 8akatkatton Rakenineha; nok oni nise neh se8aiotaties tsinise8atkaton netsise8anihneha.

39 Tontahon8a8enna8eron, nok 8ahonniron: Neh nak8a Abraham sak8aniha, Iesos tontahenron: Toka non8a Abraham etsise8aienhokonha akenhake, eh ki oni nise nahese8aiere tsini hoieren n'Abraham.

40 Kenh tanon non8a se8ari8aiote nask8ario, ii enskat ne konk8e neok k8arori nori8iio neh nak8a Niihne te8akaronken: iah naha eh tehoieren n'Abraham.

41 Neh ki hetsise8a8eiennasere ne etsise8aniha. Tontahonniron: iah se ok tiionkhiiate8eton: enskat ionk8anisen, neh nak8a nehne Niiio.

42 Nok tanon tontahenron ne Iesos: Toka non8a Niiio etsise8aniha akenhake, tiakari8akenniate ori8iio tsi ask8anoronk8e, aseken Niihne te8akiakenhon, nok raonhake nite8akenon: aseken iah ok te8akatonikonra tsi te8aketon, raonha tanon thakatorion.

43 Oh kati niotieren tsi iah tесе8anikonraientas tsini ke8ennoten ? neki tsi iah taese8ak8eni naese8a-
taonsatate nake8enna.

44 Neh nak8a Ranesonronon ne etsise8aniha tsi-
non8e oni tise8aientakon, neh kati oni ise8ere atsi-
se8anikonraierite tsini hoskanektseroten ne etsise-
8aniha. Ok onk8e shiraks tsi tiotasa8e, iah oni teho-
k8enion nahori8atokenhake, aseken iah tehoien ne
tkari8aieri. Ne hens nak8a ra8erientakesson naha-
no8ente ; aseken rono8en, neh oni Ron8aniha ne
kohno8en.

45 Nok nii nehtsi ori8iio tsini k8arori, iah tetes-
k8etak8en.

46 Onka tsinitsion enhak8eni ahakeri8arho ne ka-
ri8aneren ? Nok toka non8a ori8iio tsini k8arori, ohni-
hiotieren tsi iah tetesk8etak8a ?

47 Onka Niiо raonk8eta ihken, rataonsatasts ki
ne Niiо rao8enna, nok nise iah tесе8ataonsatasts,
neki tsi iah Niiо tehaonk8eta tehken nise.

48 Ethone ne Sitaeronon tontahon8a8enna8eron
nok 8ahonniron : Iah kenh naha tetionk8aieriton tsi
ionk8en Samaritan nasiatoten, nok sanesonronontse-
raien ?

49 Iesos tontahari8aserako : iah te8akenesonronon-
tseraien ; Rikonniesta tanon ne Rake8iia, nok nise
tak8ari8akenronni.

50 Iah othenon tekesaks nii akerensarontsera, tih-
aiatate nehne reh8aks nok tehaiatoretta.

51 Ori8iio, ori8iio tsi k8aroris, onka enhake8enna-
rak8e, iah non8enton tharenheie.

52 Tontahonniron kati ne Sitaeronon : Onen tokens-
ke ori8iio 8ahationni tsi sanesonronontseraien :
Abraham ra8enheion, Rotitokensehak8e oni, nok sa-
ton : onka enhake8ennarak8e iah non8enton tharen-
heie.

53 Senha kenh ise tsiatanoron tsiniiot ne Sak8ani-
ha Abraham nonen ra8enheion ? Rotitokensehak8e
oni rona8entaon : Onka kati nekenh nise Satatonnis ?

54 Iesos tontahariSaserako, Sahenron : Tokat nonSa ok ii tatakaterensaron, iah othenon tekastak nakerensarontsera; Rakenihase tehakerensarons, nehne se8atons neh otsise8a Niio akenhake.

55 Iah se sane tetsise8aierthaon ; nok tanon nii riienteri : nok nakiron iah tehiienter, eh ki naonkeno8senseke, tsiki nise niot : riienteri ki neneh nok ri8ennarak8a oni.

56 Abraham etsise8aniha, ko8anen tsi rotonnhahere nahattkatto enska nii akennisera; rotkatton katon nok rotsennonnihon.

57 Tontahonniron neh non8e ne Sitaero ion : areko Sisk tesoserassen, nok hestsken n'Abraham!

58 Nok ne Iesos tontasaka8enhase : ori8iio ori8iio tsi k8aroris ohenton sarennakerate n'Abraham sikenakere.

59 Ethone are onen 8athatinenhiak8anion nahon8aiente ; nok tanon ne Iesos 8ahatatasete tontahaikenhne n'ononsatokentiko8ane, tehatiatokensson sahatohestste ; nok eh niot tsi sahatenti.

Tioton-aton nateioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

Tsi ihre ne Iesos etho 8ahoken ne ronk8e ok sateharon8ekon sarennakerate.

2 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a 8ahonniron : Suianer ! onka iakori8aneren : kenhiken, katen neneh roniha ok ne's'ens ne ronistenha tsi eh niot tsi rouakeraton ?

3 Tontasako8enna8eron ne Iesos, Sahenron : iah ne raonha tehori8aneren, iah oni ne roniha, iah oni ne ronistenha ; neki tanon netho naonta8e 8ehne aonton ne Niio raotensera.

4 Iatekakonte tsi eh nenkiere tsini hakennhaon ne takatorion, iotieson'k' sekon nia8enniserote ; ta8e

tsinon8e nentiokara8e tsinon8e ne iah onka taonsaia-koieten.

5 Tsini kari8es Onk8ene ihkes, akos8atetsera ihken nonk8eokon.

6 K8Sennio'k' iahate8ennokten nensok on8entsiake8ahonistskeronti nok rakarake ne teharon8ekon 8ahana8aststarho.

7 Nok 8aha8enhase: 8as, nok ionsasatkonsohare tsi tiona8eroto ne Siloe' (nehneh sakah naiahiron te8atennieton) eh kati niiahare nok ionsabatkonsohare, nck shaken nonen etho satontare.

8 Iontonhak8e ne tehonnonsanekhaon oni tsi ni iakon ne iakoterientare tsi teharon8ekon: iah kenh naha neh teken nokens ens tenstsk8ahere oni tehatsarites?

9 Otiake iontonhak8e: raonha: nok notiake iontonhak8e: ak8a ihken tsi teshiatieren, nok ne raonha, ratonhak8e: Ak8ase ii.

10 8ahon8ari8anontonse kati 8ahonniron: ohniia8enhon tsi sesken?

11 8ahenron tsi tontasako8enna8eron: neh thiken Iesos ron8anatonk8a 8ahana8aststonni tanon kkarake 8aharho, tanon 8ahenron 8as sasatkonsohareha tsi tiona8erote ne Siloe. Ne kati nonen eh siiahake8e nok 8akatkonsohare ethone nonsakken.

12 8ahon8ari8anontonse 8ahonniron: kah nihres notho ronk8e? Tontahenron iah othenon te8akaterientare.

13 Tsi thatiteron ne Pharisian niiahon8aiatenha8e ne tetharon8ekonne.

14 Ia8entatokentonne sahana8aststonni ne Iesos oni sonsahotsiente ne teharon8ekonne.

15 Nese 8ahonni 8ahon8ari8anontonse ne Pharisian, oh ak8a niia8enhon tsi shaken. Nok tontahenron: 8ahana8aststarho kkarake, nok sakatkonsohare nok ok saok sakken.

16 Nese 8aonni otiake ne Pharisian 8aonniron: thohiken ronk8e iah Niio tethotennieton asoken iah

tehentanorousta ne Niiohne: Nok rontonhak8e notiake: aonton ken neronk8etaksen neh niiori8anerak8at tsi nahaiere? nese8aonni 8attonteri8atihanion.

17 Sekon sahon8enhase ne teharon8ekonne: nahoten nise isere raiatatake ne tessiaron8ekhsion? Tontahari8aserako: Rotokense.

18 Nok tanon ne Sitaeronon 8ahontenno8ente tsi teharon8ekonne oni tsi aonsahoie8entaon: tsiniiore iahon8atinonke ne ron8aienha ne teharon8ekonne.

19 Sahon8atiri8anontonse 8aonniron: Neh kenh kehiken n'etsiseniienha ne tsiaton ok sateharon8ekon sarennakerate? oh kati nia8enhon tsi shaken non8a?

20 'Tontaniri8aserako ne ron8aienha, nok 8aniron: iontiaterientare tsi neh ne sakeniienha nok oni tsi ok sateharon8ekon sarennakerate.

21 Kenh kaien oh nia8enhon tsi shaken onka oni ahonsahotsienton iah neneh othenon teiontiaterientare. Onen eso tehahoseriiakon, hetsiseniri8anontons nok raonha enhatrori neh non8e niiori8ake.

22 Neh 8aonni eh naniiere ne ron8aienha tsi taia-tati ne tsi sakotitsanisk8e ne Sitaeronon: Aseken ne Sitaeronon otiake onen sisakotitaston ne ionton oni ne tiaka8etakon tsi raonha ne Keristos, oni sesakotiiatinekenhon tsi ionterennaientak8a.

23 Neh kati ahori8a ne roniha oni ne ronistenha 8ahniron: iatekaieri tsi natehahoseriiakon hetsiseniri8anontons ak8a raonha.

24 Ionsahon8ennonke kati onen oni neh ne tekenihaton, kehiken teharon8ekonne, nok 8aon8enhase: Niiio tet-enon8eraton; ionk8aterientare thohiken ronk8e tsi onk8etaksensk8a.

25 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: iah te8akaterientare naionk8etaksenhake; tsiori8at ki tanon nii 8akaterientare: ne tsi tekeron8ekonne nok tsi sekken non8a.

26 Sekon are tontahonniron: oh nihoieren? oh naha8en tsi tonsaiaron8eksi?

27 Tontasako8enna8eron: onen k8arori nok iah tесе8ataonsataton. Oh kati nahoten se8ari8anon-tonta ne sekon aonsese8aronke? ise8ere onikon nise hatsise8entiok8aiesten?

28 Ethone onen 8ahon8akenrenseronni, nok 8ahon8enhase: ise niha hetsitiok8aiesten; Aseken nii Mois raotiok8ake iak8aiatare.

29 Ionk8aterientare ne Mois tsi tehotithare ne Niiо, nok ne kenh kaien ak8ekon iah teionk8aterientare kah nitha8enon.

30 Tontahenron tsi tontasako8enna8eron: Nioh ke nienh, iori8anerak8at 8ahi tsi iah tесе8aterientare kah nitha8enon; tanonse raonha shaketsienton ne kkarake.

31 Ionk8aterientare 8ahi tsi iah tesako8ennarak8a ne Niiо n'ionk8etaksen, nok tanon ne Niiо raonk8eta oni ron8a8ennarak8a neh sako8ennarak8a.

32 Iah 8ahi non8enton areko teionk8ari8aronken n'onka ne ronk8e onen aonsasakotsienton neok saterion8ekon saonnakerate.

33 Neh kati kehiken n'iah Niiо thahontahotorion iah ki othenon tahari8ak8eni neh nahaiere tsini haierha.

34 Tontahon8a8enna8eron 8ahonniron: kari8aneraakserakon sennakeraton tanon ken ise ensk8arionnien, nok sahon8aiatineken8e.

35 Sahari8aronke ne Iesos tsi tethon8aiatinekenhon; iatonsaiatatken are, nok 8aha8enhase: tisetakon ken raosennakon Niiо Roienha?

36 Tontahenron ne kenhkaien; onkah neneh Se8enniiо! aontaketak raonhake?

37 Tontahenron ne Iesos: hestsken, nok ak8a oni raonha non8a tesenittare.

38 Ethone tontahenron: te8aketakon Se8enniiо! nok 8ahosennaien.

39 Nok sahenron ne Iesos: neh keniente tsi 8ako non8entsiake nakk8atako ne kaiatohretatsera, ahontonsseke aonsaieken ne teieron8ekon; nok ne ieken taieron8eke.

40 Neh 8aonni otiake ne Pharisian netho ronnesk8e, 8ahon8ari8anontonse, 8aonniron: Nok nii, teiak8aron8ekon oniken nii?

41 Tontasako8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron: iah othenon taese8ari8aneraakseraientake ne tokenske taese8aron8ekon: Nok ki tanon tsi se8aton; iak8aken, neh ahori8a se8ari8aneraakseraien.

Oieriatcn nateioteri8asonterak8en n'Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ORI8IIO ak8a ori8iio tsi k8arori; onka iah kannhohak8eniioke tethata8eiatak8a tsinonh nikonitieron ne teiotinakarontonha, akte tanon non8e thaientak8a tsi iehata8eiatata, neh tohiken naieron oni ranensk8as.

2 Kenh kaien nak8a tsi kannhokaronte nitres tsi iehata8eiatata, neh tohiker tokenske rahotsenenhokon ne teiotinakarontonha.

3 Enhonnhotonk8ase ne tehonnhohaien, ron8a8ennaienteri ne teiotinakarontonha; ak8a oni entesakohnatonhnion tsi iensakohnor.ke ne raotsenenhokon nok astste nienshakoiatenha8e.

4 Nok nonen sakoiatinekenhon ne rahotsenenhokon, ohentonsan 8are, nok ron8anonteraties ne rahotsenenhokon aseken ron8aienteri.

5 Iah tanon tahon8asere neiah tehon8aienteri; ok eken tanon enkonteko, aseken iah teiakoti8ennaienteri ne thiiete.

6 Eh nahaiere tsi 8atesakori8akentonk8en ne Iesos, nok iah tehotinikonraientaon tsi nahoten renhton.

7 Sekon kati ne Iesos sahenron: Ori8iio ak8a ori8iio tsi Ii ne tsi kannhokaronte tsi non8e nitkonnetta ne teiotinakarontonha.

8 Ak8ekon kati tsinihati nohenton rotik8athon tsiniiore n'ii, ak8ekon neh n'aieron oni ratinensk8as; iah ki oni tehon8anatahonsatati ne teiotinakarontonha.

9 Ii ne tsi kannhokaronte ; onka iihne enhionta-
Seiate neh enhieniakenne, enhiontaSeiate oni entsie-
iakenne nok enhiestsenni ne kakkSiio.

10 Neok tanientes naieron nahatieronkSe, ahario
oni ahatonte : neh n'ii kehniente tsi Sako n'akheion-
nhete, neh oni nakSa ok taontiesen.

11 Ii ne ranonnhatseriio : ranonnhatseriio sakoSiis
ne rahotsenenhokon tsi ronnhe.

12 Nok ne rannhatsera, oni ne iah tehanonno ne
katsenen, iah oni raonha tehotsenenhokon, ok eh
tensakotsiakSarisii ne katsenen nenhaken taSe
ohkSaho nok Sahateko ; nok n'okSaho ok tontate-
Sennioste oni SateSanitiokokSate ne katsenen.

13 Neh Sahonni Sahateko ne tsi rannhatsera, iah
othenon tehannhatens ne katsenen.

14 Kehnonnhatseriio n'ii, keienteris nakatsenen,
oni ionkienteri n'ononha.

15 Tsi kiniiot tsi rakienteri ne Rakeniha eh oni
n'ii nihiienteri ne Rakeniha. Nok akotsenenhokon
koaSiis tsi konnhe.

16 Sekon eso SakenaskSaien nareko akatehenrakon
teiohnataSeiaton, toiotonSentsiohon kati oni neneh
aontakheiatenahaSe, nok enhionkeSennarakSake,
enskat ok enkentiokSaientak Saiatat oni nensakosts-
teristake.

17 Ne Saonni rakenoronkSa ne Rakeniha, neh tsi
ok tikiens tsi konnhe, neh nataontaSe aonsakiena.

18 Iah onka taionkekkSa, akSa ki Ii akatennikonra
tsi kat iakSarisions ; SakkSeniatseraien n'akatken-
rate SakkSeniatseraien oni naonsakiena ; Rakeniha
eh niio tsi rakrori.

19 Sekon are tonsahatiriSatiirontonko ne Sitaero-
non tsini kaSennoten Sahonronke.

20 Aseken kentiokosanen ne iontonhakSe : Rot-
konseraien, tehanonSaraSenrie oni ohniiotieren tsi
hetsiseSataonsate ?

21 Nok notiake ionton : iahse eh tehaSennoten ne
Rotkonseraien ; enhakSeni ken n'otkon taonsasakoka-
kSarisii ne teieronSekon ?

22 Ethone are onen Soutontanoronne ne Jerusalemke, Koserake kenhne.

23 Nok ne Iesos kanonskonson tehatatanions, tsi ronnhokaronte ne Salomon.

24 Eh kati Sathon8anenronni ne Sitaeronon nok Sathon8enhase: tohak8a nen8e ensk8anikonrorarakon? Toka ise enkenhake ne Keristos tak8ari8ak8arisien onen tsi tak8arori.

25 Iesos tontasako8enna8eron, nok Sahanron: Onen k8arori nok iah tetise8etak8en; neh Sakeri8anirati tsini kaiotenseroten Sakiote Raosennakon ne Rakeniha.

26 Neh 8aonni iah tetise8etak8en ne tsi iah ise teken naketsenenhokon, tsini8akieren tsi k8arori.

27 Konronkas naketsenen nakebenna, kheienteris oni n'ii, nok nononha ionknonteraties.

28 Nok n'ii neh kheia8is ne ionnheon8e, iah oni non8enton tiiakontiessa, iah oni onka tataonsaionk8siotarisi.

29 Rakeniha rakenask8a8i, neh thaonhaa thohsastensero8anen, iah tateshon8asiotarisionhe ne Rakeniha.

30 Ii tanon ne Rakeniha ak8a ok neh sakat.

31 Ethone are onen ne Sitaeronon tonsahatinenhiak8e nahon8anenhioiake.

32 Iesos tontasako8enna8eron nok Sahanron: Eso tiori8ake Sak8anatonhase ne tkari8aieri neneh Rakenineha te8akha: kah kati non8a nikaien tak8anenhiohiahaktane?

33 Tontahonniron ne Sitaeronon; iah tek8anenhiohiahaktane ne tsiori8at aontesari8aieriton; neh Sahi tsi 8asate8ennaiesate, oni tsi thisonk8eha, Niiio satatonnis.

34 Sahanron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron: Iah kennah tekaiaton ne se8aiatonserakon: 8aken: Niiio nese8aiatotens?

35 Toka kati non8a Niiio iakohnatonk8en tsiriakon iontataronkatenni ne Niiio rao8enna (iahse sane tese8ate8atane tsini kaiaton).

36 Se8aton ken Sakate8ennaiesate Ii ne Rakeniha rakiatatokentiston nok on8entsiake takatorion, tsi Sakiron: Niio Rakienna?

37 Toka iah Rakeniha tehoiotensera ten8akio-tek8en, tosa ki katak3etak.

38 Kenh kaien neh nen8akiorenhatie, nok iah taontask8etak8ane, tase8etak neh nika8eiennoten; eh naonta8e aese8aterientarane oni aontese8etak8e tsi iakehnik8ekon ne Rakeniha.

39 Neh Sakarionni sekon are sonnerhak8e ahonsa- sak8aiena; nok kiok eh tahatatante rabotihenton.

40 Nok sekon are iatonsahaiaiake ne Jordan, tsinon8e Sa8atis thonekoserhon sontahatasa8en, nok eh oni non8e ionsahatatiteron.

41 Nok kentioko8anen Sahon8aiatorene, nok ion tonhak8e: iah othenon tehahotasion ne iori8anerak8a ne Sa8atis; nok ki tsinikon tho8enninekenhon ne kenh kaien raiatatake ak8ekon ori8iio.

42 Nok kentioko8anen are eh non8e tontahon8eta- k8e.

Enskat-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

BETHANI non8e gaiatat nihonon8aktanihak8e Lazar ron8aiastsk8e, eh non8e niionatenatak8enrare n'On-8ari tanon Marta rontennosenha.

2 Neh kehikien On8ari ne Senhienakon oni Senhienanoron Sahahoka8e ne Roianer, nok ok neh nahononk8is sakarake8ate; nok ne Lazar rohnnon8aktani- hak8e aonha iatennosenha.

3 Iatiateri8aniete kati ne rontennosenha tsi itres ne Roianer tiatonne: Saianer onen rohuon8aktani ne hetsenoronk8a.

4 Nok Sahenron ne Iesos tsi Sahari8aronke: iah ki neneh teiakoriortha neh nikannroten, neok tanon

ne Niio raoiatanerak8atserat, eh naonta8e ahon8asen-
no8anate ne Niio Roienha.

5 Iesos ranoronk8ak8e ne Marta, nok oni ne tiata-
tekenha, oni ne Lazar.

6 Nok nonen sahari8aronke tsi rohnon8aktani ne
Lazar, sekon te8enniserake sahonisko tsinon8e nires-
k8e.

7 Ethone onen 8asaka8enhase ne raotiok8a : Judé
onen niietsite8e.

8 Tontahonniron ne raotiok8a : Saianer ! on8ar ok
tokara nonta tiesaiatisaksk8e ne Sitaeronon naiesa-
nenhioiake, onen kati ok are eh iensese.

9 Tontahenron ne Iesos : iah kenh tekeni ia8enre
teka8istaeks ne se8ennisera ? onka entiekene enha-
tenti iah ki tahositiake : aseken neh tehos8athetak8a
tsi teios8athe tsi ion8entsiate.

10 Kenh kaien nasonthenne enhatenti enhositiake,
aseken iah ki tatehos8athe tsi teios8athe.

11 Nonen saharihokten, ethone 8asaka8enhase :
Lazar onk8atenro rohtas. Eh tanon 8ake sahiietane.

12 Tontahon8a8enna8eron ne raotiok8a, nok 8aon-
niron : Saianer ! onenki enshaie8entane nenhotas-
seke.

13 Nehse neneh 8ahenton ne Iesos tsi ra8enheion,
ronnerhak8e ne rohnonha neh kenh renton nabako-
ta8e.

14 Ethone onen ne Iesos iatharihoserate 8ahenron :
Lazar ra8enheion ;

15 Nok 8akatonnhahere nise se8ari8ake ne tsi iah
eh tekesk8e. Toka eh naonta8e aontese8etak8e. En-
hnio tanon eh iete8e.

16 Ethone n'Aton8a Didyme ron8anatonk8a, 8asa-
ka8enhase ne rontenro : Etho oni n'ii iete8e aonton-
seke enskatne ahete8enheie.

17 Nonen siihara8e ne Iesos, 8ahari8aronke tsi
onen kaieri nonta sithon8aiataten ne Lazar.

18 Neok nahoten ne Sisk ia8enre stade natetiatero
ne Bethani tanon ne Jerusalem.

19 Kentioko8anen sitaeronon etho iehotine tsi tiononsote ne Marta tanon n'On8ari, kon8atinikonranirathe tsi teiohnatennonterak8en.

20 Ak8a neok 8akari8aronke ne Marta tsi tare ne Iesos, oksaok 8athoteratana, nok n'On8ari ok iekenteron.

21 Sakenron ne Marta tsi 8aho8ennarane ne Iesos: Saianer! kenthos en's asesoke iah naha taha8enheion nontiatennosenkenha.

22 Nok ki tanon 8akaterientare non8a tsinikon enhtseneken ne Niio, enthion ne Niio.

23 Tontahenron ne Iesos: enshatonnhete ne tsiatennosenha.

24 Tontakenron ne Marta; 8akaterientare tsi enshatonnhete nonen tentiontkestsko ak8ekon nonk8e neh nonen onaken tsi te8enniseronte.

25 Tontahenron ne Iesos: Ii ne tsi tsiontonnhets oni ne iakaonnhets; onka ta8etak8en niihne ia8eronhatien nenha8enheion, enhronnheke.

26 Onka ronnh, tha8etakon niihne iah non8enton tiiarenheie, tisetak8en kenh neneh?

27 Tontakenron: Tokenske Saianer! Te8aketakon tsi ise ne Keristos, Niio Iaienha karharastston entesete tsi ion8entsiate.

28 Nok nonen sakarihokten otasetonke saiohnonksa ne tiatatekenha On8ari, Sakenron: kenh itres ne Roianer nok thionnonks.

29 Ak8a neok onronke tontakatenstak8e nok eh 8ahete.

30 Areko siiehero ne Iesos tsi tionatak8enrare; sekon eh niresk8e tsi nonh Marta natehonatatken.

31 Kenh kaien ne Sitaeronon neh ratiterontak8e kon8anikonrorihak8e n'On8ari, 8ahontkatto tsi sotsi tontakatenstatsi oni iakaiakenne, 8akon8asere rontonne: tsi thaiatat 8ate8asenthosere.

32 Siiaon8e n'On8ari tsi itres ne Iesos, onen oni sahoken, rasitakta 8ate8atonstsoten, nok Sakenron: Saianer! nene kenthos asesoke iahse thaha8enheion n'ontiatennosenkenha.

33 Iesos Sahaken te8asenthos oni ne Sitaeronon ne kon8anonteratiene Sahoiatissonk8e nok 8ahonikonkararen.

34 Nok 8ahenron : kah non8e nise8aien ? Tontahoniron : Saianer kasts nok satkatho.

35 Nok 8athasentho ne Iesos.

36 Neh 8aonni 8ahoniron ne Sitaeronon ; ori8iio Sahi tsi rohnoronk8ak8e.

37 Nok otiake iontonhak8e : neh kehiken shotsienton ne tcharon8ekonne, iah kati onteken tahok8enion ne tosa aha8enheion ne kenh ronk8e ?

38 Ethone are sekon sahonikonranon8ake 8ahatkatho tsi non8e nihaiatat (ioshonhio8anen kassonhionnine nok ohnenhia kanontektonne.)

39 8ahenron ne Iesos : Se8anenhiarako. Nok tanon ne Marta iatenosenha ne ra8enheion 8akenron : Saianer ! Onen ne kenh 8akeras ; aseken onen kaieri nonta eh sihaiatat.

40 Tontahenron ne Iesos : iah kenh tekonorri, nentisetak8en ensatkatho ne Niio raoiatanerak8atsera ?

41 8ahatinenhiarako kati ne kanontekton tsi raiatat. Nok ne Iesos Karonhiake iahatkatto nok 8ahenron : Rakeni tekonnon8eratons tsi take8ennarak8en, konhiatsennonniase tsi takathontatis.

42 Ok se sane si8akaterientare tsi take8ennarak8a ; neki ne teionkatiataton raotiri8a tsi nahoten katon, toka naha eh naonta8e ahonthontate tsi ise teskatennieton.

43. Nok nonen saharihokten, Sathohenrete : Lazar tontatsiakenn.

44 Ne nak8a oksaok tontahatk8estsko ne ra8enheion, tehanenststerenhatie tehasitaneren oni, nok iakotasta rohnnon8aroron, 8ahenron ne Iesos : hetsise8anerensi n3k hetsise8atka.

45 Nese 8aonni kentioko8anen ne Sitaeronon n'On8ari kon8anonsorenhonne, 8ahontkatho tsi nahaiere ne Iesos tahonnetak8e rahonhake.

46 Nok notiake, Pharisian neneh sahon8atiroriana tsi nahaiere ne Iesos.

47 Ethone onen ne ratitsihenstak8eniios oni ne Pharisan 8aontkennisa nok 8ahatitsienhaien, nok 8ahonniron: oh nite8akierha? Aseken kehiken ronk8e tehaterihok8atha ne iori8anerak8atenions.

48 Tokat ok tatentsite8akanerake ak8ekon ok enthon8etak8e; nok enthonne ne Romain enhionkhi-iatonte, ii, onk8anakerasera, oni n'onk8entiok8a.

49 Ethone saiatat Caiaph ron8aiasta, neh ratsibens- to8anenne neh sikaha8is, tahatati, 8ahenron: iah othenon tese8anikonraientas.

50 Nok, iah oni tatese8aiatoretta tsi onk8atsennon- niat ne saiatat harenheie, ne kanenrak8ekon akori8a- ke, ka8enniio ki tosa aete8anitiok8ahton.

51 Iah raonha tehotennikonra tsi nahoten 8ahen- ron; nok tanon ne tsi raonha Ratsihenstatsiko8a ken- hne n'ethone, tsi kati niot ne 8ahonikonrahentete nok tahonenne tahatrori tsi saka8enheiasere ne Iesos ne Sitaeronon.

52 Iah oni neh ok teken ne Sitaeronon, neh oni nasakoiataroke nok oni iatasakoiestste ne Niio sakoienhokonha n'ok tiiateiakorehnihonne.

53 Neok kati onen sahatiri8isake oh onte nahatiiere nahon8arie.

54 Nese 8aonni ne Iesos iah ki onk8ene tesretha- k8e; ok eken tanon ehren 8arete neh non8e, kahen- takta tkanataien Ephraim kon8aiats eh niiahare; eh oni iahatien nok oni ne ractiok8a.

55 Onen toha siikahe8e tsoni honentanoronse ne Sitaeronon (kon8anatonk8aShotonnhestston); kentio- ko8anen kati neh tienakere Jerusalem 8ahente saion- tonnhakanonhniahna tsi onen Sentanoronsere.

56 Nok Iesos ron8aiatisaksk8e, tehontateri8ahnon- tonnionnisk8e oni Ononsatokentike rontonhak8e: nahoten ise8ere? ise8ere onteken iah tahontare tsini- kari8es Sentanoron?

57 Kenh kaien ne ratitsihenstak8eniios oni ne

Pharisian sakotirihontonk8e, n'onka aiakoterienta-
rake kah non8e nires, ahon8atirori, eh naonta8e aon-
tiesenne ahon8aiehna.

*Tekeni-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

1 IAIAK nonta ohenton naontanoronne ne Shotonnhe-
stston, Betani sara8e ne Iesos tsi non8e nihanakere-
k8e ne Lazar nehne ra8enheionne, neh oni ne shahon-
nheton.

2 Nok eh non8e nahon8akhonnien nokarasa, Marth
ontsteriste natekk8arane, nok ne Lazar etho oni neneh
rotekk8arak8e.

3 Nok ethone n'On8ari niiahate8ak8e nak8a ihken
8enhieniiio oni 8enhienanoron nok Iesos rasike ton8e-
ron nok ok neh nahononk8is tontakarake8ate, nok
ak8a Sakanonsine tsini 8enhienakon.

4 Ethone saiatat tsini hotiok8a, neneh Sitas Iskariot
neh oni ne ienhotenninon 8ahenron ne rahonikon-
rakon.

5 Oh niitieren kehiken tsi iah te8atenhienaninon
asen nika8istake iataiohnenon, nok iakotent aionta-
tatitenraton ?

6 Eh niit tsi tahatati, iah sane ne teiori8ake tsi
asakotenrheke ne iakotent, neh tanon tsi ratieronk8a,
nok raonha ranatatserenha8ak8e raonha oni raha-
8isk8e tsinahoten iaketahask8e.

7 Tontaho8enna8eron, nok 8ahenron: Tosa othe-
non saststerist; aseken neh ontenti oni enskat tes-
kaierontare tsinenhia8enne nonen enhionkiatata.

8 Aseken tiotkon ense8aientake ne iakotent; nok
n'ii iah tiotkon taete8ak8ekon.

9 Kentioko8anen ne Sitaeronon 8ahakotokense tsi
eh renteron, eh 8aontkennisa, iah Iesos ok tehon-
8aniente, neh oni nahonsaon8aken ne Lazar shotonn-
heton tsi ra8enheionne.

10 Nok ne ratitsihenstak8enios 8ahatiri8isa nahon-
Sario oni neneh ne Lazar.

11 Ne tsi kentioko8anen ne Sitaeronon eh ieient-
tak8e raonha raori8ake nok tiaketak8ak8e Iesos
Raosennakon.

12 Tsi 8ahorhenne, tsini iotiok8atsanit iakohne neh
non8e sikaha8i ne tsi Sentanoronsere, 8aeri8aronke
tsi Jerusalem nontaha8enonhatie ne Iesos.

13 8ahatik8iriake ne teioteneratak8enouni nok
ontenenratenti 8athon8ateratana nok tehotihenretane
rontonne: Hosanna! Ahon8anenton ne Israeronon
Ron8anontiiio, nehue Raosennakon ne Ra8enniiio
tahoientakonhatie.

14 Nok ne Iesos 8ahanask8atsenri kenseri katsinn,
neh 8ahosaten tsiki niio tsi kaiaton.

15 Tosa sateronn Sion saienha: Onen tare ne
Iantoniiio kenseri o8ira tahose.

16 Iah othenon ak8a tehoneron ne raotiok8a tsi
naha8en, tsi kati niio onen iaon8asennen8anate,
onen sahonneiariane tsi raonha rohton tsi eh niio tsi
kaiaton, nok tsi nahatiere neh 8atrori tsi onen ia-
kaierite.

17 Kentioko8anen ne tsiniiakon teiekanerak8e
satontahokestsko ne Lazar osson8akon oni sahaonn-
hete, ak8ekon ok ron8ari8aniratihak8e.

18 Neh oni senha 8akentioko8anate sathon8atera-
tana neh tsi iakoronken tsi eh niioieren.

19 8ahontonnion8e ne Pharisian: se8atkattos 8ahi
tsi iah othenon tete8atk8enies, onen are kenh non8a
ak8ekon ok nonk8eokon ron8anonteraties.

20 Otiake ratiatarak8e ne Grek tsiniiakon iakohne
oni ron8asennaiennire ne Niio neh non8e si8enta-
noronsere.

21 Neh kati 8ahon8aiatorenne ne Philippe Galile-
ronon, Betsaida kanatakon non8e nihanakerek8e,
8ahon8aneken, 8ahonniron: Se8enniiio; iak8askaneks
n'asak8aken Iesos.

22 Philippe sara8e, André sahorori, nok n'André
tanon Philippe ionsahon8arori ne Iesos.

23 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron :
Onen iakahe8e tsi hasenno8annha n'Onk8e Roienha.

24 Ori8iio ak8a eri8iio tsi k8arori: Onatsia kanen
on8entsiake enhiakoti, neiah tenkenheionsere enskat
ki ok tsi enkaientake; nok nenkenheie, esoki enka-
nenhonten.

25 Onka ranoronk8a tsi ronnhe, enhotonse; nok
ne iah tehononste tsi ronnhe ne kenthon8entsiake,
neh enhaha8ake tsiniienhen8e! iah oni takari8entane.

26 Onka rakeri8a8ase raknonteratie ki, nok tsi-
non8e nenkeseke etho oni nehne enreseke nakennha-
tsera, nok nenhakeri8a8ase enhokonnienste ne Rake-
niha.

27 Onen non8a ok os'sonti8akonnha8ens; oh onte
nahoten akerase? O rakeni! askiatanonstate non8a
nikaha8is; nese sane te8akenienton tsi te8akehnon.

28 Rakeni! tsennanoronst ne sasenna. Ethone
karonhiake nontonte8ennine 8akenron: Onen risen-
nanoronston nok sekon ki henschennanoronste.

29 Nok tsiniiakon netho iienk8e, oni ne 8aon-
ronkanion neh nika8ennoten, iontonhak8e 8aka8ere
onte 8ahi; nok notiake iontonhak8e neneh: Raron-
hiakeronon 8ahi 8atnitharen.

30 Tontahatati ne Iesos, 8ahenron: iah ii te8akeri-
8ake kehiken niku8ennoten tsi sese8a8ennaronke, ise
tanon se8ari8ake.

31 Onen on8e naori8entatsera tsi ion8entsiate;
Onen oni astste enhon8aiatontiete ne ron8ako8anen
tsi ion8entsiate.

32 Nok nii nonen ense8akateratak8en ne kenthon
ion8entsiate, ak8ekon nonk8e akonhake entekeiatati-
henthon.

33 Neh 8ahenton8e tsi neh 8ahenron tsini 8enheion-
toten henrenheiate.

34 Tontahonniron nonk8eokon: Onk8aiatonsera
ionk8arori tsi henronnheke on8e ne Keristos: oh
kati nekenh niotieren tsi saton enshatharatate
n'Onk8e Roienha? Onka kati nekenh nonk8e Ro-
ienha?

35 Tontahenron ne Iesos; Sekon nikari8essa tesa-
8as8athetseraien: se8atenti kati sekon ok natese8as-
8athe, sotsi iotteron on8a tentise8akara8e: aseken
nasatakon rotentionhatie, iah ki tehoterientare kah
8are.

36 Tase8etak8enhak tsini kari8es tesa8as8athe-
tseraien, netho naonta8e os8athesera se8aienha aese-
8aton. Nonen sahariholkten ne Iesos, oksaok ehren
sarete, nok sasakotatonten.

37 Nok saetho sane eso ne iori8anerak8atenion
tsini hoieranion rahotihenton, iah ki othenon tetio-
rak8en tsi iah tethonetak8en ne raosennakon.

38 Ne kati 8ahonni takaierine tsini ka8ennoten
tho8enninekenhon ne Rotokenseak8e Isai: Saianer!
Onka tiaka8etakon nonk8a8ennake, nok onka ron8a-
tokatenti ne Roianer raonentsa?

39 Neh 8ahonni iah tethonetakon, ne tsi sekon
saton ne Isai:

40 8atesakoron8eke, nok 8asaka8eriansanirate, tosa
rat8arake ahontkahtot, nok raoneriane iahotimikon-
raientane, nok ahonsahontatre8ate, nok ahonsakhe-
tsiente.

41 Eh niiot tsi thotati n'Isai, sahatkatho ne raoia-
tanerak8atsera, raonha onirohton shihothare.

42 Ronentioko8anen sane ne ratitsihenstak8eniios
tahonnetak8e raosennakon, iah ki tanon 8ehne
tehonnonnisk8e, ne tsi sakotitsanisk8e ne Pharisian,
on8a sotsi tenthon8atiiatinek8e tsi ionterennaien-
tak8a.

43 Aseken neki 8ahatirako n'onk8e akorensaron-
tsera tsiniiot ne Niio raorensaront8era.

44 Ok tathohenrete ne Iesos nok 8ahenron: Onka
kiok akonhake ta8etak8en, iahse akonhake ok tetha-
8etak8en, nese oni tsinonkati ne takatorion.

45 Onka tehakkanere tehokanere ki oni ne taka-
torion.

46 Neh keniente tsi 8ako non8entsiake, ne taks8a-
thete, nene tosa taontaiakokaras8eke tsiniiakon entia-
kotak8e niihne.

47 Nok nonka kiok enhionke8ennaronke, nok iah taontaiaketak8e iah ki tatakheiatorete : Aseken iah ki neh tekenionte ne takheiatorete nonk8e, neok tanon n'akheniakente.

48 Onka enhakkenron iah oni tahataonsatate nake8ennaokon ; raha8e ne tenhoiatorete, ok neh n'O8enna ne 8akerio8anaton neh tenhoiatorete n'onaken te8enniseronte.

49 Aseken iah ii te8akatennikonra tsiniot tsi 8akatati ; Rakenihase ne takatorion raonha rakrori oni rakerionnienni tsinenkiere tsi enkatati oni tsi enke8enninekenne.

50 Nok 8akaterientare tsi iakaonnhests ne raori8aokon ; tsi kati nikon katroris, eh ki nikierha tsi skatrori, tsinihoieren tsi rakrori ne Rakeniha.

Asen-haton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ONEN thoa 8a8entanoronne ne Shotonnhestston, roterientare ne Iesos tsi onen ieiohe nahonsahatenti tsi ion8entsiate, Ronineha niiahonsare, tsini sakoh-noronk8ak8e ne raonk8eta on8entsiakeronon, ok ki eh niieheiot tsiniore ieiotokte.

2 Nok nonen sahatik8entane n'okarassa, onen sihonikonraten n'otkon ne Sitas-Iskariot Simon roienha, nahotenninon.

3 Nok tsi roterientare ne Iesos tsi ak8ekon niiehoiatak8eniiston ne Roniha, nok tsi Niiohne thoientakon, tsi oni Niiohne niionsaha8enonhatie.

4 Tahanistk8arako natek8aratserakta, 8ahatiata8itasi ; ohuiataraha 8ahateniionten nok tahatiatannhake.

5 Nok akeratne 8ahanekaren, nok tasakositohare ne raotiok8a, nok noh tontasakositoke8atonhatie ne roteniionte.

6 Kahre onen iahara8e tsi tenstsk8ahere ne Simon Tier; tahananron neneh ne Tier: Saianer! enskasitolare kenh nokenhen?

7 Tontaho8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron: iah non8a tesaterientare tsini 8akierenhatie, onakenke ki ensatokense.

8 Tontahenron ne Tier; iah ki nah non8enton tiaskasitohare. Tontahenron ne Iesos: nene iah tenkonbiasitoharehe, iah ki taetenik8ekhene.

9 Simon Tier tontahenron; Senha ioianere ak8ekon ne kesnonsake oni kenontsine asenohare.

10 Tontahenron ne Iesos: nonen rotiatohare, neok tetsioton8entsihon naonsaon8asitohare, nok ak8ekon en8atenohare; onen kati se8atiatohare iah ki tanon ak8ekon tehken.

11 Aseken roterientare onka roteninon8; nese 8aonni 8ahenron: iah ki ak8ekon tehken.

12 Nok nonen sasakositoharesi, sahatseronni nok sahanistsk8aren atekk8aratserakta nok 8asaka8enhase; se8aterientare kenh nahoten 8atenientenstakon tsi nak8aierase?

13 Roianer nok Ra8enniiio tak8anatonk8a, ak8a neneh tise8ari8aierists: aseken tokenske Ii.

14 Ne kati kehiken ts Ii ine Roianer, oni ne Ra8enniiio tanon Ii 8ak8asitohare; etho kati cai nise nense8aiere enhietsiiasitohare nakoren.

15 Aseken 8ak8anatonhase, neh naonsese8aiere, tsi nak8aierase.

16 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori, tsi iah senha kannhatsera tehaiatanoron tsiniiot ne raiatak8enniio, oni ne rari8enha8i tsiniiot ne thotorion.

17 Toka se8aterientare neh nikarihotens, ense8aiatateri neh nense8aiere.

18 Iah ki tanon tiiek8ak8ekta, aseken kheienteri ki nonka kheiatarak8en; Nok ki tanon iatekakonte tsi enkahnane tsinikaiaton, tsi 8aton: nehne teiakiatonsts 8ahakatkarb:teni.

19 Tahonenne ok tk8aroris ohenton eh naita8enne; n'aita8ens n'onen ienkae8e eh oni nenhia8enne aontese8etak8e tsi Ii takatorion ne Rakeniha.

20 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori: nonkakiok ienhiiatenniete nok enthon8akonnienste, enhakkonnienste ki oni nii; nok nenhakkonnienste enhokonnienste ki ne thakatorion.

21 Nonen saharihokten ne Iesos, ak8a aniö tsiniiot nahonikonranon8ake, nok ok tiiahatröriko8a, nok 8ahenron: Ori8iio, ori8iio tsi k8arori, saiatat tsini-tsiön enhakatenninon.

22 8athontatkathoseron ne raotiok8a ok tihötinikonroth thiken onka onte sakohton.

23 Saiatat tsinihati, nehne ronoronk8ak8e ne Iesos, ak8a kati rak8istsake iehakonhen rohtas.

24 Simon Tier iahotkatho tsiniiot nahorori nahari8anonton, kah nihaiatare ne rohton.

25 Eh kati iahattate tsi rotte ne Iesos, nok 8ahenron: Saianer! onka nekenhen?

26 Tontahenron ne Iesos, neh nonthiion kanatarana8enton. Nok 8ahanatarana8ente ni8aha Sitas Iskariot tahaon, Simon roienha.

27 Nok nonen siiarennek8ane, onen 8ahotienhase n'otkonseraksen: Nok ne Iesos 8aha8enhase: tesasterihen eh natsier tsinahoten sari8aien.

28 Iah tanon onka teiohnikonraientaon tsinihati tehonatekk8aratserannhenne tsi nahoten 8ahenton tsi nahoten 8ahenron.

29 Aseken otiake 8aonnere, ne 1 enh tsi Sitas ranatserenha8e, tsi kati niiot nahororike ne Iesos ne Sitas nahaninon tsinahoten teioton8entsiöhon tsi 8entanoronsere; ok ne ens nasakotenrate ne iakotent.

30 Ak8a neok siiarennek8ane ne Sitas ne kanatarok oksaok 8ahatenti; onen asonthenne sihken.

31 Nok nonen siiehoiakenhon, 8ahenron ne Iesos: On8a onen enhasennanoronne n'Onk8e Roienha, nok raonhake enhasennanoronne ne Niio.

32 Ne kati tsi raonhake enhasennanoronne ne Niio, raonhake kati öni ne Niio enshosennanoronste; ak8a ok öni iosnore tsi enhosennanoronste.

33 K8aienhokonha, niskari8esha onen tsi tsite8a-

k8ekon. Ensk8aiatisake, nok tsini8akieren tsi kherori ne Sitaeronon, tsi iah thiihonne8e tsinon8e 8ake, onen lati oni nise 8ak8arori.

34 Tsiori8at nori8ase 8ak8atenienthase; nehne, taese8atatenoronk8ake tsi ki n'ii nik8anoronk8a eh nataese8atatenoronk8ake.

35 Neh enkaieronni8tak8en tsi ise nakitiok8a ne tense8atatenoronk8ake.

36 Simon Tier tabatati, 8ahenron : Saianer ! kah 8ase ? tontahenron ne Iesos : Tsinon8e 8ake, iah task8ehni non8a naskere ; nok tanon niare ohnakenke eh niienhense.

37 Tontahenron ne Tier : Saianer ! oh niotieren tsi iah kenh non8a takk8eni nakonsere ? onkate8entete tsi konnhe nise sari8ake.

38 Tontahenron ne Iesos : ensate8entete tsi sonnhe n'ii akeri8ake ! Ori8iio ak8a ori8iio tsi konrori tsi iah taontontati ne kitkit n'iah asen taskatonnihiasere.

Kaieri-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

TOSA tase8atatenikonrharen tise8etak8en Niiohne, tase8etak8enhak kati oni niihne.

2 Eso nah kanaktake tkanaktenion ne Rakeniha raononskon, aseken nohia naiotonhake ak8arorike ki ; 8ak8anaktaseronniennire kati.

3 Nok nonen ense8akatention, enk8anaktaseronnienni oni, tentke nok iensk8aiatenhase ; n'etho ki oni nise non8e naese8enterontake tsinon8e neakiterontake.

4 Nok se8aterientare tsi non8e sake, se8ahahaienteroni.

5 Aton8a tahatati, 8ahenron : Saianer ! iah othenon teionk8aterientare kah 8ahse ; oh kati naiia8enne naiak8ahaienterihake.

6 Tontahenron ne Iesos: Ii nohaha, oni nori8iio, oni ne ionnbe: iah onka tiiaon8e ne Rakeninoha n'iah iihne taontaieientak8ane.

7 Neh nensk8aienterihake, entsise8aienterhane ki oni ne Rakeniha; onen ki tanon lon8a 8atsise8aienterhane, 8atsise8aken oni.

8 Philipp tahatati, 8ahenron: Saianer! tak8anatonhas ne Roniha; etho ok natetsionk8aton8entsioni.

9 Tontaho8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: Onen nahe site8ak8ekonhaties nok iah tesk8aienteri! Philipp onka kiok rakken, rokenki ne Rakeniha; oh kati niotieren tsi saton, tak8anatonhas ne Roniha?

10 Iah kenh tetisetak8en tsi iakenik8ekon ne Rakeniha? tsini io8ennake konrori iah ii te8akatenni-konra; nese ne Rakeniha iakenik8ekon eh nihote8e-iennisonhonhaties.

11 Tasetak8enhak tsi iakenik8ekon, teiakenik8ekon oni ne Rakeniha; Toka iah arahona ki neh aontasetak8e tsini 8akieranion.

12 Ori8iio ak8a ori8iio tsi 8ak8arori: n'onka entha8etakon n'aksennakon, eh nenhaiere tsi ni 8akieranion, nok senha sekon ihsinonh tsinenhaiere, aseken rakenineha sake.

13 Nok tsi ok nahoten ense8ari8anonton n'ii aksennakon eh se nenkiere; eh naonta8e Roienha ahari-honni ahon8asennenno8anate ne Roniha.

14 Saeto sane niiori8aha ense8ari8anonton naksennakon ehki nenkiere.

15 Toka tak8anoronk8a se8ate8eienton ki nakeri8aakon.

16 Nok enhineken ne Rakeniha, nok oiah ensetsi-tcion ne sakohnikonriiosta, neh tiotkon ense8ak8ekon-hatieseke.

17 Neneh Ronikonriioston, nene iah onka tehon8aienteri nonk8e; aseken iah ki tehon8akons, iah oni tehon8aienteri: hetsise8aienteri ki tanon nise; aseken se8ak8ekonhaties, tiotkon oni ense8ak8ekon-hatie.

18 Iah ki taese8ententane ne kanisera ; tentk8at kenserase.

19 Onen iah taonsaionnise, iah nonk8e taonsaionken ; ensk8akenseke ki tanon nise ; nok tsinikonnhe etho oni nise nentsionnheke.

20 Etho non8e te8enniserate ense8atkatho tsi iake-nik8ekon ne Rakeniha, nok oni nise tsi te8ak8ekon-hatie.

21 Onka enhate8eienton nakeri8asonha enhari8aie-rite oni, neh tohiken rakenoronk8a ; nok ne rakeno-ronk8a, enhonoronk8e ne Rakeniha, enhinoronk8e oni nii, nok 8ene enhiiatonnien.

22 Jude (iah Iskariot tehken) tahatati 8ahenron : Saianer ! oh niitieren tsi ontionhake ok 8ehne ensa-tattoni nok iah nonk8ene ?

23 Tontaho8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron : n'onka rakenoronk8a enhate8eienton nake8enna, neh enhonoronk8e ne Rakeniha ; nok nii entsite8aiatorene nok raonhake iente8atien.

24 Kenh kaien ne iah tehak8oronk8a, iah honi tehake8ennanoronk8a, neh oni ne se8a8ennaronken n'iah ii te8ake8enna, neh tanon ne Rakeniha ne taka-torion.

25 Onen k8arori neh nikarihote sekon ok nite8a-k8ekonhaties.

26 Nok tanon ne Sakohnikonriiosta, nehne Roni-konriioston, aksennakon enthotennieta ne Rakeniha, ak8ekon niientsise8arionnien, ensetsise8eiarak8en oni tsi iori8ake k8arori.

27 Sakion ne skennen, neh oni nak8a ii aka8enk ne skennen neh k8a8is, iah eh tekierha tsi k8a8is tsiniot nonk8e tsi iontata8ia. Tosa kati othenon tesse-8eriasishonk, tosa oni se8ateronsek.

28 Se8aronken tsi k8arori 8aken. Skatentionhe, nok tentk8atkensera. Ne nask8anoronk8ake ori8iio tsi aese8atonnharake tsi katon : Rakenineha sake, aseken senha ki Rakeniha raiatanoron tsi nii niot.

29 Nok non8a onen ok tk8arori ohenton eh naita-

8enne; toka nah aontese8etak8e nonen ienkabe8e oni eh nenhia8en.

30 Onen thoha aontiake tsi tote8atharha: aseken tare ne ron8ako8anen tsi ion8entsiate; iah sane othenon tehorisake niihne.

31 Ne kiok aietokatak nonk8eokon tsi rinoronk8a ne Rakeniha, tsi neok oni eh ni8akiere etie tsini-thanon8es, tese8atann nok ehren ite8e... o kenh non8e.

Sisk-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Sam.

1 Ii ne kanenharak8eniio, nok ne Rakeniha ranen-haraienthos.

2 Ak8ekon rannhatiaks tsinikon ne iah te8aiiani-iontha nakonhake, sakoratensta tsinikon ne 8aiiani-iontta, naiasens kenha senha eso aonhianiionten.

3 Onen ok se8ak8ekon neh tsise8atiatoke8aton tsini ka8ennoten k8arionnienni.

4 Akonhake ok kati se8atennikonranentaktonhak, nok nii iseke. Tsiki niot n'onenhare onnhata iah taonhianiionten ne iah kanenharak8eniioke taontaiionnhatotake, iah kati oni nise othenon taese8ak8eni n'iah iihne taese8enterontake.

5 Ii ne kanenharak8eniio, nok ise n'onnhatasonha. Eso enhotonnien nenhiakenik8ekon, aseken n'ehren non8e iah othenon taese8ateiaronhase.

6 Nonka iah teiakenik8ekon, astste iehon8aiation tsiki niot n'onnhata, nok en8astatten; nok tentiakoronko otsirake ien8ation eh cni en8astsha.

7 Ne toka ente8ak8ekonhake nok ense8aha8ake nake8enna, tsi ok nahoten se8ari8anonton eh se nenhia8enne.

8 Neh enhase8ano8anatak8e ne Rakeniha n'eso ense8ateiaronhase, nok ethone akitiok8a ense8aton.

9 Tsini hakenon8ehon ne Rakeniha, etho kati oni nii nik8anon8ehon; akehnon8etserakon kati tsionnhek.

10 Nense8ate8eienton nakeri8asonha akenon8etserakon ki entsionnheke; tsi ki nii ni8akenonstaton ne Rakeniha raori8aokon nok raanon8etserakon konnhe.

11 Neh aori8a 8ak8arori, niseke aonkatonnharake, nok aontonnharatseriiohake oni nise tsi aese8atonnharen.

12 Kenh kaien nakateniententsera: taese8ataton8ehake tsi nii nik8anon8ehon.

13 Iah onka senha ihsinonka teionronk8atseraion teiniore nasakote8entotase tsi ronnhe ne rontenronson.

14 Onk8atenro enkenhake neh nense8aiere tsini k8annhas.

15 Iah kannhatsera tesk8anatonk8a, aseken ne rannhatsera iah tehoterientaro tsini hatierha ne raia-tak8eniio: onk8atenro tanon k8anatonk8en, aseken ak8ekon niiek8anatonni tsinikon Rakenineha te8aka-ronken.

16 Iah 8ahi ise tesk8aiatarak8en, ii tanon 8ahi k8aiatarak8en, k8anaktaseronnienni oni, naontonseke ak8ekon naontese8ete, nok aese8ateiaronhase, tiotkon oni eh naiotonhatie, neh oni ne tsi ok nahoten atsise-8ari8anontonse ne Rakeniha ii aksennakon, entetsi-tсион.

17 Ne kati kehiken enskat 8ak8atenientense, nehne taese8atatenon8ehake tsinatetsion.

18 Toka enhietsis8en nonk8eokon, se8ari8aienti-rihak tsi ii 8akhenton naionks8en.

19 Ne netho naese8a8eientnoten tsiniot nonk8e-sonha ori8iio tsi aietsinoronk8e, nok tsi iah eh teiot, ok eken tanon k8aiatotarhon nonk8ene, neh 8aonni iestsis8ens nonk8eokon.

20 Sase8eiarann tsini ka8ennoten k8arori, tsi iah senha tehaiatak8eniio ne rannhatsera tsiniot ne caiatak8eniio. Toka ionkkenrenseronni enhietsi-

kenrenseronni ki oni nise; toka ionke8ennarak8en, onhiesti8ennarak8e ki oni nise.

21 Aksenna enkarionni tsi eh nenhiestiierase, aseken iah tehon8aienteri ne thakatorion.

22 Iah tahotinnhitseraigentake ne iah taontonkenon, iah oni takheiatatike, nok tanon non8a rotikete ne raotiri8aneraaksera.

23 Onka raks8ens, ros8ens ki oni ne Rakeniha.

24 Ne ne iah eh taontieranionke rahotihenton tsi nahoten ne iah onka nakoren eh teioieren, iah tahotiri8aneraakseraigentake; onen sane non8a ronatkathon nok sane sekon niionkhis8ens, ii nok oni ne Rakeniha.

25 Neh ki tanon nehne ne iakaierine tsini kaiaton ne raotiiatonserakon : ok ti8akstonstston tsi ionks8enhon.

26 Nok tanon nonen henra8e ne Sakohnikonriiosta, nehne Rakenineha enthiiatenniete, nehne Ronikonriioston, Rakenineha oni thoientakon, raonha enha-keri8aniratse.

Iaiak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

NEH 8aonni 8ak8arori neh nikarihotens nene tosa aese8atateri8aigentaten.

2 Enhietsiiatek8ate tsi ronterennaientak8a: ienkae8e oni nenhietsirio, ronhnere taiak8ari8aierite, tsi nonkati ne Niio.

3 Neh 8aonni eh nenhietsiierase ne tsi iah teionkhiienterhaon ne Rakeniha, iah oni nii.

4 Neh 8aonni 8ak8arori, nonen ienkae8e aonsese8eiarane tsi k8arori; nok iah oksaok tetk8arori tsi tiotasa8e neh ki tsi te8ak8ekonhatiesk8e.

5 Onen tanon non8a eh sake tsi thenteron ne takatorion; nok iah onka tsinitsion te8akeri8anontonnis nakenron kah8ase?

6 Ok eken tsiniot ne SeseSanikonrario tsi SakSarori neh nikarihoten.

7 OriSiiose sane tsinikSarori : SeSatsennonniat oni naonsakatenti. Aseken ne iah tenskatentionhe iah ki tahontare ne Sakohnikonriiosta, nok tanon nenskatenti enthiatenniete iseke.

8 Nok nonen enhraSe, raonha ensakohnikonrasenni nonkSeokon kariSanerenhenne, ateriSakSarisiontSerakon nok kaiatoretatSerakon.

9 KariSanerenhenne, ne tsi iah tethonetakSen n'aksennakon.

10 AteriSakSarisiontSerakon ne tsi Rakenineha sake, nok iah taonsaskSakenseke.

11 KaiatoretatSerakon ne tsi onen tekonsaiatoretakSenthon nonSentsiakeronon konSakoSanen.

12 Sekon eso ioriSake SakeriSaien nakSarori ; iah ki taeseSakSeni naeseSaronke nonSa.

13 Nok tanon nonen enhraSe ne Ronikonratokenton, kariSiitSerakon enstSiseSasharine, aseken iah tehaonhaa tsi enhatati ; neh tanon enshatrori tsinikon enhoronken, nok neh oni enhtSiseSarori tsi nenhia Senseronne.

14 Raonha enhaksennoSanate ; aseken tenrakSe nakaSenk nok enhtSiseSarori.

15 Tsinikon roien ne Rakeniha, akaSenk ; nese aoriSa Sakiron, tenrakSe nakaSenk nok neh hentsiseSarorianion.

16 AkSa niskariSessa onen iah taonsaskSakon ; nok iah tekariSes onakenke onen are enseskSaken : aseken Rakenineha sake.

17 Otiake ne ractiokSa Sahonniron : nahoten renton tsi raton : iah teskariSes onen iah taonsaskSaken ; nok kenh nikariSessa ohnakenke onen are enseskSaken : aseken Rakenineha sake.

18 RontonhakSe kati : nahoten kenton neh nikaSennoten : nikariSessa ? Iah teionkSanikonraientas tsinahoten renton.

19 Nok ne Iesos roterientaratsion tsi ronmere asa-

k8ari8anontonse, 8asaka8enhase : tese8atateri8anon-
'onnionni tsi nahoten 8akiton tsi 8akiron : kenh nen-
8eha onen iah taonsask8aken : nok kenhnen8eha
onakenke onen are ensek8aken.

20 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori, tsi tense8asen-
thoseron, nok entsionsenanion ; nok enhiontonnharon-
nion nonk8eokon : katon ense8anikonraksenseran, nok
ki tanon atonnharatsera tenstiatteni ne se8anikonrak-
sentsera.

21 Tsiniot ne tsiathon8isen io8iraientasere, 8atto-
kas eso oni tsi ironhiaken aseken onen ieiotenniseri-
he8i ; nok tanon nonen teiotohestston, iah othenon
tese8eiare naoronhiakensera, neok enskat tsi tsioton-
nhahere tsi onen are enskat n'onk8e saionnakerate.

22 Etho kati non8a oni nise niot se8anikonrak-
sens ; sekon ki tanon ensk8aken nok entsise8atonnh-
aren, nok iah onka taonsaietsik8a ne se8atsennonnia-
tsera.

23 Nok ethone iah othenon taonsask8ari8anon-
tonse. Ori8iio, ori8iio, tsi k8arori ak8a tsi ok naho-
ten entsise8ari8anontonse ne Rakeniha nii aksenna-
kon ak8ekon entsision.

24 Tsiniore non8a, areko othenon tese8ari8anonton
naksennakon ; se8ari8anonton nok ense8arane, naese-
8atsennonniatseriiohake.

25 Tekerisakentonk8a non8a tsi k8arori ; ien8aten-
niserihe8e tanon nonen iah tataonsak8ari8akenton-
k8enniheke tsi enk8arori, ak8a tanon entkerisak8ari-
siate tsi enhiiatorori ne Rakeniha.

26 Ethone aksennakon ense8ari8anonton, nok iah
takiron enhineken kenh ne Rakeniha nise se8ari8ake.

27 Aseken hetsise8anoronk8a oni neneh ne Rake-
niha, aseken tak8anon8ehon, nok tise8etakon tsi
Niione nite8akehnon.

28 Rakenineha nite8akehnon, on8entsiake te8ake-
hnon ; nok non8a skatkenratane non8entsiake,
nok Rakenineha sake.

29 Tahonniron ne raotiok8a : onen tokenske sari-

8ak8arision, iah oni tesesaststa ne tekari8akenton-
k8en.

30 Onen ori8iio 8ahationni tsi ori8ak8eko nniiesa-
terientare, iah oni tateioton8entsiohon naiesar8ainon-
tonse; neh kati 8aonni tionk8etakon tsi Niione tisa-
ientak8en.

31 Tontahenron ne Iesos, onen kenh tise8etak8en ?

32 On8atsiok ienkahe8e, onen ki oni ieiohe ne
taietsiareniate, tsise8aiateton tsiniienhense8e, nok
akonhaa iense8akatatentre; iah ki nehne te8akonhaa.

33 Aseken iakenik8ekon ne Rakeniha.

34 Neh 8aonni 8ak8arori neh ne skennen aese8a-
nontonnionheke nii akeri8ake, se8anikonranon8akhe
nonk8ehne; se8anikonranironhak tanon, kesennion
non8entsiakekha.

—

*Tsiatak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

NE nonen saharihokten ne Iesos; Karonhiake ia-
hatkatho, 8ahenron : Rakeni ! onen ieiohe; ehtsenno8a-
nat ne Etsienha, naiassenno8anate oni nise n'Etsienha.

2 Tsiniiot tsi hetak8eniatsera8i nonk8ene, nasaka-
onnhete on8e tsiniiakon hetserak8enni.

3 Kenh kaien enhiakaonnhete on8e: neh naiakote-
rientarake tsi sonhaa ok ne Niio, nok ne tetsiatorion,
Iesos-Keristos.

4 Konsenno8anaton non8entsiake, onen 8akeri8aie-
riton tsini skennaon.

5 Onen kati non8a ise tontaksenno8anat Rakeni !
ise tsiatakta te8akha ne kasenna ohenton saontonton-
8entsiatasa8en.

6 Khetokatenni ne Sasenna tsinihati takonk8eta8i;
ise sonk8etakenha nok tontaka8i; nok iesasennano-
ronston.

7 Onen oni ronaterientare tsi iseke nitia8enon tsi-
nikon taka8i.

8 Aseken sekhe8enna8i tsinikon take8enna8i, noʔ rotiiena; thonetakon oni tsi iseke te8akientakon tsi ise oni teskatorion.

9 Kheiateren naiennis; iah onk8eokon tekheiateren naiennis; ne tanon ne tsinihati takonk8eta8i, aseken iseki oni sonk8eta.

10 Nok tsinikon 8akien, sa8enk; nok tsinikon sa8enk aka8enk oni nii, nok rononha enhionksenno8anato.

11 Nok onen iah onk8ene teskes, nok tanon ne rononha ethonehehe ronnes; nok nii iseke sake. Seniseratokenti l sheiatanonstat sasennakon, neh kihiken kheton tsinihati ne takonk8eta8i, aia8ens skari8at ahononniha ke tsiki nii niot tsi ok seteniata.

12 Tsinikari8es iak8ak8ekonhatiesk8e nonk8ene, sasennakon kheiatanonstatonhatiesk8e; kheiatanonstaton ne takonk8eta8i; iah oni nenskat teha8enheion, neok ne kaiatonsera roienha neh naonta8e akaierine tsinikaiaton.

13 Nok onen non8a iseke sake8e, sekon ok on8entsiake nikes kihiken non8a 8aktare, aia8ens akatsennonniatserakon ahontonnharen.

14 Kheia8i ne sa8enna, nok ron8atis8enhon nonk8eokon, neh tsi iah onk8ene tehotiia tontieton, tsi ki niiniot iah onk8ene te8akiatontieton.

15 Iah neh tekonnekennitha ne taonsaseiatak8e non8entsiake, seiatanonstat tanon tsini iakokaronniatha.

16 Iah se tehotinikonranentakon non8entsiake tsi ki nii niot iah te8akenikonranentakon.

17 Sheiatatokentist sari8ak8arisiontserake; sa8enna aonhaa iottak8arision.

18 Tsi niot tsi teskatorion nonk8ene, eh kati oni nii ni8akieren iesekheiatorion onk8ene.

19 Nok ak8a ok ti8akatonnhahere ne rononhake, aia8ens oni ne rononha ateri8ak8arisiontserakon aontonnhakanonni.

20 Iah rononha ok tekheiateren naiennis, neh oni

teiniakon nentiaketak8e n'aksennakon tsi ensakoh-natati.

21 Aia8ens tiotkon skari8at ahononnihake, tsi ki niiof, nise Rakeni, iihne nise, nok nii iseke; aia8ens kati oni ne rohnonha enskat akenhake n'iihne nok n'onk8eokon aontaiaketak8e tsi ise teskatorion.

22 Nok sekheia8i tsiniska8i ne kasenna, neh naonta8e skari8at ahonnonni tsi ki niiof nii tsi saonkeniri8at.

23 Iak8ak8ekon, nok nise ii tenik8ekon; aia8ens enskatne tsi iahati8eiennentane, nok nonk8eokon aieri8aienterene tsi ise teskatorion, nok shenoronk8a, tsiki nii nisenoronk8aon.

24 Rakeni! Kaskaneks ne tsinihati takonk8eta8i, ne tsinon8e nikiteron etho oni neneh abatiterontake aiak8ak8ekonhake; naontkatho nakiatanerak8atsera, neh nise taka8i aseken ok siskehnon8ehon ohenton saontonton8entsiatasa8en.

25 Seniseratokenti! iah teiesaientereon n'onk8eokon; nok tanon nii konhientereon, nok oni ne rononha thonetakon tsi ise teskatorion.

26 Kherori oni ne Sasenna, nok sekon ensekherori; naontonseke tsinikanon8etseroten tsi takehnon8ehon neh ahonatienhase, nok oni nii akheiatienhase.

Satekon-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

NONEN saharihokten ne Iesos, ethone Cedron tsi tkana8ahere niahare ronhne ne raotiok8a, ethonon8e ni8atehenraientak8e iontiata8aststa, eh kati iahata8eiate oni ne raotiok8a.

2 Sitas ne rotenninonrene raienterine oni neneh nehnon8e: aseken iotkate ki ne Iesos eh iehontero-roksk8e ne raotiok8a.

3 Sahonhionk8eton kati ne Sitas, ne ratitsihensta-

k8enios oni ne Pharisian, Solar tanon ratiriton, nok etho 8arete ratihaseren8a8inontie, oni ne iontatientta.

4 Nok ne Iesos roterientaratsion tsini hoiata8ensere, iahatenti nok 8ahenron : Onka hetsise8aiatisaks ?

5 Tontahonniron, Iesos Nazaretronon. Tontahenron ne Iesos : Ii 8ahi. Etho oni neneh raiataratie ne Sitas nene rotenninonrene.

6 Ne kati nonen sasakorori ne Iesos tsi 8ahenron : Ii ; ohnaken 8ahonatientiate, nok ehtake iahatiitakerontane.

7 Sekon tontasakori8anontonse : onka hetsise8aiatisaks ? nok tontahonniron : Iesos Nazaretronon.

8 Tontahenron ne Iesos, k8arori 8ahi tsi Ii ; neh kati nensk8aiatisakseke, tosa ki othenon ietsiastaterist ne kenh kaien.

9 Neh 8aonni eh naha8enne nakaierine tsini ha8en ; iah enskatha te8akatonk8etattonni tsinikon takonk8eta8i.

10 Kenh kaien ne Simon Tier, rotasaraniionte asareko8a, tahassarotsiate, nok saiatat 8ahoiante ne ratsihensto8anen rahonnhatsera, nok iahohontiaakte tsi nonkati ra8eientetakon : Malchus ron8aiastsk8e ne kenh kannhatsera.

11 Nok tanon ne Iesos 8aha8enhase ne Tier : sasa-te8eienton ne sasareko8a. Iah kenh teknekirano tsini haknekarani ne Rakeniha ?

12 Ethone onen ne ron8ako8anen ne shotitiok8a tanon ne Sitaeronon raotiriton 8ahon8auiena ne Iesos nok 8ahon8anerenke.

13 Nok oksaok Annke niihon8asarine : aseken ra8ennhonsa kenhne ne Caïph, neh ratsihensto8anen kenhne neh sikaha8is.

14 Ok neh sahaiatat ne Caïph, sakohnikonratenhenne ne Sitaeronon tsi teioton8entsihon ne saiatat arenheie tsiniot ne kanenrak8ekon.

15 Simon Tier tanon sekon saiatat ron8anonteratiene ne Iesos ; nok ne saiatat roienterine ne ratsihensto8anen, ok ihne ne Iesos tsi iahata8eiate rahothenrakon ne ratsihensto8anen.

16 Astste nenneh nakannhohati ratakse ne Tier, nok ne saiatat, ne teiatatienterine ne ratsihensto8anen, ionsahaiakenne, nok iatnitharen ne te8itennhohanonne, aonha kati iahohiatinionte ne Tier.

17 Nok ne kenh kannhatsera te8utennhohanonne, Saha8enhase ne Tier : iah kenh nise tesiatare raotio- k8akon ne kenh ronkse ? tahenron : iah Ii t8hken.

18 Kenh kaien ne ratinnhatsera oni ne ratiriton 8ahontsienhonni, eh ronhnes aseken iothorekse, nok shontenhiensk8e ; etho kati oni neneh raiatarak8e ne Tier, rotenhientak8e oni neneh.

19 Nok ne ratsihensto8anen 8ahori8anontonse ne Iesos, ne raotio8a ratiiatatake tsi oni nihorihoten.

20 Tontahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron : 8akeri8ak8arision tsini kherori nonkseokon ; tiotkon tsi ionterennaientak8a kherionnienni, ononsatoken- tike oni tsinon8e nihontkennisahata ne Sitaeronon, nok iah te8akatoriaton naioteri8aseton.

21 Oh kati niotieren tsi takeri8anontonnis ? neh sheri8anontons n'iakoronkanion tsinahoten 8aken, aseken iakoterientare tsini te8akatati.

22 Nonen neh sahenron ne Iesos, saiatat karihton eh rahtak8e, ok neh ne rahonnia 8ahoiante ne Iesos nok 8ahenron : Etho kenh nise nise8eiente ne taonta- tse8enna8eron ne ratsihensto8anen ?

23 Tontahenron ne Iesos : toka onke8ennanhike, satrori ; nok toka non8a takeri8aierite oh kati niotie- ren tsi 8askiente ?

24 Ranerenhatiene ne Iesos ne Ann siahahotori Caiphke ratsihenstak8eniioke.

25 Nok ne Siman Tier etho oni neneh ihreskse, nok rotenhientak8e ; 8ahon8enhase kati : iah oni kenh nise tesiatare tsinihati ne raotio8a ? 8ahatonnhiie, nok 8ahenron : iah Ii tehken.

26 Nok saiatat ne ratsihensto8anen raonnhatsera iatatenonkse ne Tier rohontiakonne, 8ahenron : iah kenh nah oni nise eh tetkonken atehenrakon ?

27 Sekon are sahatonnhiie ne Tier, nok ok eh ka- 8ennaratie ne kitkit tontati.

28 Satontahon8aiatineken8e ne Iesos ne Caiphke, tsi teieiatoretak8a niionsahon8asarine (onen siiorh-onkene nonkatik8en), iah tanon tiichonata8eiaton tsi teieiatoretak8a, ne neh tosa ahotinnhistak8e, senha ok oni anati8arake no Teiotinakarontonha OSira Shonneston.

29 Nese 8aonni tahaiakenne ne Pilat nok 8ahenron: oh nahoten shoteri8ate8atonhatie ne kenh ronk8e?

30 Tontahon8a8erna8eron nok 8ahonniron: iah se kenthoh tahontasak8aiatenha ne iah onk8etaksens-k8a takenhake.

31 Tontasaka8enhase ne Pilat: ise ki hetsise8aiena nok tetsise8aiatoret tsini se8aianerenseroten. Tontahonniron kati ne Sitaeronon: iah toionk8ateri8aienni nonka kiok aiakhiiionnhiake.

32 Nok nehneh 8aonni eh naha8enne, ne iakaierite tsini ka8ennoten thotati ne Iesos, sahatrori tsini 8enheiototen renheiatane.

33 Sekon kati ionsahata8eiate tsi tehaiatoretak8a ne Pilat, nok iahononke ne Iesos, nok 8ahenron: iseken iesanontiiio ne Sitaeronon?

34 Tontahenron ne Iesos: ise ken satennikonra tsinahoten saton, kah niiehonenon notiake ne iesarori nii kiatatake?

35 Pilat tontahenron: Sitaeronon kenh nakiatoten? ne 8ahi ne sonk8eta oni ratitsihenstak8eniios 8aonkatsiak8arisien tsi sonnhe; oh nisatieren?

36 Tontahenron ne Iesos: Iah on8entsiake tekehakeraseraien. Tokanon8a on8entsiako akaiantake nakenakerasera, ahonteriiose nakonk8eta ne tosa aionkiena ne Sitaeronon; ok ki tia8eri8akon iah se kenh tekenakeraseraien.

37 Ethone saenron ne Pilat: sanontiiio kenh? tontahenron ne Iesos: neh ki n'ak8a neh 8akennakerasttak8en, neh oni te8akenienton tsi te8akenon non8entsiake nakeri8anirate ne tkari8aieri. Onka rori8atoken, roronken nake8enna.

38 Pilat tontahenron : nahoten nehneh n'Orisiiio ? Nok neh saheuron, ionsahaiakenne tsi thatiteron ne Sitaeronon niionsare, nok Sasaka8enhase : iah othenon teketsenries nahonnhikon.

39 Ne kati kehiken tsi nise8arenhaon, nene enskat ensk8atsiak8arisien tsinihati ratinnhoton tsini Senta-noronsere ne Shotonhestston ; aese8athontate kati-ken neneh ahonsahiiatsiak8arisi ne Sitaeronon Ron-Sanontiiio ?

40 Nok ak8ekon ok are tontahotihenrete Sahonni-ron : tosa rahonha kenhak, Barabas niha, onk8etak-sensk8a kenhne ne Barabas.

Tioton aton iaSenre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ETHONE onen ne Pilat Sahatennhane Sahon8aiena ne Iesos nok Sahon8asok8a8esson.

2 Nok ne Sotar ohikta Sahonnon8arotseronni nok neh Sahon8anon8aroroke, tanon kanetarhon tahon8a-seronniate.

3 Tanon ron8ennihak8e. Sitaeronon Iesanontiiio ! Satk8anon8eraton ; nok ok neh ne rahotinnhuia ron-8aientak8e.

4 Sekon are ionsahaiakenne ne Pilat, nok Sasaka-8enhase : kenh riiatenha8i, naese8ari8aienterihake tsi iah othenon tekeri8atsenries nahonnhikon.

5 Tontahaiakenne kati ne Iesos ohikta ronon8aro-nhatie tanon kanetarhon rotseronniatonhatie. Nok Sahenron ne Pilat : Neh ne ronk8e !

6 Ak8a neok sahon8aken ne ratitsihenstak8eniios oni ratirihon 8athotihenrete, ronton : teststientann-haren ! teststientannharen ! tontahenron ne Pilat, ise niha hetsise8aiena nok tetsise8aientannharen ; aseken nii, iah othenon tekeri8atsenries nahonnhikon.

7 Tontahonniron ne Sitaeronon : ionk8aianerense-

raien, nok tsini ionk8aianerenseroten henrenheie : aseken Niio Roienha ratatonnis.

8 Pilat saha8ennaronke neh nika8ennoten onen senha 8ahoteronhienten.

9 Nok ionsahata8eiate tsi teieiatoretak8a, nok 8aha8enhase ne Iesos : kah nitisenon ? iah othenon tate, hori8aserak8en ne Iesos.

10 Nok 8ahenron ne Pilat : iah kenh tataontakeri8aserak8ase ? iah kenh tesaterientare tsi 8akk8eniatsen raian nakatennhane taiesaiantannharen, nok oni naonsaiesatka8e ?

11 Tontaenron ne Iesos : iah se othenon taesa8eniatseraientake nii kiatatake ne iah ehneken taontaiesasi ; nese 8aonni senha ko8anen ronnhikon ne rakatenninon.

12 Eh nontahatasa8en ne Pilat 8ahaskennha naho- niakente ; nok ne Sitaeronon tehotihenreta ronton : toka hentseniakente kehiken, iah ki tetsiatenro ne Cesar : aseken onka iontenontiiosta iah ki teiatenro ne Cesar.

13 Saharonke neh nika8ennoten ne Pilat. Astste niiahoiatenha8e ne Iesos nok 8ahanistsk8aren Anistsk8aratseranaronke, tsinon8e nikon8anatonk8a kens- tenrak8entarhon, nok ne Hebreh Cabbatha.

14 Onen neh entakta ne 8entanoron Shotonnhests- ton, nok neh nahoten iaiak sii8istahehatie neh sika- ha8i ; nok ne Pilat 8asaka8enhase ne Sitaeronon : Neh ne Etsise8anontiiio !

15 Tontahotihenrete : ehren, ehren ehtsiatenhasit ! testshientannharen ! tontahenron ne Pilat : Tenhiien- taannharen kenh ne kenh ne Etsise8anontiiio ? tonta- honniron ne ratitsihensto8anens : iah sekon noiah teionk8anontiiotseraien neok enskat ne Cesar.

16 Ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aien- tannharen, 8ahon8aiena kati ne Iesos nok iah 8aia- tenha8e.

17 Nok ne Iesos Sahatiasaketate tsiniiore iahara8e tsinonh nikon8anatonk8a, Calvaire, nok ne Hebreu Golgotha.

18 Eh non8e n'athon8aientannharen, teniiase Sahon8ariskonte raiataktatie rotiiatenton, nok raonha Ie os asennen nihoiatenton.

19 Pilat 8ahatennhane 8aciatonk8aieronnistste, kaiasake 8aharanentakte eh kaiaton kehiken nika8ennoten : Iesos Nazaretronon Sitaeronon Ron8anon-tiio.

20 Nok kentioko8anen ne sitaeronon 8ahati8ennanoton ne ioiatonk8anentakon, aseken kanatakta ki roiatentonhak8e ne Iesos, tanon kehiken ioiatonk8anentakon, Hebreu, Greek tanon Latin ka8ennontak8en.

21 Nese 8aonni ne sitaeronon ron8atitsihenstak8e niios 8ahon8enhase ne Pilat : tosa siaton : Sitaeronon Ron8anontiiio, neh ki tanon tsinahoten nak8a raonha ra8en : Ii ionkenontiiio ne Sitaeronon.

22 Tontahenron ne Pilat : tsinahoten 8akkiaton, kaiaton.

23 Nonen 8ahati8eiennentane ne sotar, 8ahon8aiatiharen ne Iesos, 8ahatiroroke ne raotseronniat, nok kaieri nathatikhasi skastshon 8ahatiiena, 8athonnek8e oni neneh ne raokhare ; iah tanon neneh tekanikhon, iatekaieston tsi ionhni tsi ok niions.

24 Nok 8ahonniron : tosa tanon neneh tete8arit, te8u8astotsi tanon nok enhionk8atokense onka raosenk en8aton. Neh 8aonni eh naha8enne neneh iakerine tsini kaiaton, tsi 8aton : 8ahontatiakhonhase naka8ensonkenha, nok nakekkare 8ahati8astotsi neh neh. Eh kati nahatiiere ne Sotar.

25 Akta tsi roiatentonhak8e ne Iesos nikerentontak8e ne ronistenha, oni ne ronistenha tiatatekenha nene Cleophas rone nok oni ne 8aritere.

26 Nok ne Iesos 8ahatkatho ne ronistenha, tanon kaiatakta eh 8ahoken ne ronoronk8ak8e, 8arenhase ne ronistenha : tsi sathon8isen, neh kehiken ne eh-tsienha !

27 Tanon ionsaha8enhase ne Nik8ekonne : neh kehiken ne sanistenha, nok eh nontontasa8en 8attiatiase.

28 Ethone kati onen ne Iesos tsi roterientaratsion tsi onen ak8ekon ieioieriton, Sahenron naontakaierite tsini kaiaton : Sakeniatathens.

29 Nok etho katsetaientak8e iotsitsiatken ikare. Tekanekak8ake kati Sahatinekata nok kanakarakenhiate iahonnoharen, eh nahatiere tsi Saon8anekante.

30 Nok nonen sahanekira re Iesos ne iotsitsiatken, Sahenron : Onen ak8ekon onte8eiennentane. Nok tahaniarenne, nok Sahatonni-seraton.

31 Ne kati kehiken tsi ronentanoronsere ne Sitaeronon, netosa kaiasake ahotiitentonheke naSentatokenonke, aseken neh ki Sentanoronsere ne Sentanoron, Sahon8aneken ne Pilat ne tahon8atisiniakon, nok ahonsahon8atiatariiontako.

32 Eh kati Saonne8e ne Sotar, nok Sathon8asiniakon ne tiotierenton roiatenton, nok oni ne saiatat nenskatne rotiiatentonhak8e.

33 Nok nonen kenh siihatiiere tsi roiatenton ne Iesos, Sahonttoko tsi onen ra8enheion, iah kati tatehon8asiniakon.

34 Saiaiat tanon ne Sotar, asik8e Sahohastste rana-hatake, onek8ensa kontihente takontiiakenne nok ethone n'onekanos.

35 Neh ne rotkatton, neh rotrori, nok satekena naontaiaketak8e ne raotroriat ; neh oni roterientave tsi thari8aierist tsini hatrori, eh naonta8e aontese8etak8e.

36 Neh Saonni eh naha8enseron ne iakaierine tsini kaiaton : iah oni nenskat ne raostiensonha tatakaiaikon.

37 Nok sekon oia kaiaton ne Saton : enshon8aken ne ronSahason.

38 Ethone onen kehiken onakenke, ne Sose Arimatironon, otasetonkeha tsi raiatarak8e Iesos raotiok8ake aseken sakotsanisk8e ne sitaeronon, Sahoneken ne Pilat nahote8entetase ne Iesos raoieronta ; Sahote-

Sentetase neneh ne Pilat, eh sarete nok sahoiatanentasi.

39 Nicodeme oni nehne asonthenne rotke seronnonne ne Iesos, eh sara8e, raha8inontie ne 8enhienanorons enskat te8ennia8e nikakontserake tsi satekena.

40 Satnek8e kati ne Iesos raoieronta nok oniatarahane satni8a8enheke oni 8atnieste ne 8enhienakons, tsiki nihotiianerenseroten oni nihotirennhaon ne Sitaeronon nasakotiiatata.

41 Atehenrakon kenhne tsi non8e natehon8aiientanhare, etho oni atehenrakon ioshon8e on8ar ok sika8hon8ison, areko oni onka teiontatiatatahaston.

42 Etho kati iahon8aiatente ne Iesos, neh tsi onenronentanoronsere ne Sitaeronon oni tsi ka8eiennen-taon kashon8ison.

Te8asen-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ASSENTENTAONKE, Sari8atere eh 8ahete tsi thaiatak8e sekon ok satetiokaras, nok ontkatho tsi kanenhiaarak8en ne kanontektonne.

2 Tonsonratate saiakororiana ne Simon Tier tanon ne Iesos ronoronk8ak8e, 8akenron : Son8aiatatak8en ne Roianer n'oshon8akon ; iah oni teionk8aterientare kah niiehon8aiatenha.

3 Nensok roention ne Tier tanon ne saiatat, nok eh 8anete tsi tioshon8e.

4 Nok tetsiaron tenitakke ; ne tanon ne saiatat ne tehoka tsiniot ne Tier, neh kati rahente iahara8e tsi tioshon8e.

5 Nok iathastsakete iahatketoten, 8ahatkatho n'oniatarahasonha eh kakeron ; iah ki non tiiehosts-ntonon.

6 Ethone ne Simon Tier ohnaken ratakhe eh sara8e,

nok iahastsnente oshon8akon Sahatkatho oni ne raonha noniatarahasonha ehtake kakeron.

7 Nok ne rotenontsistoroktonne ne Iesos iah tiiatekaieston n'otiake oniataraasonha ak8a neneh akte nikaien tanon ka8enonni.

8 Ethone onen ne rahentene siihane8e tsi iokaronte, iahastsnente oni neneh nok Sahatkatho taretak8e oni.

9 Aseken areko sihoterientare tsiniot tsi kaiaton tsi enshatonnhete.

10 Nok saiatenti.

11 Kenh kaien n'On8ari astste naoshon8ati kenteron te8asenttos; tsi kati nikari8es te8asenttos, iaontketoten oshon8akon.

12 Nok eh Sahakoken Tenironhiakeronon kenrakenseroskon ronastston, nistsk8ahere saiatat tsi rakonhentak8e, nok saiatat tsi iatehasitaientak8e ne Iesos.

13 Nok Sakon8enhase: oh niotieren tsi tesasenthos? tontakenron: ne ki tsi teionkek8enni ne Roianer, tanon iah te8akaterientare kah onte niiehon8aiatenha.

14 Nok nonen siiante8ennokten, Sate8atkarhateni, nok sahoken oh ihrate neneh Iesos; iah ki tanon tetoterientare iah oni teia8eron neh ontekenh ne Iesos.

15 Sahenron ne Iesos: oh niotieren tsi tesasenthos? onka seiatisaks, Sahere naonha tsi onnontonnion neh kenh ne ratsitsiaienthos, Saha8enhase kati: Saianer: toka ise iestsiatenha, takrori tsinon8e nisaien nok iensekko.

16 Sarenhase ne Iesos: Sari! nok tonsontkarhateni, Saha8enhase: Rabbonni!

17 Tontahenron ne Iesos tosa kenh niiatatier: aseken areko Rakenineha tiiese8akenon; 8as tanon seroriana n'iak8atatekenha: Rakenineha sake, nok etsise8anineha oni nise; Ake-Niione, Etsise8a-Niione oni nise.

18 Sari-tere ionson8e nok saiakorori ne raotiok8a tsi sahoken ne Roianer nok oni tsi raonha rarori neh nikarihoten.

19 Nok okarasneha nonk8ati, neh Senniserate ne tiotenniseratierenton noiaiakserake, ak8ekon kannhoton tsinikon kannhokaronte tsinon8e nihonatken-nison ne raotiok8a ne tsi sakotistsanisk8e ne Sitaeronon, eh Sahata8eiate ne Iesos, rahotinenrihen etho 8athatane nok Sasaka8enhase : skennen tikenhak !

20 Nok nonen saharihokten, 8asakanatonhase rasonsakesson oni ranahatake ; nok ne raotiok8a 8ahontonnharen tsi sahon8aken ne Roianer.

21 Nok sekon sahenron ne Iesos : skennen takenhake niseke ! Tsiniiot tsi takatorion ne Rakeniha etho oni nise niot tsi iak8atori.

22 Nok nonen saharihokten, raonnisera iasakoron-tate nok 8ahenron ; se8aiena ne Bonikonriioston.

23 Onka kiok, entsiestsirake8ase nakori8aneraakse-
ra, entsiakoterake8ase ; nok nenhietsinerenkse, en-
hiakotnerenkse.

24 Kenh kaien n'Aton8a ron8anatonk8a Dydime, enskat raiatarak8e ne tekeni ia8enre Nihati, iah eh tehenterontak8e sahak8atho ne Iesos tsinon8e notia-
ke nihatiterontak8e.

25 Nok ne ronatiake, sahon8arori 8ahonniron : sesak8aken ne Roianer. Nok tahehron : toka iah tenkatkatosere tsi karon8araieronnianion, iah oni ti-
iakanisnonsorokhe tsi non8e nikaron8arotonk8e, iah
oni tiiakienasere ne ranahatake, iah ki taontaketak8e.

26 Nok satekon nonta ohnakenke, kanonskon are ratiteron ne raotiok8a, raiatare oni n'Aton8a, Iesos eh 8ahoketote, kannhotonnion sane tsi kannhokaron-
ton, rahotinenrihen eh 8athatane, nok 8ahenron :
skennen tikenhak niseke !

27 Ethone iaha8enhase n'Aton8a ; kenh iasanisnon-
soten, nok skahenhion ne kesnonke ; iatsiena oni ne
kenahatake ; nok tosa sasatenno8entastskonhak, sari-
8atokenhak tanon.

28 Nok n'Aton8a tahehron : Saianer nok Ake-Niio.

29 Nok ne Iesos tontahenron : neh tsi 8uskken
Aton8a, tasetak8e ; iakotaskat nonka iah teiakotkat-
hon nok tiaka8etakon.

30 Sekon eso tsinihoieren ne Iesos rahotihenton ne ratik8ekon ne iah tekaiaton ne kenthon kaiatonsera-kon.

31 Nok tsi kaiaton ne kenh kaien, neh ki naontese8etak8e tsi Keristos ne Iesos, Niiro Roienha, nok tsi entihse8etak8e ne raosennakon ense8aiantane nae-tsiionnheke on8e.

Te8asen enskat ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8ato-kenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

SEKON are onakenke sasakototasiase ne raotiok8a, kaniatarakta ne Tiberiade, nok kenh nahaiere tsi 8a-sakototasiase.

2 Simon Tier, nok Aton8a Didyme ron8anatonk8a tanon Natanael Galile Cana thanakerek8e, nok Zebede sakoienhokonha, tanon sekon teniase ne raotiok8a, enskatne ratiterontak8e.

3 Simon Tier Sasaka8enhase; Sakarioka8inehe, tontahonniron: ente8e ki. 8ahontenti kati, nok kaon-8akon iahontita; iah tanon othenon tehatiskok8en ne-neh 8asontate.

4 Nok siiorhenhonhatie nonkati atsiakta eh tontahatane ne Iesos; iah tanon tehon8aientereon ne raotiok8a tsi raonha ne Iesos.

5 Nok Sasaka8enhase ne Iesos: k8aienhokonha se-sentsiaien kenh ostonha naiehke? tontahon8a8enna-8eron, tahonniron: iah.

6 Nok sahenron ne Iesos: tsi ka8eientetakon naka-on8ati se8aharonti nok ense8askoko. 8ahonaharonti kati, nok iah teshatik8eniesk8e taontahontihentho nahare, tsini ia8eto8anen 8ahotiiena.

7 Nese 8aonni ne Iesos ronoronk8ak8e, 8aha8en-hase ne Tier: nehne Roianer tohiken: nok saharonko ne Tier tsi nehne Roianer, sahatekharen aseken raho-nekon kenhue tanon tontahatiatannhake, nok kania-tarake iahatatiatonti.

8 Nok ne ronatiake kaonSakon neneh nontahonne, aseken iah ki sotsi kaniatarhen tiiehonnesk8e neok ne toka tekeni te8ennia8e nikaiosake, ronharisere titkentsiahere.

9 Nok nonen sonsahontitako ehtiioke, Sahontkatho iotsiraststokote ak8a otsiroskon nok eh kentsiaronnion oni kanatarok.

10 Sahenron ne Iesos : kase8entsienhaf non8ar ok se8askok8enhatie.

11 Simon Tier eh niahare nok tahaharatironten, Sisk iosenserote asen ia8enre nak8a ihken kentsio8a-nens kontiataratie ; saeto sane nia8eta kontiataratiene iah ki tateiotahariakon.

12 Nok ne Iesos 8asaka8enhase : kasene tese8astskaon nentie. Nok iah onka tsinihati ne raotiok8a tekak8eniesk8e ahori8anontonse akenron : onka nise ? Rotinikonraientas tsi raonba ne Roianer.

13 Eh kati nontare ne Iesos, Satrak8e ne kanatarok nok tasako8ihon, oni ne kentsionk.

14 Onen neh nasen-aton sonsasakototasiase ne Iesos ne raotiok8a tsinahe satethotonnheton.

15 Nok nonen sahatik8entane, Iesos 8aha8enhase ne Simon Tier : Simon Jonas iaienha ihsiken non8e nikenoronk8a tsiniot ne ronatiake ? tontahenron : henh se8enniiio ! saterientare tsi konnoronk8a. Tontahenron shenont kinio naketsenenhokon teiotinakarontonha o8ira.

16 Tontahenron sekon : Simon Jonas iaienha, takenoronk8a ken ? tontahenror : henh se8enniiio ! saterientare tsi konnoronk8a. Sahenron shenont kinio naketsenenhokon.

17 Sekon are sahenron onen neh nasenhaton : Simon Jonas iaienha takenoronk8aken ? Sahonikonrakson ne Tier tsi asen natontahatnaneta tsi raton : takenoronk8a ken ? tontahenron kati : saianer ise nori8ak8ekon tsienteri, saterientare tsi konnoronk8a. Tontahenron ne Iesos : shenont kinio naketsenenhokon.

18 Ori8iio, ori8iio tsi konrori : ase sisonnhe satia-

tannhaksks8e tsi oni nitesenon8es eh niiehesesks8e; nok nonen ensatiatisa tensate8eiatate nok akoren enhiaiatannhake eh oni niienhiaiatenhas8e tsinon8e iah tiiesanontonnion.

19 Neh aori8a neh Sahanron nahotokaten tsini Senheiontoten ienhrenheiate ne Niio raori8ake; nok nonen neh sahenron, Saha8enhase: taknonteratie.

20 Nok tsi Sahatkarhateni ne Tier, iahoken tare ne Iesos ronoronk8ak8e neh oni ne Iesos rak8istsake rakonhentak8e tsini kari8es tehonastskaon, neh oni ne rori8anontonni ra8en: Saianer! onka nekenh enhiatenninon?

21 Ne kati tsi Sahoken ne Tier, Sahori8anontonse ne Iesos Sahanron: Saianer! nok ne kenh kaien oh neneh nenhoiata8en.

22 Tontahenron ne Iesos: ok takanonton nahenterontake tsiniore tentke, iah ki neneh othenon tesari8ake? taknonteratie nise.

23 Sate8ateri8areni neh nika8ennoten raonatatekenserakon, tsi iah tharenheie ne thohiken. Iah sane teha8en ne Iesos iah tarenheie; neok ne: ok takanonton nahenterontake tsiniore tentke, sari8ake kati-kenh?

24 Ne thohiken roiaton kehiken nikarihotens oni ratrori, nok ionk8aterientare tsi ioteri8ak8arision ne raotroriat.

25 Sekon eso iori8ake tsini hoieren ne Iesos, neh nak8a otokenhon ak8ekon aontaieiaton iah tekere akak8eni onteken non8entsia aontha8a tsini kaiatonserake aieiatonk8e. Amen!

osk8e;
en en-
8e iah

ni 8en-
ok no-

are ne
ke ra-
oni ne
enhia-

tonse
en oh

ente-
tesa-

atate-
sane
anon-
kati-

s oni
on ne

, neh
ekere
iaton-

